

KUNGL. MAJ:TS PROPOSITION
TILL RIKSDAGEN
ANGÅENDE
STATSVERKETS TILLSTÅND OCH
BEHOV UNDER BUDGETÅRET
1965/66

Jämlikt grundlagens bud avgiver Kungl. Maj:t härmed proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1965/66.

Med åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet angående statsverkspropositionens justering vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att godkänna i protokollet berörda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med följande förslag till riksstat:

RIKSSTAT FÖR BUD-

DRIFT.

A. Egentliga statsinkomster:

I. Skatter	24 332 200 000	
II. Uppbörd i statens verksamhet	738 017 000	
III. Diverse inkomster	421 000 000	25 491 217 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder:

I. Statens affärsverksfonder	579 000 000	
II. Riksbanksfonden	100 000 000	
III. Statens allmänna fastighetsfond	46 674 000	
IV. Försvarets fonder	51 104 000	
V. Statens utlåningsfonder	397 374 000	
VI. Fonden för låneunderstöd	10 401 000	
VII. Fonden för statens aktier	85 000 000	
VIII. Statens pensionsfonder	77 774 000	
IX. Diverse kapitalfonder	38 010 000	1 385 337 000

Säger för inkomster på driftbudgeten **26 876 554 000**

Summa kr. **26 876 554 000**

GETÅRET 1965/66

BUDGETEN

A. *Egentliga statsutgifter:*

I. Kungl. hov- och slottsstaterna	5 882 000	
II. Justitiedepartementet	335 590 000	
III. Utrikesdepartementet	254 942 000	
IV. Försvarsdepartementet	4 152 245 000	
V. Socialdepartementet	8 078 521 000	
VI. Kommunikationsdepartementet	2 250 130 000	
VII. Finansdepartementet	1 234 869 000	
VIII. Ecklesiastikdepartementet	3 787 723 000	
IX. Jordbruksdepartementet	679 444 000	
X. Handelsdepartementet	282 632 000	
XI. Inrikesdepartementet	2 244 297 000	
XII. Civildepartementet	1 008 599 000	
XIII. Oförutsedda utgifter	1 000 000	
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	39 659 000	24 355 533 000

B. *Utgifter för statens kapitalfonder:*

I. Luftfartsfonden	10 500 000	
II. Riksgäldsfonden	890 000 000	
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	1 102 703 000	
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalme-		
delsförluster	1 000 000	2 004 203 000

Säger för utgifter på driftbudgeten **26 359 736 000**

Beräknat överskott på statsregleringen:

Överskott av inkomster **516 818 000**

Därav:

Avsättning till budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel	200 000 000
Beräknat överskott på statregleringen	316 818 000

Summa kr. **26 876 554 000**

KAPITAL-

Lånemedel 1 251 201 000

Summa kr. 1 251 201 000

BUDGETEN

I. Statens affärsverksfonder:			
Postverkets fond	4 399 000		
Televerkets fond	153 200 000		
Statens järnvägars fond	26 400 000		
Statens vattenfallsverks fond	54 200 000		
Domänverkets fond	<u>3 314 000</u>	241 513 000	
II. Luftfartsfonden		649 000	
III. Statens allmänna fastighetsfond		118 929 000	
IV. Försvarets fonder:			
Försvarets fastighetsfond	72 065 000		
Försvarets fabriksfond	<u>12 649 000</u>	84 714 000	
V. Statens utlåningsfonder		727 418 000	
VI. Fonden för låneunderstöd		167 701 000	
VIII. Fonden för förlag till statsverket		26 600 000	
IX. Diverse kapitalfonder:			
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	9 100 000		
Statens datamaskinfond	10 000 000		
Jordfonden ..	<u>10 000 000</u>	29 100 000	
		1 396 624 000	
Avgår kapitalåterbetalning:			
Avsättning till fonden för oreglerade kapitalmedels-			
förluster	1 000 000		
Övrig kapitalåterbetalning	<u>144 423 000</u>	145 423 000	
		Summa kr. 1 251 201 000	

Stockholms slott den 4 januari 1965

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

INKOMSTER PÅ DRIFTBUDGETEN

SPECIFIKATION AV INKOMSTERNA PÅ DRIFTBUDGETEN FÖR BUDGETÅRET 1965/66

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter:

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i>	10 800 000 000	
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i>	9 000 000	
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	
d) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 200 000	
e) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i> ..	3 000 000	
f) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	155 000 000	
g) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	105 000 000	
h) Stämpelskatt och stämpelavgift, <i>bevillning</i> ...	130 000 000	11 213 200 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	590 000 000	
b) Trafikomläggningsskatt, <i>bevillning</i>	100 000 000	
c) Bensin- och brännoljeskatt, <i>bevillning</i>	1 525 000 000	2 215 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i> ..	1 020 000 000	
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	5 350 000 000	
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	345 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i> ..	350 000 000	

e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., be- villning	5 000 000		
f) Tobaksskatt, bevilning	1 175 000 000		
g) Rusdrycksförsäljnings- medel av partihandels- bolag, bevilning	20 000 000		
h) Rusdrycksförsäljnings- medel av detaljhandels- bolag, bevilning	49 000 000		
i) Skatt å sprit, bevilning	1 500 000 000		
j) Skatt å vin, bevilning	145 000 000		
k) Skatt å malt- och läske- drycker, bevilning	210 000 000		
l) Energiskatt, bevilning.	735 000 000	10 904 000 000	24 332 200 000

II. Uppbörd i statens verksamhet:

1. Expeditionsavgifter	40 000 000
2. Vattendomstolsavgifter	1 000 000
3. Inkomster vid fångvården	5 120 000
4. Inkomster vid flygtekniska försöksan- stalten	8 500 000
5. Bidrag till riksförsäkringsverket och för- säkringsrådet	4 000 000
6. Personalsjukpenningar m. m.	40 000 000
7. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	230 000
8. Inkomster vid centrala sjukvårdsbered- ningen	15 000
9. Inkomster vid statens institut för folk- hälsan	650 000
10. Inkomster vid statens bakteriologiska la- boratorium	7 000 000
11. Inkomster vid statens rättskemiska labo- ratorium	1 200 000
12. Inkomster vid statens farmaceutiska la- boratorium	1 600 000
13. Inkomster vid statens mentalsjukhus ...	50 000 000
14. Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	350 000
15. Inkomster vid karolinska sjukhuset	56 000 000
16. Inkomster vid serafimerlasarettet	13 000 000
17. Inkomster vid väg- och vattenbyggnads- verket, att tillföras automobilskattemedlen .	1 500 000
18. Förrättningsavgifter vid statens bilin- spektion, att tillföras automobilskattemed- len	6 000 000
19. Avgifter för registrering av motorfordon .	14 000 000
20. Försäljning av sjökort m. m.	1 000 000
21. Fyr- och båkmedel	22 000 000
22. Lotspenningar	15 000 000
23. Skeppsmättningsavgifter	650 000

24. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	9 800 000	
25. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	120 000	
26. Inkomster vid länsarkitektsorganisationen	1 000 000	
27. Inkomster vid statens geotekniska institut	1 700 000	
28. Inkomster av datamaskindrift vid statskontoret	2 000 000	
29. Inkomst av myntning och justering	22 000 000	
30. Kontrollstämpelmedel	2 200 000	
31. Bidrag till bankinspektionen	2 065 000	
32. Bidrag för revision av sparbankerna	600 000	
33. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 532 000	
34. Avgifter för granskning av biograffilm ..	250 000	
35. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	725 000	
36. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 600 000	
37. Inkomster vid statens jordbruksnämnd .	500 000	
38. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	4 500 000	
39. Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.	1 000 000	
40. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	300 000	
41. Inkomster vid statens maskinprovningar	350 000	
42. Avgifter vid köttbesiktning	4 900 000	
43. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	2 500 000	
44. Inkomster vid veterinärhögskolan	1 000 000	
45. Inkomster vid lantmäteriväsendet	25 000 000	
46. Inkomster vid rikets allmänna kartverk .	4 500 000	
47. Avgifter för statskontroll å krigsmateriel-tillverkningen	75 000	
48. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	800 000	
49. Inkomster vid statens provningsanstalt .	4 900 000	
50. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	1 900 000	
51. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	500 000	
52. Inkomster vid patent- och registreringsväsendet	20 500 000	
53. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	585 000	
54. Inkomster av statens gruvegendom	4 800 000	
55. Bidrag till kostnader för polis- och domstolsväsendet m. m.	320 000 000	
56. Exekutionsavgifter	5 000 000	738 017 000

III. Diverse inkomster:

1. Bötesmedel	46 000 000
2. Totalisatormedel	75 000 000

3. Tipsmedel	135 000 000	
4. Lotterimedel	135 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	30 000 000	421 000 000
		25 491 217 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder*I. Statens affärsverksfonder:*

1. Postverket, bevilning	26 000 000	
2. Televerket	170 000 000	
3. Statens järnvägar	58 000 000	
4. Statens vattenfallsverk	290 000 000	
5. Domänverket	35 000 000	579 000 000

II. Riksbanksfonden 100 000 000

III. Statens allmänna fastighetsfond:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens »	4 020 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 995 000	
4. Medicinalstyrelsens »	13 360 000	
5. Karolinska sjukhusets »	1 755 000	
6. Sjöfartsstyrelsens »	215 000	
7. Byggnadsstyrelsens »	21 258 000	
8. Generaltullstyrelsens »	280 000	
9. Uppsala universitets »	1 915 000	
10. Lunds universitets »	1 875 000	46 674 000

IV. Försvarets fonder:

1. Försvarets fastighetsfond	46 004 000	
2. Försvarets fabriksfond	5 100 000	51 104 000

V. Statens utlåningsfonder:

1. Utrikesförvaltningens lånefond	35 000
2. Värnpliktslånefond	1 000
3. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	2 000
4. Statens bosättningslånefond	3 000 000
5. Vattenkraftslånefonden	280 000
6. Luftfartslånefonden	800 000
7. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	1 400 000
8. Tullverkets båtlånefond	1 000
9. Statens lånefond för universitetsstudier .	600 000
10. Allmänna studielånefonden	800 000
11. Lånefonden för inventarier i studentbostäder	460 000
12. Lånefonden för studentkårlokaler	1 000
13. Jordbrukets lagerhusfond	400 000
14. Jordbrukets maskinlånefond	1 200 000
15. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	56 000
16. Fonden för supplementär jordbrukskredit	15 000
17. Kraftledningslånefonden	200 000

18. Elektrifieringslånefonden	1 000	
19. Egnahemslånefonden	3 200 000	
20. Arrendelånefonden	1 000	
21. Arbetarsmåbrukslånefonden	1 000	
22. Kronotorparnas inventarielånefond	1 000	
23. Statens avdikningslånefond	2 000 000	
24. Täckdikningslånefonden	1 000	
25. Bevattningslånefonden	1 000	
26. Fiskerilånefonden	700 000	
27. Statens fiskredskapslånefond	1 000	
28. Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	100 000	
29. Skogsväglånefonden	35 000	
30. Statens skogslånefond	1 000	
31. Lånefonden för insamling av skogsfrö ...	30 000	
32. Statens hantverks- och industrilånefond	7 000 000	
33. Statens sekundärlånefond för rederinä- ringen	95 000	
34. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer ..	2 700 000	
35. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	5 000	
36. Lånefonden för främjande av bostadsbyg- gande på landsbygden	150 000	
37. Lånefonden för bostadsbyggande	370 000 000	
38. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	600 000	
39. Lånefonden för allmänna samlingslokaler	1 500 000	397 374 000
VI. Fonden för låneunderstöd:		
1. Statskontorets delfond	7 000 000	
2. Lantbruksstyrelsens »	1 000	
3. Bostadsstyrelsens »	300 000	
4. Riksbankens »	1 600 000	
5. Riksgäldskontorets »	1 500 000	10 401 000
VII. Fonden för statens aktier		85 000 000
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	59 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 760 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	205 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 275 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond ..	11 500 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	34 000	77 774 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet ..	17 010 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	21 000 000	38 010 000
		1 385 337 000
	Summa kr.	26 876 554 000

Bilaga 1 till Specifikation av inkomsterna på driftbudgeten

**FÖRSLAG TILL
STAT FÖR STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND
FÖR BUDGETÅRET 1965/66**

Inkomster*A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:*

1. Slottsbyggnadernas	delfond		4 355 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens	»		8 427 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»		12 952 000	
4. Medicinalstyrelsens	»		32 118 000	
5. Karolinska sjukhusets	»		7 513 000	
6. Sjöfartsstyrelsens	»		1 109 000	
7. Byggnadsstyrelsens	»		136 211 000	
8. Generaltullstyrelsens	»		5 667 000	
9. Uppsala universitets	»		6 481 000	
10. Lunds universitets	»		5 676 000	220 509 000

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:

1. Slottsbyggnadernas	delfond		500 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens	»		850 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»		213 000	
4. Medicinalstyrelsens	»		2 785 000	
5. Karolinska sjukhusets	»		1 570 000	
6. Sjöfartsstyrelsens	»		180 000	
7. Byggnadsstyrelsens	»		6 500 000	
8. Generaltullstyrelsens	»		270 000	
9. Uppsala universitets	»		65 000	
10. Lunds universitets	»		60 000	12 993 000

C. Diverse inkomster:

1. Slottsbyggnadernas	delfond		101 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens	»		1 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»		1 000	
4. Medicinalstyrelsens	»		1 000	
5. Karolinska sjukhusets	»		1 000	
6. Sjöfartsstyrelsens	»		1 000	
7. Byggnadsstyrelsens	»		294 000	
8. Generaltullstyrelsens	»		1 000	

9. Uppsala universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egen-			
doms- och skogsförvaltning	250 000		
b) Bidrag från Uppsala läns landsting .	305 000		
c) Övriga diverse inkomster	1 000	556 000	
10. Lunds universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egen-			
domsförvaltning	50 000		
b) Övriga diverse inkomster	1 000	51 000	1 008 000
		Summa kr. 234 510 000	

Utgifter

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:

1. Slottsbyggnadernas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostna-			
der för de kungl. slotten med tillhö-			
rande byggnader	1 360 000		
b) Reparations- och underhållskostna-			
der för uthyrda lägenheter vid Drott-			
ningholm, Ulriksdal och Haga	380 000		
c) Reparations- och underhållskostna-			
der för vissa historiska byggnader			
och byggnadsminnesmärken m. m. .	865 000		
d) Vissa istandsättningsarbeten	2 350 000	4 955 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens delfond		2 860 000	
3. Beskickningsfastigheternas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostna-			
der i allmänhet m. m.	2 965 000		
b) Bränsle och lyse för kanslilokaler och			
tjänstebostäder, <i>förslagsvis</i>	800 000	3 765 000	
4. Medicinalstyrelsens delfond		14 579 000	
5. Karolinska sjukhusets delfond:			
a) Karolinska sjukhuset	2 584 000		
b) Serafimerlasarettet	500 000	3 084 000	
6. Sjöfartsstyrelsens delfond		810 000	
7. Byggnadsstyrelsens »		37 890 000	
8. Generaltullstyrelsens »		257 000	
9. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset	750 000		
b) Övriga fastigheter	1 612 000	2 362 000	
10. Lunds universitets delfond		2 495 000	73 057 000

B. Avsättning till värdeminskningsskonto:

2. Kriminalvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	1 398 000
3. Beskickningsfastigheternas » , <i>förslagsvis</i>	388 000
4. Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	6 525 000
5. Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>	1 745 000
6. Sjöfartsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	130 000
7. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	8 797 000
8. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	101 000

9. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset, förslagsvis .	879 000		
b) Övriga fastigheter, förslagsvis	601 000	1 480 000	
10. Lunds universitets delfond, förslagsvis		637 000	21 201 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

2. Kriminalvårdsstyrelsens delfond, förslagsvis	1 000 000		
3. Beskickningsfastigheternas » , förslagsvis	7 018 000		
4. Medicinalstyrelsens » , förslagsvis	440 000		
5. Karolinska sjukhusets » , förslagsvis	2 500 000		
6. Sjöfartsstyrelsens » , förslagsvis	135 000		
7. Byggnadsstyrelsens » , förslagsvis	75 060 000		
8. Generaltullstyrelsens » , förslagsvis	5 300 000		
9. Uppsala universitets » , förslagsvis	1 345 000		
10. Lunds universitets » , förslagsvis	780 000		93 578 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000		
2. Kriminalvårdsstyrelsens »	4 020 000		
3. Beskickningsfastigheternas »	1 995 000		
4. Medicinalstyrelsens »	13 360 000		
5. Karolinska sjukhusets »	1 755 000		
6. Sjöfartsstyrelsens »	215 000		
7. Byggnadsstyrelsens »	21 258 000		
8. Generaltullstyrelsens »	280 000		
9. Uppsala universitets »	1 915 000		
10. Lunds universitets »	1 875 000	46 674 000	
		Summa kr.	234 510 000

Bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna på driftbudgeten

**BERÄKNAT FÖRSLAG TILL
STAT FÖR FÖRSVARETS FASTIGHETSFOND
FÖR BUDGETÅRET 1965/66**

Inkomster*A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:*

1. Kasernbyggnaders delfond	157 809 000	
2. Befästningars »	48 949 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	3 362 000	210 120 000

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:

1. Kasernbyggnaders delfond	6 000 000	
2. Befästningars »	420 000	6 420 000

C. Inkomster av övnings- och skjutfält:

1. Kasernbyggnaders delfond	3 700 000	
2. Befästningars »	100 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	5 000	3 805 000

D. Diverse inkomster:

1. Kasernbyggnaders delfond	4 128 000	
2. Befästningars »	286 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	76 000	4 490 000

Summa kr. **224 835 000****Utgifter***A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:*

1. Kasernbyggnaders delfond	100 619 000	
2. Befästningars »	38 475 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	1 197 000	140 291 000

B. Avsättning till värdeminskningsskonto:

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	15 920 000	
2. Befästningars » , förslagsvis	2 200 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, förslagsvis	560 000	18 680 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	14 620 000	
2. Befästningars » , förslagsvis	5 160 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, förslagsvis	80 000	19 860 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Kasernbyggnaders delfond	40 478 000	
2. Befästningars »	3 920 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	1 606 000	46 004 000

Summa kr. **224 835 000**

UTGIFTER PÅ DRIFTBUDGETEN**EGENTLIGA STATSUTGIFTER****I. KUNGL. HOV- OCH SLOTSSTATERNA****A. Kungl. hovstaten**

1 Kungl. Maj:ts hovhållning	2 750 000
2 Hennes Kungl. Höghet Hertiginnan av Västerbotten	190 000
3 Hans Kungl. Höghet Hertigen av Halland	125 000
4 Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventa- rier i de kungl. slotten	419 000
	3 484 000

B. Kungl. slottsstaten

1 Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid de kungl. slotten	1 783 000
2 Ved och kol för de kungl. slotten	615 000
	2 398 000

Summa kr. 5 882 000

II. JUSTITIEDEPARTEMENTET

A. Justitiedepartementet m. m.

Statsrådsberedningen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 099 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*87 000
		1 186 000
Justitiedepartementet:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*3 720 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*355 000
5	Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>	400 000
6	Lagberedningen, <i>reservationsanslag</i>	431 000
7	Fideikommissnämnden, <i>reservationsanslag</i>	25 000
8	Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter, <i>förslagsanslag</i>	35 000
9	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	*4 200 000
10	FN:s tredje världskongress för förebyggande av brott m. m., <i>reservationsanslag</i>	400 000
11	1967 års konferens för revision av Bernkonventionen m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000
12	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	*220 000
		11 072 000

B. Justitiekanslersämbetet och åklagarväsendet

Justitiekanslersämbetet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	456 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000
		488 000
Riksåklagarämbetet:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 090 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	140 000
		1 230 000
Övriga åklagarmyndigheter:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	34 269 000
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 240 000
		37 509 000
		39 227 000

C. Domstolarna

Högsta domstolen m. m.:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*5 246 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*384 000
		5 630 000
Regeringsrätten:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 366 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	41 000
5	Regeringsrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>	60 000
		1 467 000
Hovrätterna:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	16 325 000
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 381 000
		17 706 000

*Beräknat belopp.

Underrätterna:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	74 598 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5 177 000	
10	Ersättningar till nämndemän m. m., <i>förslagsanslag</i>	9 000 000	88 775 000
Vattendomstolarna:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 784 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	565 000	5 349 000
13	Tekniska hjälpmedel m. m. vid domstolsväsendet, <i>reservationsanslag</i>		360 000
14	Anskaffande av blanketter och fastighetsböcker m. m. för domstolsväsendet, <i>förslagsanslag</i>		350 000
			119 637 000

D. Rättegångsväsendet i allmänhet

1	Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>förslagsanslag</i>	9 200 000
2	Kostnader enligt lagen om fri rättegång, <i>förslagsanslag</i>	5 500 000
3	Understöd för utomprocessuell rättshjälp, <i>förslagsanslag</i>	1 800 000
4	Tornedalens rättshjälpsanstalt, <i>förslagsanslag</i>	196 000
5	Efterutbildning inom rättegångsväsendet, <i>reservationsanslag</i>	50 000
		16 746 000

E. Kriminalvården m. m.

Kriminalvårdsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 064 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 041 000	6 105 000
Fångvårdsanstalterna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	74 391 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	25 862 000	
5	Maskin- och verktygsutrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 300 000	
6	Engångsanskaffning av inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 500 000	
7	Anskaffning, montering och transport av bårackar m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 400 000	114 453 000
8	Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhör fångvården, m. m., <i>förslagsanslag</i>		125 000
9	Centrala nämnderna, <i>förslagsanslag</i>		163 000
10	Övervakningsnämnderna, <i>förslagsanslag</i>		500 000
Skyddskonsulentorganisationen:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 550 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	912 000	6 462 000
13	Ersättningar till övervakare, <i>förslagsanslag</i>		6 000 000

14	Kurser för övervakare och personundersökare, <i>reservationsanslag</i>	50 000
15	Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.	1 250 000
16	Bidrag till Svenska skyddsförbundet	107 000
		135 215 000

F. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Kriminalvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	8 427 000
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	4 857 000
3	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>	249 000
4	Ersättning till försvarets fastighetsfond för fång- vårdsanstalten i Hälsingborg, <i>förslagsanslag</i>	67 000
5	Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m., <i>reservationsanslag</i>	16 000
6	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m. inom privaträttens område, <i>förslagsanslag</i> .	59 000
7	Bidrag till Nordisk årsbok m. m., <i>reservationsanslag</i>	18 000
		13 693 000
Summa kr.		335 590 000

III. UTRIKESDEPARTEMENTET

A. Utrikesdepartementet m. m.

Utrikesförvaltningen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	44 239 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	12 423 000	56 662 000
3	Representationsbidrag till utlandstjänstemän		3 600 000
4	Vissa bostadskostnadsersättningar, <i>förslagsanslag</i>		3 600 000
5	Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat, <i>reservationsanslag</i>		2 525 000
6	Kursdifferenser, <i>förslagsanslag</i>		1 000
7	Ersättningar åt olönade konsulter, <i>förslagsanslag</i> ..		1 100 000
8	Särskilda förhandlingar med främmande makter, <i>förslagsanslag</i>		3 500 000
9	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>		40 000
10	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>		300 000
11	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		125 000
12	Tillfälliga representationskostnader, <i>förslagsanslag</i>		600 000
			72 053 000

B. Bidrag till vissa internationella organisationer

1	Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag, <i>förslagsanslag</i>	4 000
2	Förenta Nationerna, <i>förslagsanslag</i>	10 300 000
3	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), <i>förslagsanslag</i>	3 000 000
4	Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA), <i>förslagsanslag</i>	1 400 000
5	Europarådet, <i>förslagsanslag</i>	800 000
6	Röda Korsets internationella kommitté	50 000
		15 554 000

C. Internationell biståndsverksamhet

Bistånd genom internationella organ

1	Förenta Nationernas utvidgade tekniska biståndsprogram (EPTA)	13 000 000
2	Förenta Nationernas Särskilda fond	46 800 000
3	Förenta Nationernas barnfond (UNICEF)	5 200 000
4	Biträdande experter för multilateral biståndsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	4 000 000
5	Övrigt multilateralt tekniskt bistånd, <i>reservationsanslag</i>	10 400 000
		79 400 000

Bilateralt tekniskt bistånd

Nämnden för internationellt bistånd (NIB):

6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 867 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*590 000	3 457 000
8	Fältprojekt, <i>reservationsanslag</i>		45 000 000
9	Stipendiat- och kursverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		5 500 000
10	Rekrytering och utbildning av experter, <i>reservationsanslag</i>		1 000 000
			<u>54 957 000</u>

Övrigt bistånd

11	Nordiskt bistånd, <i>reservationsanslag</i>		3 500 000
12	Humanitärt bistånd, <i>reservationsanslag</i>		7 500 000
			<u>11 000 000</u>
			145 357 000

D. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Beskickningsfastigheternas delfond, <i>förslagsanslag</i>	12 749 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 590 000	14 339 000
3	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare m. fl., <i>förslagsanslag</i>		150 000
4	Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar		15 000
5	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige, <i>reservationsanslag</i>		4 744 000
6	Särskilda medel för upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige, <i>reservationsanslag</i>		2 300 000
7	Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater, <i>reservationsanslag</i>		7 000
8	Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor		423 000
			<u>21 978 000</u>
		Summa kr.	254 942 000

*Beräknat belopp

IV. FÖRSVARSDEPARTEMENTET

A. Försvarsdepartementet m. m.

Försvarsdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 770 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*500 000	3 270 000
3	Vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>		450 000
4	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>		*1 600 000
5	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		*600 000
6	Rationaliseringsförsök, <i>reservationsanslag</i>		1 000 000
			<u>6 920 000</u>

B. Armén

a) *Avlöningar m. m.*

1	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	368 000 000
2	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	1 100 000
3	Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl., <i>förslagsanslag</i>	13 100 000
4	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i>	23 000 000
5	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>	92 000 000
		<u>497 200 000</u>

b) *Omkostnader*

6	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>	5 625 000
7	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	14 000 000
8	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	340 000
9	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	20 500 000
10	Renhållning, <i>förslagsanslag</i>	5 000 000
11	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 950 000
12	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	5 000 000
13	Övriga expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 200 000
		<u>55 615 000</u>

c) *Mathållning m. m.*

14	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	56 000 000
15	Furagering, <i>förslagsanslag</i>	1 200 000
		<u>57 200 000</u>

d) *Övningar m. m.*

16	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	47 075 000
17	Förhyrning av motorfordon m. m., <i>förslagsanslag</i>	9 300 000
		<u>56 375 000</u>

*Beräknat belopp.

e) *Intendenturmateriel m. m.*

18	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	59 500 000
19	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	14 500 000
20	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	4 500 000
21	Ökning av drivmedelslagringen, <i>reservationsanslag</i>	1 000
22	Drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	3 800 000
23	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 200 000
24	Remontering, <i>reservationsanslag</i>	1 000
25	Uttagning av hästar, <i>förslagsanslag</i>	60 000
26	Veterinärvård, <i>reservationsanslag</i>	100 000
27	Hundväsendet, <i>reservationsanslag</i>	80 000
		83 742 000

f) *Tygmateriel m. m.*

28	Anskaffning av tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	457 500 000
29	Underhåll av tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	94 193 000
30	Järnvägskrigsbromateriel, <i>reservationsanslag</i> ...	3 100 000
31	Uttagning av motorfordon och motorredskap, <i>förslagsanslag</i>	200 000
		554 993 000

g) *Hemvärnet*

32	Hemvärnets avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 293 000
33	Hemvärnets omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 047 000
34	Hemvärnets intendenturmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 125 000
35	Hemvärnets övningar, <i>reservationsanslag</i>	3 925 000
36	Hemvärnets tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	5 135 000
		12 525 000
		1 317 650 000

C. **Marinen**a) *Avlöningar m. m.*

1	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	144 700 000
2	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	135 000
3	Avlöningar till personal i marinens reserver, <i>förslagsanslag</i>	4 000 000
4	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i>	13 900 000
5	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>	18 300 000
		181 035 000

b) Omkostnader

6	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 370 000
7	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 540 000
8	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	320 000
9	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	7 500 000
10	Renhållning, <i>förslagsanslag</i>	2 700 000
11	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 400 000
12	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	1 250 000
13	Övriga expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>	750 000
		18 830 000

c) Mathållning

14	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	16 500 000
		16 500 000

d) Övningar m. m.

15	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	25 500 000
		25 500 000

e) Intendenturmateriel m. m.

16	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 850 000
17	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 200 000
18	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	1 300 000
19	Drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	475 000
20	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	140 000
21	Materialförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	275 000
22	Hundbevakningstjänsten, <i>reservationsanslag</i> ...	10 000
		12 250 000

f) Fartygsmateriel m. m.

23	Anskaffning av fartygsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	211 300 000
24	Underhåll av fartyg m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	66 070 000
25	Anskaffning av vissa maskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	700 000
		278 070 000

g) Bidrag och understöd

26	Bidrag till sjövärnsskåren, <i>reservationsanslag</i> ...	585 000
		585 000
		532 770 000

D. Flygvapnet*a) Avlöningar m. m.*

1	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	183 000 000
2	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	10 000

3	Avlöningar till personal i flygvapnets reserv, <i>förslagsanslag</i>	2 300 000
4	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i>	1 800 000
5	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>	15 000 000
6	Tjänstepremier m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 000 000
		204 110 000
	<i>b) Omkostnader</i>	
7	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 075 000
8	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	7 575 000
9	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	400 000
10	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	8 100 000
11	Renhållning, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000
12	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	4 950 000
13	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	1 100 000
14	Övriga expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>	500 000
		26 700 000
	<i>c) Mathållning</i>	
15	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	13 000 000
		13 000 000
	<i>d) Övningar m. m.</i>	
16	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 000 000
		10 000 000
	<i>e) Intendenturmateriel m. m.</i>	
17	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 500 000
18	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 500 000
19	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	650 000
20	Ökning av drivmedelslagringen, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
21	Drivmedelsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	2 510 000
22	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	6 900 000
23	Hundbevakningstjänsten, <i>reservationsanslag</i> ...	28 000
		24 088 000
	<i>f) Flygmateriel m. m.</i>	
24	Anskaffning av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*1 042 995 000
25	Drift och underhåll av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	215 000 000
		1 257 995 000
	<i>g) Bidrag och understöd</i>	
26	Understöd åt privatflyget, <i>reservationsanslag</i> ..	400 000
		400 000
		1 536 293 000

*Beräknat belopp.

E. För krigsmakten gemensamma ändamål*a) Försvarsstaben*

Försvarsstaben:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*11 300 000	
2	Särskilda avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 000 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 650 000	
4	Särskilda omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 350 000	
5	Övningar, <i>reservationsanslag</i>	474 000	
6	Vissa bostadskostnadsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	465 000	17 239 000
			17 239 000

b) Centrala förvaltningsmyndigheter m. m.

Försvarets civilförvaltning:

7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 000 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 900 000	8 900 000

Försvarets sjukvårdsstyrelse m. m.:

9	Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 900 000	
10	Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> ...	200 000	2 100 000
11	Militärmedicinska undersökningscentralen, <i>förslagsanslag</i>	155 000	
12	Försvarets sjukvårdsförråd: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	870 000	
13	Försvarets sjukvårdsförråd: Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> ..	162 000	1 032 000
14	Underhåll av sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	1 300 000	
15	Försvarsmedicinsk forskning, <i>reservationsanslag</i>	2 000 000	
16	Vissa hälsovårdsåtgärder m. m., <i>förslagsanslag</i>	135 000	
17	Militärapoteket: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	675 000	
18	Militärapoteket: Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	50 000	725 000
19	Försvarets tandvård: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 750 000	
20	Försvarets tandvård: Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	360 000	3 110 000
			10 557 000
Fortifikationsförvaltningen m. m.:			
21	Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	10 700 000	
22	Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> ..	1 300 000	12 000 000
23	Fortifikatorisk forskningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	950 000	

*Beräknat belopp.

24	Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	13 950 000
	Försvarets intendenturverk m. m.:		
25	Försvarets intendenturverk:		
	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> 8 000 000		
26	Försvarets intendenturverk:		
	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> .. 570 000	8 570 000	
27	Försvarets intendenturverks anstalter: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 100 000	13 670 000
	Arméförvaltningen m. m.:		
28	Arméförvaltningen: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	34 000 000	
29	Arméförvaltningen: Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 700 000	36 700 000
30	Arméförvaltningens anstalter: Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	10 700 000	47 400 000
	Marinförvaltningen:		
31	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	19 100 000	
32	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 415 000	
33	Datamaskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	600 000	21 115 000
	Flygförvaltningen:		
34	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	44 000 000	
35	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 490 000	
36	Datamaskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 800 000	50 290 000
	Försvarets förvaltningsdirektion:		
37	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	400 000	
38	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	20 000	420 000
			166 302 000

c) Institutioner m. m.

	Krigsarkivet:		
39	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	720 000	
40	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	53 000	
41	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 000	
42	Inredning av vissa arkivaliemagasin, <i>reservationsanslag</i>	1 000	778 000
	Armémuseum:		
43	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	375 000	
44	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	90 000	
45	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	23 000	488 000
	Marinmuseet och modellkammaren i Karlskrona:		
46	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	80 000	
47	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	22 000	
48	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	40 000	142 000
	Försvarets forskningsanstalt:		
49	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	18 200 000	

50	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 565 000	
51	Viss forskningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	43 300 000	
52	Engångsanskaffning av viss <i>utrustning, reservationsanslag</i>	800 000	63 865 000
Försvarets radioanstalt:			
53	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	16 700 000	
54	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 492 000	
55	Anskaffning och underhåll av materiel, <i>reservationsanslag</i>	4 350 000	24 542 000
Militärpsykologiska institutet:			
56	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	899 000	
57	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	177 000	1 076 000
Centrala värnpliktsbyrån:			
58	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 350 000	
59	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	495 000	1 845 000
Militärmusiken:			
60	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	13 700 000	
61	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	640 000	
62	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	225 000	14 565 000
Försvarets personalvård:			
63	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 960 000	
64	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	280 000	2 240 000
			109 541 000

d) Utbildningsanstalter m. m.

Försvärshögskolan:			
65	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	460 000	
66	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	142 000	602 000
Militärhögskolan:			
67	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 000 000	
68	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	670 000	
69	Övningar, <i>reservationsanslag</i>	1 200 000	
70	Militärhistorisk forskning, <i>reservationsanslag</i>	100 000	5 970 000
Försvarets läroverk:			
71	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 800 000	
72	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	230 000	2 030 000
Försvarets brevskola:			
73	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	290 000	
74	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	60 000	350 000
75	Vidareutbildning av viss civil personal, <i>reservationsanslag</i>		400 000
76	Kurser i arbetarskydd, <i>reservationsanslag</i>		65 000
77	Bidrag till social verksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>		75 000
78	Förslagsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		95 000
			9 587 000

e) Materielanskaffning m. m.

79	Vissa signalförbindelser m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 050 000
80	Signalskyddsmateriel <i>reservationsanslag</i>	3 290 000
81	Anskaffning av fortifikatorisk materiel, <i>reservationsanslag</i>	3 000 000
82	Anskaffning av krigskartor, <i>reservationsanslag</i> .	1 100 000
83	Årskostnader för industriell krigsberedskap, <i>förslagsanslag</i>	800 000
84	Engångskostnader för industriell krigsberedskap, <i>reservationsanslag</i>	3 300 000
85	Byggnads- och reparationsberedskapen: Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	300 000
86	Byggnads- och reparationsberedskapen: Materiel, <i>reservationsanslag</i>	2 500 000
		24 340 000

f) Värnpliktskostnader m. m.

87	Inskrivningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 800 000
88	Vissa specialundersökningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	500 000
89	Reseersättningar till värnpliktiga m. fl., <i>förslagsanslag</i>	15 500 000
90	Soldathemsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	200 000
91	Fritidsverksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i> . . .	850 000
		19 850 000

g) Fastighetskostnader

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
92	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i> ..	17 000
93	Beskickningsfastigheternas delfond, <i>förslagsanslag</i>	175 000
94	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i> ..	2 264 000
Ersättning till försvarets fastighetsfond:		
95	Kasernbyggnaders delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	*157 742 000
96	Befästningars delfond, <i>förslagsanslag</i>	*48 949 000
97	Försvarets forskningsanstalts delfond, <i>förslagsanslag</i>	*3 362 000
98	Borttagande av pansarhinder m. m., <i>reservationsanslag</i>	300 000
		212 809 000

h) Bidrag till frivilliga organisationer m. m.

99	Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 925 000
100	Lottaorganisationen, <i>reservationsanslag</i>	1 850 000
101	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsanslag</i>	290 000
102	Frivilliga djursjukvården i krig, <i>reservationsanslag</i>	35 000
103	Frivilliga skytteväsendet, <i>reservationsanslag</i> ...	2 325 000
104	Bidrag till Centraförbundet Folk och Försvar	360 000
105	Understöd åt vissa föreningar m. m.	104 000
		9 889 000

*Beräknat belopp.

i) Bidrag och ersättningar till enskilda

106	Familjebidrag, <i>förslagsanslag</i>	43 000 000
107	Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 250 000
108	Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring m. m., <i>förslagsanslag</i>	13 800 000
109	Omskolning av i militärtjänst skadade, <i>förslagsanslag</i>	100 000
		59 150 000

j) Övriga ändamål

110	Försvarsupplysning, <i>reservationsanslag</i>	440 000
111	Publikations- och blankettryck, <i>förslagsanslag</i>	4 100 000
112	Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk, <i>förslagsanslag</i>	1 700 000
113	Ersättning för automobils katt, <i>förslagsanslag</i> ..	7 900 000
114	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	5 000
115	Täckande av vissa medelsbrister, <i>förslagsanslag</i> ..	10 000
116	Engångsanskaffning av hanteringsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	650 000
		14 805 000
		643 512 000

F. Flygtekniska försöksanstalten

Flygtekniska försöksanstalten:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 550 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 250 000	
3	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	300 000	10 100 000
			10 100 000

G. Diverse

1	Reglering av prisstegringar	100 000 000
2	Beredskapsstyrka för FN-tjänst, <i>förslagsanslag</i> ..	5 000 000
		105 000 000

Summa kr. **4 152 245 000**

V. SOCIALDEPARTEMENTET

A. Socialdepartementet

Socialdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 950 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*200 000	3 150 000
3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>		*3 500 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		*200 000
			6 850 000

B. Allmän försäkring m. m.

Försäkringsdomstolen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	885 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	76 000	961 000

Försäkringsrådet:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	803 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	33 000	836 000

Riksförsäkringsverket:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	18 115 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 250 000	21 365 000
7	Bidrag till folkpensionier m. m., <i>förslagsanslag</i> ..		*4 475 000 000
8	Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar, <i>förslagsanslag</i>		7 600 000
9	Bidrag till sjukförsäkringen, <i>förslagsanslag</i>		430 000 000
10	Vissa yrkesskadeersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		5 300 000
			4 941 062 000

C. Socialvård, nykterhetsvård m. m.

Socialstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 048 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	526 000	4 574 000

Statens socialvårdskonsulenter:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	621 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	134 000	755 000
5	Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m. m., <i>förslagsanslag</i>		7 000 000
6	Bidrag till social hemhjälp, <i>förslagsanslag</i>		50 000 000
7	Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem, <i>reservationsanslag</i>		1 000 000
8	Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem, <i>reservationsanslag</i>		*500 000
9	Bidrag till driften av barnhem, <i>förslagsanslag</i> ..		*1 600 000

*Beräknat belopp.

Ungdomsvårdsskolorna:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	19 498 000
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6 195 000
12	Vård utom skola, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000
13	Engångsanskaffning av inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	350 000
14	Anordnande och drift av provisoriska förläggningar, <i>reservationsanslag</i>	200 000
15	Personalutbildning, <i>reservationsanslag</i>	100 000
16	Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor, <i>reservationsanslag</i>	600 000
Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare:		
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 589 000
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 350 000
19	Utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 010 000
20	Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 700 000
21	Bidrag till driftkostnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., <i>förslagsanslag</i>	34 000 000
22	Utbildning och samverkan inom nykterhetsvården, <i>reservationsanslag</i>	268 000
Länsnykterhetsnämnderna:		
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 478 000
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	639 000
25	Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder, <i>förslagsanslag</i>	30 000 000
26	Bidrag till Länkrörelsen	550 000
27	Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl., <i>förslagsanslag</i>	100 000
		177 056 000

D. Stöd åt barnfamiljer m. m.

1	Allmänna barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	1 537 000 000
2	Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	3 700 000
3	Bostadsrabatter, <i>förslagsanslag</i>	250 000 000
4	Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag, <i>förslagsanslag</i> ...	60 000 000
5	Bidrag till anordnande av barnstugor, <i>reservationsanslag</i>	1 000
6	Bidrag till driften av barnstugor, <i>förslagsanslag</i> .	20 000 000
7	Ferieresor, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
8	Bidrag till driften av semesterhem, <i>förslagsanslag</i>	430 000
9	Stipendier för underlättande av husmoderssemester, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
10	Bidrag till driften av barnkolonier m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 000 000

11	Omkostnader för statens bosättningslån, <i>förslagsanslag</i>		300 000
			1 876 431 000

E. Arbetarskydd

	Arbetarskyddsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 917 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	355 000	3 272 000
	Yrkesinspektionen:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 490 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 179 000	6 669 000
5	Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område		100 000
			10 041 000

F. Medicinalstyrelsen m. m.

	Medicinalstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 211 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 148 000	8 359 000
	Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 010 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	213 000	1 223 000
5	Viss krigssjukvårdsutbildning m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 007 000
6	Förvaring och underhåll av viss sjukvårdsmateriel m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 143 000
7	Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara, <i>reservationsanslag</i>		4 970 000
	Statens strålskyddsinstitut:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 331 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	260 000	2 591 000
	Centrala sjukvårdsberedningen:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 522 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	197 000	1 719 000
12	Viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården, <i>reservationsanslag</i>		1 800 000
	Statens institut för folkhälsan:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6 142 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 512 000	7 654 000
15	Utredningar m. m. rörande luftföroreningar, <i>förslagsanslag</i>		360 000
	Statens bakteriologiska laboratorium:		
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	10 043 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5 439 000	
18	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i> ..	400 000	15 882 000

Statens rättskemiska laboratorium:		
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 200 000
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	686 000
		2 886 000
Statens farmaceutiska laboratorium:		
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 630 000
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	395 000
		2 025 000
23	Svenska farmakopékommittén m. m., <i>förslagsanslag</i>	290 000
Statens rättsläkarstationer:		
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 411 000
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	270 000
		1 681 000
26	Vissa rättsmedicinska undersökningar, <i>förslagsanslag</i>	40 000
Länsläkarväsendet:		
27	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 018 000
28	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	412 000
		3 430 000
Provinsiälläkare:		
29	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	590 000
30	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	35 000
		625 000
31	Bidrag till provinsiälläkarväsendet m. m., <i>förslagsanslag</i>	27 000 000
		84 685 000

G. Mentalsjukhus m. m.

Statens mentalsjukhus:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	316 000 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	87 720 000
		403 720 000
3	Kostnader för mentalsjukvårdsberedningen, <i>förslagsanslag</i>	2 500 000
4	Utrustning av nya mentalsjukhus m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 500 000
Utbildning av mentalsjukvårdspersonal:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	10 100 000
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
		11 100 000
7	Bidrag till driften av vissa mentalsjukhus, <i>förslagsanslag</i>	20 000 000
8	Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö, <i>förslagsanslag</i>	67 000 000
9	Bidrag till anordnande av psykiatriska kliniker vid lasarett, <i>reservationsanslag</i>	500 000
10	Bidrag till driften av psykiatriska kliniker vid lasarett, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
11	Bidrag till anordnande av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka, <i>reservationsanslag</i>	1 000
12	Bidrag till driften av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka, <i>förslagsanslag</i>	2 400 000
Statens skol- och yrkeshem på Salbohed:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	960 000
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	251 000
		1 211 000

Statens skol- och yrkeshem i Laxå:			
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	800 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	155 000	955 000
17	Bidrag till anordnande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna, <i>reservationsanslag</i>		5 000 000
18	Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna, <i>förslagsanslag</i>		18 200 000
19	Bidrag till driften av vårdanstalter för psykiskt efterblivna, <i>förslagsanslag</i>		13 700 000
Vilhelmsro sjukhus:			
20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 500 000	
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	750 000	4 250 000
22	Bidrag till epileptikeranstalter, <i>förslagsanslag</i> ...		2 000 000
23	Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 730 000
			558 767 000

H. Universitetssjukhus m. m.

Karolinska sjukhuset:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	79 645 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	19 218 000	
3	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*3 000 000	101 863 000
Serafimerlasarettet:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	16 360 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 758 000	20 118 000
6	Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m., <i>reservationsanslag</i>		2 410 000
7	Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		765 000
8	Bidrag till vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		3 000 000
9	Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas barnsjukhus, <i>förslagsanslag</i>		1 600 000
10	Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare, <i>förslagsanslag</i>		8 250 000
11	Driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>förslagsanslag</i>		7 000 000
12	Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>reservationsanslag</i>		1 750 000
13	Bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala, <i>förslagsanslag</i>		50 000
14	Bidrag till lasarettet i Lund, <i>förslagsanslag</i>		29 000 000
15	Bidrag till Malmö allmänna sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		9 700 000
16	Bidrag till vissa Göteborgs stad tillhöriga sjukhus, <i>förslagsanslag</i>		19 000 000
17	Bidrag till lasarettet i Umeå, <i>förslagsanslag</i>		9 600 000

*Beräknat belopp.

18	Bidrag till anordnande av barnavdelningar vid lasarett m. m., <i>reservationsanslag</i>	80 000
19	Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 500 000
20	Bidrag till anordnande av tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	140 000
21	Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>förslagsanslag</i>	1 600 000
22	Bidrag till anordnande av epidemivårdanstalter, <i>reservationsanslag</i>	1 000
23	Bidrag till driften av epidemivårdanstalter, <i>förslagsanslag</i>	200 000
24	Bidrag till anordnande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka, <i>reservationsanslag</i>	50 000
25	Bidrag till driften av sjukhem för långvarigt kroppssjuka, <i>förslagsanslag</i>	5 600 000
26	Bidrag till anordnande av radioterapeutiska kliniker, <i>förslagsanslag</i>	300 000
27	Bidrag till anordnande av förlossningsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	1 000
28	Bidrag till vanförestalter m. m., <i>förslagsanslag</i>	10 000 000
29	Bidrag till Eugeniahemmet, <i>förslagsanslag</i>	2 700 000
		236 278 000

I. Viss rehabiliteringsverksamhet

1	Statens arbetsklirik, <i>förslagsanslag</i>	780 000
2	Invaliditetsförebyggande åtgärder m. m., <i>förslagsanslag</i>	22 600 000
3	Bidrag till hjälpmedel för rörelsehindrade m. fl., <i>förslagsanslag</i>	25 000 000
4	Bidrag till hörapparater, <i>förslagsanslag</i>	6 500 000
5	Bidrag till Svenska vanförestårdens centralkommitté	320 000
6	Bidrag till De vanföras riksförbund	700 000
7	Bidrag till De blindas förening	1 250 000
8	Bidrag till Hörselfrämjandets riksförbund	375 000
		57 525 000

J. Utbildning av sjukvårdspersonal

Barnmorskeläroanstalten i Stockholm:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*230 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*289 000
		519 000
Barnmorskeläroanstalten i Göteborg:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*267 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*147 000
		414 000
Statens sjuksköterskeskola i Stockholm:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*836 000
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*226 000
		1 062 000

* Beräknat belopp.

Statens sjuksköterskeskola i Göteborg:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*437 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*351 000	788 000
Statens sjuksköterskeskola i Norrköping:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*380 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*322 000	702 000
11	Bidrag till vissa sjuksköterskeskolor, <i>förslagsanslag</i>		*1 061 000
Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 152 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 136 000	3 288 000
14	Utbildning av viss sjukvårdspersonal, <i>förslagsanslag</i>		*426 000
15	Utbildningskurser i arbetsterapi, <i>förslagsanslag</i> .		35 000
			8 295 000

K. Allmän hälsovård m. m.

1	Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m., <i>förslagsanslag</i>	19 800 000
2	Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 900 000
3	Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård, <i>förslagsanslag</i>	9 800 000
4	Läkemedel åt vissa kvinnor och barn, <i>förslagsanslag</i>	2 100 000
5	Abortförebyggande åtgärder, <i>förslagsanslag</i>	430 000
6	Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning, <i>förslagsanslag</i>	140 000
7	Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård, <i>förslagsanslag</i>	1 200 000
8	Bidrag till S:t Lukasstiftelsen	30 000
9	Understödande av dispensärverksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 900 000
10	Allmän hälsokontroll, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
11	Medicinalstyrelsens skärmbildscentral, <i>förslagsanslag</i>	770 000
12	Nyanskaffning av materiel för den statliga skärmbildsverksamheten, <i>reservationsanslag</i>	130 000
13	Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, <i>förslagsanslag</i>	2 800 000
14	Skyddsympning mot difteri, <i>förslagsanslag</i>	120 000
15	Skyddsympning mot polio, <i>förslagsanslag</i>	1 800 000
16	Hälsovårdsupplysning, <i>reservationsanslag</i>	900 000
17	Silikosförebyggande verksamhet, <i>förslagsanslag</i> .	294 000
18	Yrkesmedicinska centralen, <i>förslagsanslag</i>	370 000
19	Bidrag till driften av folktandvården, <i>förslagsanslag</i>	11 600 000

*Beräknat belopp.

20	Bidrag till utrustning av polikliniker för folk- tandvård, <i>reservationsanslag</i>	50 000
21	Stipendier till studerande vid odontologisk fakul- tet, <i>förslagsanslag</i>	500 000
22	Kurser för vissa utländska läkare och tandläkare m. m., <i>förslagsanslag</i>	100 000
23	Ambulans- och räddningsflygtjänst, <i>förslagsan- slag</i>	1 000 000
24	Epidemiberedskap m. m., <i>förslagsanslag</i>	700 000
		61 434 000

L. Internationell samverkan

1	Socialattachéer, <i>förslagsanslag</i>	370 000
2	Internationellt socialpolitiskt samarbete, <i>för- slagsanslag</i>	1 900 000
3	Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 320 000
4	Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea, <i>reservationsanslag</i>	2 700 000
5	Vissa internationella resor, <i>reservationsanslag</i> ...	60 000
6	Vissa internationella kongresser i Sverige, <i>reser- vationsanslag</i>	140 000
		8 490 000

M. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Beskickningsfastigheternas delfond, <i>förslags- anslag</i>	28 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	9 283 000	
3	Uppsala universitets delfond, <i>förslagsanslag</i> ..	2 433 000	
4	Medicinalstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	32 118 000	
5	Karolinska sjukhusets delfond, <i>förslagsanslag</i> .	7 513 000	51 375 000
6	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		232 000
			51 607 000

Summa kr. **8 078 521 000**

VI. KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

A. Kommunikationsdepartementet m. m.

Kommunikationsdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 899 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*179 000	3 078 000
3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i> , därav hälften att avräknas mot automobilskattemedlen....		*2 100 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		*485 000
			<u>5 663 000</u>

B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet

Väg- och vattenbyggnadsverket

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	17 735 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen .	2 624 000	20 359 000
Vägförvaltningarna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen	42 751 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav nio tiondelar att avräknas mot automobilskattemedlen .	6 766 000	49 517 000
5	De lokala vägnämnderna m. m., <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		325 000
6	Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens ämbetsområde, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen .		1 000 000
			<u>71 201 000</u>

Vägunderhåll och vägbyggnader

Väghållningen på landet samt i städer och stadsliknande samhällen, där kronan är väghållare:

7	Vägunderhållet, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	490 000 000	
8	Byggande av riksvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	340 000 000	
9	Byggande av länsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	214 000 000	
10	Byggande av ödebygdevägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	12 000 000	
11	Byggande av storbroar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	44 000 000	1 100 000 000

*Beräknat belopp.

Väghållningen i städer och stadsliknande samhällen, som är väghållare:

12	Bidrag till underhåll av vägar och gator, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	79 000 000	
13	Bidrag till byggande av vägar och gator, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	270 000 000	349 000 000

Enskild väghållning:

14	Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m., <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	37 500 000	
15	Bidrag till byggande av enskilda vägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	20 000 000	57 500 000

Diverse ändamål:

16	Kostnader för övergång till högertrafik, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	100 000 000	
17	Utredningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	600 000	
18	Vissa kostnader i samband med internationella vägkongresser, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	25 000	
19	Avsättning till statens automobilskattemedelsfond, <i>förslagsanslag</i>	1 000	100 626 000
			1 607 126 000

Vatten- och avloppsanläggningar

20	Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar, <i>reservationsanslag</i>	85 000 000	
			1 763 327 000

C. Vägtrafikväsendet

Statens bilinspektion:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	1 028 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	305 000	
3	Uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	4 525 000	5 858 000
4	Registrering av motorfordon, <i>förslagsanslag</i>		1 000
5	Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs korsningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		6 500 000
Statens biltrafiknämnd:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	1 064 000	

7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	111 000	1 175 000
8	Statens trafiksäkerhetsråd m. m., <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		282 000
9	Trafiksäkerhetsforskning, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		1 400 000
10	Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, att avräknas mot automobilskattemedlen		1 600 000
			16 816 000

D. Sjöfart*Sjöfartsverket**Sjöfartsstyrelsen:*

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 415 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 916 000	10 331 000
	<i>Lots- och fyrstaten:</i>		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	32 067 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	7 781 000	39 848 000
	<i>Fartygsinspektionen:</i>		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 143 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	316 000	2 459 000
			52 638 000

Säkerhetsanstalter för sjöfarten m. m.

7	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>		2 500 000
8	Materielanskaffning till vissa farleder m. m., <i>reservationsanslag</i>		60 000
9	Viss omläggning av utprickningssystemet för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>		50 000
10	Driftkostnader för radionavigeringsstationer, <i>förslagsanslag</i>		273 000
11	Anskaffning av lotsbåtar, <i>reservationsanslag</i>		1 500 000
12	Viss utrustning för statlig sjöräddningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		80 000
13	Statens isbrytarverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		7 000 000
14	Mättnings- och rekognosceringsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		5 230 000
			16 693 000

Hamnar och farleder

15	Bidrag till handelshamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i>	*4 000 000	
16	Statliga farledsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	125 000	
17	Bidrag till byggande av fiskehamnar m. m., <i>reservationsanslag</i>		3 000 000
18	Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder, <i>förslagsanslag</i>		534 000

*Beräknat belopp.

19	Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen.....	4 000 000
		<u>11 659 000</u>

Övriga sjöfartsändamål

	Handelsflottans pensionsanstalt:	
20	Administrationskostnader	1 000
	Statens sjöhistoriska museum:	
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 427 000
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	215 000
23	Underhåll och ökning av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	<u>10 000</u>
		1 652 000
24	Läkarundersökning av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i> ...	750 000
25	Bidrag till vissa resor av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i> .	600 000
26	Avsättning till handelsflottans välfärdsfond, <i>förslagsanslag</i>	370 000
27	Understöd åt skärgårdsrederier m. m., <i>reservationsanslag</i>	350 000
28	Avveckling av vissa avgifter för sjöfarten i Stockholm	<u>1 540 000</u>
		<u>5 263 000</u>
		86 253 000

E. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut:	
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 767 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 764 000
3	Underhåll av materiel m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	655 000
4	Nyanskaffning av instrument m. m., <i>reservationsanslag</i>	870 000
5	Uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	3 100 000
6	Väderlekstjänst för luftfarten, <i>förslagsanslag</i> .	<u>5 168 000</u>
		19 324 000
7	Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m., <i>förslagsanslag</i>	<u>1 209 000</u>
		20 533 000

F. Byggnadsväsendet

	Byggnadsstyrelsen:	
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	11 483 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	<u>2 099 000</u>
		13 582 000
3	Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
	Länsarkitektorganisationen:	
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 338 000
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	<u>857 000</u>
		9 195 000
6	Bidrag till upprättande av regionplaner m. m., <i>reservationsanslag</i>	<u>1 000</u>
		23 778 000

G. Tekniska institut

1	Statens väginstitut, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		1 740 000
2	Statens väginstitut: Utrustning, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen..		140 000
	Statens geotekniska institut:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 126 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	245 000	
5	Uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	1 637 000	
6	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	100 000	3 108 000
			4 988 000

H. Diverse

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	4 207 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	10 542 000	
3	Sjöfartsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 109 000	15 858 000
4	Ersättning till statens järnvägar för drift av icke lönsamma järnvägslinjer		210 000 000
5	Ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer, att avräknas mot automobilskattemedlen		6 500 000
6	Ersättning till statens järnvägar för överlåtelse av mark vid Stockholms östra station		1 630 000
7	Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, <i>förslagsanslag</i> , därav 1 700 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen		74 000 000
8	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>		27 000
9	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		757 000
10	Viss beredskapsutrustning, <i>reservationsanslag</i> ...		500 000
11	Ersättning för viss rundradioverksamhet		19 500 000
			328 772 000
	Summa kr.	2 250 130 000	

VII. FINANSDEPARTEMENTET

A. Finansdepartementet m. m.

Finansdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*6 700 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 950 000
3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	*3 000 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	*275 000
		11 925 000

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

Kammarkollegiet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 944 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	188 000
		2 132 000
Kammarrätten:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 285 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	210 000
		5 495 000
Statistiska centralbyrån:		
5	Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	*11 770 000
6	Omkostnader för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	*6 336 000
7	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i> ..	*1 600 000
8	Utredningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	1 000
9	Kostnader för 1965 års folk- och bostadsräkning, <i>reservationsanslag</i>	3 800 000
10	Kostnader för 1966 års jordbruksräkning, <i>reservationsanslag</i>	400 000
11	Centralt företagsregister m. m., <i>reservationsanslag</i>	860 000
		24 767 000
12	Datamaskincentralen, <i>förslagsanslag</i>	1 000
13	Datamaskincentralen: Anskaffning av datamaskiner, <i>reservationsanslag</i>	*8 000 000
Konjunkturinstitutet:		
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	905 000
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	145 000
16	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i> ..	375 000
		1 425 000
Statskontoret:		
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*8 600 000
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 397 000
		9 997 000
Riksrevisionsverket:		
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 833 000
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	964 000
		6 797 000

*Beräknat belopp.

21	Viss försöksverksamhet inom statsförvaltningen m. m., <i>förslagsanslag</i>		*2 000 000
			60 614 000

C. Skatte- och kontrollväsen

Tullverket:			
1	Avlöningar till befattningshavare hos general- tullstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	6 273 000	
2	Avlöningar till befattningshavare inom tull- staten, <i>förslagsanslag</i>	87 622 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	11 446 000	
4	Anskaffning av viss materiel, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	106 341 000
Kontrollstyrelsen:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 442 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	386 000	3 828 000
Kontrollstyrelsens lokalförvaltning:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 557 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	658 000	3 215 000
Mynt- och justeringsverket:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 831 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	301 000	
11	Nyanskaffning av vissa maskiner m. m., <i>reser- vationsanslag</i>	65 000	3 197 000
Statens justerare:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 390 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	190 000	1 580 000
Riksskattenämnden:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 072 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	117 000	1 189 000
Centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden:			
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 410 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	955 000	
18	Försöksverksamhet med datamaskiner för folk- bokföring och uppbörd, <i>förslagsanslag</i>	1 130 000	5 495 000
Folkbokföringen:			
19	Ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer, <i>förslagsanslag</i>	90 000	
20	Ersättningar till Stockholm, Göteborg och Malmö för vissa kostnader för folkbokföringen, <i>förslagsanslag</i>	152 000	
21	Viss tillfällig personal vid länsstyrelserna m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 506 000	2 748 000
22	Avsättning till banktillsynens fond, <i>förslagsan- slag</i>		800 000
23	Avsättning till fondtillsynens fond, <i>förslagsanslag</i>		80 000
24	Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond, <i>för- slagsanslag</i>		185 000

* Beräknat belopp.

25	Avsättning till sparbankstillsynens fond, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
26	Revision av sparbankernas förvaltning, <i>förslagsanslag</i>	600 000
27	Avsättning till försäkringsinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>	1 832 000
28	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>	895 000
29	Kostnader för årlig taxering m. m., <i>förslagsanslag</i>	26 000 000
30	Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1965, <i>förslagsanslag</i>	4 000 000
31	Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörden, <i>förslagsanslag</i>	13 600 000
32	Anmärkningsarvoden, <i>förslagsanslag</i>	1 000
		176 586 000

D. Bidrag och ersättningar till kommunerna

1	Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslagsanslag</i>	41 000 000
2	Bidrag till skattetyngda kommuner, m. m., <i>förslagsanslag</i>	*100 000 000
3	Skatteersättning till kommunerna i anledning av 1957 års ortsavdragsreform, m. m., <i>förslagsanslag</i>	*400 000 000
4	Skatteersättning till kommunerna i anledning av 1961 års ortsavdragsreform, <i>förslagsanslag</i>	345 000 000
		886 000 000

E. Finansiellt utvecklingsbistånd

1	Bilateralt finansiellt utvecklingsbistånd, <i>reservationsanslag</i>	90 000 000
---	--	------------

F. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	2 228 000	
2	Generaltullstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i> ..	5 667 000	7 895 000
3	Bidrag till vissa internationella byråer och organisationer m. m., <i>förslagsanslag</i>		425 000
4	Statens nämnd för förhandlingar med kommuner, <i>förslagsanslag</i>		670 000
5	Statens krigsförsäkringsnämnd m. m., <i>förslagsanslag</i>		29 000
6	Bidrag till Föreningen fruktdrycker		25 000
7	Bidrag till vanföra ägare av motorfordon, <i>förslagsanslag</i>		700 000
			9 744 000

Summa kr. **1 234 869 000**

* Beräknat belopp.

VIII. ECKLESIASTIKDEPARTEMENTET

A. Ecklesiastikdepartementet m. m.

Ecklesiastikdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*3 967 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*433 000	4 400 000
3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>		*3 600 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		*350 000
			8 350 000

B. Allmänna kultur- och bildningsändamål

a) Konst, litteratur, musik m. m.

1	Konstnärsstipendier, <i>reservationsanslag</i>		2 474 000
2	Konstnärbelöningar, <i>förslagsanslag</i>		500 000
3	Statens konstråd, <i>förslagsanslag</i>		70 000
4	Konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader, <i>reservationsanslag</i>		1 600 000
5	Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 040 000
6	Bidrag till Samfundet De nio		10 000
Statens biografbyrå:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	263 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	27 000	290 000
9	Bidrag till Barnfilmkommittén		45 000
10	Teater- och orkesterrådet, <i>förslagsanslag</i>		215 000
11	Bidrag till de kungl. teatrarna, <i>förslagsanslag</i>		26 520 000
12	Bidrag till vissa turnétestrar, <i>förslagsanslag</i>		10 852 000
13	Bidrag till stadstestrar och därmed likställda testrar, <i>förslagsanslag</i>		12 575 000
14	Bidrag till särskilda kulturella ändamål, <i>reservationsanslag</i>		11 300 000
			68 491 000

b) Arkiv, bibliotek, museer m. m.

Riksarkivet:

15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 847 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	222 000	
17	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten samt utgivande av källskrifter, <i>reservationsanslag</i> ..	19 000	2 088 000

Landsarkiven:

18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 728 000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	213 000	
20	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, konservering av arkivalier och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	27 000	1 968 000

*Beräknat belopp.

Ortnamnsskommissionen:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	313 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	35 000	
23	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	57 000	405 000
Landsmålsarkiven:			
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	607 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	34 000	
26	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	100 000	741 000
Kungl. biblioteket:			
27	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 822 000	
28	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	743 000	
29	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	808 000	4 373 000
30	Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek, <i>förslagsanslag</i>		176 000
31	Bokinköp och bokbindning vid statens psykologisk-pedagogiska bibliotek, <i>reservationsanslag</i> ..		60 000
Stifts- och landsbiblioteken:			
32	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	548 000	
33	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	30 000	
34	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	123 000	701 000
Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien:			
Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.:			
35	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 212 000	
36	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	573 000	
37	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	50 000	3 835 000
38	Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen, <i>förslagsanslag</i>		1 460 000
Statens historiska museum m. m.:			
39	Underhåll och ökande av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>		75 000
Riksantikvarieämbetet:			
40	Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken, <i>reservationsanslag</i>	400 000	
41	Fornminnesinventering, <i>reservationsanslag</i>	246 000	646 000
Nationalmuseet:			
42	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 209 000	
43	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	404 000	
44	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>		600 000
45	Pedagogisk verksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>	315 000	3 528 000

Livrustkammaren:			
46	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	390 000	
47	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	53 000	443 000
Naturhistoriska riksmuseet:			
48	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 781 000	
49	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*261 000	
50	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*275 000	2 317 000
Statens etnografiska museum:			
51	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	341 000	
52	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	89 000	
53	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 000	440 000
54	Medelhavsmuseet, <i>förslagsanslag</i>		214 000
55	Bidrag till Nordiska museet, <i>förslagsanslag</i>		3 772 000
56	Bidrag till Tekniska museet, <i>förslagsanslag</i>		800 000
57	Bidrag till Kulturhistoriska museet i Lund		160 000
58	Bidrag till vissa museer m. m.		315 000
Svenskt biografiskt lexikon:			
59	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	308 000	
60	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	46 000	354 000
61	Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker, <i>reservationsanslag</i>		90 000
62	Bidrag till nämnden för svensk språkvård		30 000
63	Inlösen av vissa kulturföremål, <i>förslagsanslag</i> ..		*100 000
			29 091 000
c) Frivilligt folkbildningsarbete, ungdomsverksamhet m. m.			
64	Bidrag till folkbibliotek, <i>förslagsanslag</i>		*8 483 000
65	Bidrag till föreläsningssamverksamhet m. m.		2 110 000
66	Bidrag till studiecirkelverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		33 000 000
67	Bidrag till studieförbund		6 000 000
68	Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder, <i>reservationsanslag</i>		323 000
69	Bidrag till verksamheten vid hemgårdar		300 000
70	Utbildning av ungdomsledare, <i>reservationsanslag</i> ..		2 500 000
71	Bidrag till ungdomens fritidsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		8 000 000
72	Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet		3 666 000
73	Bidrag till Centralförbundet för nykterhetsundervisning, <i>reservationsanslag</i>		1 100 000
74	Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m., <i>reservationsanslag</i>		2 080 000
75	Bidrag till Svenska nykterhetsfrämjandet		15 000
76	Bidrag till framställning av blindskrift och talböcker för blinda, <i>reservationsanslag</i>		652 000
77	Bidrag till kulturell verksamhet bland döva ...		31 000
			68 260 000

*Beräknat belopp.

d) Internationellt-kulturellt samarbete

78	Kulturellt utbyte med utlandet, <i>reservationsanslag</i>	1 008 000
79	Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 966 000
80	Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	117 000
81	Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige, <i>reservationsanslag</i>	290 000
82	Bidrag till svenska institut i utlandet m. m....	355 000
83	Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete, <i>reservationsanslag</i>	1 523 000
		5 259 000
		171 101 000

C. Kyrkliga ändamål

Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 608 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	219 000	
3	Iordningställande av vissa lokaler för domkapitlet och stiftsnämnden i Göteborg	6 000	1 833 000
4	Kleresistaten, <i>förslagsanslag</i>		8 000
5	Vissa ersättningar till kyrkofonden		5 051 000
6	Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m., <i>förslagsanslag</i>		117 000
7	Stipendier för utbildande av präster, förtrogna med finska och lapska språken		6 000
8	Bidrag till restaurering av Uppsala domkyrka, <i>reservationsanslag</i>		300 000
9	Bidrag till restaurering av Linköpings domkyrka, <i>reservationsanslag</i>		700 000
10	Ersättningar till kyrkor, <i>förslagsanslag</i>		100 000
11	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, <i>förslagsanslag</i>		1 000
12	Bidrag till svenska ekumeniska nämnden		40 000
			8 156 000

D. Skolväsendet

a) Centrala och regionala myndigheter m. m.

Skolöverstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	17 640 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 524 000	
3	Inredning och utrustning av ny ämbetsbyggnad, <i>reservationsanslag</i>	490 000	20 654 000

Länsskolnämnderna:

4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 270 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 690 000	9 960 000

6	Läroboksnämnden, <i>förslagsanslag</i>	300 000	
7	Bidrag till skolbibliotek, <i>förslagsanslag</i>	200 000	
8	Bidrag till Sveriges elevers centralorganisation	50 000	
			31 164 000

b) *Pedagogiskt utvecklingsarbete*

Statens försöksskola i Linköping:

9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 914 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	104 000	2 018 000
11	Pedagogiskt utvecklingsarbete, <i>reservationsanslag</i>		3 010 000
12	Pedagogiska hjälpmedelscentraler, <i>förslagsanslag</i>		1 164 000
13	Information om skolreformerna, <i>reservationsanslag</i>	680 000	
			6 872 000

c) *Det obligatoriska skolväsendet m. m.*

Grundskolor m. m.:

14	Bidrag till driften av grundskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 430 000 000	
15	Bidrag till inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem, <i>förslagsanslag</i>	*1 600 000	
16	Bidrag till anordnande av skolskjutsar, <i>förslagsanslag</i>	*70 000 000	
17	Bidrag till pedagogisk utrustning m. m., <i>förslagsanslag</i>	*17 600 000	
18	Särskilt stöd åt undervisningen i rikets nordligaste gränsorter m. m.	225 000	
19	Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna	10 000	1 519 435 000

Nomadskolor:

20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 755 000	
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	930 000	2 685 000

Statens blindskolor m. m.:

22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*4 200 000	
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 100 000	5 300 000

Statens dövskolor m. m.:

24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*7 200 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*2 100 000	
26	Engångsanskaffning av utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	*400 000	9 700 000
27	Bidrag till förskolor och skolhem för döva barn, <i>förslagsanslag</i>		*472 000
28	Resor för blind- och dövskolelever jämte ledsagare, <i>förslagsanslag</i>		*330 000
			1 537 922 000

* Beräknat belopp.

d) *Gymnasier m. m.*

Statliga allmänna gymnasier m. m.:

29	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	244 145 000	
30	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	14 160 000	
31	Laboratorieutrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 350 000	259 655 000
32	Bidrag till driften av högre kommunala skolor, <i>förslagsanslag</i>		64 350 000
33	Bidrag till driften av fackskolor, <i>förslagsanslag</i>		15 450 000
34	Bidrag till vissa kommunala gymnasier m. m., <i>förslagsanslag</i>		9 965 000
	Privatskolor:		
35	Bidrag till vissa privatskolor, <i>förslagsanslag</i> .	17 890 000	
36	Bidrag till hälsovården vid vissa privatskolor, <i>förslagsanslag</i>	43 000	
37	Bidrag till vissa internatskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 850 000	19 783 000
38	Intagningsnämnder vid allmänna gymnasier m. fl. läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>		73 000
39	Vissa kostnader för student- och realexamina, <i>förslagsanslag</i>		1 540 000
	Tekniska gymnasier:		
40	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	46 680 000	
41	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5 335 000	
42	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	5 300 000	
43	Fortbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	60 000	57 375 000
	Sjöbefälsskolorna:		
44	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 290 000	
45	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	380 000	
46	Utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	730 000	
47	Fortbildningskurser m. m., <i>reservationsanslag</i>	200 000	5 600 000
48	Bidrag till handelsgymnasier, <i>förslagsanslag</i> ...		21 300 000
49	Vissa kostnader för handelsgymnasieexamen, <i>förslagsanslag</i>		100 000
50	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande, <i>förslagsanslag</i>		208 000
			455 399 000

e) *Yrkesskolor m. m.*

Konstfackskolan:

51	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 450 000	
52	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	490 000	
53	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	235 000	3 175 000
54	Bidrag till driften av centrala yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>		49 000 000
55	Bidrag till driften av lokala yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i>		135 000 000
56	Bidrag till bergsskolan i Filipstad, <i>förslagsanslag</i>		329 000
57	Bidrag till anordnande av kurser för utbildning av elektriska installatörer, <i>förslagsanslag</i>		125 000

58	Kurs för utbildning av sysselsättnings- och arbetsterapeuter, <i>reservationsanslag</i>	86 000	
59	Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 344 000	
60	Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov	95 000	
61	Resestipendier för yrkesutbildning, <i>reservationsanslag</i>	100 000	
			191 254 000

f) *Folkhögskolor*

62	Bidrag till driften av folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	36 700 000	
63	Bidrag till arvoden åt skolläkare vid folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	49 000	
			36 749 000

g) *Investeringsbidrag*

64	Bidrag till byggnadsarbeten inom det allmänna skolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	145 000 000	
65	Bidrag till elevhemsbyggnader inom det allmänna skolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	2 500 000	
66	Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten för folkskoleväsendet, <i>förslagsanslag</i>	2 400 000	
67	Bidrag till bostäder för lärare inom det obligatoriska skolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	350 000	
68	Bidrag till byggnadsarbeten m. m. vid yrkeskolor, <i>förslagsanslag</i>	50 600 000	
69	Bidrag till byggnadsarbeten vid folkhögskolor, <i>reservationsanslag</i>	5 000 000	
			205 850 000
			2 465 210 000

E. Högre utbildning och forskninga) *Centrala myndigheter m. m.*

Universitetskanslersämbetet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 517 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	351 000	2 868 000
3	Antagningsnämnden för civilekonomutbildning, <i>förslagsanslag</i>		25 000

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor:

4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	456 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	90 000	546 000
			3 439 000

b) Universiteten m. m.

Uppsala universitet:

6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	42 091 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 474 000	
8	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 705 000	
9	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	630 000	
10	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	915 000	50 815 000

Lunds universitet:

11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	50 686 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 931 000	
13	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 865 000	
14	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	840 000	
15	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	1 025 000	60 347 000

Göteborgs universitet:

16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	24 327 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 985 000	
18	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 765 000	
19	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	203 000	
20	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	795 000	
21	Bidrag till Göteborgs stad för verksamheten vid Göteborgs botaniska trädgård	225 000	30 300 000

Stockholms universitet:

22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	28 721 000	
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 047 000	
24	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 388 000	
25	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	490 000	
26	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	254 000	33 900 000

Umeå universitet:

27	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	17 078 000	
28	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 154 000	
29	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
30	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	132 000	
31	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	574 000	20 938 000

Karolinska mediko-kirurgiska institutet:

32	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	25 133 000	
33	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 348 000	
34	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 970 000	
35	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	465 000	

36	Bokinköp och bokbindning för biblioteket, <i>reservationsanslag</i>	225 000	31 141 000
37	Lärarkliniker vid odontologisk fakultet, <i>förslagsanslag</i>		450 000
	Farmaceutiska institutet:		
38	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 622 000	
39	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	184 000	
40	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	510 000	
41	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	20 000	3 336 000
42	Bidrag till Handelshögskolan i Stockholm		1 220 000
	Handelshögskolan i Göteborg:		
43	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 926 000	
44	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	170 000	
45	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	95 000	2 191 000
	Journalistinstitutet i Stockholm:		
46	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	310 000	
47	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	102 000	412 000
	Journalistinstitutet i Göteborg:		
48	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	307 000	
49	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	85 000	392 000
	Socialhögskolan i Stockholm:		
50	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 256 000	
51	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	172 000	1 428 000
	Socialhögskolan i Göteborg:		
52	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	797 000	
53	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	124 000	921 000
	Socialhögskolan i Lund:		
54	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	802 000	
55	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	130 000	932 000
	Socialhögskolan i Umeå:		
56	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	733 000	
57	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	130 000	863 000
58	Fortbildning av socionomer m. m., <i>reservationsanslag</i>		73 000
59	Bidrag till Svenska diakonsällskapets sociala utbildningsverksamhet		150 000
	Nordiska afrikainstitutet:		
60	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	152 000	
61	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	76 000	
62	Bokinköp, gästföreläsningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	99 000	327 000
63	Vidareutbildning av läkare, <i>reservationsanslag</i>		172 000
64	Anordnande av utbildning för tandtekniker och tandsköterskor, <i>förslagsanslag</i>		90 000
65	Bidrag till den internationella engelskspråkiga kursverksamheten vid Stockholms universitet, <i>reservationsanslag</i>		145 000
			240 543 000

c) Tekniska högskolorna

Tekniska högskolan i Stockholm:

66	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , varav 290 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen ...	31 833 000	
67	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 981 000	
68	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 280 000	
69	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 350 000	
70	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	295 000	
71	Resebidrag till studerande	138 000	39 877 000

Chalmers tekniska högskola:

72	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , varav 231 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen ...	29 506 000	
73	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 726 000	
74	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 140 000	
75	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	957 000	
76	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	245 000	
77	Resebidrag till studerande	75 000	35 649 000

Tekniska högskolan i Lund:

78	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 758 000	
79	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 600 000	
80	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
81	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000	
82	Resebidrag till studerande	18 000	12 476 000
			88 002 000

d) Högre konstnärlig utbildning

Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan:

83	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 211 000	
84	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	298 000	
85	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	272 000	1 781 000

Musikaliska akademien med musikhögskolan:

86	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 549 000	
87	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	244 000	
88	Inköp och bindning av böcker och musikaler samt underhåll och vård av instrument m. m., <i>reservationsanslag</i>	136 000	3 929 000
89	Bidrag till musikkonservatoriet i Göteborg		700 000
90	Bidrag till musikkonservatoriet i Malmö		490 000

Statens skola för scenisk utbildning i Stockholm:

91	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	580 000	
92	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	148 000	728 000

Statens skola för scenisk utbildning i Göteborg:			
93	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	868 000	
94	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	205 000	1 073 000
Statens skola för scenisk utbildning i Malmö:			
95	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	846 000	
96	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	208 000	1 054 000
			9 755 000
<i>e) Gemensamt för universitet och högskolor</i>			
97	Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer, <i>förslagsanslag</i>		200 000
98	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden, <i>förslagsanslag</i>		1 960 000
99	Resestipendier åt lärare m. fl., <i>reservationsanslag</i>		155 000
100	Gästföreläsningar, <i>reservationsanslag</i>		344 000
101	Provisoriska åtgärder för forskarutbildning, forskarhandledning m. m.		2 000 000
102	Tekniska hjälpmedel i utbildningen m. m., <i>reservationsanslag</i>		575 000
103	Extra utgifter vid universitet och högskolor, <i>reservationsanslag</i>		1 035 000
			6 269 000
<i>f) Vissa forskningsändamål</i>			
104	Främjande av ograduerade forskares vetenskapliga verksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i> .		3 825 000
105	Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier, <i>reservationsanslag</i>		8 186 000
106	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar, <i>förslagsanslag</i>		1 200 000
107	Anslag till vissa forskningsråd m. m.		*61 911 000
108	Europeiskt samarbete inom kärnforskningen, <i>förslagsanslag</i>		7 020 000
109	Europeiskt samarbete inom rymdforskningen, <i>förslagsanslag</i>		7 700 000
110	Särskilda forskartjänster, <i>förslagsanslag</i>		2 251 000
Forskningsinstitutet för atomfysik:			
111	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	911 000	
112	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	176 000	
113	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	99 000	1 186 000
114	Bidrag till nordiska institutet för sjöfart, <i>förslagsanslag</i>		52 000
115	Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut		398 000
116	Bidrag till Institutet för internationell ekonomi		150 000
117	Bidrag till Internationella meteorologiska institutet i Stockholm		170 000
118	Bidrag till nordiska institutet för teoretisk atomfysik, <i>förslagsanslag</i>		579 000
			94 628 000

*Beräknat belopp.

g) Inredning och utrustning

119	Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m., <i>reservationsanslag</i>	35 500 000	
		<u>35 500 000</u>	
			478 136 000

F. Lärarutbildning

a) Klass- och ämneslärarutbildning m. m.

Lärarhögskolan i Stockholm:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*15 620 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 075 000	
3	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	<u>*220 000</u>	16 915 000

Lärarhögskolan i Malmö:

4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*14 950 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 160 000	
6	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	<u>*340 000</u>	16 450 000

Lärarhögskolan i Göteborg:

7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*13 050 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*775 000	
9	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	<u>*570 000</u>	14 395 000

Lärarhögskolan i Uppsala:

10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*4 715 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*228 000	
12	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	<u>*355 000</u>	5 298 000

Folkskoleseminarierna:

13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*30 930 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*2 865 000	
15	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	*650 000	
16	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	<u>*1 000 000</u>	35 445 000

Förskoleseminarierna:

17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*3 905 000	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*585 000	
19	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	*210 000	
20	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i> .	<u>*300 000</u>	5 000 000

21	Särskilda lärarutbildningsåtgärder, <i>reservationsanslag</i>		*7 390 000
----	---	--	------------

22	Avlöning åt medverkande och deltagare i praktiska lärarkurser m. m., <i>förslagsanslag</i>		*14 600 000
----	--	--	-------------

23	Avlöning åt deltagare i blindlärar- och dövslärarutbildning, <i>förslagsanslag</i>		*850 000
----	--	--	----------

116 343 000

b) Övnings- och yrkeslärarutbildning m. m.

Gymnastiska centralinstitutet:

24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 523 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*296 000	
26	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	<u>*91 000</u>	1 910 000

*Beräknat belopp.

Seminarier för huslig utbildning:			
27	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*7 010 000	
28	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*740 000	
29	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	*195 000	7 945 000
Slöjdläroarseminariet:			
30	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*509 000	
31	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*83 000	
32	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	*40 000	632 000
33	Utbildning av lärare vid yrkesundervisningen, <i>reservationsanslag</i>		*2 985 000
34	Ersättning till deltagare i utbildning av lärare vid yrkesundervisningen, <i>förslagsanslag</i>		*7 530 000
			<u>21 002 000</u>
c) Fortbildning m. m.			
35	Lärares fortbildning m. m., <i>reservationsanslag</i> .		*17 535 000
36	Utbildning av lärare vid folkhögskolor, <i>reservationsanslag</i>		*188 000
37	Bidrag till Ericastiftelsen, <i>förslagsanslag</i>		*320 000
38	Kurser för personal m. fl. vid skolor för blinda och döva, <i>reservationsanslag</i>		*62 000
39	Stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörighet att undervisa i engelska, <i>förslagsanslag</i>		*75 000
			<u>18 180 000</u>
			155 525 000

G. Studiesociala ändamål

Centrala studiehjälpsnämnden m. m.:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	935 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	645 000	1 580 000
3	Studiebidrag m. m., <i>förslagsanslag</i>		415 000 000
4	Brevskolestipendier, <i>reservationsanslag</i>		150 000
5	Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti, <i>förslagsanslag</i>		14 500 000
6	Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån, <i>förslagsanslag</i>		300 000
7	Bidrag till anordnande av skolmältider, <i>förslagsanslag</i>		*16 000 000
8	Bidrag till anskaffande av inventarier för skolmältider, <i>förslagsanslag</i>		*150 000
9	Bidrag till avlönande av föreståndare vid elevhem vid gymnasier m. m., <i>förslagsanslag</i>		139 000
			<u>447 819 000</u>

* Beräknat belopp.

H. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i> ..	41 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i> ..	43 648 000	
3	Uppsala universitets delfond, <i>förslagsanslag</i> .	4 048 000	
4	Lunds universitets delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	5 676 000	53 413 000
5	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		13 000
			53 426 000
		Summa kr.	3 787 723 000

IX. JORDBRUKSDEPARTEMENTET

A. Jordbruksdepartementet m. m.

Jordbruksdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 183 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*161 000
		2 344 000
Lantbruksrepresentanter:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	297 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	52 000
		349 000
5	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	*1 500 000
6	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	*350 000
		4 543 000

B. Lantbruksstyrelsen

Lantbruksstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 089 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	789 000
		5 878 000
		5 878 000

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

Lantbruksnämnderna:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	17 543 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4 077 000
		21 620 000
Bidrag till hushållningssällskapen:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	12 886 000
4	Omkostnader, <i>reservationsanslag</i>	6 350 000
		19 236 000
5	Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap, <i>reservationsanslag</i>	82 000
6	Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 661 000
7	Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m., <i>förslagsanslag</i>	20 000 000
8	Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, <i>reservationsanslag</i>	500 000
9	Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti, <i>förslagsanslag</i>	500 000
10	Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlänefond, <i>förslagsanslag</i>	600 000
11	Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 150 000
12	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 724 000

*Beräknat belopp.

13	Befrämjande av husdjursaveln m. m., <i>reservationsanslag</i>		2 240 000
	Statens hingstdepå och stuteri:		
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	686 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 000	687 000
16	Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen, <i>reservationsanslag</i>		100 000
17	Bidrag till vissa åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis, <i>reservationsanslag</i>		90 000
18	Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utöware erlagd bensinskatt, att avräknas mot automobilskattemedlen		350 000
			78 540 000

D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbruk

	Statens jordbruksnämnd:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 029 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	876 000	4 905 000
3	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, <i>förslagsanslag</i>		*155 000 000
4	Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m., <i>förslagsanslag</i>		22 000 000
5	Särskilt stöd åt det mindre jordbruket, <i>förslagsanslag</i>		*95 000 000
6	Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket, <i>reservationsanslag</i>		937 000
7	Kostnader i samband med permanent skörde-skadeskydd, <i>reservationsanslag</i>		19 765 000
			297 607 000

E. Vissa kontrollanstalter på jordbrukets område m. m.

	Statens centrala frökontrollanstalt:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 481 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 408 000	
3	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	345 000	5 234 000
	Statens växtskyddsanstalt:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 593 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	792 000	3 385 000
6	Bekämpande av växtsjukdomar, <i>förslagsanslag</i> ..		100 000
	Statens lanthbrukskemiska kontrollanstalt:		
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	591 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	169 000	760 000
	Statens maskinprovning:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	756 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	437 000	1 193 000
			10 672 000

*Beräknat belopp.

F. Forskning och undervisning på jordbrukets och trädgårdsnäringens område

Lantbrukshögskolan:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	14 426 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 211 000
3	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	1 608 000
4	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 410 000
5	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	215 000
6	Försöksverksamheten, <i>reservationsanslag</i>	4 145 000
7	Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 000
8	Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	1 800 000
Statens lantbruksbyggnadsförsök:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	583 000
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	161 000
11	Försöksverksamheten, <i>reservationsanslag</i>	170 000
12	Bidrag till jordbrukstekniska institutet, <i>förslagsanslag</i>	600 000
13	Bidrag till Sveriges utsädesförening	2 749 000
14	Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling	*430 000
15	Främjande av forskning på jordbrukets område m. m., <i>reservationsanslag</i>	*4 000 000
16	Åtgärder för att förebygga skördeskador, <i>reservationsanslag</i>	*350 000
Alnarpsinstitutet:		
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 854 000
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	625 000
19	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	80 000
20	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	230 000
21	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	27 000
Trädgårdsskolan i Norrköping:		
22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	361 000
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	40 000
24	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	125 000
25	Bidrag till driften av lantbrukets yrkesskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	19 187 000
26	Bidrag till byggnadsarbeten vid lantbrukets yrkesskolor, <i>reservationsanslag</i>	6 300 000
		63 688 000

G. Veterinärväsendet m. m.

Veterinärstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 377 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	148 000
		1 525 000

*Beräknat belopp.

Veterinärstaten:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	10 347 000
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 338 000
5	Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier, <i>förslagsanslag</i>	4 251 000
Statens veterinärmedicinska anstalt:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*4 636 000
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 215 000
8	Anskaffande av viss laboratorieutrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	125 000
9	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m., <i>förslagsanslag</i>	400 000
10	Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen, <i>förslagsanslag</i>	280 000
11	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård, <i>förslagsanslag</i>	600 000
Veterinärhögskolan:		
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*6 539 000
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 349 000
14	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	*600 000
15	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*425 000
16	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	*80 000
Veterinärinrättningen i Skara:		
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*245 000
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*102 000
		34 057 000

H. Skogsväsendet

Skogsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 104 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	427 000
Bidrag till skogsvårdsstyrelserna:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	23 070 000
4	Omkostnader, <i>reservationsanslag</i>	4 195 000
5	Statens skogsförbättringsanslag, <i>förslagsanslag</i> ...	8 400 000
6	Vägbyggnader å skogar i enskild ägo, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen...	13 000 000
7	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m., <i>förslagsanslag</i>	6 500 000
8	Kostnader för virkesmätning, <i>förslagsanslag</i>	306 000
Skogshögskolan:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 830 000
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 311 000
11	Materiel, <i>reservationsanslag</i>	1 200 000
12	Nyanskaffning av apparater m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 100 000
13	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> .	75 000
		13 516 000

*Beräknat belopp.

Statens skogsmästarskola:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	269 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	197 000	466 000
Statens skogsskolor m. m.:			
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 075 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	632 000	1 707 000
18	Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m., <i>förslagsanslag</i>		5 160 000
19	Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal, <i>förslagsanslag</i>		271 000
			79 122 000

I. Lantmäteri- och kartväsendet

Lantmäteristyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 027 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	319 000	3 346 000
Lantmäteristaten:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	40 119 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8 150 000	
5	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	650 000	48 919 000
6	Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl., <i>reservationsanslag</i>		8 000
7	Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		445 000
Rikets allmänna kartverk:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 222 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	693 000	
10	Kartarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 677 000	
11	Fotogrammetrisk uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	3 267 000	
12	Utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 175 000	
13	Tryckning av kartor m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 500 000	20 534 000
			73 252 000

J. Fiskeriväsendet m. m.

Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion:			
Fiskeristyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 997 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	676 000	2 673 000
Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion:			
Vatteninspektionen:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 088 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	213 000	1 301 000
5	Undersökningar inom fiskeriorganisationen, <i>förslagsanslag</i>		1 000
Fiskeriintendenten m. m.:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	378 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	52 000	430 000

8	Utbildning av fiskeritjänstemän, <i>förslagsanslag</i> ..	56 000	
9	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, <i>reservationsanslag</i>	285 000	
10	Bidrag till vissa räkfiskare, <i>förslagsanslag</i>	250 000	
11	Statlig garanti för befrämjande av försöksfiske, <i>förslagsanslag</i>	20 000	
12	Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation, <i>reservationsanslag</i>	65 000	
13	Stödfartyg för sillfisket, <i>reservationsanslag</i>	1 000	
14	Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, <i>förslagsanslag</i>	20 000	
15	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt, att avräknas mot automobilskattemedlen	910 000	
16	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 000 000	
		9 012 000	

K. Naturvårdsverksamhet

Statens naturvårdsnämnd:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	850 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	121 000	971 000

Naturvård:

3	Bidrag till naturvårdsupplysning, m. m., <i>reservationsanslag</i>	325 000	
4	Ersättningar till markägare m. m., <i>reservationsanslag</i>	3 000 000	
5	Kostnader för vård och förvaltning av naturvårdsobjekt, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	4 325 000
			5 296 000

L. Lappväsendet m. m.

Lappväsendet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	744 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	241 000	985 000
3	Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande, <i>reservationsanslag</i>		75 000
			1 060 000

M. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	12 713 000	
2	Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>	774 000	
3	Arrendenämnder och servitutsnämnder, m. m., <i>förslagsanslag</i>	30 000	
	Bidrag till skogs- och lantbruksakademien:		
4	Akademien, <i>förslagsanslag</i>	147 000	

5	Kostnader för jordbrukets forskningsråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	99 000	246 000
6	Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m., <i>reservationsanslag</i>		1 000
7	Bidrag till viss ungdomsverksamhet		475 000
8	Bidrag till vissa internationella organisationer m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 105 000
9	Ersättning för förvaltningen av vissa lånefonder, <i>förslagsanslag</i>		108 000
10	Ersättningar för vissa besiktningar och syneför- rättningar, <i>förslagsanslag</i>		5 000
11	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, m. m., <i>förslagsanslag</i>		125 000
12	Ersättningar till sakkunniga i befordringsärenden, m. m., <i>förslagsanslag</i>		80 000
13	Reseunderstöd för studier på lantbrukets område, <i>reservationsanslag</i>		55 000
			16 717 000
			Summa kr. 679 444 000

X. HANDELSDEPARTEMENTET

A. Handelsdepartementet

Handelsdepartementet:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 471 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*163 000
3	Krigsmaterielinspektionen, <i>förslagsanslag</i>	75 000
4	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	*700 000
5	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	*275 000
		3 684 000

B. Industri, hantverk och handel

Kommerskollegium:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 193 000
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	360 000
3	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, <i>reservationsanslag</i>	3 000 000
		7 553 000
Bergsstaten:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	454 000
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	55 000
		509 000
Sprängämnesinspektionen:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	510 000
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	56 000
		566 000
Statens elektriska inspektion:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 012 000
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	113 000
		1 125 000
10	Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström, <i>förslagsanslag</i>	14 000
Statens institut för hantverk och industri:		
11	Avlöningar till viss personal, <i>förslagsanslag</i>	1 165 000
12	Vissa omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	75 000
13	Bidrag till kursverksamheten m. m., <i>reservationsanslag</i>	565 000
14	Utrustning och inredning, <i>reservationsanslag</i> ...	400 000
		2 205 000
15	Bidrag till företagareföreningar m. fl.: Administrationskostnader, <i>reservationsanslag</i>	2 100 000
16	Bidrag till företagareföreningar: Räntegaranti, <i>förslagsanslag</i>	350 000
17	Täckande av förluster i anledning av statlig garanti för lån till hantverks- och industriföretag m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 200 000
18	Bidrag till Sveriges standardiseringskommission .	895 000
19	Befrämjande av hemslöjden, <i>reservationsanslag</i> ..	266 000
20	Bidrag till Svenska slöjdföreningen	50 000

*Beräknat belopp.

21	Främjande av utrikeshandeln m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 495 000	
		24 328 000	

C. Sveriges geologiska undersökning

	Sveriges geologiska undersökning:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 040 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	340 000	
3	Kartarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
4	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	750 000	
5	Prospektering, <i>reservationsanslag</i>	8 250 000	
6	Uppdragsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	700 000	14 080 000
			14 080 000

D. Teknisk provnings- och försöksverksamhet

	Statens provningsanstalt:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 406 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 203 000	
3	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	800 000	7 409 000
	Statens skeppsprovningsanstalt:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 758 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	217 000	
6	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	200 000	
7	Kavitationslaboratorium, <i>reservationsanslag</i> ..	2 300 000	4 475 000
			11 884 000

E. Teknisk forskning

1	Statens tekniska forskningsråd, <i>förslagsanslag</i> ...	*416 000	
2	Teknisk forskning, <i>reservationsanslag</i>	*16 200 000	
3	Bidrag till Ingeniörsvetenskapsakademien	676 000	
4	Bidrag till Svenska träforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	2 240 000	
5	Bidrag till Svenska textilforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	397 000	
6	Bidrag till Institutet för metallforskning, <i>förslagsanslag</i>	301 000	
7	Bidrag till Svenska institutet för konserveringsforskning, <i>förslagsanslag</i>	942 000	
8	Bidrag till Institutet för optisk forskning, <i>förslagsanslag</i>	190 000	
9	Bidrag till Svenska silikatforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>	134 000	
	Institutet för verkstadsteknisk forskning:		
10	Driftsbidrag, <i>förslagsanslag</i>	500 000	
11	Bidrag till utläggning av forskningsuppdrag, <i>reservationsanslag</i>	500 000	1 000 000
12	Bidrag till Tekniska nomenklaturcentralen		15 000
			22 511 000

* Beräknat belopp.

F. Atomenergiverksamhet

1	Delegationen för atomenergifrågor, <i>reservationsanslag</i>	160 000	
2	Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi, <i>reservationsanslag</i>	98 000 000	
3	Internationellt atomenergisamarbete, <i>förslagsanslag</i>	5 000 000	
		<u>103 160 000</u>	

G. Pris- och konkurrensförhållanden m. m.

Näringsfrihetsrådet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	168 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	10 000	178 000
		<u> </u>	
Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	511 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000	543 000
		<u> </u>	
Statens pris- och kartellnämnd:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 772 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	463 000	4 235 000
		<u> </u>	
Statens institut för konsumentfrågor:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 080 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	799 000	
9	Upplysningsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	110 000	2 989 000
		<u> </u>	
10	Statens konsumentråd, <i>förslagsanslag</i>		147 000
11	Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning, <i>reservationsanslag</i>		1 940 000
12	Bidrag till varudeklarationsnämnden		400 000
			<u>10 432 000</u>

H. Patent- och registreringsväsendet m. m.

Patent- och registreringsverket:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	14 004 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 208 000	16 212 000
		<u> </u>	
Svenska uppfinnarkontoret:			
3	Administrationskostnader	356 000	
4	Understödjande verksamhet, <i>reservationsanslag</i>	85 000	441 000
		<u> </u>	
5	Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register, <i>förslagsanslag</i>		550 000
			<u>17 203 000</u>

I. Ekonomisk försvarsberedskap

Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 327 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	241 000	2 568 000
		<u> </u>	
3	Omkostnader för statlig lagerhållning m. m., <i>förslagsanslag</i>		42 850 000

4	Distributionsmateriel för olja, <i>reservationsanslag</i> .	550 000
		45 968 000

J. Diverse

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 744 000
2	Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet	2 700 000
3	Turistpropaganda i Amerikas förenta stater	104 000
4	Avsättning till fonden för idrottens främjande . . .	20 375 000
5	Avsättning till fonden för friluftslivets främjande	3 000 000
6	Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>	210 000
7	Bidrag till vissa internationella byråer m. m., <i>förslagsanslag</i>	149 000
8	Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete, <i>reservationsanslag</i>	100 000
		29 382 000

Summa kr. **282 632 000**

XI. INRIKESDEPARTEMENTET

A. Inrikesdepartementet m. m.

Inrikesdepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 485 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*280 000	2 765 000
3	Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar, <i>förslagsanslag</i>		*48 000
4	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>		*2 500 000
5	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		*220 000
			5 533 000

B. Överståthållarämbetet och landsstaten

Överståthållarämbetet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	14 343 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 120 000	15 463 000

Länsstyrelserna:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	133 200 000	
4	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>	275 000	
5	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	3 600 000	
6	Expenser, <i>förslagsanslag</i>	17 429 000	
7	Publikationstryck, <i>förslagsanslag</i>	325 000	154 829 000

Häradsskrivarna m. fl.:

8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	25 050 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 220 000	27 270 000

Lokala exekutionsorganisationen:

10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	54 000 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8 200 000	62 200 000
			259 762 000

C. Arbetsmarknad m. m.

Arbetsdomstolen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	269 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	27 000	296 000

Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	200 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	25 000	225 000

Arbetsmarknadsstyrelsen:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	13 400 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 920 000	17 320 000

Arbetsförmedlingen:

7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	66 750 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	16 045 000	82 795 000

*Beräknat belopp.

9	Allmänna beredskapsarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i> , därav förslagsvis 250 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	420 000 000
10	Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl., <i>reservationsanslag</i> , därav förslagsvis 30 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	135 000 000
11	Förläggningsbyggnader m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	23 000 000
12	Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrädsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	1 000
13	Omskolning m. m., <i>förslagsanslag</i>	142 000 000
14	Bidrag till erkända arbetslöshetskassor, <i>förslagsanslag</i>	84 000 000
15	Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade, <i>reservationsanslag</i>	11 000 000
16	Bidrag till driften av verkstäder för handikappade, <i>förslagsanslag</i>	14 000 000
17	Lokaliseringsbidrag, <i>reservationsanslag</i>	60 000 000
18	Omhändertagande av flyktingar, <i>förslagsanslag</i> ..	4 500 000
19	Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar, <i>förslagsanslag</i>	9 000
		994 146 000

D. Bostadsbyggande m. m.

Bostadsstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*5 030 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 052 000	6 082 000

Länsbostadsnämnderna:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 150 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 201 000	10 351 000

Statens hyresråd:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*910 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	94 000	1 004 000
7	Statens nämnd för samlingslokaler, <i>förslagsanslag</i> ..		133 000
8	Räntebidrag, <i>förslagsanslag</i>		250 000 000
9	Bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		30 000 000
10	Byggnadsforskning		1 600 000
11	Rekonstruktionsbidrag till allmänna samlingslokaler, <i>reservationsanslag</i>		100 000
			299 270 000

E. Polisväsendet

Rikspolisstyrelsen:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav 1 600 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen ..	9 480 000
---	---	-----------

*Beräknat belopp.

2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 120 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	4 520 000	14 000 000
Polisverket:			
3	Inköp av motorfordon m. m., <i>reservationsanslag</i> , därav 7 200 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	10 000 000	
4	Underhåll och drift av motorfordon m. m., <i>förslagsanslag</i> , därav 15 200 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	20 000 000	
5	Särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av brott mot rikets säkerhet m. m., <i>förslagsanslag</i>	17 500 000	
6	Diverse utgifter, <i>förslagsanslag</i>	1 500 000	49 000 000
Lokala polisorganisationen:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav 83 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	361 000 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 8 700 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	38 000 000	
9	Utrustning, <i>reservationsanslag</i> , därav 2 700 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	8 000 000	407 000 000
Statens kriminaltekniska laboratorium:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 750 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	210 000	
12	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	200 000	2 160 000
Statspolisorganisationen:			
13	Gottgörelse till polisdistrikten, <i>förslagsanslag</i> , därav 16 700 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen		25 000 000
14	Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m., <i>förslagsanslag</i>		9 000 000
15	Bidrag till reservpolisorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>		900 000
16	Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m., <i>förslagsanslag</i>		26 000 000
17	Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		700 000
18	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m., <i>förslagsanslag</i> , därav 250 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen		1 400 000
19	Länsstyrelsernas kostnader för fängstransport, <i>förslagsanslag</i>		300 000
			535 460 000

F. Civilförsvaret m. m.

Civilförsvarsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 456 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 061 000	5 517 000

Statens civilförsvärsskolor:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 252 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 240 000	6 492 000
5	Avlöningar till civilförsvarspliktiga m. m., <i>förslagsanslag</i>		5 580 000
6	Vissa kostnader för civilförsvarsutbildning m. m., <i>förslagsanslag</i>		7 400 000
7	Civilförsvarsfilm, <i>reservationsanslag</i>		1 000
8	Försöksverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		400 000
9	Anskaffning av civilförsvarsmateriel, <i>reservationsanslag</i>		*41 410 000
10	Förvaring och underhåll av civilförsvarsmateriel m. m., <i>förslagsanslag</i>		6 806 000
11	Bidrag till byggande av skyddsrum, <i>reservationsanslag</i>		17 000 000
12	Drift av skyddsrum, <i>förslagsanslag</i>		694 000
13	Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförsvärsändamål, <i>reservationsanslag</i>		1 700 000
14	Viss sambandsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		1 608 000
15	Anskaffning av viss sambandsmateriel, <i>reservationsanslag</i>		1 200 000
16	Vissa teleanordningar, <i>reservationsanslag</i>		900 000
17	Kostnader för anskaffande av identitetsbrickor m. m., <i>förslagsanslag</i>		400 000
18	Bidrag till kostnader för kommunal beredskap, <i>förslagsanslag</i>		100 000
Statens brandinspektion:			
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	505 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	117 000	622 000
Statens brandskola:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	500 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	235 000	735 000
23	Bidrag till förebyggande och släckning av brand, <i>förslagsanslag</i>		1 300 000
			99 865 000

G. Diverse

Statens utlänningskommission:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 827 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	330 000	4 157 000
3	Vissa kostnader i anledning av allmänna val, <i>förslagsanslag</i>		100 000
4	Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige, <i>reservationsanslag</i>		1 000

*Beräknat belopp.

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

5	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	90 000	
6	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i> ...	45 913 000	46 003 000
			50 261 000
		Summa kr. 2 244 297 000	

XII. CIVILDEPARTEMENTET

A. Civildepartementet m. m.

Civildepartementet:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 352 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*86 000	2 438 000
3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>		*500 000
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		*30 000
			<u>2 968 000</u>

B. Vissa myndigheter

Statens lönenämnd:

1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*370 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*8 000	378 000

Statens avtalsnämnd:

3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*643 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*74 000	717 000

Statens personalpensionsverk:

5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 995 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 573 000	7 568 000
7	Statens personalbostadsdelegation, <i>förslagsanslag</i>		150 000
			<u>8 813 000</u>

C. Pensionering

1	Personalpensionsförmåner m. m., <i>förslagsanslag</i> , därav 25 200 000 kr. att avräknas mot automobilskattmedlen och 20 000 000 kr. motsvarande avgifter till statens grupplivförsäkring	722 000 000
2	Vadstena krigsmanshuskassa, <i>förslagsanslag</i>	210 000
3	Understöd i vissa fall åt f. d. anställningshavare vid lotsverket m. fl.	10 000
4	Diverse pensioner och understöd m. m., <i>förslagsanslag</i>	7 000 000
		<u>729 220 000</u>

D. Diverse

1	Avlöningar till personal å indragningsstat m. m., <i>förslagsanslag</i>	200 000
---	---	---------

*Beräknat belopp.

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
2 Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	298 000
3 Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggspensioneringen, <i>förslagsanslag</i>	220 000 000
4 Arbetsgivaravgift till den allmänna sjukförsäkringen m. m., <i>förslagsanslag</i>	45 000 000
5 Viss utbildningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i> ..	*1 000 000
6 Lönekostnader vid omplacering av partiellt arbetsföra, <i>förslagsanslag</i>	400 000
7 Kostnader för vissa nämnder m. m., <i>förslagsanslag</i>	125 000
8 Kostnader för personalvård, <i>reservationsanslag</i> ...	575 000
	267 598 000
	Summa kr. 1 008 599 000

XIII. OFÖRUTSEDDA UTGIFTER

1 Oförutsedda utgifter, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
---	-----------

* Beräknat belopp.

XIV. RIKSDAGEN OCH DESS VERK M. M.

Riksdagen:			
1	Arvoden till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	15 300 000	
2	Reseersättningar till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	1 800 000	
3	Avlöningar till personal, <i>förslagsanslag</i>	2 325 000	
4	Kostnader för riksdagstrycket, <i>förslagsanslag</i> ..	2 310 000	
5	Utgivande av särskilda publikationer, <i>reservationsanslag</i>	249 000	
6	Utgivande av otryckta ständsprotokoll, <i>reservationsanslag</i>	50 000	
7	Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp, <i>förslagsanslag</i>	110 000	
8	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	780 000	22 924 000
9	Allmänt kyrkomöte, <i>förslagsanslag</i>		1 000
Riksgäldskontoret:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 635 000	
11	Kostnader vid emission av statslån m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 140 000	
12	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	385 000	4 160 000
Riksdagens ekonomibyrå:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 200 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	557 000	
15	Anskaffande av ny voteringsanläggning, <i>reservationsanslag</i>	475 000	2 232 000
Riksdagsbiblioteket:			
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	754 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	60 000	
18	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i> ..	160 000	974 000
Justitieombudsmannen och hans expedition:			
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	695 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	37 000	732 000
Militieombudsmannen och hans expedition:			
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	437 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000	469 000
Riksdagens revisorer och deras kansli:			
23	Arvoden till revisorerna, <i>förslagsanslag</i>	46 000	
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	281 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	39 000	366 000
Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli:			
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	249 000	
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	126 000	
28	Andel i gemensamma kostnader för Nordiska rådet, <i>förslagsanslag</i>	80 000	
29	Andel i kostnaderna för tidskriften Nordisk Kontakt, <i>förslagsanslag</i>	50 000	505 000

Pensioner:		
30	Pensioner åt f. d. riksdagsmän, <i>förslagsanslag</i> ..	2 170 000
31	Pensioner åt efterlevande till riksdagsmän, <i>förslagsanslag</i>	650 000
32	Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl., <i>förslagsanslag</i>	1 050 000
33	Pensioner åt efterlevande till befattningshavare m. fl., <i>förslagsanslag</i>	160 000
		4 030 000
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
34	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	131 000
35	Vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande, <i>förslagsanslag</i>	1 100 000
36	Vinstutlottning i samband med allmänt lönsparande, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000
37	Kommittéer m. m., <i>förslagsanslag</i>	10 000
38	Arbetsgivaravgift till den allmänna sjukförsäringen m. m., <i>förslagsanslag</i>	165 000
39	Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggs pensioneringen, <i>förslagsanslag</i>	860 000
Summa kr.		39 659 000

UTGIFTER FÖR STATENS KAPITALFONDER

I. LUFFTARTSFONDEN

1 Underskott å luftfartsfonden	10 500 000
--------------------------------------	------------

II. RIKSGÄLDSFONDEN¹

1 Underskott å riksgäldsfonden	890 000 000
--------------------------------------	-------------

III. AVSKRIVNING AV NYA KAPITALINVESTERINGAR

A. Statens affärsverksfonder

Kommunikationsdepartementet:

1 Teleanläggningar m. m. (I: B: 1), <i>reservationsanslag</i>	7 500 000	
2 Järnvägar m. m. (I: C: 1), <i>reservationsanslag</i> ..	3 600 000	11 100 000

Handelsdepartementet:

1 Kraftstationer m. m. (I: D: 1), <i>reservationsanslag</i>	33 800 000	
	<u>44 900 000</u>	

B. Statens allmänna fastighetsfond

Justitiedepartementet:

1 Vissa byggnadsarbeten för fångvården (III: Ju: 1), <i>reservationsanslag</i>	9 375 000
--	-----------

Utrikesdepartementet:

1 Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen (III: UD: 1), <i>reservationsanslag</i>	250 000
---	---------

Försvarsdepartementet:

1 Byggnadsarbeten vid flygtekniska försöksanstalten (III: Fö: 1), <i>reservationsanslag</i>	180 000
---	---------

Socialdepartementet:

1 Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna (III: So: 1), <i>reservationsanslag</i> ..	1 850 000	
2 Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare (III: So: 2), <i>reservationsanslag</i>	1 850 000	

¹ Stat för riksgäldsfonden se Bilaga till Utgifter för statens kapitalfonder sid. 84.

3	Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium (III: So: 3), <i>reservationsanslag</i>	1 050 000	
4	Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m. (III: So: 4), <i>reservationsanslag</i>	*17 500 000	
5	Utbyggande av karolinska sjukhuset (III: So: 5), <i>reservationsanslag</i>	*3 750 000	
6	Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala (III: So: 6), <i>reservationsanslag</i>	4 250 000	
7	Uppförande av en barnpsykiatrisk klinik vid lasarettet i Lund (III: So: 7), <i>reservationsanslag</i>	305 000	30 555 000

Kommunikationsdepartementet:

1	Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm (III: K: 1), <i>reservationsanslag</i>	75 000	
2	Kontorshus i kvarteret Murmästaren i Stockholm (III: K: 4), <i>reservationsanslag</i>	625 000	
3	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten (III: K: 5), <i>reservationsanslag</i>	105 000	
4	Säkerhetsanstalter för sjöfarten (III: K: 6), <i>reservationsanslag</i>	3 125 000	3 930 000

Ecklesiastikdepartementet:

1	Nybyggnad för riksarkivet (III: E: 1), <i>reservationsanslag</i>	600 000	
2	Byggnadsarbeten vid universitet och vissa högskolor (III: E: 2), <i>reservationsanslag</i>	*50 000 000	
3	Nybyggnad av simhallsanläggning vid gymnastiska centralinstitutet (III: E: 3), <i>reservationsanslag</i>	*500 000	
4	Byggnadsarbeten vid seminarierna för huslig utbildning (III: E: 4), <i>reservationsanslag</i>	1 527 000	
5	Byggnadsarbeten vid statens blind- och dövskolor m. m. (III: E: 5), <i>reservationsanslag</i>	525 000	53 152 000

Jordbruksdepartementet:

1	Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. (III: Jo: 1), <i>reservationsanslag</i>	1 195 000	
2	Byggnadsarbeten vid statens skogsmästarskola (III: Jo: 2), <i>reservationsanslag</i>	95 000	1 290 000

Handelsdepartementet:

1	Byggnadsarbeten i Malåträsk för Sveriges geologiska undersökning (III: H: 1), <i>reservationsanslag</i>	165 000	
2	Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt (III: H: 2), <i>reservationsanslag</i>	343 000	
3	Gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl. (III: H: 3), <i>reservationsanslag</i>	1 125 000	1 633 000

* Beräknat belopp.

Inrikesdepartementet:

1	Byggnadsarbeten för länsstyrelserna (III: In: 1), <i>reservationsanslag</i>	4 550 000	
2	Nybyggnad för statens polisskolas huvudskola i Stockholm (III: In: 3), <i>reservationsanslag</i>	268 000	
3	Polishus m. m. (III: In: 4), <i>reservationsanslag</i> ..	2 500 000	
4	Vissa skyddsrumsanläggningar (III: In: 5), <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>	4 000 000	
5	Uppförande av förrådsbyggnader för civilför- svaret (III: In: 6), <i>reservationsanslag</i>	2 000 000	13 318 000
			113 683 000

C. Försvarets fonder

Försvarsdepartementet:

Försvarets fastighetsfond:

1	Kasernbyggnaders delfond (IV: A: 1—6), <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>	71 795 000	
2	Befästningars delfond (IV: A: 7—13), <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>	157 087 000	
			228 882 000

D. Statens utlåningsfonder

Ecklesiastikdepartementet:

1	Studiemedelsfonden (V: E: 2), <i>reservationsanslag</i>	300 000 000	
2	Lånefonden för studentkårlokaler (V: E: 4), <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>	1 200 000	301 200 000

Jordbruksdepartementet:

1	Fiskerilånefonden (V: Jo: 1), <i>reservationsanslag</i> .	738 000	
---	---	---------	--

Inrikesdepartementet:.

1	Lånefonden för bostadsbyggande (V: In: 1), <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>	202 300 000	
			504 238 000

E. Fonden för låneunderstöd

Socialdepartementet:

1	Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m. (VI: So: 1), <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>	3 300 000	
2	Lån till Svenska Diakonsällskapet för vissa byggnadsarbeten (VI: So: 2), <i>reservationsanslag</i> .	100 000	
3	Lån till Gotlands läns landsting för utbyggande av lasarettet i Visby (VI: So: 3), <i>reservationsan-</i> <i>slag</i>	1 500 000	
4	Lån till byggande av sjukhem (VI: So: 4), <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>	8 300 000	
5	Lån till vissa byggnadsarbeten vid Norrbacka- institutet m. m. (VI: So: 5), <i>reservationsanslag</i> .	*300 000	13 500 000

*Beräknat belopp.

Finansdepartementet:

1	Bidrag till Internationella utvecklingsfonden (VI: Fi: 1), <i>reservationsanslag</i>	41 385 000
---	---	------------

Jordbruksdepartementet:

1	Lån till vissa räkfiskare (VI: Jo: 1), <i>reservationsanslag</i>	595 000
---	--	---------

Handelsdepartementet:

1	Lån till Aktiebolaget Atomenergi för uppförande av en atomkraftstation i Marviken (VI: H: 2), <i>reservationsanslag</i>	63 000 000
2	Lån till utbyggnad av oljelagringen (VI: H: 3), <i>reservationsanslag</i>	64 620 000
		127 620 000

Inrikesdepartementet:

1	Räntefria lån till bostadsbyggande (VI: In: 2), <i>reservationsanslag</i>	20 000 000
		203 100 000

F. Diverse kapitalfonder

Kommunikationsdepartementet:

1	Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond: Vägmaskiner m. m. (IX:K:1), <i>reservationsanslag</i>	500 000
---	--	---------

Handelsdepartementet:

1	Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap: Förrådsanläggningar m. m. (IX: H: 1), <i>reservationsanslag</i>	7 400 000
		7 900 000

Summa kr. **1 102 703 000**

IV. AVSKRIVNING AV OREGLERADE KAPITALMEDELSFÖRLUSTER

1	Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	1 000 000
---	--	-----------

FÖRSLAG TILL STAT FÖR RIKSGÄLDSFONDEN FÖR BUDGETÅRET 1965/66

Utgifter

A. Räntor på statsskulden:

1. Ränta på räntelöpande obligationslån, <i>förslagsvis</i>	591 606 739	
2. Vinster på premieobligationslån, <i>förslagsvis</i>	93 057 750	
3. Ränta på statsskuldförbindelser, <i>förslagsvis</i>	55 000 000	
4. » » sparobligationer, emission 5, <i>förslagsvis</i>	25 000	
5. » » sparobligationer av år 1960 och 1961, <i>förslagsvis</i>	13 700 000	
6. » » av staten övertagna lån, <i>förslagsvis</i>	325 000	
7. » » lån hos statsinstitutioner och fonder m. m., <i>förslagsvis</i>	36 000 000	
8. Årsanslaget till Hans Maj:t Konungen	300 000	
9. Ränta på köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm	90 000	
10. » » konung Carl XIII:s hemgiftskapital	7 500	
11. » » Göta kanals reparationsfond	7 045	
12. » » kortfristig upplåning hos banker m. fl., <i>förslagsvis</i>	10 000 000	
13. » » skattkammarväxlar, <i>förslagsvis</i>	70 000 000	
14. » » beräknad ny upplåning, <i>förslagsvis</i>	70 797 966	
		940 917 000

B. Kapitalrabatter m. m.:

1. Kapitalrabatter, <i>förslagsvis</i>	1 000 000	
2. Inlösningsprovisioner m. m., <i>förslagsvis</i>	600 000	
3. Kursförluster, <i>förslagsvis</i>	1 000	1 601 000
	Summa kr.	942 518 000

Inkomster

A. Räntor:

1. Ränta på uppköpta obligationer	15 000	
2. » » rörliga krediter	35 000 000	
3. » » kortfristig utlåning till banker m. fl.	10 000 000	
4. » » övriga utlånade medel	300 000	50 315 000

B. Uppgäld och kursvinster:

1. Uppgäld	1 000	
2. Kursvinster	1 000	2 000

C. Diverse inkomster:

1. Preskriberade obligationer och kuponger m. m.	2 000 000	
2. Dragningslistor på premielånen	200 000	
3. Övriga diverse inkomster	1 000	2 201 000

		52 518 000
Underskott att avföras på riksstatens driftbudget		890 000 000

Summa kr. **942 518 000**

KAPITALBUDGETEN

INKOMSTERNA PÅ KAPITALBUDGETEN

1 Lånemedel..... **1 251 201 000**

FÖRSLAG TILL INVESTERINGSSTATER FÖR BUDGETÅRET 1965/66

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

A. Postverkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investerings-	
inom fonden	8 600 000	anslag	13 000 000
Övriga kapitalmedel ...	1 000		
Investeringsbemyndigande	4 399 000		
	13 000 000		13 000 000

B. Televerkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investerings-	
från riksstaten	7 500 000	anslag	529 000 000
inom fonden	367 900 000		
Övriga kapitalmedel ...	400 000		
Investeringsbemyndigande	153 200 000		
	529 000 000		529 000 000

C. Statens järnvägars fond

Avskrivningsmedel		Summa investerings-	
från riksstaten	3 600 000	anslag	310 000 000
inom fonden	274 000 000		
Övriga kapitalmedel ...	6 000 000		
Investeringsbemyndigande	26 400 000		
	310 000 000		310 000 000

D. Statens vattenfallsverks fond

Avskrivningsmedel		Summa investerings-	
från riksstaten	33 800 000	anslag	310 000 000
inom fonden	220 000 000		
Övriga kapitalmedel ...	2 000 000		
Investeringsbemyndigande	54 200 000		
	310 000 000		310 000 000

E. Domänverkets fond

Övriga kapitalmedel ...	1 000	Summa investerings-	
Investeringsbemyndigande	3 314 000	anslag	3 315 000
	<u>3 315 000</u>		<u>3 315 000</u>

II. LUFTFARTSFONDEN

Avskrivningsmedel inom fonden	7 250 000	Summa investerings-	
Övriga kapitalmedel ...	1 000	anslag	7 900 000
Investeringsbemyndigande	649 000		
	<u>7 900 000</u>		<u>7 900 000</u>

III. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

Avskrivningsmedel från riksstaten	113 683 000	Summa investerings-	
inom fonden	36 101 000	anslag	268 714 000
Övriga kapitalmedel ...	1 000		
Investeringsbemyndigande	118 929 000		
	<u>268 714 000</u>		<u>268 714 000</u>

IV. FÖRSVARETS FONDER**A. Försvarets fastighetsfond**

Avskrivningsmedel från riksstaten	228 882 000	Summa investerings-	
inom fonden	18 680 000	anslag	319 628 000
Övriga kapitalmedel ...	1 000		
Investeringsbemyndigande	72 065 000		
	<u>319 628 000</u>		<u>319 628 000</u>

B. Försvarets fabriksfond

Avskrivningsmedel inom fonden	4 350 000	Summa investerings-	
Övriga kapitalmedel ...	1 000	anslag	17 000 000
Investeringsbemyndigande	12 649 000		
	<u>17 000 000</u>		<u>17 000 000</u>

V. STATENS UTLÅNINGSFONDER

Utrikesförvaltningens lånefond

Investeringsbemyndigande	200 000	Investeringsanslag	200 000
--------------------------------	---------	--------------------------	---------

Statens bosättningslånefond

Investeringsbemyndigande	15 000 000	Investeringsanslag	15 000 000
--------------------------------	------------	--------------------------	------------

Luftfartslånefonden

Investeringsbemyndigande	1 000	Investeringsanslag	1 000
--------------------------------	-------	--------------------------	-------

Statens lånefond för den mindre skeppsfarten

Investeringsbemyndigande	3 000 000	Investeringsanslag	3 000 000
--------------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Allmänna studielånefonden

Investeringsbemyndigande	38 000 000	Investeringsanslag	38 000 000
--------------------------------	------------	-------------------------	------------

Studiemedelsfonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	300 000 000	Investeringsanslag	300 000 000
--	-------------	-------------------------	-------------

Lånefonden för inventarier i studentbostäder

Investeringsbemyndigande	2 352 000	Investeringsanslag	2 352 000
--------------------------------	-----------	-------------------------	-----------

Lånefonden för studentkårlokaler

Avskrivningsmedel från riksstaten	1 200 000	Investeringsanslag	2 000 000
Investeringsbemyndigande	800 000		
	2 000 000		2 000 000

Fiskerilånefonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	738 000	Investeringsanslag	3 100 000
Investeringsbemyndigande	2 362 000		
	<u>3 100 000</u>		<u>3 100 000</u>

Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.

Investeringsbemyndigande	1 000	Investeringsanslag	1 000
--------------------------------	-------	--------------------------	-------

Statens hantverks- och industrilånefond

Investeringsbemyndigande	18 000 000	Investeringsanslag	18 000 000
--------------------------------	------------	--------------------------	------------

Lånefonden för bostadsbyggande

Avskrivningsmedel från riksstaten	202 300 000	Investeringsanslag	850 000 000
Investeringsbemyndigande	647 700 000		
	<u>850 000 000</u>		<u>850 000 000</u>

Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrien

Investeringsbemyndigande	1 000	Investeringsanslag	1 000
--------------------------------	-------	--------------------------	-------

Lånefonden för allmänna samlingslokaler

Investeringsbemyndigande	1 000	Investeringsanslag	1 000
--------------------------------	-------	--------------------------	-------

Summa investeringsbemyndiganden för statens utlåningsfonder .. 727 418 000

VI. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

Avskrivningsmedel från riksstaten	203 100 000	Summa investeringsanslag	385 406 000
Övriga kapitalmedel ...	14 605 000		
Investeringsbemyndigande	167 701 000		
	<u>385 406 000</u>		<u>385 406 000</u>

VIII. FONDEN FÖR FÖRLAG TILL STATSVERKET

Övriga kapitalmedel ...	30 000 000	Summa investerings-	
Investeringsbemyndigande	26 600 000	anslag	56 600 000
	<u>56 600 000</u>		<u>56 600 000</u>

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond

Avskrivningsmedel från riksstaten	500 000	Summa investerings-	
inom fonden	41 800 000	anslag	51 500 000
Övriga kapitalmedel ...	100 000		
Investeringsbemyndigande	9 100 000		
	<u>51 500 000</u>		<u>51 500 000</u>

B. Statens datamaskinfond

Investeringsbemyndigande	10 000 000	Investeringsanslag	10 000 000
--------------------------------	------------	--------------------------	------------

C. Jordfonden

Investeringsbemyndigande	10 000 000	Investeringsanslag	10 000 000
--------------------------------	------------	--------------------------	------------

D. Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap

Avskrivningsmedel från riksstaten	7 400 000	Investeringsanslag	7 400 000
---	-----------	--------------------------	-----------

SÄGER BETRÄFFANDE SAMTLIGA
INVESTERINGSSTATER FÖR:

Avskrivningsmedel från riksstaten	1 102 703 000	Summa investerings-	
inom fonden	978 681 000	anslag	3 531 119 000
Övriga kapitalmedel ...	53 111 000		
Investeringsbemyndigande	1 396 624 000		
	<u>3 531 119 000</u>		<u>3 531 119 000</u>

KAPITALINVESTERING

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

A. Postverket

1	Posthus m. m.	13 000 000
---	--------------------	------------

B. Televerket

1	Teleanläggningar m. m.	504 000 000
2	Rundradioanläggningar	25 000 000
		<u>529 000 000</u>

C. Statens järnvägar

1	Järnvägar m. m.	310 000 000
---	----------------------	-------------

D. Statens vattenfallsverk

1	Kraftstationer m. m.	310 000 000
---	---------------------------	-------------

E. Domänverket

	Justitiedepartementet:		
1	Förvärv av fångkolonier		750 000
	Jordbruksdepartementet:		
1	Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruks- föreningar upplåtna kronoegendomar	50 000	
2	Byggnadsarbeten m. m. vid vissa för lantbruks- högskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar	15 000	
3	Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m. ...	2 500 000	2 565 000
			<u>3 315 000</u>
		Summa kr.	1 165 315 000

II. LUFTFARTSFONDEN

Kommunikationsdepartementet:

Luftfartens markorganisation:

1	Flygplatser m. m.	7 900 000
---	------------------------	-----------

III. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

Justitiedepartementet:			
1	Vissa byggnadsarbeten för fångvården		21 000 000
Utrikesdepartementet:			
1	Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen		1 000 000
Försvarsdepartementet:			
1	Byggnadsarbeten vid flygtekniska försöksanstalten		360 000
Socialdepartementet:			
1	Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna	3 700 000	
2	Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	3 700 000	
3	Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium	2 100 000	
4	Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m.	*35 000 000	
5	Utbyggande av karolinska sjukhuset	*7 500 000	
6	Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala	8 500 000	
7	Uppförande av en barnpsykiatrisk klinik vid lasarettet i Lund	610 000	61 110 000
Kommunikationsdepartementet:			
1	Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm	300 000	
2	Radiohus	4 100 000	
3	Televisionshus	10 800 000	
4	Kontorshus i kvarteret Murmästaren i Stockholm	2 499 000	
5	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten	210 000	
6	Säkerhetsanstalter för sjöfarten	4 500 000	22 409 000
Finansdepartementet:			
1	Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m.		1 000
Ecklesiastikdepartementet:			
1	Nybyggnad för riksarkivet	2 400 000	
2	Byggnadsarbeten vid universitet och vissa högskolor	*100 000 000	
3	Nybyggnad av simhallsanläggning vid gymnastiska centralinstitutet	*1 000 000	
4	Byggnadsarbeten vid seminarierna för huslig utbildning	3 054 000	
5	Byggnadsarbeten vid statens blind- och dövskolor m. m.	1 050 000	107 504 000
Jordbruksdepartementet:			
1	Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.	2 390 000	

*Beräknat belopp.

2	Byggnadsarbeten vid statens skogsmästarskola	190 000	2 580 000
Handelsdepartementet:			
1	Byggnadsarbeten i Malåträsk för Sveriges geologiska undersökning	330 000	
2	Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt	685 000	
3	Gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl.	5 000 000	6 015 000
Inrikesdepartementet:			
1	Byggnadsarbeten för länsstyrelserna	18 200 000	
2	Inköp av fastigheter för förvaltningsändamål	10 000 000	
3	Nybyggnad för statens polisskolas huvudskola i Stockholm	535 000	
4	Polishus m. m.	10 000 000	
5	Vissa skyddsrumsanläggningar	4 000 000	
6	Uppförande av förrådsbyggnader för civilförsvaret	4 000 000	46 735 000
Summa kr.			268 714 000

IV. FÖRSVARETS FONDER

A. Försvarets fastighetsfond

Kasernbyggnaders delfond:

1	Byggnadsarbeten för gemensamma ändamål	8 140 000	
2	Byggnadsarbeten för armén	47 450 000	
3	Byggnadsarbeten för marinen	8 000 000	
4	Byggnadsarbeten för flygvapnet	5 000 000	
5	Nybyggnad av kasernetablisement m. m. för Svea livgarde och Svea ingenjörregemente	75 000 000	
6	Markförvärv för övningsfält m. m.	*16 950 000	160 540 000

Befästningars delfond:

7	Befästningsarbeten för gemensamma ändamål	40 000 000	
8	Befästningsarbeten för armén	7 300 000	
9	Befästningsarbeten för marinen	26 930 000	
10	Befästningsarbeten för flygvapnet	14 857 000	
11	Flygfältsarbeten m. m.	30 000 000	
12	Flyttning av Stockholms örlogsbas (Muskövarvet)	38 000 000	
13	Markförvärv för befästningar	2 000 000	159 087 000

Försvarets forskningsanstalts delfond:

14	Byggnadsarbeten för försvarets forskningsanstalt		1 000
			319 628 000

B. Försvarets fabriksfond

1	Byggnader och utrustning för försvarets fabriksverk	*17 000 000	
Summa kr.			336 628 000

* Beräknat belopp.

V. STATENS UTLÅNINGSFONDER

Utrikesdepartementet:			
1	Utrikesförvaltningens lånefond		200 000
Socialdepartementet:			
1	Statens bosättningslånefond		15 000 000
Kommunikationsdepartementet:			
1	Luftfartslånefonden	1 000	
2	Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	3 000 000	3 001 000
Ecklesiastikdepartementet:			
1	Allmänna studielånefonden.....	38 000 000	
2	Studiemedelsfonden	300 000 000	
3	Lånefonden för inventarier i studentbostäder	2 352 000	
4	Lånefonden för studentkårlokaler.....	2 000 000	342 352 000
Jordbruksdepartementet:			
1	Fiskerilånefonden	3 100 000	
2	Lånefonden till främjande av beredning och av- sättning av fisk m. m.	1 000	3 101 000
Handelsdepartementet:			
1	Statens hantverks- och industrilånefond		18 000 000
Inrikesdepartementet:			
1	Lånefonden för bostadsbyggande	850 000 000	
2	Lånefonden för maskinanskaffning inom bygg- nadsindustrien	1 000	
3	Lånefonden för allmänna samlingslokaler	1 000	850 002 000
Summa kr.			1 231 656 000

VI. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

Socialdepartementet:			
1	Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstal- ter för alkoholmissbrukare m. m.	4 500 000	
2	Lån till Svenska diakonsällskapet för vissa byggnadsarbeten	100 000	
3	Lån till Gotlands läns landsting för utbyggande av lasarettet i Visby	1 500 000	
4	Lån till byggande av sjukhem	50 000 000	
5	Lån till vissa byggnadsarbeten vid Norrbacka- institutet m. m.	*300 000	56 400 000
Kommunikationsdepartementet:			
1	Garanti till Aktiebolaget Aerotransport för 1964/65	7 500 000	
2	Lån till anskaffning av högertrafikbussar	25 000 000	32 500 000

* Beräknat belopp.

Finansdepartementet:			
1	Bidrag till Internationella utvecklingsfonden .	41 385 000	
2	Lån för inrättande av alkoholfria restauranger	<u>1 000</u>	41 386 000
Jordbruksdepartementet:			
1	Lån till vissa räkfiskare		2 500 000
Handelsdepartementet:			
1	Lån till Aktiebolaget Atomenergi	5 000 000	
2	Lån till Aktiebolaget Atomenergi för uppförande av en atomkraftstation i Marviken ...	63 000 000	
3	Lån till utbyggnad av oljelagringen	<u>64 620 000</u>	132 620 000
Inrikesdepartementet:			
1	Lokaliseringslån	100 000 000	
2	Räntefria lån till bostadsbyggande	<u>20 000 000</u>	120 000 000
		Summa kr.	385 406 000

VIII. FONDEN FÖR FÖRLAG TILL STATSVERKET

Kommunikationsdepartementet:			
1	Förskott till vissa plankostnader m. m.		400 000
Finansdepartementet:			
1	Vissa projekteringskostnader		50 000 000
Jordbruksdepartementet:			
1	Förskott för inköp av inventarier vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar		200 000
Handelsdepartementet:			
1	Dispositionsanslag för legodriften vid vissa staten tillhöriga gruvor i Västerbottens län m. m.		6 000 000
		Summa kr.	56 600 000

IX. DIVERSE KAPITALFONDER

Kommunikationsdepartementet:			
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond:			
1	Vägmaskiner m. m.		51 500 000
Finansdepartementet			
Statens datamaskinsfond:			
1	Datamaskiner för högre undervisning och forskning		*10 000 000
Jordbruksdepartementet:			
1	Jordfonden		10 000 000
Handelsdepartementet:			
Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap:			
1	Förrådsanläggningar m. m.		7 400 000
		Summa kr.	78 900 000

*Beräknat belopp.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 ja-
nuari 1965.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Med återopande av de beslut om förslag till riksdagen angående statsverkets inkomster och utgifter för budgetåret 1965/66, som Kungl. Maj:t på hemställan av vederbörande föredragande enligt statsrådsprotokollet för denna dag fattat, föredrager chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, förslag till proposition angående statsverkets tillstånd och behov under nämnda budgetår av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Departementschefen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna sistnämnda förslag, vid vilket fogats specifikationer av inkomsterna och utgifterna på riksstaten, och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med förslaget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Monica Gustafson

BILAGA 1 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1965

FINANSPLANEN

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 ja-
nuari 1965.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför.

Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster för budgetåret 1965/66 jämte därmed sammanhängande frågor.

Härvid har jag att anmäla riksrevisionsverkets skrivelse den 14 december 1964 med inkomstberäkning för nämnda budgetår (*bihang 1*).

FINANSPLANEN

Den svenska samhällsekonomin har under 1964 kännetecknats av full sysselsättning och en ovanligt snabb produktionsökning. Utsikterna för fortsatt snabb ökning under 1965 ter sig gynnsamma. Produktionsresurserna i vårt land är emellertid för närvarande i allt väsentligt fullt utnyttjade. Den knapphet på arbetskraft och kapital som kännetecknade 1964 torde komma att bestå även under 1965. En stram finanspolitik är nödvändig för att bevara balans i samhällsekonomin och bereda utrymme för en fortsatt investeringsexpansion.

Det budgetförslag som nu framläggs innebär ett fullföljande av den tidigare upplagda reformpolitiken. En betydande omläggning av skattesystemet föreslås. Väsentliga sänkningar av den direkta beskattningen för alla inkomsttagare, kraftiga höjningar av barnbidragen och avveckling av vissa punktskatter förordas. För att skapa utrymme för dessa skattesänkningar och tillfredsställa andra angelägna reformbehov med bibehållen balans i budgetförslaget föreslås en höjning av den allmänna varuskatten och av skatterna på tobak och bensin. Rikstatsförslaget präglas i övrigt av en fortsatt kraftig satsning på utbildning och forskning, på arbetsmarknadspolitik och bostadsbyggande. Folkpensionärerna erhåller en väsentlig standardförbättring. Betydande belopp avsätts för en vidgad kommunal skatteutjämning.

De statliga utgifterna för budgetåret 1965/66 föreslås uppgå till i runt tal 28 miljarder kr. Inkomsterna uppskattas till inemot 27 miljarder kr. Trots att den föreslagna inkomstförstärkningen uppgår till ca 750 milj. kr. kvarstår således ett upplåningsbehov av ca 1 miljard kr.

Den internationella ekonomiska utvecklingen

Västeuropas totala produktion steg i fjol med 5 1/2 procent mot 4 procent 1963. Därmed har högkonjunkturen varat i omkring sex år. Under denna period har de expansiva faktorerna växlat. Sålunda inträdde en försvagning av företagsinvesteringarna under 1962 och 1963. Denna motverkades dock av en stark expansion i hushållens och det offentligas utgifter samt från våren 1963 även av en uppgång i exporten till utomeuropeiska områden. Näringslivets investeringar i fast realkapital och lager framträdde ånyo 1964 jämte exporten som drivkrafter bakom den gynnsamma produktionsutvecklingen. Å andra sidan mattades samtidigt stegringen i hushållens

och det offentligas efterfrågan något. Det goda helårsresultatet 1964, som delvis återspeglar gynnsamma väderleksförhållanden för byggnadsverksamhet och jordbruk, fördelade sig tämligen jämnt på EEC och EFTA. För sexstatsunionens del överträffades därmed prognoserna; i EFTA uppvägs en oförutsett kraftig produktionsuppgång i de mindre länderna en motsatt tendens i Storbritannien.

Förenta staternas bruttonationalprodukt steg med inemot 5 procent 1964 jämfört med 4 procent 1963. Efter att ha utvecklats förhållandevis svagt 1963 framträdde den privata konsumtionen under 1964 som påskyndande faktor vid sidan av näringslivets fasta investeringar. Lagerinvesteringarna fortsatte att minska och takten i den federala utgiftsexpansionen sjönk avsevärt.

Råvaruländernas betalningsbalansförhållanden utvecklades 1964 mera tillfredsställande än tidigare år. Med undantag för jordbruksprodukterna fortsatte som regel återhämtningen i bytesförhållandena och förbättringen i avsättningsmöjligheterna. Överskottet i råvaruländernas handelsbalans gentemot OECD-länderna steg med inemot 700 milj. dollar från första halvåret 1963 till samma period 1964. Medan exporten till OECD-länderna ökade med 4 1/2 procent från andra halvåret 1963 till första halvåret 1964 uppgick motsvarande värdemässiga importstegring till ca 3 1/2 procent.

Framstegstakten i Västeuropa försvagades väsentligt under andra halvåret 1964. I Frankrike och Italien ägde en avsaktning rum, som hade samband med en energiskt bedriven stabiliseringspolitik. Särskilt i det sistnämnda landet uppstod härigenom en viss arbetslöshet och outnyttjad kapacitet. I Västtyskland, Norge och Danmark minskade de reala expensionsmöjligheterna allteftersom arbetsmarknads- och kapacitetsläget blev mera ansträngt. Pris- och kostnadsnivåerna utsattes för starkt tryck uppåt, vilket även gällde en rad andra länder där krympande resursutrymme och återhållande ekonomisk politik samverkade till att dämpa produktionsökningen. Ett flertal västeuropeiska länder — däribland Norge, Danmark, Nederländerna och Storbritannien — upplevde prisstegringar som översteg dem som inträffade i Sverige.

Med undantag för Storbritannien utvecklades de större industriländerna under fjolåret mot bättre jämvikt i betalningshänseende. Tendensen till växande snedfördelning av den internationella likviditeten, vilken gjort sig gällande sedan slutet av 1950-talet, bringades åtminstone temporärt att upphöra. Vid sidan av de löpande betalningarna bidrog — till skillnad från 1963 — även utvecklingen på kapitalområdet härtill. Stor betydelse hade därvid de olika åtgärder, som vidtogs eller aviserades för att begränsa de balansstörande kapitalrörelserna. I USA, vars underskott i betalningsbalansen uppskattas ha sjunkit från 3,3 miljarder dollar 1963 till 2 å 2,5 miljarder dollar 1964, hölls sålunda utflödet av långfristigt kapital påtagligt tillbaka genom ränteutjämningskatten. Under första halvåret 1964 antog de amerikanska bankernas utlåning till utlandet, som inte omfattades

av denna skatt, växande proportioner; under tredje kvartalet skedde emellertid en återgång. De akuta jämviktsrubbingar som karakteriserade EEC-staternas betalningssituation 1963 vreds i betydande mån tillrätta under fjolåret. Den kraftigt efterfrågedämpande politiken i Italien medverkade till en avsevärd förbättring i bytesbalansen, samtidigt som kapitalutflödet hejdades. För Frankrikes del upphörde underskottet på bytesbalansen att vidgas i början av 1964; trots vissa avskärningsåtgärder fortsatte dessutom kapitalimporten, varigenom valutareserven fick nya tillskott. Av avgörande betydelse för främjandet av balans i betalningsströmmarna, såväl inom EEC som på ett vidare plan, var en avsevärd krympning av överskottet i den tyska bytesbalansen och en påtaglig omsvängning till kapital-export från Tyskland. Den senare företeelsen framkallades i hög grad av tillkännagivandet av ett regeringsförslag om kupongskatt på utlänningars ränteinkomster från tyska obligationer.

Storbritanniens näringsliv visade under 1964 åtskilliga tecken på stagnation såväl på hemmamarknaden som på exportmarknaderna. Avtagande export i förening med ökad import medförde en drastisk rubbing av den yttre jämvikten. För helår räknat vidgades bytesbalansens underskott från 20 milj. pund fjärde kvartalet 1963 till i runt tal en halv miljard pund tredje kvartalet 1964. Då samtidigt det långsiktiga kapitalutflödet ökade fram till mitten av fjolåret avtecknade sig perspektiven av ett totalt underskott (exkl. kortfristiga kapitalrörelser) om 700 à 800 milj. pund. Tillämpat på den svenska ekonomin motsvarar detta i runt tal ett underskott på 2 miljarder kr. En betydande ökning av det yttre sterlingområdets pundtillgodohavanden och kortfristig upplåning i utlandet medförde att valuta-utflödet först från och med september fick större proportioner. Den brittiska regeringen kunde därför länge uppskjuta ett inskridande för att rätta till den grundläggande balansbristen.

Genom de senaste årens relativt gynnsamma produktionsutveckling har OECD-länderna tillsammans tagit i linje med den uppställda målsättningen för 1960-talet, en ökning av bruttonationalprodukten med 50 procent. Prognoserna pekar på att den takt i produktionsstegringen som denna målsättning innebär — i genomsnitt drygt 4 procent om året — i stort sett kommer att hållas även under 1965. Från mitten av 1964 redovisas en snabbare tillväxt i USA än i Västeuropa, vilket kanske främst återspeglar olikheter i tillgången på utnyttjad arbetskraft och teknisk kapacitet. Knappheten på produktionsresurser i de flesta västeuropeiska länderna har medfört att de stabiliseringspolitiska spörsmålen ägnats en allt större uppmärksamhet.

Denna förskjutning i den ekonomiska politikens inriktning har under 1964 tagit sig olika uttryck. I Italien har jämvikt i betalningsbalansen återställts men till priset av en lägre intern ekonomisk aktivitet. Här liksom i

de övriga medlemsstaterna inom sexstatsunionen har det centrala organets — kommissionens — stabiliseringsprogram haft stort inflytande. Förverkligandet av detta program har angivits innebära en generell dämpning av den ekonomiska tillväxten; man har emellertid uppskattat den produktionsökning som likväl skulle vara möjlig till närmare 4 procent 1965. Det bör dock tilläggas, att trots sannolikheten av ett förstärkt tryck mot pris- och kostnadsnivån har man i Västtyskland inte aktualiserat någon ökad ekonomisk-politisk restriktivitet.

Konflikten mellan de stabiliseringspolitiska kraven och en snabb ekonomisk expansion har kommit till tydligast uttryck i Storbritannien. Detta kan sägas bero på att den brittiska ekonomin — liksom den amerikanska för några år sedan — präglas av den svårbemästrade kombinationen av långsam produktionsstegring och kraftigt betalningsunderskott utan samtidiga tendenser till allmänt efterfrågeöverskott. Valet av ekonomisk-politiska åtgärder — den i och för sig fördragsstridiga femtonprocentiga importskatten och ett antal först så småningom verkande ingrepp för att bl. a. stimulera exporten — motiverades just mot denna bakgrund. Till skillnad från betalningskriserna 1957 och 1961 avsåg man denna gång att undvika att tillgripa deflatoriskt verkande medel. Som bekant framtingade emellertid osäkerheten om pundets ställning snabbt samma kraftiga räntehöjning som under de nämnda åren; denna räntehöjning gav samtidigt i och för sig utrymme för en väsentlig åtstramning av kreditmarknaden. Hur starkt de vidtagna åtgärderna, som framför allt avser att begränsa valutautflödet, kommer att dämpa den interna ekonomiska aktiviteten i Storbritannien, återstår att se.

Innan jag övergår till att behandla de aktuella problemen på det internationella betalningsområdet bör det emellertid sammanfattningsvis framhållas att övervägande skäl talar för att den industriella högkonjunkturen totalt sett — och därmed de gynnsamma avsättningsförhållandena för vår export — kommer att bestå under hela innevarande år. Råvaruländernas valutaställning och möjligheter till ökad import har förbättrats. I Förenta staterna och Västtyskland fortsätter den ekonomiska expansionen utan synbara avmattningstendenser. De realekonomiska förutsättningarna för att prognoserna om en produktionsstegring om 4 procent i Västeuropa och något därutöver i Förenta staterna skall kunna besannas får betecknas som goda. Denna relativt optimistiska helhetsbedömning förutsätter dock att omsorgen om pris- och kostnadsutvecklingen i de kontinentaleuropeiska länderna inte föranleder sådan tillämpning av ekonomisk-politiska åtgärder i restriktiv riktning, att efterfrågans tillväxt pressas ned under det tempo som motsvarar fullt utnyttjande av produktionsresurserna. Den kontinentaleuropeiska ekonomiska politiken under 1965 får särskild betydelse i ljuset av importskatten och den allmänna efterfrågeåtstramningen i Storbritannien. För dagen förefaller det dock sannolikt att de övriga västeuro-

peiska länderna skall kunna absorbera effekten av det efterfrågebortfall som den brittiska importbegränsningen representerar.

De brittiska svårigheterna har givit upphov till en aktivering och utbyggnad av det internationella samarbetet på betalningsområdet. Redan före parlamentsvalet ställde USA och västeuropeiska centralbanker kortfristiga krediter till Storbritanniens förfogande. Dessa som utnyttjades för att motverka valutautflödet från och med september månad har numera återbetalats med hjälp av en dragning på internationella valutafonden på 1 miljard dollar. För valutafondens del har denna stora kredit inneburit att det s. k. generella lånearrangemanget satts i kraft för första gången. Inom ramen för detta arrangemang, vars syfte just är att vid behov förstärka fondens resurser, har de tio i avtalet deltagande länderna sammanlagt lånat 405 milj. dollar till valutafonden. Sverige har därvid deltagit med 15 milj. dollar. Vår totala medverkan med valutor i fondkrediten till Storbritannien uppgår emellertid till 27 milj. dollar; 7 milj. dollar har härav förvärvats av fonden mot betalning i guld medan resterande 5 milj. dragits på vanligt sätt av vår insats i valutafonden. Detta totalbelopp har framkommit som resultatet av en fördelning av miljardkrediten i enlighet med fondens praxis vid utnyttjandet av medlemsländernas insatser, d. v. s. i stort sett i proportion till de kreditgivande ländernas reserver av guld och valutor.

Detta kreditstöd var emellertid inte tillräckligt för att hejda den pundkris, som flammade upp under senhösten. Först sedan nya lånemöjligheter intill ett belopp på 3 miljarder dollar ställts till Storbritanniens förfogande i en snabbt organiserad aktion omfattande ett antal industriländer inträdde emellertid en viss stabilisering i läget. Detta arrangemang — i vilket Sverige deltar med 100 milj. dollar — är ett bevis på den utveckling mot ett intimare internationellt samarbete på betalningsområdet, som ägt rum under de senaste åren. Det vittnar emellertid om förtroendekrisens omfattning att valutamarknaderna även efter denna aktion präglats av viss oro.

Under det gångna året har frågor rörande det framtida likviditetsbehovet samt utformningen av det internationella betalningssystemet utretts av representanter för de tio länder, som omfattas av det generella lånearrangemanget. I detta arbete har även Schweiz, som också i särskild form är knutet till detta arrangemang, samt vissa internationella organisationer deltagit. Enighet uppnåddes om att åtgärder borde vidtas för att öka tillförseln av guld till de monetära reserverna. Man godtog också ett förslag om en allmän höjning av kvoterna i valutafonden med 25 procent. Vid valutafondens årsmöte hösten 1964 beslöts att det tekniska arbetet syftande till dessa kvothöjningar skulle igångsättas. För länder, vilkas kvoter relativt sett är mycket låga, skall samtidigt särskilda höjningar kunna äga rum. Eftersom Sverige kan räknas till dessa länder kan en total höjning av Sveriges kvot i valutafonden med 50 procent komma i fråga. Höjningen av medlemssta-

ternas kvoter innebär en inte oväsentlig ökning av likviditeten i världen i form av kreditmöjligheter, som kan utnyttjas vid behov. För Sverige innebär den emellertid samtidigt att ökade anspråk kan komma att ställas på vår medverkan med valutor när andra länder utnyttjar sina dragningsmöjligheter.

Det finns således två huvudelement i det nu etablerade systemet för kreditstöd. Genom kortfristiga krediter från centralbanker o. dyl. kan de omedelbara verkningarna på valutasituationen av en balansrubbing motverkas. I den mån denna balansrubbing inte är självkorrigerande under en kortare tid, behöver krediterna emellertid ges längre varaktighet för att det lånsökande landet skall ges tid att med lämpliga ekonomisk-politiska åtgärder undanröja orsakerna till betalningsbalanssvårigheterna. Det är vanligen här internationella valutafonden, vars krediter löper på 3—5 år, kommer in i bilden. Under utredningsarbetet i de tios krets ifrågasattes emellertid om man inte skulle behöva skapa former även för mera långfristiga lån. I vissa fall kunde nämligen ett lands balansbrist ha en sådan strukturell karaktär att erforderliga reformer — vid frånvaro av ändring av växelkurserna — var mycket tidskrävande. Den allmänt restriktiva hållning, som intogs av representanter för vissa kontinentaleuropeiska länder i denna fråga, förhindrade emellertid att man nu nådde fram till någon lösning. En långsiktig lösning av de problem, som den föreliggande balansbristen på betalningsområdet skapar, skulle ha underlättats avsevärt om överenskomelse nåtts på denna punkt.

Konjunkturutveckling och ekonomisk politik i Sverige 1964

Den ekonomiska utvecklingen 1964. Den svenska ekonomin har under 1964 befunnit sig i ett skede av ovanligt stark expansion, som något överstigit det västeuropeiska genomsnittet. Enligt de preliminära beräkningarna har den totala produktionen ökat med drygt 5,5 procent. Faktorerna bakom den snabba framstegstakten har i huvudsak varit två: kraftig tillväxt av vår utrikeshandel och expansion av näringslivets investeringar, främst i form av lageruppbyggnad. Men dessutom har produktionsresultatet för 1964 påverkats i gynnsam riktning av det goda skördeutfallet och den särskilt för byggnadsverksamheten förelaktiga vinterväderleken. Den rekordartat stora produktionsökningen under 1964 måste därför betraktas såsom delvis betingad av tillfälliga avvikelser från mera normala förhållanden.

Den internationella högkonjunkturen har återspeglats i en fortgående ökning av den svenska *exporten*. Den sammanlagda exportvolymen ökade 1964 med 9,5 procent mot 8,4 procent 1963. Frånräknas fartygsexporten, som på grund av ojämnheten i leveranser normalt företer stora svängningar mellan olika år, blir accelerationen i exportens tillväxt ännu större, näm-

ligen från 7,2 procent 1963 till 10,5 procent 1964. Inte bara uppgången under fjolåret utan också exportprestationerna under en något längre period visar, att det svenska näringslivet väl uppehållit sin internationella konkurrensförmåga. Världshandeln (exkl. östblocket) har åren 1960—1964 i löpande priser ökat med nära 50 miljarder dollar eller ca 48 procent. Genom att den svenska exporten ökat ännu snabbare och stigit med inte mindre än ca 60 procent har Sverige inte bara bibehållit utan också ökat sin andel av den totala exporten.

Exportens betydelse som en av de starkaste expansionsfaktorerna inom den svenska ekonomin minskas inte av att importen ökat ungefär i samma takt. Det är exportens tillväxt som gjort det möjligt att utan rubbningar av vår utrikesbalans tillgodose det snabbt stigande importbehov, som varit både en förutsättning för och en följd av nationalproduktens tillväxt vid full sysselsättning.

Den fortgående förbättringen av vårt internationella konkurrensläge måste i väsentlig utsträckning tillskrivas den gynnsammare produktivitetsutvecklingen inom industrin. Enligt nu tillgänglig information har *industriproduktionen* ökat med 5,5 procent 1963 och 9 procent 1964. Eftersom den totala insatsen av arbetskraft under denna period varit i stort sett oförändrad måste produktionen per sysselsatt ha ökat kraftigt. Produktivitetsutvecklingen hittills under 1960-talet synes således överträffa vad som uppnåtts under 1950-talet. Mot bakgrunden av att industrins investeringar varit i stort sett oförändrade sedan 1961, kan produktivitetstillväxten ses som en effekt av investeringsnivåns kraftiga höjning åren 1958—1961. Eftersom verkningarna av denna investeringsuppgång nu måste antas vara avtagande och med hänsyn till den knapphet på arbetskraft, som är att vänta på både kort och lång sikt, framstår dock en förnyad investeringsuppgång som nödvändig, för att takten i produktionsökningen och vår internationella konkurrensförmåga skall kunna bibehållas. Det under 1964 höjda kapacitetsutnyttjandet och den därav förbättrade lönsamheten bör ha ökat förutsättningarna för en återhämtning av investeringarna. Den särskilda stimulans som det under 1964 gällande skatteavdraget för maskininvesteringar innebar bör vidare ha bidragit till en sådan uppgång. Investeringsenkäten för 1965 tyder också på att industriinvesteringarna nu står inför en ny expansionsfas.

Vid sidan av exporten har *investeringsverksamheten* liksom tidigare varit en av de starkast pådrivande faktorerna bakom efterfråge- och produktionsökningen. Ökningen i den inhemska efterfrågans tillväxttakt under 1964 har i motsats till föregående år i första hand härrört från näringslivets investeringar. Det gäller särskilt den omsvängning, som under 1964 inträffat i lagerinvesteringarna. Efter en nedgång 1963 visar de en kraftig uppgång för 1964 med ca 600 milj. kr. Men också investeringarna i fasta anläggningar har ökat. Sammanlagt har de fasta investeringarna inom nä-

ringslivet ökat med 4,5 procent. Denna uppgång har dock inte berört industrin utan har skett inom andra områden av näringslivet, bl. a. handeln samt inom handelsflottan.

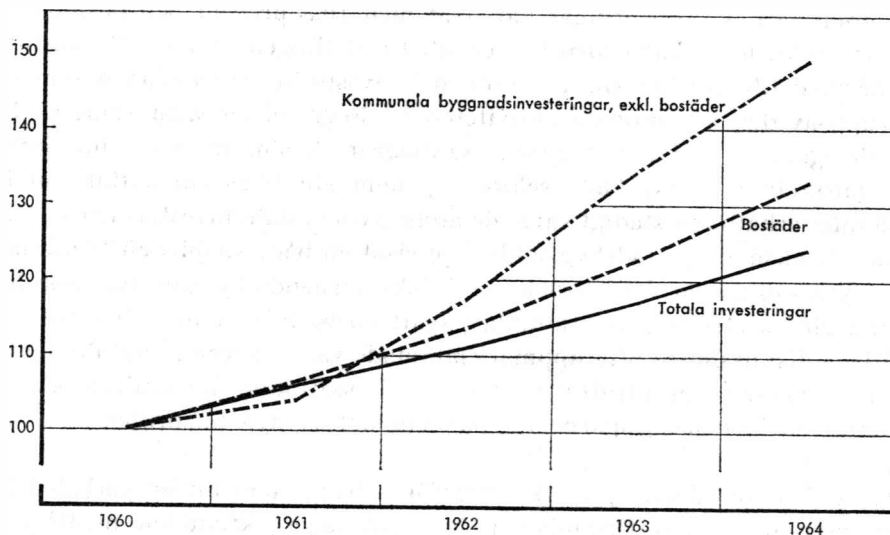
Kommunernas investeringar har ökat med 10,5 procent och bostadsbyggandet (inkl. underhåll) med 9 procent. Utvecklingen under 1964 ansluter sig därmed till den långsiktiga trenden i investeringsexpansionen som bu-rits upp av den kommunala aktiviteten på byggnadsområdet samt av bostadsbyggandet. Följande diagram (se diagram 1, sid. 10) visar hur investeringarna inom dessa båda sektorer genom sin höga tillväxttakt under 1960-talet erhållit en stadigt växande andel av de totala investeringarna. Det framgår också att bostadsbyggandet uppvisat en både snabb och kontinuerlig volymökning, när det uttrycks i faktiskt pågående byggnadsverksamhet. Denna jämna stegring har sålunda pågått oberoende av de i den bostadspolitiska diskussionen ofta uppmärksammade variationerna i antalet igångsatta lägenheter som inträffat till följd av de skiftande ekonomiska och klimatmässiga förutsättningarna för påbörjandet av nya husprojekt.

Trots den fortgående produktivitetsförbättring, som under perioden ägt rum inom byggnadsverksamheten, har den höga aktiviteten medfört en snabbt stigande sysselsättning inom byggnadssektorn. Från 1962 har antalet byggnadsarbetare (icke arbetslösa medlemmar i byggfackens arbetslöshetskassor) ökat med ca 6 procent. Denna arbetskraftsökning skall jämföras med utvecklingen inom industrin i övrigt, där antalet arbetare minskat med en halv procent. Trots det av konjunkturuppgången framkallade starka efterfrågetrycket på arbetsmarknaden — som ej kunnat mötas av någon motsvarande utbudsökning — har byggnadssektorn således haft en sysselsättningsökning som i förhållande till andra sektorer är betydande. Den kraftiga stegringen av bostadsbyggandet under 1964 torde väsentligen ha möjliggjorts genom den ökade arbetskraftstillgången, tillsammans med den milda väderleken under vinterhalvåret 1963—1964.

Expansionen av bostadsbyggandet under 1960-talets första del har inte kunnat genomföras utan vissa påfrestningar, som tagit sig uttryck i en starkt stigande kostnadskurva. Något entydigt mått på kostnadsstegringen, rensad bl. a. från kvalitetsförbättringarna, kan visserligen ej erhållas. Följande diagram (se diagram 2, sid. 10) över hyresutvecklingen per kvadratmeter bostadsyta (exkl. värmetillägg) i enskilda fastighetsföretag med statliga lån visar dock, att hyresnivån i fastigheter färdigställda 1963 skulle ha legat ca 27 procent över nivån för hyrorna i fastigheter färdigställda första halvåret 1959, om inte de statliga räntebidragen nedbringat kapitalkostnaderna. Även om dessa uppgifter inte grundar sig på ett material representerande den samlade nyproduktionen ger dock tillgängliga undersökningar angående byggnadskostnadernas utveckling för övriga företagstyper på bostadsmarknaden inte belägg för att någon påtaglig skillnad mellan olika

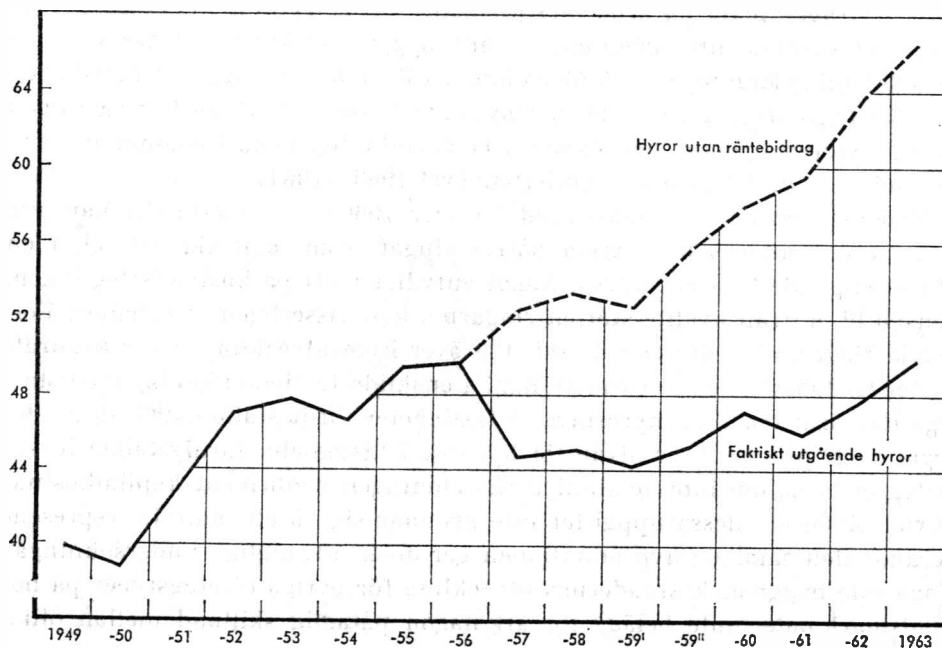
Diagram 1. Investeringsutveckling 1960—1964

Totala bruttoinvesteringar, bostadsbyggande och kommunala byggnadsinvesteringar
Index: 1960=100

Diagram 2. Hyresstrukturen, december 1964, i hus byggda åren 1949—1963

Hyror per kvadratmeter lägenhetsyta (exkl. värmetillägg) i privatägda fastighetsföretag med statliga lån, belägna i södra och mellersta Sverige, exkl. storstadsregionerna. Hyres- och ränteläge i december 1964

Kr. per m² lägenhetsyta

företagsformer skulle föreligga i detta avseende. Det finns anledning antaga att kostnadsstegringen fortsatt också under 1964. Ett indicium härpå är att det s. k. lånetaket för med statliga lån finansierade bostadshus, vilket höjdes i januari 1964, ånyo fick uppjusteras i oktober månad samma år.

Svårigheterna att i en högkonjunktur förena den rådande höga takten i byggnadsverksamheten med en stabil kostnadsnivå är således uppenbara. Den ökade tillströmningen av arbetskraft till byggnadsindustrin synes, i varje fall på kort sikt, ej ha varit ägnad att effektivt hejda kostnadsuppgången. Dessutom måste förskjutningen i sysselsättningsvolymens tillväxt i riktning mot byggnadssektorn antas ha skärpt den arbetskraftsbrist, som uppstått inom övrig industri särskilt inom syd- och mellansverige. Industrins svårigheter att med rådande lönerelationer effektivt konkurrera om arbetskraften torde ha bidragit till att produktionskapaciteten inte kunnat fullt utnyttjas i flera branscher, bl. a. inom verkstadsindustrin.

De totala bruttoinvesteringarna (inkl. lageruppbyggnad) beräknas under 1964 ha ökat med nära 9 procent. I förhållande till det närmast föregående året, då motsvarande investeringsökning uppgick till 2,5 procent, innebär detta en väsentlig ökning av kapitalbildningstakten i den svenska ekonomin. Även om det totala produktionsutrymmet samtidigt ökat, har denna investeringsexpansion inte kunnat åstadkommas utan en nedpressning av ökningstakten i hushållens reellt disponibla inkomster och i *den privata konsumtionen*. Hushållens nominella inkomster växte 1964 med drygt 8 procent mot 7,5 procent 1963. Ökade inkomstöverföringar till det allmänna via skärpt finanspolitik och höjda kommunalskatter har dock nedbringat den disponibla inkomstökningen till ca 7,5 procent. Eftersom prisstegringen under året utgjort drygt 3 procent kan den reella inkomststegringen uppskattas till ca 4 procent, medan den 1963 utgjorde 5 procent. Den privata konsumtionens tillväxt uppgick trots detta till 4,5 procent, vilket är något lägre än under 1963, då den beräknas ha varit drygt 5 procent.

Bakom dessa genomsnittstal kan en viss ojämnhet i inkomstökningens fördelning spåras. Inkomstökningen berodde under 1964 i större utsträckning än under 1963 på ökad sysselsättning och återspeglar dessutom även ökat övertidsarbete och övergång från lägre till högre betalda arbeten. För åtskilliga löntagargrupper ligger därför inkomststegringen under de angivna genomsnitten. I viss utsträckning har dessa tendenser till ökad ojämnhet i inkomstfördelningen motverkats genom de offentliga transfereringarna: höjda barnbidrag och studiebidrag, förbättrade folkpensioner och bostadsbidrag. Av den sammanlagda inkomstillväxten synes vidare en något ökad andel ha tillförts företagen, främst inom exportsektorn. Detta får dock ses mot bakgrunden av exportföretagens relativt svaga inkomstutveckling under en följd av år.

En väsentlig faktor bakom den tidigare nämnda prisuppgången under 1964 har varit de stigande kostnaderna i varuproduktionen jämte de inom

handeln och tjänstesektorn genomförda lönehöjningarna. Dessutom har höjda jordbrukspriser och vissa under året genomförda hyreshöjningar medverkat till uppgången av konsumentprisindex. Å andra sidan synes inte några tecken föreligga på att konsumentprisernas utveckling under 1964 påverkats av ett prisuppdrivande efterfrågeöverskott på varumarknaden. Ur prisstabiliseringssynpunkt har emellertid efterfrågan på arbetskraft inom vissa sektorer varit alltför hög. Såsom framgått av de tidigare lämnade uppgifterna om utvecklingen av vår utrikeshandel, har kostnadsutvecklingen dock hittills icke hindrat näringslivet att bevara sin internationella konkurrensförmåga.

Den ekonomiska politiken. Tendenserna till övertryck på arbetsmarknaden och förstärkt löneglidning under 1964 har av statsmakterna mötts med en successivt tilltagande åtstramning av den ekonomiska politiken. Den mest markerade åtstramningen har skett via *penningpolitiken*. Riksbankens kreditpolitik har successivt skärpts. Diskontot har höjts i två etapper med vardera 0,5 procent i januari och november. Den s. k. straffräntan för affärsbankernas upplåning i riksbanken återinfördes i februari och fick vidgad tillämpning i april. Den restriktiva politikens verkningar kan registreras i utvecklingen för kreditgivningen på den reguljära kreditmarknaden. Ökningen i den totala kreditgivningen, som 1963 uppgick till en och en halv miljard kr., upphörde i det närmaste under 1964. Åtstramningen i kreditgivningen har lett till en väsentligt nedsatt likviditet hos både näringslivet och kommunerna.

Kreditpolitikens effekt har rönt störst uppmärksamhet när det gäller bostadsbyggandets och kommunernas låneefterfrågan. Detta bör dock inte undanskymmas, att dämpningen i kreditvolymens ökningstakt åstadkommits genom en kraftig förskjutning i kreditgivningens fördelning, vilken inneburit att kommunerna och bostadsbyggandet erhållit en växande andel av den totala kreditgivningen. Under 1964 ökade kommunernas upplåning med ca 200 milj. kr. medan någon nämnvärd ökning av den statliga nettoupplåningen inte förekom. Den kraftigaste expansionen inträffade för kreditgivningen till bostadsbyggandet, som ökade med en halv miljard kr. Näringslivets upplåning på den reguljära kreditmarknaden minskade däremot med samma belopp. För uppgången i näringslivets investeringar torde därför en ökad självfinansiering hos företagen ha spelat en väsentlig roll. Samtidigt har penningpolitikens åtstramande verkan modifierats av en ökad kommersiell kreditgivning från utlandet direkt till företagen.

Penningpolitiken under 1964 åstadkom således inte bara en uppbromsning av affärsbankernas totala kreditgivning. Den skapade även en omfördelning till bostadssektorns förmån, som innebar en minskning i kreditgivningen till näringslivet på en halv miljard kr. och en i huvudsak lika stor ökning av utlåningen till bostadssektorn. Samtidigt som bankernas innehav

av hypoteksobligationer avsevärt ökade, skedde en omfattande avlyftning av bostadsbyggnadskreditiv genom särskilda penningpolitiska ingripanden. Ett annat indicium på att den restriktiva politiken inte i någon överdriven grad hämmat bostadsbyggandets finansiering är den exceptionellt snabba takt i byggnadevolymens ökning, som faktiskt uppnåts.

För den *kommunala upplåningen* har en ny expansion möjliggjorts genom en lättad emissionskontroll för kommunobligationer och genom de omfattande placeringar i kommunala reverslån, som företagits av AP-fonden. Samtidigt visar dock de fortsatta kraftiga höjningarna av den kommunala utdebiteringen, att det ökade kreditutrymmet inte motsvarat de av investeringsaktiviteten framkallade kapitalbehoven. Även om de statliga bidragen i olika former till kommunerna varit starkt stigande såväl absolut som i förhållande till kommunernas utgifter och en ytterligare kraftig ökning föreslås i årets budget, är det uppenbart att det kommunala finansläget kommer att vara hårt ansträngt under en överskådlig period framöver. Skall den kommunala investeringsexpansionen trots detta kunna fortgå i önskad takt utan att andra investeringsområden pressas alltför mycket tillbaka måste skattefinansieringen öka. Åtskilliga kommuner har emellertid redan nått eller närmar sig den gräns som normalt betraktas som maximal för den kommunala utdebiteringen. Det är därför sannolikt ofrånkomligt att skillnaderna i kommunernas faktiska möjligheter till ökad skattefinansiering måste få påverka fördelningen av det låneutrymme som står till den kommunala sektorns förfogande. Det förefaller sålunda rimligt att de statliga åtgärder som vidtagits och som enligt förslag i årets budget kommer att väsentligt ökas i syfte att jämnare fördela skattekraft och skatteuttag mellan kommunerna även fullföljes vid tillämpningen av rådande emissionskontroll av den kommunala upplåningen.

En rad åtgärder har vidare avsett att direkt begränsa en alltför stor efterfrågan på byggarbetskraft i första hand under sommarhalvåret. Statliga husbyggnadsprojekt har sålunda under tiden maj—oktober 1964 inte fått påbörjas utan dispens av Kungl. Maj:t. Möjligheterna för redan pågående statliga arbeten att under denna tid ta i anspråk ytterligare arbetskraft har också begränsats. Vidare har lagen om igångsättningstillstånd för byggnadsarbeten utnyttjats för att i områden med utpräglad arbetskraftsbrist, d. v. s. i första hand de tre storstadsområdena, begränsa den privata investeringsexpansionen utanför industri- och bostadsbyggnadssektorn. Till denna kategori av åtgärder hör även de av allt att döma framgångsrika ansträngningarna att jämnare fördela igångsättningen av byggnadsprojekt mellan sommar- och vinterhalvåret.

Eftersom bristen på regional balans kvarstår på arbetsmarknaden, har de efterfrågedämpande åtgärderna i syd- och mellansverige kompletterats med insatser för att över hela landet utnyttja tillgängliga resurser så väl som

möjligt. Den rörlighetsstimulerande politiken har sålunda bedrivits i intensifierat tempo. Samtidigt har nya arbetstillfällen skapats för den arbetskraft som trots det goda konjunkturläget inte kunnat sysselsättas i de norra delarna av landet. Beredskapsarbeten, investeringsfonder och ett särskilt tillskott av bostadsbyggande med 2 000 lägenheter utanför den gällande ramen har anlitats i detta syfte.

Även finanspolitikens verkningar har under 1964 gått i åtstramande riktning. Medan statsbudgetens kassamässiga utfall mellan kalenderåren 1962 och 1963 innebar en saldiförändring i negativ riktning med 800 milj. kr., stabiliserades den statliga upplåningen 1964 på ungefär samma nivå som under 1963. Enligt riksgäldskontorets beräkningar uppgick nämligen den statliga nettoupplåningen under 1964 till 260 milj. kr., att jämföra med 200 milj. kr. året dessförinnan. Detta resultat har uppnåtts genom flera faktorer. Under första halvåret 1964 inträffade sålunda en uppgång i fyllnadsinbetalningarna av preliminär skatt. Vidare har skatteunderlagets tillväxt varit större 1964 än vad som tidigare förutsetts och därmed ökat budgetens automatiska åtstramningseffekt. Den tidigare inkomstberäkningen baserades på ett antagande om en ökning av lönesumman med 6 procent under 1964. Såvitt nu kan bedömas blev den faktiska stegringen väsentligt större och kan beräknas till ca 9 procent.

En ökning av det totala sparandet åstadkoms härutöver av den statliga inkomstförstärkning som möjliggjordes genom slopandet av avdragsrätten för folkpensionsavgiften. Statsbudgeten utgjorde en väsentlig förutsättning för att 1964 års betydande ökning i kapitalbildningstakten kunde genomföras utan att den samhällsekonomiska balansen mer allvarligt rubbades.

Konjunkturutsikter och ekonomisk politik 1965

Utsikterna för ett fortsatt snabbt ekonomiskt framåtskridande med bevarad full sysselsättning ter sig gynnsamma för 1965. Något tecken på en avgörande vändning i den internationella högkonjunkturen kan inte skönjas. En viss osäkerhet råder dock om verkningarna i Västeuropa av de efterfrågedämpande åtgärder som vidtagits i Storbritannien för att motverka den ogynnsamma utvecklingen av dess betalningsbalans. Den ekonomiska politiken synes för övrigt få en mer restriktiv inriktning i flertalet västeuropeiska länder. Det är emellertid föga troligt att den internationella ekonomiska utvecklingen genomgår sådana förändringar, att avsättningen äventyras för den produktionsökning inom exportindustrin som nu beräknas vara möjlig och i huvudsak motsvarar våra inhemska resurser.

Som jag tidigare framhållit, berodde den stora produktionsökningen 1964 i viss utsträckning på ur produktionssynpunkt ovanligt gynnsamma väderleksförhållanden. Om man förutsätter, att förhållandena under 1965 i dessa hänseenden blir av mera normal karaktär, finns det anledning att räkna

med en något lägre tillväxttakt i nationalprodukten mellan 1964 och 1965. Därtill kommer att den fortsatta knappheten på arbetskraft kan verka återhållande på produktionsökningen i vissa näringsgrenar trots de ansträngningar som kommer att göras för att anpassa arbetskraftsutbudet till ändringar i efterfrågans inriktning. Det förefaller därför rimligt att, såsom skett i den *preliminära nationalbudgeten (bihang 2)*, uppskatta den under 1965 realiserbara produktionsökningen till drygt 4 procent vilket särskilt mot bakgrunden av den redan uppnådda stora produktionsvolymen innebär en mycket snabb takt i det ekonomiska framåtskridandet. Denna uppskattning synes förenlig med de delprognoser, som gjorts för olika näringsgrenar.

Den totala *exportvolymen* kan antas öka med ca 6,5 procent. För sådana produkter som massa, papper, malm och metaller väntas exportökningen bli avsevärt lägre än under 1964; ifråga om trävaror förutses en exportminskning. I stort sett är detta ett uttryck för att en stor del av exportökningen föregående år uppnåddes från näringsgrenar, där utbudet tidigare kunde ökas med förhållandevis små insatser av arbetskraft; kapacitetsutrymmet sälter nu en gräns för ytterligare expansion. Samtidigt antyder detta förhållande angelägenheten av att exportindustrins arbetskraftsefterfrågan i möjligaste mån kan tillgodoses. Det gäller inte minst verkstadsindustrin, vars exportutsikter för 1965 ter sig förhållandevis gynnsamma.

För *näringslivets fasta investeringar* räknar man i nationalbudgeten med en volymökning på 5,5 procent. Den väsentligaste faktorn bakom denna expansion utgöres av att industrins investeringar, som fyra år i följd legat på ungefär oförändrad nivå, antas stiga med ca 6,5 procent. Byggnadsinvesteringar för handel m. m. väntas däremot öka avsevärt långsammare än under 1964, medan handelsflottans investeringar ser ut att minska. En ny uppgång av industriinvesteringarna ter sig rimlig mot bakgrunden av att kapacitetsutnyttjandet och lönsamheten inom industrin torde ha ökat åren 1963 och 1964. En snar investeringsökning inom industrin måste dessutom betraktas som en väsentlig förutsättning för att den gynnsamma produktivitetsutvecklingen skall kunna fortsätta. För lagerinvesteringarna förutses en fortsatt uppgång om än i långsammare takt än under 1964. Lagerökningen, som väntas bli särskilt påtaglig inom verkstadsindustrin, har i nationalbudgeten beräknats till 300 milj. kr.

Jämsides med denna ökning av realkapitalbildningen i näringslivet — som inkl. lagerinvesteringarna utgör ca 8 procent — torde man ha att räkna med en i stort sett oförändrad expansionstakt för de *offentliga investeringarna*. Kommunernas utgiftsplaner för investeringar inom hälso- och sjukvården, undervisningen och trafikväsendet samt för direkta följdinvesteringar till bostadsbyggandet, tyder på att investeringsvolymen kommer att stiga med ca 11 procent. För de statliga investeringarna väntas en uppgång med ca 3,5 procent, d. v. s. obetydligt lägre än mellan 1963 och 1964. För *bostadsbyggandet* föreslås en garanterad minimiram för igångsättning un-

der 1965, som innebär en investeringsökning med mellan 1 och 2 procent.

De sammanlagda investeringarna — lagren ej inräknade — skulle därmed enligt de redovisade beräkningarna öka med ca 5 procent eller i något snabbare takt än vad som antagits vara den realiserbara uppgången av den totala produktionen. Investeringsökningen fördelar sig tämligen jämnt mellan byggnader (+ 5,5 procent) och maskiner (+ 4,5 procent).

Den offentliga konsumtionen, d. v. s. statens och kommunernas verksamhet i form av undervisning, sjukvård, socialvård och andra former av samhällelig service, har beräknats öka ca 7 procent. För den *privata konsumtionen* föreligger en kalkyl i nationalbudgeten, som pekar på att dess ökning skulle uppgå till drygt 3 procent. Beräkningen har då skett under förutsättning, att någon förändring av skattepolitiken och statens transfereeringar till hushållen ej sker under 1965, med undantag för den föreslagna standardhöjningen av folkpensionerna.

Även om det övertryck som föreligger i ekonomin avlägsnas — en fråga vartill jag återkommer senare — torde vissa av löne- och andra kostnadstegringar framkallade prishöjningar ej kunna undgås. Man har sålunda att räkna med att jordbruksavtalets inkomstregel kommer att utlösas under våren, vilket torde leda till vissa uppräknings av partipriserna på jordbruksprodukter. Räntehöjningarna under 1964 och den tidigare beslutade indragningen av vissa räntebidrag medför höjda hyror inom delar av fastighetsbeståndet. Vidare kan antas, att den internationella prisutvecklingen också under 1965 får vissa återverkningar i uppåtgående riktning på den inhemska prisnivån. Slutligen torde stigande lönekostnader få genomslag i prissättningen inom vissa branscher där produktivetsutvecklingen är förhållandevis svag. Tillsammans kan de olika från kostnadssidan härledda prisstegringarna beräknas leda till en genomsnittlig uppgång av konsumentpriserna under loppet av 1965 med drygt 3 procent.

Prognosen för *importens* utveckling tyder på en ökning med ca 7 procent. I förhållande till 1964 innebär detta en dämpning av ökningstakten för alla andra varugrupper än kapitalvarorna, för vilka importökningen förefaller bli minst lika stor som i fjol. Importprognosen får ses mot bakgrunden av att lagerinvesteringarnas tillväxt väntas minska och att ökningen under 1964 framstår som onormalt stor. Trots att importökningen sålunda synes bli större än exportens uppgång torde handelsbalansens underskott inte bli nämnvärt större än 1964. Exportpriserna väntas nämligen stiga något mer än importpriserna. På grund av en beräknad fortsatt försämring av tjänstetot kan bytesbalansens underskott dock förutses växa med ca 150 milj. kr. Den uppbyggnad av valutaservisen som skett under 1964 och som uppgick till 800 milj. kr., väntas upphöra som ett resultat av ett minskat valutainflöde via kortsiktiga kapitalrörelser och andra kredittransaktioner, särskilt för fartygsleveranserna.

En sammanfattning av kalkylerna för den totala efterfrågeökningen inom samhällsekonomin ger vid handen att den under 1965 skulle uppgå till ca 5 procent. För att tillfredsställa denna efterfrågeökning vid en importvolym som inte är större än att bytesbalansens underskott kan hållas oförändrat, skulle nationalprodukten behöva öka med 4,5 procent. Såsom tidigare anförts förefaller dock en sådan produktionsutveckling troligen inte kunna uppnås. Risk föreligger således för ett övertryck i den svenska ekonomin under 1965, som — om inga motåtgärder vidtages — kan rubba balansen i vår utrikeshandel och medföra en kostnadsutveckling, som äventyrar det svenska näringslivets internationella konkurrensförmåga. Mot den bakgrunden blir de centrala elementen i den ekonomiska politikens utformning för 1965 dels avvägningen mellan konsumtion och sparande, dels investeringsinriktningen inom det sålunda givna utrymmet för realkapitalbildning.

Den offentliga sektorn kännetecknas sedan länge av ett ständigt växande utgiftstryck, båda från nya angelägna behov och som ett resultat av tidigare reformbeslut och fastställda utgiftsplaner. Föga tvekan torde råda om att ambitionsgraden på snart sagt varje avsnitt inom den offentliga verksamheten kan sättas högre än vad som hittills varit möjligt att realisera. Det nu framlagda budgetförslaget är resultatet av en hårdhänt utgiftsgranskning, där målet varit att nå ett samhällsekoniskt försvarbart utgiftsprogram, utan att därför eftersätta de reformbehov och utbyggnadskrav, som ter sig mest angelägna resp. är ofrånkomliga till följd av redan gjorda åtaganden. Expansionstakten i de kommunala utgifterna, särskilt på investeringssidan, är fortfarande hög. I allt väsentligt är dock kommunernas ökade aktivitet en direkt följd av uppgifter, som ålagts dem av statsmakterna, av det omfattande bostadsbyggandet samt av de snabbt växande kraven på kollektiv service, inte minst i samband med befolkningsomflyttningen och tätorternas tillväxt.

När det gäller att ta ställning till omfattningen och inriktningen av de privata investeringarna samt bostadsbyggandet är två förhållanden av särskilt intresse, nämligen industriinvesteringarnas utveckling samt läget på arbetsmarknaden. Jag har tidigare framhållit, att en ökning av industrins investeringar ter sig nödvändig, om produktionsökningen och den internationella konkurrenskraften i det rådande ansträngda arbetsmarknadsläget skall kunna bibehållas. Det utrymme som uppstått genom stagnationen i industriinvesteringarna har utnyttjats för en kraftig ökning av bostadsbyggandet. De av industrin redovisade planerna tyder nu på att dess investeringar under 1965 åter skulle visa en stigande tendens. Med hänsyn till att den totala produktionsökningen 1965 måste antas bli lägre än under 1964, torde det inte vara möjligt att i en expansiv fas för industriinvesteringarna utan samhällsekonomiska störningar realisera samma höga stegringstakt i bostadsbyggandet som uppnåddes 1964.

Det är mot denna bakgrund som programmet för bostadsbyggandet under 1965 fastställts. Det syftar till en fortsatt ökning av byggnadsvolymen, ehuru

i långsammare takt än vad som uppnåtts de närmast föregående åren med dess exceptionellt gynnsamma förutsättningar. Det är dock alltfört fråga om ett minimiprogram. Skulle det visa sig att en ytterligare ökning av bostadsproduktionen är möjlig inom ramen för tillgängliga kapital- och arbetskraftsresurser och utan störningar för produktionsutvecklingen i övrigt kommer programmet att utvidgas.

Såsom framgick av den tidigare redovisade tillgångs- och efterfrågeprognosen för 1965 skulle investeringsplanerna icke kunna realiseras utan risk för samhällsekonomiska störningar. Såvida inte ett totalt sett ökat investeringsutrymme skapas, torde resultatet bli en försämring av handelsbalansen via ett ökat importöverskott med åtföljande risker för vår utrikesbalans.

Utgifterna i budgetförslaget för 1965/66 skulle med oförändrad skattepolitik leda till ett underskott på ca 1 700 milj. kr. I förhållande till det beräknade budgetutfallet för innevarande budgetår skulle detta innebära en ökning av totalbudgetens utgiftsöverskott med ca 1 200 milj. kr. Denna försämring av det statsfinansiella läget uppstår trots att skatteunderlaget, såvitt avser den taxerade inkomsten av tjänst, av riksrevisionsverket beräknas stiga under 1965 med inemot 9 procent. För 1966 har den antagna ökningen schablonmässigt beräknats till 4 procent. Å andra sidan har då inte heller någon beräkning i utgiftskalkylen gjorts för höjda statstjänarlöner efter 1965. Från dessa utgångspunkter har den automatiska ökningen av statens inkomster uppskattats till ca 1 750 milj. kr. för 1965/66. Med en uppgång i det statliga upplåningsbehovet av angiven omfattning skulle staten ta en så stor del av kapitalmarknadsutrymmet i anspråk, att den förutsatta ökningen i kommunernas och industrins investeringar skulle omöjliggöras.

Det statliga utgiftstrycket har visat sig vara av sådan styrka, att den angivna försämringen av budgetbalansen endast kan undvikas genom ytterligare inkomstförstärkningar. Bland de tungt vägande förändringsposterna på utgiftssidan ingår en rad utgiftsökningar, som direkt följer av redan gjorda åtaganden eller utgiftsbeslut. Utbetalningar till folkpensionärer och studerande växer med nära 700 milj. kr. Härav utgör 150 milj. kr. kostnaden för en ny standardhöjning av folkpensionerna i enlighet med de önskemål om en snabbare standardstegring för pensionärerna, varom allmän enighet synes råda. Den kostnadsmässiga effekten av statens bidrag till det kommunala skolväsendets utbyggnad och av polisväsendets förstatligande uppgår till ca 500 milj. kr. Effekten av det av mig i det följande förordade systemet för kommunal skatteutjämning jämte statens övertagande av vissa kommunala folkpensionskostnader uppgår till ca 400 milj. kr. Insatserna för sysselsättningspolitiken och bostadslånegivningen ökar med ca 350 milj. kr. Kostnaderna för det militära försvaret stiger enligt de i 1963 års försvarsbeslut uppdragna riktlinjerna med drygt 300 milj. kr. Den av 1964

års riksdag beslutade lokaliseringspolitiken innebär en kostnadsökning med 160 milj. kr.

Utgångspunkten för ställningstagandet till finanspolitiken har således varit dels de tydliga tendenserna till övertryck i samhällsekonomin, dels den kraftiga ökning av det statliga budgetunderskottet, som skulle inträffa under senare delen av 1965 därest icke motåtgärder vidtoges. För att i detta läge kunna fullfölja reformpolitiken och ge utrymme för en nödvändig industriell och kommunal investeringsökning under bevarad balans i utrikeshandeln har en statlig inkomstförstärkning framstått som ofrånkomlig. Det framlagda riksstatsförslaget utgår från en sådan förstärkning, som för 1965/66 ökar statens inkomster med netto ca 750 milj. kr. och därmed nedbringar upplåningsbehovet till ca 1 miljard kr. De finanspolitiska åtgärderna har därvid i enlighet med den tidigare gjorda samhällsekonomiska bedömningen inriktats på att skapa ett ökat investeringsutrymme. Deras nettoeffekt kan för 1965 uppskattas bli framförallt en minskning i den privata konsumtionens uppgång. Verkningarna härav torde bli att efterfrågeöverskottet reduceras i sådan grad att den samhällsekonomiska balansen nöjaktigt kan behållas.

Skattereformen

Behovet av ändrat skattesystem. Vid valet av de möjligheter som står till buds för att öka statens inkomster har regeringen stannat för att så utforma sitt förslag till inkomstförstärkningen att denna samtidigt blir ett led i den reformering av vårt skattesystem, som inleddes med den allmänna varuskattens införande genom beslut av 1959 års riksdag.

Innan jag presenterar den väg som regeringen anvisar för att lösa budgetproblemet vill jag som en bakgrund något beröra den allmänna skatteberedningens förslag. Dessa innebär som bekant ett ökat inslag av indirekt beskattning varmed lättnader i fysiska personers inkomstbeskattning göres möjlig. Det ökade uttaget av indirekt skatt föreslås ske genom att den allmänna varuskatten och energiskatten ersättes med en mervärdesskatt av sådan höjd att utrymme skapas även för ett slopande av de s. k. punkt-skatterna med undantag i huvudsak för skatterna på sprit, tobak, bensin och motorfordon.

Det har länge rått enighet om behovet att successivt motverka den skärpning av fysiska personers inkomstbeskattning som inträtt. Højningen av den allmänna inkomstnivån återspeglar en stegring av realinkomsten men därutöver också rent nominella højningar. Inkomstutvecklingen har medfört att den progressiva beskattningen nu omfattar omkring hälften av alla gifta inkomsttagare mot en fjärdedel för tio år sedan. Invändningar som riktades mot indirekt beskattning i ett samhälle där de stora inkomstskillnaderna föga påverkades av vare sig progressiv direkt beskattning eller

socialpolitik har samtidigt förlorat i styrka. En stor del av finansieringen av de ökade samhällsutgifterna måste ofrånkomligen bäras av de breda lagren. Diskussionen kommer därför att gälla i vilka former detta skall ske. Syftet måste vara att nå ett skattesystem som ger en rättvis fördelning av den samlade skattebelastningen och som är effektivt även i den meningen att det i så ringa grad som möjligt erbjuder möjlighet och lockelse till skattefusk. Ett sådant skattesystem kommer mer än det nuvarande att ge utrymme för ökad indirekt beskattning. Härigenom skapas möjligheter att sänka den direkta inkomstskatten för de grupper som är i störst behov av sådan sänkning. Därutöver kan de inkomstsvaga grupper, som det är angeläget att skydda mot de omedelbara verkningarna av en höjd indirekt beskattning, kompenseras genom höjning av de sociala förmånerna. Både 1959 och 1961 års riksdagar har genomfört skattereformer som varit uttryck för den här angivna inställningen. Att förändringen av vårt skattesystem bör fortsätta i denna riktning finner jag ofrånkomligt och i detta avseende har skatteberedningen inte heller i remissbehandlingen mött någon kritik. Det är däremot inte förvånande att flera olika meningar uttalats när det gäller hur den härigenom möjliggjorda sänkningen av inkomstskatten bör fördelas. Det är på detta område egentligen bara på en punkt som beredningens förslag accepterats i stort sett över hela linjen och det gäller dess förslag att barnfamiljernas relativa läge bör förbättras genom väsentliga höjningar av det allmänna barnbidraget. Beträffande *familjebeskattningen* i övrigt innebär beredningens förslag ett bibehållande av nuvarande system, och lättnaderna sker genom uppräknings av ortsavdragen, höjning av tildelningsgränsen och förbättrade förvärvsavdrag. Genom beredningens förslag skulle det ringa antal gifta som genom sambeskattningen får högre sammanlagd skatt än vid särbeskattnings enligt för ensamstående gällande skatteskala krympa från ca 2,5 procent till mindre än en halv procent. Däremot skulle det tröskelproblem som vid nuvarande regler för sambeskattnings uppstår, när en tidigare hemarbetande hustru börjar förvärvsarbeta, inte väsentligt reduceras. Det är detta förhållande som löntagarrepresentanterna i beredningen påtalat i den reservation, där de principiellt rekommenderar särbeskattnings.

Anledningen till att majoriteten fasthåller vid sambeskattnings och till att reservanterna inte kräver omedelbar övergång till särbeskattnings är den relativa skattehöjnings som en övergång till särbeskattnings, utom i exceptionella inkomstlägen, skulle innebära för de i dag sambeskattade och som med särskild styrka skulle drabba familjer med hemarbetande hustru, som av olika skäl inte kan väntas börja förvärvsarbeta. Familjebeskattnings kan därför inte isoleras från den allmänna frågan om skattens höjd i olika inkomstlägen.

Skatteberedningen har ägnat särskild uppmärksamhet åt de s. k. låga inkomsttagarna, varmed avses inkomsttagare med taxerad inkomst av för

gifta under 10 000 kr. per år och för ensamstående under 6 000 kr. Beredningen har därvid funnit att den låga skattepliktiga inkomsten i dessa fall av flera skäl är en dålig mätare på den faktiska levnadsstandarden, bl. a. därför att den skattepliktiga inkomsten ofta inte utgör ersättning för ett helt års förvärvsarbete. Sjukdom, studier, värnplikt, inträde i pensionsåldern eller temporär arbetslöshet hör till de faktorer som kan medföra en låg skattepliktig årsinkomst utan att därför med nuvarande sociala åtgärder behöva leda till låg skatteförmåga.

Dessa undersökningar ger emellertid inte underlag för den slutsatsen, ehuru den på vissa håll har dragits, att inkomstfördelningen mellan helårsarbetande nu är sådan att grundtanken bakom den progressiva skatteskalen borde uppges och att skattesystemet följaktligen inte längre behöver användas som ett bland instrumenten för att skapa en rättvisare inkomstfördelning. En betydande grupp av de svenska hushållen lever alltjämt på årsinkomster som speciellt i vårt av snabb standardstegring präglade samhälle framstår som otillfredsställande.

Inkomstfördelningen i riket belyses av följande uppställning, som grundar sig på 1963 års inkomster:

Inkomstklass	Inkomsttagare	
	Antal	%
—10 000	1 271 078	36
10 000—15 000	692 493	20
15 000—20 000	601 155	17
20 000—30 000	612 491	18
30 000—	327 413	9
	3 504 630	100

En höjning av de låga förvärvsinkomsterna framstår som ett av politikens centrala mål. Medlen härför är många: den solidariska lönepolitiken, effektivare insatser för utbildning, omskolning och rörlighet på arbetsmarknaden, en generellt hög expansionstakt inom hela ekonomin. Även om dessa medel utnyttjas med ökande effekt kvarstår emellertid behovet att även använda skattesystemet för att utjämna inkomstolikheterna. Också i framtiden bör skattepolitiken bygga på de grundläggande principerna om rättvisa och solidaritet mellan medborgarna.

För att inom ett totalt oförändrat skatteuttag skapa utrymme för sänkningar i inkomstskatten föreslår skatteberedningen en ökad indirekt beskattning. Denna höjning föreslås ske genom en allmän konsumtionsbeskattning med en på de olika produktions- och distributionsleden fördelad uppbörd, d. v. s. en mervärdeskatt, som skulle ersätta framför allt den allmänna varuskatten och energiskatten. Motiven härför har varit att vårt nuvarande system av indirekta skatter har vissa »snedvridande» och kon-

kurrenshämmande effekter och att taket för skatteuttaget vid en skatt av den allmänna varuskattens konstruktion ligger lägre än vid en mervärdeskatt. Den mest uppmärksammade innebörden av mervärdeskatten är att den skatt, som nu belastar näringslivets investeringar, energiförbrukningen och vissa andra omkostnader elimineras genom ett speciellt avdragsförfarande. För exportföretag med ingen eller låg skattepliktig omsättning på hemmamarknaden måste restitution tillgripas för att uppnå den önskade skatteavlyftningen. Skattelättnaden genom avdragsrätten för investeringar m. m. motvägs enligt skatteberedningens förslag av att grundförmånerna inom socialförsäkringen föreslås finansierade genom en arbetsgivaravgift.

Nettoresultatet av de olika förslagen bestäms av svårbedömbara övervärtringsprocesser. Utgångspunkten för skattedebatten — framför allt näringslivets eget förord av den föreslagna omläggningen — har dock varit att produktionskostnaden skulle sjunka och konkurrenskraften därmed förstärkas, vilket alltså förutsätter en omfördelning av skattebördan från företagen till hushållen. Den belastning som den nuvarande varuskatten medför på företagens investeringsvilja och investeringsförmåga har som bekant tillmätts stor betydelse. Det förefaller emellertid sannolikt att denna betydelse överskattats. Belastningen är nämligen inte större än kostnadsökningen till följd av en förskjutning uppåt av räntenivån, vilken inte kan betraktas som särskilt hög. Den kostnad som varuskatten medför för en byggnadsinvestering är sålunda i regel inte högre än vad som följer av ca 0,5 procents räntehöjning; för en maskininvestering är motsvarande räntehöjning självfallet högre eller ca 1,5 procent. Kostnadsnivån och kostnadsutvecklingen för de svenska företagen bestäms, vilket är en självklarhet, på ett helt dominerande sätt av andra faktorer. När som skäl för en omläggning av den indirekta beskattningen åberopas principen om konkurrens på lika villkor med utländska företag må framhållas att konkurrensläget för Sveriges näringsliv under en följd av år varit sådant att bytesbalansen i regel varit positiv. En omläggning av skattesystemet kan inte motiveras med en jämförelse mellan skattesystemen i olika länder. Det avgörande är om förskjutningar inträffar i det faktiska konkurrensläget så som detta bestämmes av samtliga de faktorer som påverkar konkurrenskraften.

Från dessa utgångspunkter blir slutsatsen att förändringar i företagsbeskattningens höjd och utformning fortlöpande bör prövas med tanke på de i varje läge önskvärda konjunkturpolitiska och strukturella effekterna. Att regeringen tillmäter en hög och växande volym av industriinvesteringar en hög prioritet har under de gångna åren visats flera gånger; årets budgetförslag är i betydande grad utformat just med sikte på att bereda utrymme för den investeringsexpansion som nu inletts. Redan tillgängliga finanspolitiska medel för stimulans av industrins investeringsverksamhet har emellertid visat sig effektiva och kommer att användas i fortsättningen i den utsträckning som är påkallad. Just för detta syfte föreligger därför

inte något tvingande skäl att nu omlägga den indirekta beskattningen. Den kan bedömas väsentligen utifrån andra synpunkter.

Från rent skattetekniska synpunkter representerar mervärdeskatten en väl genomtänkt och elegant skatteform. Dock ger den föreslagna utformningen från praktiska synpunkter anledning till viss tveksamhet. I varuskattehänseende taxeras jordbrukarna för närvarande enbart på grundval av uppgifter om egna uttag och konsumentförsäljningar i självdeklarationen och skatten påföres den vanliga slutskattsedeln. I mervärdeskatteförslaget har bl. a. jordbrukarna inordnats i systemet med samma deklarationsskyldighet som rörelseidkarna. Jämfört med nuvarande förhållanden betyder förslaget en ökning av antalet skattskyldiga, underkastade det löpande deklarationsförfarandet, från ca 170 000 till 440 000. Uppenbart är att detta medför en betydande merbelastning inte endast för de nyttillkommande kategorierna skattskyldiga utan även i administrations-, kontroll- och taxeringshänseende. Mervärdeskattens handhavande ställer därför krav på ökade personalresurser i en omfattning, som nu ej kan närmare överblickas, eftersom denna praktiskt betydelsefulla sida av skattens införande ej behandlats av beredningen. Frågan är emellertid allvarlig mot bakgrund av rådande rekryteringssvårigheter inom skatteadministrationen. De administrativa svårigheterna och merarbetet har från länsstyrelsernas sida starkt understrukits vid remissbehandlingen.

Men även i andra avseenden ger den föreslagna utformningen av mervärdeskatten anledning till tveksamhet. Utvidgningarna av beskattningsområdet inger betänkligheter på flera punkter, vilket också framkommit i remissbehandlingen av förslaget. Därjämte föreligger tekniska problem, främst i vad avser avdragsrätten, för företag med såväl skattepliktig som skattefri verksamhet. Vidare kan framhållas, att den öppna debitering av skatten, vilken föreslagits bl. a. i syfte att eliminera riskerna för kumulativa, ej av skatten berättigade prisstegringar, knappast torde kunna upprätthållas i den omfattning som åsyftats. Skattens effekt på prisbildningen liksom dess utnyttjande som ett konjunkturpolitiskt instrument behöver ytterligare klarläggas utöver den ganska knapphändiga behandling dessa vitala frågor fått i betänkandet.

Skatteberedningen har utformat sina förslag till ett nytt skattesystem som en serie successiva reformer att genomföras fram till år 1971. Detta gäller såväl den etappvisa omläggningen av socialförsäkringens finansiering som de föreslagna reformerna på den direkta och indirekta beskattningens område inkl. höjningen av de allmänna barnbidragen. Förslaget innebär alltså att omläggningen av skattesystemet i sina detaljer skulle bindas till ett program som skulle vara fullt genomfört först efter sex år. Det behöver inte särskilt påvisas att en sådan bindning knappast är förenlig med principerna för en aktiv och efter konjunkturutvecklingen anpassad finanspolitik.

Skatteförslagets utformning. Den sänkning av den direkta skatten som jag här förordar åstadkommes genom en kombination av åtgärder: justering av den statliga inkomstskatteskalen, ändrade beräkningsgrunder för folkpensionsavgiften samt ändring av kommunalskatteavdraget. Sammantagna innebär dessa åtgärder en sänkning av den direkta statliga beskattningen i alla inkomstlägen. Marginalskatten förblir i huvudsak opåverkad.

Förändringen av skalan för *den statliga inkomstskatten* innebär att den s. k. skattepuckeln föreslås bli utjämnad även om det för dagen inte är möjligt att gå lika långt som till skatteberedningens slutmål för 1971. Det ligger i skatteskalornas konstruktion att en sådan skattesänkning får endast begränsad effekt för medelstora inkomsttagare och överhuvud inte påverkar skatten för årsinkomster under ca 20 000 kr. för gifta och 10 000 kr. för ensamstående. Dessa inkomstgrupper kan visserligen tillgodoses genom höjningar av ortsavdragen. En sådan åtgärd är emellertid för det första statsfinansiellt kostsam i förhållande till den effekt som nås just för dessa grupper. Den för vidare med sig en minskning också av kommunernas skatteunderlag, vilket vid föregående ortsavdragshöjningar föranlett särskild kompensation till kommunerna. Skatteberedningen har förutsatt att sådan kompensation inte skulle visa sig erforderlig, en uppfattning som vid remissbehandlingen dock mött starka protester från kommunhåll. Jag har därför valt andra former för att göra också dessa inkomstgrupper delaktiga i en skattesänkning.

Genom att låta *folkpensionsavgiften* utgå inte på den taxerade inkomsten utan på den beskattningsbara uppnår man två fördelar, dels en inte oväsentlig skatte- och avgiftslättnad för de mindre inkomsttagarna, dels en betydande förenkling och rationalisering för skatteadministrationen. Jag kommer vidare att föreslå att maximeringen av den inkomst, på vilken avgiften beräknas, höjes från 15 000 kr. taxerad inkomst till 30 000 kr. beskattningsbar inkomst. Avgiftsprocenten skulle däremot vara oförändrad, 4 procent, varför den maximala folkpensionsavgiften blir 1 200 kr. Omläggningen innebär att uppbörden av folkpensionsavgifter i summa blir i stort sett oförändrad men att en omfördelning sker mellan inkomsttagarna inbördes från lägre till högre inkomstkikt.

Det andra instrumentet är en nyhet i svensk skattelagstiftning och innebär att skattebetalarna vid beräkningen av statlig inkomstskatt garanteras att *kommunalskatteavdraget* uppgår till ett visst minimibelopp. Detta minimum — som dock inte skall få överstiga 4 500 kr. för gifta och 2 250 kr. för ensamstående — föreslås uppgå till en fjärdedel av den sammanräknade nettoinkomsten som den anges i självdeklarationen. Tekniken medför att inkomsttagare som har en kommunalskatt under minimibeloppet får dra av detta; är den faktiska kommunalskatten högre berörs inkomsttagaren ifråga inte av ändringen.

Effekten av de tre nämnda åtgärderna inom den direkta beskattningen vid en kommunal utdebitering av 17 kr. framgår av denna tabell:

Årsinkomst i kronor	Skattelättnad i kronor gifta	enskilda
6 000	302	218
10 000	409	244
15 000	466	244
20 000	419	167
25 000	430	135
30 000	451	177
60 000 och däröver	700	150

Familjebeskattningen är regeringen inte beredd att ta ställning till på grundval av nu föreliggande utredningsmaterial i annan mån än att det allmänna barnbidraget föreslås höjt från den 1 juli 1965 med 200 kr. till 900 kr. Som jämförelse kan nämnas att skatteberedningen föreslagit barnbidrag för år 1966 med 800 kr., för år 1967 med 880 kr. och för år 1968 med 960 kr. Beskattningen av gifta är, som diskussionen av skatteberedningens förslag visat, ännu inte mogen för avgörande. Både från arbetsmarknadspolitiska synpunkter och från synpunkten om likställighet mellan könen har starka principiella skäl sålunda i den allmänna debatten anförts för särbeskattnings. Genom att ortsavdrag och förvärvsavdrag inte höjs i denna omgång och endast en begränsad höjning av tudelningsgränsen föreslås har handlingsfriheten för framtida reformer inom familjebeskattningen inte begränsats. I viss omfattning kan kraven på särbeskattnings dock redan nu tillgodoses genom att möjlighet öppnas till frivillig särbeskattnings av arbetsinkomst redan för inkomståret 1966. Förslag härom kommer att underställas årets riksdag.

De här presenterade åtgärderna inom familjebeskattningsens område är uttryck för vad som i dagens situation befunnits möjligt och lämpligt. De gör inte anspråk på att vara ett slutligt ställningstagande till sambeskattnings och andra med familjebeskattnings sammanhängande problem. Remissbehandlingen av skatteberedningens förslag har visat att en ytterligare prövning erfordras av de problem av såväl teknisk som fördelningspolitisk art som är förknippade med en övergång till fullständig eller modifierad särbeskattnings. En sådan prövning kommer att ske inom finansdepartementet och bedrivs med den skyndsamhet som denna komplicerade fråga medger. Det är naturligt att man vid den departementala beredningen av denna fråga också kommer in på skatteskalornas konstruktion och andra närliggande frågor. Härav framgår att den nu förordade förändringen av den statliga inkomstbeskattnings inte får uppfattas som slutgiltig.

På *förmögenhetsskattens* område kommer regeringen att föreslå den justeringen av gällande skala att det skattefria bottenbeloppet för förmögenhet höjes från 80 000 kr. till 100 000 kr., d. v. s. med 25 procent eller ungefär lika mycket som den allmänna prisnivån stigit sedan år 1957, då

den nuvarande gränsen för skatteplikt fastställdes. Härigenom skyddas ägarna till mindre förmögenheter från att enbart på grund av penningvärdesutvecklingen bli föremål för skärpt förmögenhetsskatt. Den skattelättnad som uppstår på förmögenheter i skiktet 80 000—100 000 kr., utgör för varje förmögenhetsinnehavare maximalt 100 kr., oberoende av förmögenhetens storlek därutöver.

Till det skattepolitiska reformprogrammet hör också det starkt utvidgade statliga stöd till kommunerna i syfte att utjämna skattekraft och utdebitering som föreslås i årets budget. Den lättnad i den kommunala skattebelastningen som därigenom kommer till stånd kan i det konkreta fallet få formen av att en eljest oundviklig kommunalskattehöjning reduceras eller uteblir eller också leda till en direkt sänkning av den kommunala utdebiteringen. Genom att stödet främst tillfaller kommuner med låg skattekraft, är det uttryck för samma strävan som kännetecknar skatteprogrammet i övrigt, nämligen att lätta bördan för de lägre inkomsttagarna.

För att genomföra dessa skattesänkningar och samtidigt uppnå den förstärkning av budgetens inkomster som det statliga utgiftsprogrammet nödvändiggör i rådande konjunkturläge kräves inte oväsentliga höjningar inom den indirekta beskattningen. Jag har tidigare anfört skäl för min tveksamhet att uttaga denna höjning i mervärdesbeskattningens form. I det sammanhang i vilket förslaget om en sådan skatt presenterats av skatteberedningen innebär det dessutom en omfördelning av skattebördan från företag till enskilda av sådan omfattning att jag inte är beredd att acceptera den. Jag har därvid i enlighet med vad utredningen understrukit utgått från att införandet av arbetsgivaravgifter för socialförsäkringens grundförmåner i väsentlig utsträckning skulle komma att övervältras på löntagarna genom begränsning i det lönestegringsutrymme som produktivitetsutvecklingen eljest skulle medge. När den internationella utvecklingen i varje fall för tillfället inte heller kan återopas för att nu genomföra den föreslagna omläggningen bör den nödvändiga inkomstförstärkningen uttagas genom höjningar och vissa modifikationer i nu utgående indirekta skatter. Inom finansdepartementet kommer emellertid en överarbetning av mervärdeskatteförslaget att företas. Om och i vilken form en mervärdeskatt kan komma att införas i det svenska skattesystemet får bestämmas bl. a. av den internationella utvecklingen. Frågan bör vidare bedömas i sitt sammanhang med den genomgripande utredning av företagsbeskattningen i dess helhet som nu pågår inom skatteberedningen. Det sist sagda gäller i princip även skatteberedningens förslag till omläggning av socialförsäkringsavgifterna. Även denna fråga bör före ett slutligt ställningstagande ytterligare beredas inom en departemental arbetsgrupp.

Jag har tidigare angivit de samhällsekonomiska riktlinjerna för årets budgetförslag. Dessa överväganden har bl. a. lett till att inkomstförstärkningen måste bli av den omfattningen att det statliga lånebehovet under

1965/66 kan begränsas till omkring 1 miljard kr. Skall detta mål nås och finansiellt utrymme samtidigt skapas för sänkning av inkomstskatten och höjning av barnbidragen måste uttaget av indirekt beskattning höjas med ca 1 1/2 miljard kr. Ett belopp av denna storlek kan inte uppbringas på annat sätt än genom den allmänna varuskatten. Jag har därför stannat för att föreslå att denna skatt fr. o. m. den 1 juli 1965 höjes från 6 till 9 procent. För att hindra att denna höjning skall medföra en inte önskvärd effekt på näringslivets nyinvesteringar i maskiner och inventarier föreslår jag emellertid samtidigt att höjningen elimineras i den mån den skulle ha utgått på dessa investeringar. Detta resultat uppnås om skatteunderlaget vid beräkningen av den allmänna varuskatten på företagets inköp av maskiner och inventarier reduceras till 60 procent. Detta innebär att uppbördsökningen vid den föreslagna treprocentiga ökningen av varuskatten reduceras med ca 300 milj. kr. till 1 775 milj. kr. På grund av uppbördstekniska förskjutningar blir inkomstökningen under budgetåret 1965/66 endast 1 450 milj. kr., varifrån skall avräknas ytterligare ett belopp av 120 milj. kr. för de ytterligare indextillägg till folkpensionärerna som enligt gällande regler utlöses av skatten.

Med hänsyn till konjunkturläget och även till att näringslivets nyinvesteringar i maskiner och inventarier undantas från varuskattehöjningen saknas skäl att förlänga giltigheten av det för år 1964 gällande särskilda investeringsavdraget för maskininvesteringar.

Liksom vid tidigare höjning av varuskatten bör även denna gång bensinskatten höjas med hänsyn till att bensinen inte omfattas av den allmänna varuskatten. Jag föreslår att bensinskatten höjes med 5 öre per liter. Även vid fullt genomslag i priset av denna skattehöjning skulle bensinpriset i Sverige ungefär motsvara genomsnittet för övriga europeiska länder. Vidare avser jag att föreslå höjning av tobaksskatten med 2 öre per cigarrett.

Med dessa sistnämnda höjningar, vilka för budgetåret 1965/66 ger 250 milj. kr., skapas visst utrymme även för justeringar, i några fall avskaffande, av nu utgående punktskatter. Jag kommer sålunda att föreslå att de särskilda skatterna på grammofonskivor, socker och sirap samt på tandkräm och vissa andra varor helt avskaffas. För övriga kemisk-tekniska varor samt för choklad- och konfektyrvaror föreslår jag en enhetlig skattesats av 50 procent. Totalt innebär detta ett skattebortfall under nästa budgetår av 100 milj. kr. Däremot har jag inte för avsikt att föreslå någon ändring i de särskilda skatterna på pälsvaror samt äkta mattor och guldsmedsvaror eller beträffande bilaccisen.

De statsfinansiella effekterna av de nu redovisade förslagen sammanfattas i följande tablå (se sid. 28), där »+» betecknar ökade statsinkomster och »—» minskade statsinkomster eller ökade utgifter.

Att totaleffekten på statsbudgeten under 1965/66 blir större än den beräknade helårseffekten sammanhänger med att de indirekta skattehøj-

Statsfinansiell effekt av skatteförslagen

	1965/66 milj. kr.	Helår milj. kr.
1. Höjning av den allmänna varuskatten från 6 till 9 procent den 1. 7. 1965	+ 1 700	+ 2 075
2. Eliminering av varuskattens höjning på näringslivets maskininvesteringar	— 250	— 300
3. Höjning av bensinskatten med 5 öre per liter den 1. 7. 1965	+ 125	+ 150
4. Höjning av tobaksskatten på cigaretter med 2 öre den 1. 7. 1965	+ 125	+ 150
5. Omläggning av viss punktbeskattning den 1. 7. 1965	— 100	— 115
6. Utlösning av två indextillägg för folkpensionärer	— 120	— 160
7. Barnbidragshöjning från 700 till 900 kr. den 1. 7. 1965	— 340	— 340
8. Beräkning av folkpensionsavgiften på beskattningsbar i stället för taxerad inkomst och höjning av maximigränsen till 30 000 kr. (beskattningsbar inkomst) den 1. 1. 1966	± 0	± 0
9. Omläggning av den statliga inkomstbeskattningen den 1. 1. 1966		
a) justeringar av skatteskalen innebärande viss utjämning av den s. k. skattepuckeln samt höjning av tudelningsgränsen	— 240	— 730
b) frivillig särbeskattning	— 10	— 30
10. Kommunalavdragets schablonisering till ett minimum av högst 4 500 kr. för gifta och 2 250 kr. för ensamstående	— 140	— 1420
11. Höjning av skattepliktsgränsen för förmögenhetsskatten till 100 000 kr. fr. o. m. 1966 års taxering	—	— 20
Totalsumma	+ 750	+ 260

¹ Därav 100 milj. kr. i minskade socialförsäkringsavgifter och 320 milj. kr. i lägre statlig inkomstskatt.

ningarna tillämpas under hela nästkommande budgetår, medan de direkta skattesänkningarna träder i kraft under andra hälften av budgetåret. Detta betyder i sin tur att budgetpolitiken något försvagas under budgetårets senare del. Ovissheten framför allt om det internationella konjunkturläget under 1966 medför att jag anser att denna effekt av skatteförslaget kan accepteras. Skulle läget utvecklas på ett sätt som ändrar denna bedömning, finns tillfälle att justera den ekonomiska politiken.

Årets budgetförslag

Jag har förut närmare berört inkomstutvecklingen under åren 1964 och 1965. Till följd av tillväxten i den taxerade lönesumman — beräknad till omkring 9 procent för ettvarvt av dessa år och till 4 procent för år 1966 — och med beaktande av skatteunderlagets övriga komponenter uppgår den automatiska ökningen av statsinkomsterna till 2 700 milj. kr. i förhållande till gällande riksstat. Härtill kommer effekten av de av mig tidigare berörda skattepolitiska åtgärderna, vilken för nästa budgetår kan anges till i runt tal brutto 1 200 milj. kr. Inkomstökningen uppgår alltså till 3 900 milj. kr.

Mot den sålunda beräknade uppgången av statsinkomsterna skall ställas utgiftsökningen enligt det framlagda riksstatsförslaget. Denna uppgår till ett något större belopp än inkomstökningen eller 4 000 milj. kr., varav i runt tal 500 milj. kr. är element i eller följer av den skattepolitiska reformen (höjda barnbidrag och ytterligare indextillägg till folkpensionärerna). Som jämförelse kan nämnas att motsvarande ökningssiffra var inte fullt 2 000 milj. kr., när riksstatsförslaget för innevarande budgetår framlades. Med inkomst- och utgiftsökningar av angiven storlek kommer det statliga upplåningsbehovet att stiga till inemot 1 miljard kr. under nästa budgetår.

Av utgiftsökningen faller mer än hälften eller drygt 2 100 milj. kr. på transfereringsutgifter av olika slag.

När det gäller *transfereringar till kommuner* utgörs de tyngsta posterna av driftbidraget till grundskolor, av bidragen till byggande och underhåll av vägar och gator samt av skatteersättning och skattelindringsbidrag. I innevarande års budget uppgår anslagen för dessa ändamål till i summa ca 2 250 milj. kr. Dessa poster svarar också för merparten av den kraftiga uppgången av kommuntransfereringarna. Totalt ökar sålunda dessa anslag med ca 380 milj. kr. Av denna ökning faller inte mindre än 250 milj. kr. på grundskolebidraget som därmed stiger till 1 430 milj. kr. Den accelererade ökningen av transfereringarna till kommunerna återspeglar de vidgade samhällseliga åtagandena och en önskan att i görligaste mån utjämna standardskillnader mellan invånarna i olika delar av landet. Jag vill i detta sammanhang nämna, att statens andel av de totala kommunala utgifterna under den senaste tioårsperioden ökat från 17 procent till 22 procent. I absoluta tal är det en ökning med 2 600 milj. kr.

De skatteunderlagsgraderade bidragen av olika slag avser att utjämna de skillnader i ekonomiskt hänseende som förefinns mellan olika kommuner och därmed skapa bättre förutsättningar för en likartad kommunal service. Trots hittills vidtagna åtgärder kvarstår emellertid avsevärda olikheter i skattetryck kommunerna emellan. Detta förhållande motiverade tillkallandet av 1958 års skatteutjämningskommitté. Remissbehandlingen

av utredningens förslag som förelåg i april i fjol (SOU 1964: 19) är nyligen avslutad. Ärendet är ännu inte färdigberett i sina detaljer. Det är min avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att till årets riksdag avlåta proposition med förslag om kommunal skatteutjämning. Med anledning härav har skatteersättningsanslagen m. fl. anslag uppförts med endast preliminärt beräknade belopp. Jag anser det emellertid lämpligt att redan här översiktligt redovisa mitt ställningstagande till kommitténs förslag.

Kommittén föreslår i korthet, att skatteersättningarna till kommunerna och skattelindringsbidraget till synnerligt skattetyngda kommuner slopas och ersätts med ett allmänt skatteutjämningsbidrag. Staten föreslås i samband härmed skola överta kommunernas nuvarande kostnader för de statligt reglerade folkpensionsförmånerna, vilka utgörs av förtidspensioner, hustrutillägg, vissa änkepensioner, m. m., medan kommunerna helt skall svara för kostnaderna för de kommunala bostadstilläggen.

Det föreslagna bidragssystemet är uppbyggt så att det dels garanterar kommunerna en viss skattekraft, dels ger ett bidrag vid hög utdebitering. Sistnämnda bidrag utgår när de sammanlagda utdebiteringssatserna för allmän kommunalskatt i kommunen överstiger medelutdebiteringen i riket. Skatteutjämningsbidrag föreslås skola utgå till borgerliga och kyrkliga primärkommuner samt till landstingskommuner, bidrag på grund av hög utdebitering dock endast till de borgerliga primärkommunerna. Genom att anknyta systemet till medelskattekraften och medelutdebiteringen i riket garanteras den enskilda kommunen standardföljksamhet i förhållande till övriga kommuner.

Remissmyndigheterna har godtagit den av kommittén föreslagna principiella uppbyggnaden av systemet. Nästan genomgående har framhållits, att förslaget är enkelt och lättillämpligt samt att det tillgodoser rimliga krav på rättvisa vid fördelningen av utgående bidrag. På särskilda punkter har emellertid erinringar anförts.

Från landstingskommunalt håll har missnöje uttalats med den betydande minskning som med kommitténs förslag skulle inträda i förhållande till den bidragsgivning som utgår till landstingskommunerna till följd av 1957 och 1961 års ortsavdragshöjningar. Man pekar på de stora utdebiteringshöjningar som skulle bli en följd av ett genomförande av kommitténs förslag. Vidare framhålls bl. a. att landstingskommunernas kostnader kan väntas komma att öka i avsevärd mån, främst till följd av de allt större krav på sjukvården som ställs från kommuninvånarnas sida. En prövning av kostnadsfördelningen mellan staten och landstingen från allmänna skattepolitiska synpunkter anses påkallad.

Som framgår av det föregående har kommitténs förslag i stort sett fått ett gynnsamt mottagande. För egen del finner jag förslaget till allmänt skatteutjämningsystem principiellt riktigt avvägt och förordar, att det samma läggs till grund för en framtida bidragsgivning i skatteutjämnande syfte. Förslaget om folkpensionskostnadernas fördelning finner jag väl mo-

tiverat, då det innebär att kostnaderna anknyts till beslutanderätten. Med hänsyn bl. a. till vad som anförts i samband med remissbehandlingen av kommitténs förslag anser jag dock att vissa modifikationer i förslaget bör företagas. Dessa modifikationer sammanhänger bl. a. med landstingskommunernas ekonomiska situation. Ovedersägligen står landstingen inför ett ökat utgiftstryck under den närmaste framtiden till följd av främst den ökade efterfrågan på hälso- och sjukvård. Det måste anses ytterst angeläget att landstingen ges möjligheter att fullgöra sina arbetsuppgifter utan att härvid tvingas tillgripa alltför höga utdebiteringshöjningar. Jag kommer därför att föreslå en sådan utformning av bidragsgivningen att tillskottet av skatteunderlag till ifrågavarande kommuner i intet fall kommer att understiga de tillskott som år 1965 kommer att utgå enligt nuvarande regler för skatteersättning.

Jag ämnar vidare förorda en något annan utformning av bidragsgivningen på grund av hög utdebitering än kommittén föreslagit. Det synes mig nämligen vara motiverat att låta detta bidrag utgå efter en skala som ger ett med stegrad utdebiteringssats ökat statsbidrag. En sådan utformning av bidragsgivningen skulle leda till en bättre skatteutjämning trots att bidragsgivningen skulle dra en lägre kostnad. Den besparing som härvid uppkommer i förhållande till kommitténs förslag föreslår jag i stället skola komma kommunerna till godo genom att tillskotten av skatteunderlag till primärkommunerna höjs.

Skolöverstyrelsen har i sitt remissyttrande föreslagit avlösning av bidragen till skolmåltider, inventarier för skolmåltider, skolskjutsar och inackordering av skolbarn i elevhem eller enskilda hem. Det torde, vilket styrelsen även anfört i sitt yttrande, inte längre föreligga behov av stimulansbidrag till dessa verksamhetsgrenar. Några allvarliga ekonomiska konsekvenser för kommunernas ekonomi anser jag inte skulle uppkomma genom dessa bidrags avveckling och överförande till det allmänt skatteutjämnande systemet; tvärtom skulle medlen i fråga därigenom komma kommuner med sämre ekonomiska förutsättningar till godo. Införes ett allmänt skatteutjämnningssystem som i första hand garanterar kommunerna ett visst skatteunderlag, rycks för övrigt grunden för skatteunderlagsgraderade speciella bidrag undan.

Härutöver avser jag att föreslå avlösning av ytterligare vissa bidrag, bl. a. statsbidragen till pedagogisk utrustning m. m. och till folkbibliotek. För de ekonomiskt svagare kommunerna kommer det föreslagna skatteutjämnningssystemet att möjliggöra ökade insatser på de områden som de nuvarande bidragen avser. Skäl talar även för att avlösa de ur ekonomisk synpunkt mindre betydelsefulla bidragen till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem samt till uppförande och drift av barnhem.

Jag kommer att föreslå, att de speciella statsbidragen avlöses med belopp som väsentligt överstiger under innevarande budgetår för ändamålet anvisade anslag. Det belopp som härigenom skulle tillföras det allmänna skat-

teutjämningsystemet, utöver vad som betingas av en rent teknisk avlösning av berörda statsbidrag, motsvarar exempelvis en uppräknings av skolmåltidsbidragen från 16 till 80 milj. kr.

I direktiv för skatteutjämningskommittén angav jag en kostnadsram på 750 milj. kr. för bidragsgivningen i skatteutjämnande syfte och för den ändrade kostnadsfördelningen i fråga om folkpensioneringen. Detta belopp motsvarade de i 1963 års statsverksproposition upptagna anslagen till skatteersättningar och skattelindringsbidrag. Vidare uttalade jag att på grund av reduceringen av skatteersättningen i anledning av 1957 års ortsavdragsreform den angivna medelsramen innebar ett godkännande av ett nettotillskott till kommunerna av omkring 100 milj. kr. år 1966 i förhållande till år 1965.

Om en reform enligt de angivna riklinjerna genomföres från den 1 januari 1966 skulle visserligen bidragsgivningen under budgetåret 1965/66 enligt skatteutjämningsystemet med endast omkring 90 milj. kr. överstiga de belopp som eljest torde ha utgått i form av skatteersättningar och skattelindringsbidrag. Om hänsyn även tas till den avlastning av kommunernas folkpensioneringskostnader som kommer att föreslås skulle effekten av förslagen bli ett nettotillskott till kommunerna av drygt 400 milj. kr. Speciellt för landstingen skulle förbättringen bli påtaglig. De skulle under kalenderåret 1966 erhålla ett nettotillskott av ungefär 115 milj. kr. Även för övriga kommuner skulle förslagets genomförande innebära en ökad bidragsgivning i förhållande till vad nu är fallet. Nettotillskotten kan således för 1966 beräknas för städerna till 70 milj. kr., för köpingarna till 18 milj. kr. och för landskommunerna till 180 milj. kr. Om hänsyn tas till polisväsendets och rådhusrätternas förstatligande blir den lättnad som successivt bereds kommunerna i kostnadshänseende mycket betydande.

Inkomstöverföringarna till hushållen ökar med i runt tal 1 300 milj. kr. Den största utgiftsökningen avser härvid folkpensionskostnaderna. Standardhöjningen med 150 kr. per år för ensam pensionär och 230 kr. för två pensionsberättigade makar kostar omkring 150 milj. kr. Automatiska utgiftshöjningar till följd av ökat antal pensionärer och ytterligare indextilllägg m. m. medför en utgiftsökning av närmare 400 milj. kr. Totalt kommer alltså folkpensionskostnaderna att öka med 550 milj. kr. av nämnda orsaker. Härtill kommer den utgiftsökning om drygt 300 milj. kr., som sammanhänger med förslaget angående reformering av den kommunala skatteutjämnningen.

Den tidigare nämnda barnbidragshöjningen från 700 till 900 kr. fr. o. m. den 1 juli 1965, vilken medför en utgiftsökning av närmare 350 milj. kr., innebär en väsentlig omfördelning av skattebelastningen till barnfamiljernas förmån. Tillsammans med den genomförda barnbidragshöjningen fr. o. m. den 1 juli förra året innebär detta, att barnbidragen under två budgetår höjts från 550 till 900 kr. eller med 64 procent. Även åtskilliga andra

åtgärder har under de senaste åren vidtagits för att förbättra villkoren för barnfamiljerna. Det må här erinras om det införda studiehjälpssystemet, utvidgningen av rätten till familjebostadsbidrag, förbättringen av försäkringsskyddet för mödrar inom ramen för den allmänna försäkringen samt indexregleringen av barnpensioner och barntillägg. Den förda politiken ger ett klart uttryck för den prioritering som i reformarbetet givits familjestödet. De vidtagna åtgärderna innebär dock inte någon slutgiltig lösning av frågan om inkomstfördelningen mellan barnfamiljerna och övriga. Avsikten är också att en kommitté inom kort skall tillsättas med uppgift att närmare utreda förutsättningarna för en utbyggnad och samordning av det ekonomiska familjestödet.

Utbildnings-, forsknings- och kulturfrågorna intar en alltmer central plats i samhällsutvecklingen. Som ett led i regeringens reformpolitik har omfattande åtgärder vidtagits för att möta den stegrade efterfrågan på utbildning. Resurserna för forskning och utvecklingsarbeten har successivt byggts ut för att säkra den fortsatta välstandsökningen. Årets budgetförslag fullföljer den höga reformaktiviteten inom områdena för utbildning, forskning och kultur.

Grundskolan beräknas under 1965/66 omfatta kommuner med inemot 90 procent av landets folkmängd. Kostnaderna ökar med 250 milj. kr. Även de icke-obligatoriska utbildningsvägarna kännetecknas av snabb tillväxt. Utvecklingen på skolområdet följs upp med ökad satsning på lärarutbildning. Reformarbetet inom den högre utbildningen fullföljs genom fortsatt planerlig utbyggnad av våra universitet och högskolor. För forskningsråden har beräknats en genomsnittlig uppräknings med 25 procent. Genom förslag som sedermera kommer att framläggas avses universitet och högskolor skola tillföras en organisation med uppgift att tillhandahålla forskningen och den högre utbildningen databehandlingsresurser av högkvalificerat slag. Organisationens drifts- och investeringsutgifter har preliminärt beräknats till 20 milj. kr. för nästa budgetår. Den förra året beslutade studiesociala reformen får fullt genomslag i budgeten för 1965/66. Detta medför en ytterligare utgiftsökning av ca 200 milj. kr.

Statens stöd till det fria och frivilliga bildningsarbetet stiger ytterligare. Inom kultursektorn i övrigt ligger reformarbetets tyngdpunkt på ökat stöd till teater- och orkesterverksamhet samt på den högre musikutbildningen.

På hälso- och sjukvårdens område ökar kostnaderna för mentalsjukvården med inte mindre än 100 milj. kr. Häre ingår bl. a. en utökning av antalet tjänster med 270. Fjolårets reform inom långtidssjukvården medför en utgift av 50 milj. kr.

Den fortgående omställningen och rationaliseringen inom näringslivet ställer ökade krav på samhällets service beträffande omskolning och omplacering av arbetskraft. Till allmänna beredskapsarbeten, sysselsättnings-

främjande åtgärder för handikappade, omskolning m. m. beräknas i runt tal 700 milj. kr. Arbetsmarknadsorganisationen tillföres ett hundratal nya tjänster, varav tyngdpunkten ligger på förmedlingsverksamheten.

Till grund för riksstatsförslaget beräkning av utgifterna för såväl det militära försvaret som civilförsvaret ligger 1963 års försvarsbeslut. I förhållande till gällande riksstat stiger försvarsutgifterna med drygt 300 milj. kr., varav i runt tal 250 milj. kr. för pris- och löneförändringar. Budgetförslaget innebär, att försvarskostnadernas andel av bruttonationalprodukten är i stort sett oförändrad.

Omfattningen av den *statliga investeringsverksamheten* under nästa budgetår har bestämts utifrån de konjunkturpolitiska bedömningar som jag tidigare redovisat. Enligt det nu föreliggande riksstatsförslaget stiger de statliga realinvesteringarna med drygt en halv miljard kr., vilket är ett inte oväsentligt högre belopp än för innevarande budgetår. I förhållande till redovisade planer har dock en stark restriktivitet iakttagits vid budgetbehandlingen.

Till följd av fjolårets omläggning av vägunderhållsanslaget till att avse kalenderår sker en nominell minskning av vägenslagen. Reellt sker en fortsatt kraftig uppräkning av vägenslagen. Sammanlagt ökar dessa sålunda med 120 milj. kr. eller inemot 9 procent. Ökningen hänför sig väsentligen till byggande av vägar och gator. Inom ramen för anslagen till dessa ändamål föreslås bidrag kunna utgå för vissa kostnader vid anläggandet av tunnelbanor. Till en samordnad lösning av Stor-Stockholms trafikproblem syftar också de ökade investeringar inom denna region som möjliggöres för statens järnvägar. I övrigt kan nämnas att televerkets investeringar fortsätter att öka mycket snabbt.

Föregående års riksdags beslut om riktlinjer för en aktiv *lokaliseringspolitik* innebar, att sammanlagt 800 milj. kr. skulle avsättas under en femårsperiod för att stimulera näringslivet till nya insatser i framför allt det s. k. norra stödområdet. I enlighet härmed har för nästa budgetår beräknats 160 milj. kr. i anslag, varav 60 milj. kr. för bidrag och 100 milj. kr. för lokaliseringsslån. Härjämte föreslås en kraftig utbyggnad av länsstyrelsernas och arbetsmarknadsstyrelsens personalresurser i vad avser lokaliseringspolitiken.

Åtgärderna för att åstadkomma en rättvis fördelning av standardhöjningen i vårt land har åtföljts av ökat stöd till utvecklingsländerna. Den successiva ökningen av anslagen till *internationellt utvecklingsbistånd* kommer enligt budgetförslaget sålunda att fortsätta under nästa budgetår. Det tekniska och humanitära biståndet föreslås höjt med 30 milj. kr., varav huvuddelen faller på det av nämnden för internationellt bistånd administrerade bilaterala tekniska biståndet. Det finansiella biståndet avses öka med

25 milj. kr., likaledes med tyngdpunkten i ökningen förlagd till det bilaterala biståndet. I fråga om såväl det tekniska som det finansiella biståndet förutses emellertid också en ökning av de multilaterala insatserna. Sammanlagt skulle härmed det svenska utvecklingsbiståndet budgetåret 1965/66 komma att uppgå till 280 milj. kr., motsvarande en ökning i förhållande till innevarande budgetår med inemot 25 procent.

Sammanfattning

Den svenska ekonomin har under 1960-talets första hälft expanderat snabbare än tidigare. Under åren 1961—1964 har enligt de internationellt vedertagna beräkningsgrunderna den svenska bruttonationalprodukten ökat med 22 procent. Härmed har Sverige placerat sig på en tåtplats bland de västerländska industriländerna.

Denna utveckling är ett resultat av en rad samverkande faktorer. Den ekonomiska politiken har lyckats tillvarata de expansiva krafterna i samhällsekonomin utan att äventyra den grundläggande ekonomiska balansen. Det har skett genom en allmän stramhet i finans- och penningpolitiken, som kombinerats med insatser för att skapa rörlighet och anpassningsförmåga hos produktionsfaktorerna inför förändringar i konjunkturförlopp och strukturella betingelser.

Samtidigt har den ekonomiska politiken burits upp av en målmedveten strävan att bygga för framtiden. Denna strävan baseras på insikten att den framtida välståndsökningen i ännu högre grad än hittills måste hämtas ur en snabbt stigande produktivitet, möjliggjord av teknisk utveckling och stigande utbildningsnivå. Vi avsätter nu i det närmaste en tredjedel av det årliga produktionsresultatet till utbyggnaden av våra produktiva resurser inom näringslivet och inom den offentliga sektorn. Jämsides med denna kraftiga ökning av investeringarna i realkapital har byggandet för framtiden fullföljts genom en intensiv aktivitet för att ge allt fler ungdomar bättre utbildning, genom ökade insatser för forskning och högre utbildning och genom väsentligt vidgade möjligheter för vuxna till omskolning och vidareutbildning.

Väsentliga medel för att åstadkomma investeringsexpansionen har varit AP-fondens uppbyggnad, ett stort offentligt sparande och en politik, som medgivit företagen att vidmakthålla en hög investeringsnivå. Tack vare den snabbt stigande produktionen har detta kunnat ske parallellt med växande konsumtionsmöjligheter för de enskilda medborgarna. Under de gångna 4 åren har sålunda industriarbetarnas reallöner ökat med sammanlagt inemot 20 procent. Det stigande personliga välståndet har också uttryckts i ett betydande enskilt frivilligt sparande.

1960-talets första hälft har präglats av en samhällelig reformaktivitet på bred front. Efter införandet av den allmänna tilläggs pensioneringen har följt en snabb förbättring av folkpensioneringen, en utbyggd sjukförsäk-

ring och moderskapsförsäkring. Det sociala försäkringssystemet har sammanfattats och utbyggt i den s. k. socialbalken. Insatserna till förmån för barnfamiljerna, ensamstående mödrar och handikappade har kraftigt förstärkts. Arbetsmarknadsorganen har tillförts ständigt växande resurser i syfte att ytterligare underlätta medborgarnas anpassning till de snabba förändringarna i vårt produktionsliv. Rörlighetsstimulerande bidrag och omskolning har kommit att inta en central roll i vår arbetsmarknadspolitik.

Som jag tidigare framhållit har 1964 kännetecknats av en även för 1960-talet ovanligt snabb ekonomisk expansion. Det gäller särskilt investeringsverksamheten, där ett kraftigt bostadsbyggande kunnat uppnås samtidigt som betydande investeringar inom näringslivet uppehållits. Trots den stora produktionsökningen har detta inte kunnat ske utan en viss uppbromsning i tillväxttakten för hushållens realinkomster; en uppbromsning som dock inte varit större än att reallönestegringen hittills under 1960-talet utgjort över 4 procent i genomsnitt per år. Realinkomstutvecklingen har dock inte varit likartad för alla löntagargrupper. Inom låglöneindustrierna existerar fortfarande en påtaglig eftersläpning. Likaså har den strukturella arbetslöshet, som kvarstår särskilt i landets norra delar, skapat inkomst- och standardklyftor mellan olika befolkningsgrupper. Möjligheterna att lösa dessa problem ökar genom den ständigt intensifierade arbetsmarknads- och utbildningspolitiken och genom de nya lokaliseringspolitiska insatserna. Skattereformen i årets budgetförslag har utformats särskilt med utgångspunkt från den kvardröjande ojämnheten i inkomsternas fördelning.

Även under 1965 kommer de expansiva faktorerna att dominera i samhällsekonomin. En fortsatt snabb produktionsökning ter sig sannolik. En dynamisk utveckling kräver en fortsatt hög investeringsaktivitet. Strävan att möta dessa växande investeringskrav medför ofrånkomliga spänningar i vår ekonomi. Härmed följer risker för pris- och kostnadsstegringar som negativt kan påverka vår utrikesbalans och valutaställning och därmed rycka undan grundvalen för våra ekonomiska framsteg. Finanspolitiken måste därför ständigt föras med den samhällsekonomiska målsättningen att förhindra och motarbeta dessa tendenser. Den bör så långt det är praktiskt möjligt komplettera och understödja den ränte- och kreditpolitik som på sitt område har att medverka till att stabiliteten i vår ekonomi bevaras. För att nå detta mål måste finanspolitiken utformas så att utrymme beredes på kapitalmarknaden även för en rimlig kommunal upplåning och för tillgodo-seende av näringslivets och bostadsbyggandets lånebehov. Anspråken på statens bidrag till den totala kapitalbildningen ökar i samma takt som utrymmet för en ytterligare höjning av den kommunala utdebiteringen minskar och näringslivets självfinansiering, i ett gradvis hårdare marknadsläge, visar sig otillräcklig för de kapitalkrävande rationaliseringsinvesteringar som blir erforderliga. Det för nästa budgetår redovisade statliga lånebehovet om ca 1 miljard kr. innebär ett i förhållande till nu föreliggande beräkningar för innevarande budgetår med ca 400 milj. kr. ökat ianspråktagande

av kapitalmarknadens resurser. Även med beaktande av det ökade utbudet som kan påräknas framför allt genom AP-fondens förstärkning, torde denna statliga upplåning representera vad som 1965/66 maximalt kan accepteras med hänsyn till behoven från andra sektorer.

Den i årets budgetförslag redovisade skattereformen har delvis sina huvudlinjer från skatteberedningens förslag och delvis innehåller den nya inslag och modifikationer varigenom vissa av de i en omfattande remissbehandling framförda synpunkterna blivit beaktade. Själva principen om att den ofrånkomliga finansieringen av reformverksamheten successivt skjutes över från den direkta beskattningen till den indirekta har godtagits varjämte barnfamiljer och folkpensionärer icke endast kompenseras för verkningarna härav utan också tillförsäkras en stigande andel av våra gemensamma tillgångar.

Den ökade konsumtionsbeskattningen kan inge vissa betänkligheter på grund av dess inverkan på levnadskostnaderna så som de inregistreras i konsumentprisindex. Uppgången i index under 1965 över fjolårets nivå kan — om höjningarna av de indirekta skatterna helt slår igenom — beräknas till närmare 5 procent, däri inräknat även den prisuppgång som motiveras av andra faktorer. För att erhålla ett fullt rättvisande uttryck för belastningen på hushållens ekonomi bör dock även beaktas effekten av de direkta skattesänkningar som här samtidigt föreslås och som träder i kraft 1 januari 1966. Sedan skattereformen i sin helhet genomförts, blir nettoeffekten av skattereformen för flertalet hushåll en skattesänkning. Jag vill i sammanhanget betona angelägenheten av att med största vaksamhet övervaka prisutvecklingen i samband med den föreslagna höjningen av omsättningsskatten. Någon höjning utöver vad som kan motiveras av skatteökningen bör inte tolereras, om icke andra från skattehöjningen fristående och godtagbara orsaker föreligger.

De av skatteberedningens förslag rörande punktskatteavvecklingen närmast berörda remissinstanserna har rent allmänt förklarat sig införstådda med att prisreduceringar motsvarande skatteavvecklingen skall vidtagas. Denna utfästelse bör självfallet gälla även vid den här föreslagna partiella avvecklingen inom punktskattesystemet. Den goda viljan i detta avseende och dess förverkligande i praktiken får en avgörande betydelse för bedömandet av möjligheterna att längre fram fortsätta på den inslagna vägen i frågan om avveckling av punktskatter. Som allmän slutsats gäller att prisutvecklingen under det kommande året bör ägnas skärpt uppmärksamhet. Skulle den efter höjningen av omsättningsskatten och punktskatteavvecklingen ta icke försvarbara former, måste samhället i stabiliseringens intresse ingripa med erforderliga åtgärder.

Lindringen i den direkta beskattningen har fördelats så att hänsyn tagits till bärkraft och skatteförmåga. Med samma bevekelsegrunder har förslaget i avseende på den kommunala ekonomin utarbetats. Näringslivets intressen har så långt situationen för dagen kan bedömas också blivit beaktade. På

vissa punkter där meningarna fortfarande är starkt kontroversiella rörande den framtida utformningen av vårt skattesystem, framstår en fortsatt överarbetning av framkomna förslag och synpunkter som nödvändig. Dessa kompletterande utredningar och överarbetningar kommer att verkställas.

Skatteberedningen har presenterat sitt förslag som ett tidtabellsmässigt bundet program, stegvis genomfört fram till 1971. Det nu framlagda förslaget är ett resultat av den bedömning som för dagen kan göras med hänsyn till behovet av en skatterevision och mot bakgrunden av det samhällsekonomiska läget. Sådana bedömningar får ske från tid till annan just utifrån de förhandenvarande förhållandena och kan i praktisk politik icke följa en fixerad tidtabell. Detta utesluter inte att de ledande huvudtankarna för framtidens skattepolitik beaktas vid kommande revisioner.

I samband med omläggningen av den statliga beskattningen bör även frågan om den kommunala skatteutjämningen få sin lösning. Proposition här- om avses föreläggas riksdagen, innebärande att en rad olika bidrag som nu utgår i form av skattelindringsbidrag, bidrag till ersättning för kommunalt skattebortfall i samband med tidigare höjningar av ortsavdragen, samt olika bidrag över social- och ecklesiastikhuvudtitlarna sammanföres till ett enhetligt statsbidrag, graderat med hänsyn till den kommunala skattekraften och utdebiteringens höjd. I samband härmed ändras också fördelningen mellan staten och kommunerna av kostnaderna för folkpensioneringen. Totalsumman av dessa transaktioner innebär att primär- och sekundärkommuner tillföres ett i förhållande till nuläget ökat bidrag från staten om ca 400 milj. kr. per år.

Finanspolitiken och skattereformen så som de uttryckes i årets finansplan ger en klar anvisning om att utvecklingen på olika områden fortsätter så snabbt som våra resurser medger. Politiken inriktas på att under bevarad stabilitet lösa de vitala arbetsuppgifter som utvecklingen ställer det progressiva samhället inför. Samhällets anspråk på medborgarna fördelas efter jämlikhetens och solidaritetens principer.

Budgetläget

En sammanfattning av utvecklingen av totalbudgetens huvudkomponenter under budgetåren 1963/64—1965/66 lämnas i följande tabell. Tabellen visar att totalbudgetens saldo från ungefär totalbalans 1963/64 väntas förskjutas i negativ riktning med inemot en halv miljard kr. innevarande budgetår och med ytterligare drygt 400 milj. kr. nästa budgetår. Den bild av budgetutvecklingen som nu aktuella kalkyler uppvisar överensstämmer nära med den som redovisades i den reviderade finansplanen 1964, där en ökning av budgetunderskottet mellan 1963/64 och 1964/65 av storleksordningen 400 milj. kr. bedömdes som sannolik. Denna förskjutning mellan budgetåren äger emellertid rum på en annan och lägre nivå för den

Totalbudgeten 1963/64—1965/66. Milj. kr.

	1963/64 utfall	1964/65		1965/66	Förändring från	
		riks- stat	ny beräk- ning		utfall 1963/64 till ny ber. 1964/65	ny ber. 1964/65 till 1965/66]
Driftbudgetens inkomster ..	20 927	22 961	23 901	26 877	+ 2 974	+ 2 976
Driftbudgetens utgifter (inkl. reservationsmedelsföränd- ringar)	19 922	22 717	23 339	26 360	+ 3 417	+ 3 021
Överskott (+), underskott (-) på driftbudgeten	+ 1 006	+ 244	+ 562	+ 517	- 444	- 45
Medelsbehov på kapitalbud- geten	1 081	1 125	915	1 451	- 166	+ 536
Ökad (-), minskad (+) disposition av rörliga krediter	- 11	-	- 200	- 25	- 189	+ 175
Totalbudgetens saldo	- 86	- 881	- 553	- 959	- 467	- 406

statliga upplåningen än som tidigare antagits genom att budgetunderskottet 1963/64 blev mindre än beräknat i den reviderade finansplanen. Totalbudgetunderskottet på inemot 1 miljard kr. är av ungefär samma storlek som det som ursprungligen beräknades för 1964/65. Inkomstberäkningen för 1965/66 har emellertid kunnat grundas på säkrare antaganden om skatteunderlagets utveckling än vad som var möjligt i motsvarande beräkning för 1964/65 i statsverkspropositionen 1964. Jämfört med tidigare budgetår är expansionstakten i såväl inkomst- som utgiftsutvecklingen mycket hög både 1964/65 och 1965/66.

Jag övergår här efter till en mera detaljerad redogörelse för budgetutfallet 1963/64 samt budgetutvecklingen under innevarande och nästa budgetår. Jag kommer därvid först att uppehålla mig vid statsinkomsternas utveckling för att sedan lämna en redogörelse för utgifternas förändring och i ett sammanfattande avsnitt beröra saldoutvecklingen. En mera ingående beskrivning av såväl inkomsternas som utgifternas utveckling lämnas därjämte i senare avsnitt.

Inkomstutvecklingen. Inledningsvis vill jag i korthet redogöra för avvikelserna mellan det i den reviderade finansplanen 1964 beräknade inkomstutfallet för budgetåret 1963/64 och det faktiska utfallet för samma år. Under budgetåret 1963/64 uppgick driftbudgetens inkomster till 20 927 milj. kr., vilket var 1 058 milj. kr. eller drygt 5 procent mer än 1962/63. Utfallet innebar att inkomsterna blev 223 milj. kr. större än vad som beräknats i den reviderade finansplanen. Satt i relation till det faktiska utfallet innebar prognosen en underskattning med en procent. Underskattningen, som i allt

väsentligt hänförde sig till inkomstskatttiteln och den allmänna varuskatten, betingades av att skatteunderlaget steg snabbare under sensvåren 1964 än som förutsetts i den reviderade finansplanen. Inkomstutfallet 1963/64 redovisas i särskild tabell som också sammanfattar den beräknade inkomstutvecklingen under innevarande och nästa budgetår.

De nu aktuella kalkylerna över inkomstutvecklingen 1964/65 och 1965/66 slutar på ökningstal på ca 2 975 milj. kr. båda åren. Sett i perspektivet av inkomstutvecklingen under den gångna delen av 1960-talet är dessa ökningstal ovanligt stora och motsvarar den ökning som främst genom införandet av den allmänna varuskatten uppnåddes 1960/61. Att ökningen 1964/65 uppnår denna storleksordning vid i stort sett oförändrad ökningstakt i skatteunderlaget kan — bortsett från de skattepolitiska åtgärder som genomförts — till viss del återföras på den uppbromsning i statsinkomsternas ökningstakt som av uppbördstekniska skäl, närmare beskrivna i det följande, ägde rum 1963/64.

Dominerande för utvecklingen är de två inkomsttitlarna skatt å inkomst och förmögenhet m. m. (inkomstskatttiteln) samt allmän varuskatt. Under 1964/65 ökar inkomsterna på inkomstskatttiteln med 1 755 milj. kr. Under 1965/66 beräknas inkomsterna på titeln stiga med ytterligare 500 milj. kr. Härvid har beaktats såväl det inkomstbortfall som uppkommer genom de nya skatteförslagen som den inkomstökning som följer av att rätten till det särskilda avdraget i fråga om industrins maskininvesteringar slopas. Inkomsterna under rubriken tullar och acciser beräknas öka med 479 milj. kr. 1964/65 och ca 2 050 milj. kr. 1965/66. Väsentligen, eller till ca 1 500 milj. kr. är utvecklingen under 1965/66 en följd av de föreslagna finanspolitiska åtgärderna. Då jag i det följande närmare redovisar inkomstutvecklingen under nästa budgetår avser jag att först beskriva den inkomstutveckling som skulle uppkomma utan att några finanspolitiska åtgärder vidtoges för att därefter lämna en närmare redogörelse för dessa åtgärder.

Till grund för riksrevisionsverkets beräkning av statens inkomster 1964/65 och 1965/66 ligger antaganden om en ökning av lönesumman från 1963 till 1964 med omkring 9 procent medan verket för 1965 antagit en något lägre stegringstakt. För 1966 har verket räknat med en schablonmässig ökning med 4 procent. Jämfört med utvecklingen under tidigare år av 1960-talet innebär dessa antaganden en obetydlig avsaktning i stegrings-takten, som under 1960—1963 i genomsnitt var ca 10 procent per år. Beträffande fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har riksrevisionsverket antagit ökningarna med 3,5 à 4 procent per år under hela den aktuella perioden 1964—1966. Aktiebolagens taxerade inkomster ökade med 13,5 procent från 1963 till 1964 års taxering. På grundval av en enkät till ett antal större bolag, vilka vid 1964 års taxering svarade för tre fjärdedelar av samtliga bolags taxerade inkomster, har riksrevisions-

Inkomster på driftbudgeten 1963/64—1965/66. Milj. kr.

	1963/64 utfall	1964/65		1965/66	Förändring från	
		riks- stat	ny beräk- ning		utfall 1963/64 till ny be- räkning 1964/65	ny be- räkning 1964/65 till 1965/66
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	8 545	9 700	10 300	10 800	+ 1 755	+ 500
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	407	414	443	413	+ 36	— 30
Automobilskattemedel	1 820	1 910	1 970	2 215	+ 150	+ 245
Tullar och acciser	8 377	8 715	8 856	10 904	+ 479	+ 2 048
Uppbörd i statens verksamhet	309	498	534	738	+ 225	+ 204
Diverse inkomster	408	466	499	421	+ 91	— 78
Statens affärsverksfonder ..	340	501	537	579	+ 197	+ 42
Övriga kapitalfonder	721	757	762	807	+ 41	+ 45
Summa	20 927	22 961	23 901	26 877	+ 2 974	+ 2 976

verket antagit att bolagens taxerade inkomster kommer att stiga med 5 procent vid 1965 års taxering. Mellan 1965 och 1966 års taxeringar har riksrevisionsverket räknat med en ökning av bolagens inkomster med likaledes 5 procent. Därvid har riksrevisionsverket antagit att det särskilda avdraget för maskininvesteringar skulle behållas även vid 1966 års taxering.

De nu redovisade antagandena om skatteunderlagets utveckling innebär en inte oväsentlig uppräknings i förhållande till de antaganden som låg till grund för inkomstberäkningen i den reviderade finansplanen 1964. Nämnade beräkning baserades nämligen på antaganden om en ökning av lönesumman från 1963 till 1964 med 6 procent och från 1964 till 1965 med 7 procent. I konsekvens härmed innebär den nya beräkningen av inkomsterna på inkomstskatttiteln 1964/65 en uppräknings i förhållande till gällande riksstat med 600 milj. kr. eller med förenämnda 1 755 milj. kr. i förhållande till utfallet 1963/64. Vid oförändrade beskattningsregler beräknar ämbetsverket att inkomsterna på titeln skulle öka med 800 milj. kr. under 1965/66 i förhållande till den nu förutsedda nivån för innevarande budgetår.

Slopandet av rätten till avdrag för folkpensionsavgiften under inkomståret 1964 och den under 1965 och 1966 något lägre ökningstakten i skatteunderlagets tillväxt återspeglas i en inte oväsentligt mindre uppgång i preliminärskatteuppbörden (inkl. fyllnadsbetalningar) 1965/66 än 1964/65 eller ca 1 800 mot ca 2 600 milj. kr. Motsvarande förändringstal 1963/64 var ca 1 700 milj. kr. Utvecklingen av den behållna inkomsten på inkomstskatttiteln påverkas vidare av utbetalningarna av kommunalskattemedel samt förskjutningar i nettot mellan inbetalningar av kvarstående skatt och

utbetalningarna av överskjutande skatt. Utbetalningarna av kommunalskatt ökade mycket kraftigt 1963/64 eller med ca 1 200 milj. kr. mot knappt 600 milj. kr. i genomsnitt under de närmast föregående åren. De nu förutsedda ökningarna under 1964/65 och 1965/66 uppgår till ca 1 100 milj. kr. vardera budgetåret.

Att utbetalningarna av kommunalskattemedel efter den kraftiga ökningen 1963/64 kan beräknas fortsätta att stiga i ungefär samma omfattning även under innevarande och framförliggande budgetår är en reflex — förutom av den förutsedda tillväxten i skatteunderlaget och ökad kommunal utdebitering — också av den snabba tillväxten i skatteunderlaget under de år som nu ligger till grund för slutregleringen. Det nu tillämpade systemet för utbetalningarna av kommunalskattemedel innebär att staten preliminärt uppbär hela skatteuppbörden och utbetalar på den del därav som tillkommer kommunerna skatteförskott som grundas på inkomstnivån vid senaste kända taxering — d. v. s. en inkomstnivå som ligger två år tillbaka i tiden i förhållande till uppbördsåret — och den aktuella utdebiteringen. När taxeringsresultatet för ifrågavarande kalenderår föreligger sker slutavräkning, varvid skillnaden mellan slutligt uträknade belopp och uppburna förskott regleras. Den snabba ökningen i skatteunderlaget under början av 1960-talet får således till följd att slutavräkningsmedlen uppgå till mycket betydande belopp jämfört med perioden före 1963/64.

Inbetalningarna av kvarstående skatt och utbetalningarna av överskjutande skatt, som 1962/63 vägde ungefär jämnt, resulterade 1963/64 i en nettoutbetalning med inemot 600 milj. kr. Till väsentlig del sammanhängde detta med det överuttag av preliminärskatt som ägde rum i samband med skattesänkningen 1962 och var såtillvida en engångsföreteelse. Nettot mellan kvarstående skatt och överskjutande skatt förskjuts i riktning mot en ökning av statsinkomsterna under innevarande budgetår med närmare 300 milj. kr. och väntas 1965/66 komma att förskjutas med ytterligare 200 milj. kr. i samma riktning.

De förändringar av den direkta inkomstbeskattningen fr. o. m. 1967 års taxering som jag i det föregående berört innebär, att den av riksrevisionsverket beräknade ökningen av inkomsterna på inkomstskatttiteln reduceras från av verket beräknade 800 milj. kr. med ca 400 milj. kr. under budgetåret 1965/66. Härav hänför sig ca 250 milj. kr. till den tidigare beskrivna justeringen av skatteskalorna och ca 140 milj. kr. till införandet av det schabloniserade minimiavdraget för erlagda kommunalskatter. Den föreslagna höjningen av skattepliktsgränsen för förmögenhetsskatten från 80 000 till 100 000 kr. för beskattningsbar förmögenhet beräknas inte komma att medföra något nämnvärt skattebortfall under budgetåret 1965/66. Vid fullt genomslag beräknas de föreslagna åtgärderna medföra ett skattebortfall med ca 1 200 milj. kr., innebärande en tredubbling av den för 1965/66 beräknade effekten. Denna relation mellan effekten 1965/66 och effekten

vid fullt genomslag betingas av den omständigheten att de förändrade inkomstbeskattningsreglerna kommer att påverka uppbörden under endast två av budgetårets sex uppbördsterminer (mars och maj 1966). Höjningen av gränsen för skattepliktig förmögenhet medför vid fullt genomslag ett skattebortfall av storleksordningen 20 milj. kr. av nyssnämnda ca 1 200 milj. kr.

Riksrevisionsverkets beräkning av automobilskattemedlen och indirekta skatter i övrigt innebär ökningarna med sammanlagt ca 630 milj. kr. under innevarande budgetår och ca 700 milj. kr. under nästa budgetår. De beräknade ökningarna betingas helt av beskattningsunderlagets tillväxt. De föreslagna åtgärderna på den indirekta beskattningens område, vilka föreslås träda i kraft fr. o. m. 1 juli 1965, kan beräknas medföra en ökning av statsinkomsterna med 1 600 milj. kr. 1965/66 och vid fullt genomslag med 1 960 milj. kr. Höjningen av den allmänna varuskatten från 6 till 9 procent skulle i och för sig medföra en inkomstökning med 1 700 milj. kr. 1965/66. Genom att näringslivets maskininvesteringar samtidigt undantas från skattehöjningen blir inkomstökningen 250 milj. kr. lägre. Den föreslagna höjningen av bensinskatten med 5 öre per liter samt höjningen av tobaksskatten på cigaretter med 2 öre beräknas medföra inkomstökningar med vardera 125 milj. kr. Samtidigt medför slopandet av vissa särskilda varuskatter ett skattebortfall på ca 100 milj. kr. Förslagen innebär, som jag tidigare berört, att de särskilda skatterna på gramfonvaror, på socker och sirap samt på tandkräm och vissa andra varor slopas. Kvarstående särskilda varuskatter på kemisk-tekniska samt choklad- och konfektyrvaror omläggs så tillvida att skattesatsen i fortsättningen blir 50 procent. Detta innebär höjningar för vissa varor t. ex. parfym (nuvarande skattesats 40 procent) och sänkningar för vissa andra varor t. ex. puder, läppstift, nagellack samt choklad- och konfektyrvaror (nuvarande skattesats 65 procent).

Större inkomstförändringar i övrigt 1964/65 hänför sig till inkomstitlar under samlingsrubriken uppbörd i statens verksamhet och statens affärsverksfonder. Ökningen under den förra rubriken hänför sig till största delen till en ny inkomstittel, nämligen kommunernas bidrag till staten i samband med förstatligandet av polisväsendet och de kommunala domstolarna. Ökningen inom statens affärsverksfonder hänför sig till största delen till televerket, som genom en ökad rörlig kredit ges möjlighet att snabbare leverera tidigare balanserade överskott. Under 1965/66 ökar uppbörden i statens verksamhet, framför allt därför att kommunbidragen till polisväsendet kommer att avse hela nästa budgetår mot endast halva innevarande budgetår.

Utgiftsutvecklingen. Statens totala utgifter, här definierade som driftbudgetens utgifter exklusive avskrivningar samt medelsförbrukningen på kapitalbudgeten, i förekommande fall med hänsyn tagen till rörliga krediter,

steg 1963/64 med 1,4 miljard kr. mot 2,3 miljarder kr. 1962/63. Innevarande budgetår beräknas utgifterna, som framgår av följande tabell, stiga med 3,7 miljarder kr. jämfört med utfallet för 1963/64. Då utgifterna 1965/66 enligt budgetförslaget beräknas stiga med 3,3 miljarder kr. innebär detta att den under 1964/65 väsentligt stegrade utgiftstakten kommer att i huvudsak bibehållas.

De totala utgifterna uppgick under budgetåret 1963/64 till 22 048 milj. kr. Jämfört med den utgiftsprognos som redovisades i den reviderade finansplanen 1964 innebar utfallet att utgifterna blev ca 160 milj. kr. eller 0,8 procent mindre än beräknat. En betydande del av överskattningen hänförde sig till dispositionen av rörliga krediter, vilken i den reviderade finansplanen på grundval av uppgifter som lämnats av myndigheterna antogs komma att öka med 100 milj. kr. medan den faktiska ökningen begränsade sig till drygt 10 milj. kr.

Statens totala utgifter under budgetåret 1964/65 beräknas enligt de aktuella kalkylerna till 25 702 milj. kr., vilket innebär en ökning jämfört med gällande riksstat med ca 600 milj. kr. Av denna ökning hänför sig 200 milj. kr. till en antagen ökad disposition av i huvudsak televerkets rörliga kredit. Ökningen är avsedd att möjliggöra en snabbare inleverans av verkets överskottsmedel och medför följaktligen ingen effekt på totalbudgetens saldo. Medelsförbrukningen på drift- och kapitalbudgeten beräknas bli ca 400 milj. kr. större än beräknat i riksstaten.

Utgiftsberäkningen för 1964/65 grundar sig i huvudsak på uppgifter som de större medelsförvaltande myndigheterna lämnat till riksrevisionsverket och finansdepartementet, i vissa fall kompletterade med inom finansdepartementet gjorda bedömningar.

Beloppsmässigt mera betydande avvikelser från på riksstaten anvisade förslagsanslag uppvisar bl. a. avlöningsanslagen, i huvudsak på grund av att riksstatsanslagen anvisats med belopp enligt 1963 års lönenivå. Detsamma gäller driftbidraget till grundskolan. Merbelastningarna motsvaras i princip av en lika stor besparing på det under civildepartementets huvudtitel anvisade anslaget till täckning av beräknade merkostnader för löner och pensioner. Större förändringar i förhållande till riksstatsberäkningen uppvisar i övrigt folkpensionsanslaget med en förutsedd merbelastning på 47 milj. kr., väsentligen till följd av utlösningen av ytterligare ett indextillägg samt bidraget till sjukförsäkringen som beräknas komma att merbelastas med 18 milj. kr. Besparingar väntas å andra sidan uppkomma på anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område samt anslaget till räntebidrag. Sammanlagt synes besparingar och merbelastningar komma att ungefär uppväga varandra.

På tilläggsstat I har riksdagen anvisat sammanlagt 88 milj. kr., varav 63 milj. kr. på driftbudgeten och 25 milj. kr. på kapitalbudgeten. Bland större

Statsutgifterna 1963/64—1965/66. Milj. kr.

	1963/64 Utfall	1964/65		1965/66	Förändring från	
		Riksstat	Ny beräkning		utfall 1963/64 till ny beräkning 1964/65	ny beräkning 1964/65 till 1965/66
1. Driftbudgeten exkl. avskrivningar	19 450	21 919	22 294	25 256	+ 2 844	+ 2 962
A. Driftbudgeten totalt	19 922	22 717	23 339	26 360	+ 3 417	+ 3 021
B. Avskrivningsmedel	— 472	— 798	— 1 045	— 1 104	— 573	— 59
2. Medelsförbrukning på kapitalbudgeten	2 587	3 170	3 208	3 731	+ 621	+ 523
A. Avskrivningsmedel från riksstaten	471	797	797	1 103	+ 326	+ 306
B. Avskrivningsmedel inom fonderna m. m.	930	1 133	1 133	1 032	+ 203	— 101
C. Kapitalåterbetalning ¹	105	115	363	145	+ 258	— 218
D. Återstående medelsbehov	1 081	1 125	915	1 451	— 166	+ 536
3. Rörliga krediter	11	—	200	25	+ 189	— 175
Totala statsutgifter (1 + 2 + 3)	22 048	25 089	25 702	29 012	+ 3 654	+ 3 310
Nettoutgifter ² (1 A + 2 D + 3)	21 014	23 842	24 454	27 836	+ 3 440	+ 3 382

¹ Inkl. avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster.² Motsvarar det utgiftsbelopp som skall ställas mot driftbudgetens inkomster.

anvisningar noteras bl. a. kostnader för förstatligande av rådhusrätterna samt för deltagande i FN:s fredsstyrka på Cypern, täckning av beräknade kostnader för ändrad lönegradsplacering med sammanlagt 22 milj. kr. på försvars- och civildepartementen samt ett ökat anslag till statens bostättningslånefond. På tilläggsstat II kommer senare denna dag att föreslås anslag med sammanlagt 490 milj. kr., varav 412 milj. kr. på driftbudgeten och 78 milj. kr. på kapitalbudgeten. Bland beloppsmässigt mera betydande förslag märks kostnader för upphävande av skador vållade det svenska försvaret av spionen Wennerström (50 milj. kr.), ökade anslag till allmänna beredskapsarbeten (245 milj. kr.) och vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl. (78 milj. kr.) samt till bidrag till viss bostadsförbättringsverksamhet (28 milj. kr.). Vidare föreslås ytterligare 35 milj. kr. till allmänna studielånefonden och 25 milj. kr. till projektering av statliga byggnadsarbeten. Härutöver kommer senare under vårriksdagen att föreslås 35 milj. kr. för förvärv av viss tomtmark i Stockholm.

Medelsförbrukningen på driftbudgetens reservationsanslag och kapitalbudgetens investeringsanslag beräknades i den reviderade finansplanen re-

sultera i en sammanlagd minskning av reservationsmedels- och anslagsbehållningarna med 100 milj. kr., varav driftbudgeten svarade för en ökning med 200 milj. kr. och kapitalbudgeten för en minskning med 300 milj. kr. Dessa antaganden grundades på en enkät, som visade att enligt myndigheternas bedömningar reservationsmedelsbehållningarna på driftbudgeten skulle komma att öka obetydligt och att anslagsbehållningarna på kapitalbudgeten skulle komma att minska med 585 milj. kr. De vid beredningen inom finansdepartementet gjorda antagandena innebar sålunda en betydande nedräkning av den av myndigheterna beräknade medelsförbrukningen. En i december 1964 företagen förnyad enkät ger till resultat att också myndigheterna nu räknar med en mindre medelsförbrukning än tidigare. Driftbudgetens reservationsmedelsbehållningar antages komma att öka med ca 200 milj. kr. och anslagsbehållningarna på kapitalbudgeten minska med ca 500 milj. kr. Även om förutsättningarna för en realistisk bedömning nu är avsevärt större än i våras synes myndigheternas bedömning fortfarande innebära en överskattning av medelsförbrukningen. En viss ändring av den reviderade finansplanens bedömning av reservationsmedelsuppbbyggnaden och minskningen av anslagsbehållningarna synes därför motiverad. Jag räknar nu med att reservationsmedelsbehållningarna på driftbudgeten kommer att öka med 300 milj. kr. medan minskningen av kapitalbudgetens anslagsbehållningar begränsas till 200 milj. kr.

De totala utgifterna budgetåret 1965/66 beräknas till 29 012 milj. kr. innebärande en ökning i förhållande till det beräknade utfallet för innevarande budgetår med 3,3 miljarder kr. Då de medel som står till förfogande för finansieringen av kapitalbudgetens utgifter bl. a. i form av avskrivningsmedel inom fonderna m. m. beräknas nedgå blir ökningen av nettoutgifterna, som skall ställas mot driftbudgetens inkomster, något större eller 3,4 miljarder kr. I utgiftsprognosen för 1965/66 har beräknats en minskning av anslagsbehållningarna på kapitalbudgeten med 200 milj. kr. Denna minskning är i huvudsak en konsekvens av att medelsförbrukningen på lånefonden för bostadsbyggande under 1964/65 nedräknats så att en utgående reservation av storleksordningen 150 milj. kr. beräknas kvarstå vid budgetårets utgång. Anslaget för 1965/66 har avvägts så att denna reservation bedöms komma att förbrukas under 1965/66. Reservationsmedelsbehållningarna på driftbudgeten har antagits förbli oförändrade. Dispositionen av rörliga krediter 1965/66 väntas öka endast obetydligt eller med 25 milj. kr.

I syfte att översiktligt belysa anslagsutvecklingen 1965/66 har i följande tabell sammanställts flertalet av de anslag eller nära sammanhängande grupper av anslag som i riksstatsförslaget uppvisar en förändring av minst 50 milj. kr. Jag vill understryka att tabellen avser att visa *anslagsförändringar* och inte prognoser över den faktiska medelsförbrukningen. Som jämförelse redovisas också anslagsförändringen enligt riksstaten för inneva-

	Riksstat 1964/65	Förändring i förhållande till riksstaten för föregående budgetår	
		1964/65	1965/66
Utvecklingsbistånd	226	+ 49	+ 54
Militära försvaret	4 174	+ 220	+ 315
Folkpensioner	3 625	+ 515	¹ + 850
Barnbidrag	1 194	+ 247	+ 343
Avlöningar vid statens mentalsjukhus	239	+ 17	+ 77
Vägenslagen	1 611	+ 343	— 105
Övergång till högertrafik	40	+ 30	+ 60
Kommunikationsverkens investeringar	833	+ 2	+ 78
Skatteersättning till kommunerna och bidrag till skattetyngda kommuner	760	+ 4	¹ + 85
Driftbidrag till grundskolan	1 180	+ 90	+ 250
Högre utbildning och forskning	390	+ 69	+ 89
Studiesociala åtgärder ²	511	+ 307	+ 257
Allmänna beredskapsarbeten samt vissa syssel- sättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl.	392	+ 92	+ 163
Lokaliseringsbidrag och lokaliseringsslån	—	—	+ 160
Polis- och exekutionsväsendet m. m.	387	+ 274	+ 221
Lån till bostadsbyggande	690	— 50	+ 160
Övriga anslag	8 737	+ 867	+ 741
Summa	24 989	+ 3 076	+ 3 798

¹ En ökning av drygt 300 milj. kr. under anslaget till bidrag till folkpensioner hänförs till att staten övertar vissa av kommunernas nuvarande kostnader för folkpensioneringen

² Litt. E under ecklesiastikdepartementets huvudtitel.

rande budgetår. Den mest betydande anslagsökningen 1965/66 hänförs sig till folkpensioneringen med ca 850 milj. kr. Härav hänförs sig drygt 300 milj. kr. till den omläggning av fördelningen mellan staten och kommunerna av folkpensionskostnaderna som nu föreslås och som innebär att staten skall svara för finansieringen av samtliga folkpensionsförmåner med undantag för de kommunala bostadstilläggen, vilka i stället skall helt finansieras av kommunerna. Omkring 150 milj. kr. av ökningen hänförs sig till den föreslagna höjningen av pensionsbeloppen med 150 kr. för ensamstående och 230 kr. för pensionsberättigade makar. Vidare beräknas inemot 400 milj. kr. för automatiska kostnadsökningar på grund av ytterligare indextillägg. Anslagsökningar av storleksordningen 300 å 400 milj. kr. uppvisar det militära försvaret samt barnbidragen och kostnaderna i samband med förstatligandet av polis- och exekutionsväsendet. Ökningar av storleksordningen 200 milj. kr. uppvisar driftbidraget till grundskolan, studiebidrag och studielån, allmänna beredskapsarbeten m. m. samt lokaliseringsanslagen och bostadslånen.

Saldoutvecklingen. Den i det föregående beskrivna inkomst- och utgiftsutvecklingen har sammanfattats i följande tabell *Totalbudgeten 1958/59—1965/66*. Totalbudgeten visar ett successivt sjunkande överskott under bud-

Totalbudgeten 1958/59—1965/66 Milj. kr.

	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65		1965/66
							Enl. riksstat	Ny ber.	
Driftbudgeten									
Inkomster	12 604	13 657	16 641	18 007	19 869	20 927	22 961	23 901	26 877
Avsättning/återföring av kommunalskattemedel	(— 200)	(—)	(— 350)	(— 450)	(— 525)	(+ 50)	(+ 100)	(— 125)	(— 200)
Utgifter	12 743	13 698	14 829	15 993	18 717	19 922	^a 22 717	^a 23 339	26 360
Driftbudgetens saldo	— 139	— 41	+ 1 812	+ 2 014	+ 1 152	+ 1 006	+ 244	+ 562	+ 517
Kapitalbudgeten									
Avskrivningsmedel och övriga likvida medel	869	998	1 134	1 274	1 941	1 506	2 045	2 293	2 280
Investeringsanslag	2 441	2 675	2 526	2 693	2 754	2 587	^b 3 170	^b 3 208	^b 3 731
Återstående medelsbehov	1 572	1 677	1 392	1 419	813	1 081	1 125	915	1 451
Rörliga krediter									
Ökad (—), Minskad (+) disposition	+ 242	— 91	— 39	— 68	— 12	— 11	—	— 200	— 25
Totalbudgetens saldo	¹ — 1 428	¹ — 1 632	+ 381	+ 527	+ 327	— 86	— 881	— 553	— 959

Anm. Då avsättning till (—) och återföring från (+) budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel inte representerar någon kassamässig utgift resp. inkomst för staten har nettobeloppen för dessa bokföringsmässiga transaktioner satts inom parentes.

¹ Även inkluderat medel för fondering av sjukkassorna tillkommande arbetsglvarbidrag; 1958/59: 41 milj. kr., 1959/60: 177 milj. kr.

² Därav riksstat 22 916 milj. kr. och ökning av reservationsmedelsbehållningarna 200 milj. kr.

³ Därav riksstat 2 870 milj. kr. och minskning av anslagsbehållningarna 300 milj. kr.

⁴ Därav reservationsmedelsökning 300 milj. kr.

⁵ Därav minskning av anslagsbehållningarna 200 milj. kr.

⁶ Därav minskning av anslagsbehållningarna 200 milj. kr.

getåren 1960/61—1962/63 till ungefärlig balans 1963/64 och ett ökande underskott under innevarande och nästa budgetår, då underskott av storleksordningen en halv resp. en miljard kr. beräknas uppkomma.

Beräkningen av underskottet för innevarande budgetår baseras på riksrevisionsverkets beräkning av inkomsterna med de justeringar jag i det föregående förordat samt beträffande utgiftsutvecklingen på uppgifter om medelsförbrukningen som de större medelsförvaltande myndigheterna lämnat till riksrevisionsverket. Jämfört med myndigheternas bedömning har i vissa fall en viss nedräkning av den beräknade medelsförbrukningen företagits på grundval av den erfarenhetsmässigt konstaterade benägenheten att — speciellt i konjunkturlägen av nu rådande typ med fullt utnyttjade reala resurser — överskatta medelsförbrukningen. Utgiftsberäkningen innehåller en rad ytterst svårbedömbara komponenter, bl. a. utvecklingen av medelsförbrukningen på bostadslånefonden. Det torde inte kunna uteslutas att en tendens till överskattning fortfarande vidlåder utgiftsberäkningen. Ökningen av statsskulden, vilken efter korrigerings förändringar i kassahållningen i huvudsak motsvarar utvecklingen av totalbudgetens saldo, har under den gångna delen av budgetåret varit i runt tal 200 milj. kr. större än under motsvarande period 1963/64.

Budgetutvecklingen 1965/66 är givetvis svår att nu överblicka. Genom det våren 1964 ingångna tvåårsavtalet mellan arbetsmarknadens parter är visserligen den avtalsmässiga lönehöjningen 1965 känd, men det totala skatteunderlagets ökningstakt kan oavsett detta inte förutsägas med säkerhet. Varje procentenhets förändring i förhållande till det gjorda antagandet innebär primärt en merinkomst eller ett inkomstbortfall på i runt tal 200 milj. kr. Bristen på underlag för ett antagande om skatteunderlagets förändring under första delen av 1966 utgör också en osäkerhetsfaktor.

Vid bedömningen av utgiftsutvecklingen 1965/66 måste hänsyn tas till att något belopp för eventuell lönehöjning för de statsanställda inte ingår i beräkningen. Varje procents lönehöjning kan beräknas medföra en merkostnad med drygt 75 milj. kr. Vidare kvarstår efter budgetberedningarna vissa frågor avseende utgiftsanspråk som vid tidpunkten för statsverkspropositionens framläggande inte kunnat realbehandlas. De sammanlagda utgiftsanspråk som kan komma att aktualiseras uppgår till storleksordningen 100 milj. kr. Slutligen bör understrykas att hänsyn till tilläggsstater inte kunnat tas vid beräkningen för 1965/66.

Riksstatsförslagens utgifter

I följande avsnitt lämnas en koncentrerad redogörelse för förändringarna i riksstatsförslaget för budgetåret 1965/66 i jämförelse med riksstaten för innevarande budgetår i vad avser dels driftbudgetens olika huvudtitlar, dels kapitalbudgeten.

I förevarande sammanhang må erinras om att varje huvudtitel inleds med en relativt omfattande översikt över utgiftsutvecklingen under såväl drift- som kapitalbudgeten. För vidare upplysningar hänvisas till dessa översikter. Utgiftsförändringarna sammanfattas i följande tabell.

	Anslag 1964/65 milj. kr.	Förslag 1965/66 milj. kr.	Förändring milj. kr.
Driftbudgeten			
Egentliga statsutgifter:			
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	5,7	5,9	+ 0,2
II. Justitiedepartementet	236,9	335,6	+ 98,7
III. Utrikesdepartementet	213,8	254,9	+ 41,2
IV. Försvarsdepartementet	3 874,3	4 152,2	+ 277,9
V. Socialdepartementet	6 596,3	8 078,5	+ 1 482,2
VI. Kommunikationsdepartementet	2 244,8	2 250,1	+ 5,4
VII. Finansdepartementet	1 097,5	1 234,9	+ 137,3
VIII. Ecklesiastikdepartementet	3 229,7	3 787,7	+ 558,0
IX. Jordbruksdepartementet	634,0	679,4	+ 45,4
X. Handelsdepartementet	269,0	282,6	+ 13,6
XI. Inrikesdepartementet	1 667,2	2 244,3	+ 577,1
XII. Civildepartementet	1 169,7	1 008,6	— 161,1
XIII. Oförutsedda utgifter	1,0	1,0	—
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	38,4	39,7	+ 1,2
Summa	21 278,3	24 355,5	+ 3 077,2
Utgifter för statens kapitalfonder:			
I. Luftfartsfonden	10,5	10,5	—
II. Riksgäldsfonden	830,0	890,0	+ 60,0
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	796,6	1 102,7	+ 306,1
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsför- luster	1,0	1,0	—
Summa	1 638,1	2 004,2	+ 366,1
Totalt för utgifterna på driftbudgeten	22 916,4	26 359,7	+ 3 443,4
Kapitalbudgeten			
Statens affärsverksfonder	1 114,1	1 165,3	+ 51,3
Luftfartsfonden	4,0	7,9	+ 3,9
Statens allmänna fastighetsfond	209,6	268,7	+ 59,1
Försvarets fonder	298,3	336,6	+ 38,4
Statens utlåningsfonder	854,1	1 231,7	+ 377,5
Fonden för låneunderstöd	283,5	385,4	+ 101,9
Fonden för statens aktier	7,7	—	— 7,7
Fonden för förslag till statsverket	41,9	56,6	+ 14,7
Diverse kapitalfonder	56,8	78,9	+ 22,1
Summa	2 869,9	3 531,1	+ 661,2

Inom *justitiedepartementets* verksamhetsområde bestäms utgifterna till största delen av anslagen till åklagarmyndigheterna, de allmänna domstolarna och kriminalvården. Den totala utgiftsökningen på driftbudgeten uppgår till ca 99 milj. kr. Av detta belopp betingas ca 16 milj. kr. av att anslaget belastas med ytterligare en halvårskostnad för läns- och distrikts-åklagarmyndigheterna, vilka förstатligats den 1 januari 1965. Vidare beror ca 40 milj. kr. på att kostnader för rådhusrätterna, vilka också förstатligats

den 1 januari 1965, inte beräknats i riksstaten för budgetåret 1964/65. För åklagarmyndigheterna föreslås inga personalförändringar. I fråga om domstolsväsendet föreslås en uppräknings med ca 1,5 milj. kr. främst för personalförstärkningar vid underrätterna. För kriminalvården begärs anslagsökningar med 14 milj. kr. för fortsatt upprustning. Särskilt kan nämnas förslag om förändringar av kriminalvårdens administration, förstärkning av bevakningspersonalen och ytterligare personal till centralanstalten i Kumla.

Under kapitalbudgeten föreslås investeringsanslag om sammanlagt ca 22 milj. kr. Medel beräknas till den pågående byggnadsverksamheten, bl. a. vid centralanstalten i Kumla, den blivande centralanstalten Österåker, två öppna 120-mannaanstalter och en för kvinnligt klientel avsedd anstalt för korttidsbehandling i samband med skyddstillsyn.

Medelsanvisningen inom *utrikesdepartementets* verksamhetsområde beräknas öka med ca 41 milj. kr. Huvuddelen av ökningen eller ca 29 milj. kr. hänför sig till anslagen till internationell biståndsverksamhet. Anslagen för bidrag till internationella organisationer ökar med 1,9 milj. kr. Utrikesförvaltningens avlönings- och omkostnadsanslag samt sakanslag i direkt samband med den inom utrikesförvaltningen bedrivna verksamheten, inkl. upplysningsarbetet utomlands, föreslås höjda med ca 10 milj. kr. Anslagshöjningarna betingas dels av allmän kostnadsstegring, dels av en viss förstärkning — främst i administrativt hänseende — av utrikesdepartementet.

Utgångspunkten för beräkning av utgifterna inom *försvarsdepartementets* verksamhetsområde har varit det belopp, 3 924,4 milj. kr., som bestämts på grundval av 1963 års försvarsbeslut. Detta basbelopp har räknats upp med 98,1 milj. kr. — motsvarande 2,5 procent — för teknisk utveckling och 247,4 milj. kr. för pris- och löneförändringar m. m. Avräkning av i arbetslöshetsbekämpande syfte förskottade medel för kasernrenoveringar m. m. föranleder slutligen en minskning med 1,6 milj. kr.

Utgifterna utom ramen för det militära försvaret uppgår till sammanlagt ca 94 milj. kr. Av beloppet avser 75 milj. kr. kostnader för flyttning av Svea livgarde och Svea ingenjörregemente, 7,7 milj. kr. priskompensation på kapitalbudgeten för budgetåret 1963/64 samt 5 milj. kr. kostnader för en beredskapsstyrka för FN-tjänst. Härtill kommer prisregleringsanslag med oförändrat 100 milj. kr., anslag till flygtekniska försöksanstalten av totalt ca 10 milj. kr. och investeringar i försvarets fabriksfond om preliminärt 17 milj. kr. De samlade utgifterna inom försvarsdepartementets verksamhetsområde utgör alltså ca 4 489 milj. kr. I förhållande till innevarande års riksstat innebär detta en ökning med ca 315 milj. kr.

Av utgifterna hänför sig enligt förslaget ca 4 152 milj. kr. till driftbudgeten och 337 milj. kr. till kapitalbudgeten.

Budgetförslaget har utarbetats på grundval av 1963 års försvarsbeslut. Liksom vid utarbetandet av budgetförslaget för innevarande år har efter-

sträfvats att anslagen till anskaffning av tygmateriel skall kunna utvecklas efter de år 1963 fastställda planerna. I enlighet härmed föreslås betydande anslagsökningar. Förslaget innebär beträffande dessa anslag ökningarna även i förhållande till myndigheternas äskanden. Detta har gjorts för att minska bemyndigandeskulden avseende tidigare medgivna beställningar i syfte att upprätthålla statsmakternas handlingsfrihet till försvarskostnadernas storlek efter budgetåret 1966/67, då det nu aktuella försvarsbeslutet upphör att gälla. Ökningarna jämfört med innevarande budgetår uppgår för arméns tygmaterielanslag till ca 18 milj. kr., för marinens anslag till anskaffning av fartyg och vapenmateriel till ca 14 milj. kr. samt för anslaget till flygmateriel till ca 97 milj. kr. Det har vidare ansetts erforderligt med ökningarna av anslagen för underhåll av tygmateriel. En ökning på 15 milj. kr. föreslås sålunda för drift och underhåll av flygmateriel m. m., medan ökningarna på 9,2 och ca 10 milj. kr. föreslås för arméns anslag till underhåll av tygmateriel m. m. respektive marinens anslag till underhåll av fartyg m. m. Slutligen kan nämnas, att anslagen till ersättningar till försvarets fastighetsfond preliminärt uppräknats med 23 milj. kr. I fråga om investeringar under kapitalbudgeten innebär förslaget, om kostnader för byggnadsarbeten för att möjliggöra bortflyttningen av I1 och Ing1 från Järvaältet frånräknas, en minskning i förhållande till innevarande budgetår med ca 30 milj. kr.

Inom *socialdepartementets* verksamhetsområde ökar anslagen på driftbudgeten med 1 482 milj. kr. till 8 079 milj. kr. Av denna kostnadsökning avser 1 193 milj. kr. folkpensioner och allmänna barnbidrag.

En ny standardhöjning av folkpensionerna föreslås skola genomföras den 1 juli 1965 med 150 kr. för ensam pensionär och med 230 kr. för två pensionsberättigade makar. Kostnaderna härför beräknas till omkring 150 milj. kr. Det förslag till reformering av den kommunala skatteutjämningen som tidigare berörts medför vidare en betydande kostnadsökning för staten. Enligt förslaget skall staten nämligen svara för finansieringen av samtliga folkpensionsförmåner med undantag för de kommunala bostadstilläggen, vilka i stället skall helt finansieras av kommunerna. De ökade utgifterna under folkpensionsanslaget beräknas uppgå till drygt 300 milj. kr. Härtill kommer automatiska kostnadsökningar m. m. för folkpensioneringen, beräknade till inemot 400 milj. kr. Folkpensionsanslaget beräknas alltså öka med sammanlagt 850 milj. kr. och kommer därigenom att uppgå till 4 475 milj. kr.

Som tidigare nämnts avses de allmänna barnbidragen skola höjas från 700 till 900 kr. Den förstärkning av familjestödet, som därmed genomföres från den 1 juli 1965, medför en höjning av barnbidragsanslaget med 343 milj. kr. jämfört med anslaget för innevarande budgetår.

Statens kostnader för sjukförsäkringen beräknas öka med 35 milj. kr.

till 430 milj. kr. Häri ingår en utgiftsökning till följd av ändringar i läkarevårdstaxan fr. o. m. den 1 januari 1965.

Den vid förra årets riksdag beslutade förbättringen av bidragsförskotten medför en ökning av anslagsbehovet från 31 till 60 milj. kr. Den som ett led i förbättringen av bl. a. åldringsvården genomförda statsbidragsgivningen till kommunernas kostnader för hemhjälpssysselsättningen får också sin fulla anslagsmässiga effekt för nästa budgetår. Anslaget härför beräknas då öka från 20 till 50 milj. kr.

Driftbudgetanslagen för nykterhetsvården ökar från 66 till 82 milj. kr. och för ungdomsvårdsskolorna från 26 till 29 milj. kr. De under socialdepartementets huvudtitel uppförda anslagen till rehabiliteringsverksamhet föreslås ökade med ca 10 milj. kr. till 58 milj. kr. Större delen av anslagsökningen avser tekniska hjälpmedel för rörelsehindrade.

På hälso- och sjukvårdens område ökar anslagen med 162 milj. kr. Kostnaderna för mentalsjukvården stiger med 101 milj. kr. Personalen vid de statliga mentalsjukhusen föreslås utökad med ca 270 nya tjänster. Anslagsökningen för de statliga undervisningssjukhusen, där bl. a. föreslås 25 nya läkartjänster, uppgår till ca 19 milj. kr. Statens bidrag till de kommunala undervisningssjukhusen beräknas öka med ca 20 milj. kr.

Socialdepartementets anslag på kapitalbudgeten beräknas öka från 126 till 133 milj. kr. Bosättningslånens maximibelopp föreslås höjda från 4 000 till 5 000 kr. Anslagsbehovet på bosättningslånefonden beräknas till 15 milj. kr. Till lånestöd för byggande av sjukhem inom långtidssjukvården upptas 50 milj. kr. För fortsatt utbyggnad av karolinska sjukhuset och akademiska sjukhuset i Uppsala beräknas 16 milj. kr. För byggnadsarbeten vid mentalsjukhusen beräknas i avvaktan på särskild proposition 35 milj. kr.

Kommunikationsdepartementets driftbudget uppgår nästa budgetår till 2 250 milj. kr., vilket innebär en nettoökning med ca 6 milj. kr. Till följd av den av fjolårets riksdag beslutade övergången till kalenderårsberäkning av anslaget till det statliga vägunderhållet, sker en anslagsminskning med 225 milj. kr. Bortsett härifrån ökar således anslagen på sjuätte huvudtiteln med ca 231 milj. kr. Av denna ökning faller ca 120 milj. kr. på väganlagen. Det statliga vägbyggandet och statens bidrag till det kommunala gatubyggandet uppräknas med 50 resp. 40 milj. kr. Motsvarande ökning i fråga om väg- och gatuunderhållsanslagen uppgår till 20 resp. 3 milj. kr. Bidragen till enskilda vägar ökar med ca 7 milj. kr. Försöksverksamhet med statsbidrag till byggande av enskilda vägar av särskild betydelse från fritidssynpunkt förordas. Anslagen till statlig och kommunal väg- och gatuhållning kommer att uppgå till 1 100 resp. 349 milj. kr. Anslaget för att täcka kostnader för övergång till högertrafik räknas upp med 60 milj. kr. och kommer därmed att uppgå till 100 milj. kr. För bidrag till vatten- och avloppsanläggningar beräknas 85 milj. kr, innebärande en ökning med 5 milj. kr. Anslagen under sjöfarten föreslås uppräknade med totalt ca 11

milj. kr. Ett särskilt anslag om 1,5 milj. kr. upptages för avveckling av de s. k. danviks- och fattigpenningarna, som sedan århundraden belastat sjöfarten till och från Stockholm. Ersättningen till SJ för drift av icke lönsamma järnvägslinjer beräknas till 210 milj. kr., vilket innebär en minskning med 5 milj. kr. Anslaget till ersättningen till postverket för befordran av tjänsteförsändelser räknas upp med ca 11 milj. kr. till 74 milj. kr. Det fr. o. m. innevarande budgetår uppförda anslaget på riksstaten för radions och televisionens skolprogram samt radions utlandssändningar ökar med ca 7 milj. kr. Underskottet på luftfartsfonden beräknas till oförändrat 10,5 milj. kr.

I fråga om kommunikationsdepartementets andel av kapitalbudgeten redovisas totalt sett en ökning av anslagen med ca 109 milj. kr. till 970 milj. kr. Vid jämförelsen har vattenfallsverkets investeringar icke medtagits då dessa fr. o. m. nästa budgetår redovisas under handelsdepartementet. Vad gäller medelsförbrukningsramarna beräknas investeringarna inom postverket, televerket, statens järnvägar, luftfartsverket samt väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond öka med sammanlagt ca 53 milj. kr. till ca 894 milj. kr. Ökningen hänför sig väsentligen till televerket. Syftet härmed är att ge verket resurser för ett fortsatt effektivt arbete för att minska köerna inom telefonområdet. Under statens allmänna fastighetsfond minskar medelsförbrukningen med ca 16 milj. kr. till ca 28 milj. kr., medan anslagsbehovet ökar med 5,3 milj. kr. till ca 22 milj. kr. Anslagen på övriga kapitalfonder höjes med ca 25 milj. kr. till ca 36 milj. kr. Praktiskt taget hela denna ökning hänför sig till fonden för låneunderstöd och avses för utlämnande av lån vid anskaffning av högertrafikbussar.

Anslagen inom *finansdepartementets* huvudtitel ökar med ca 137 milj. kr. till ca 1 235 milj. kr.

Anslagsutvecklingen sammanhänger främst med den reformering av den kommunala skatteutjämningen som redan tidigare berörts. Genom denna kommer de nuvarande skatteersättningarna till kommunerna i anledning av 1957 och 1961 års ortsavdragsreformer samt skattelindringsbidragen att ersättas av ett allmänt skatteutjämningsbidrag. Härigenom samt på grund av höjda utdebiteringar inom kommunerna m. m. beräknas anslagsbehovet för hithörande ändamål öka med 85 milj. kr. till 845 milj. kr. Sammanlagt kommer alltså dessa anslag att utgöra ungefär två tredjedelar av huvudtitelns totalsumma.

Det finansiella utvecklingsbiståndet föreslås ökat med ca 25 milj. kr., vilket är ungefär lika mycket som ökningen för innevarande budgetår. Totalt kommer det finansiella utvecklingsbiståndet att därigenom uppgå till ca 131 milj. kr.

Finansdepartementets anslag på kapitalbudgeten avser, förutom den del av utvecklingsbiståndet som anvisas över kapitalbudgeten, anslag för bl. a. datamaskiner för högre utbildning och forskning. Härför beräknas preli-

minärt 10 milj. kr. Vidare beräknas ökade medel till förskottering av projekteringskostnader för statliga husbyggnadsföretag m. m. med 15 milj. kr.

Utvecklingen under *ecklesiastikhuvudtiteln* kännetecknas av en betydande expansion inom flertalet verksamhetsområden. De mest utmärkande dragen i denna utveckling är den kraftiga förstärkningen av lärarutbildningens resurser och genomförande i full utsträckning av 1964 års studiesociala reform. I övrigt sker en kraftig expansion betingad av framför allt grundskolans genomförande och de icke-obligatoriska utbildningsområdenas snabba tillväxt samt av ökad aktivitet inom forskningen och kultursektorn.

Utgifterna på driftbudgeten ökar med sammanlagt 558 milj. kr. Den största delen av ökningen faller på skolväsendet med 341 milj. kr. Grundskolan som 1965/66 omfattar kommuner med inemot 90 procent av landets folkmängd medför ökade kostnader om 250 milj. kr. Trots en fortsatt kraftig utbyggnad av de gymnasiala skolformerna, främst fackskolan, stannar den anslagsmässiga ökningen för dessa skolor och realskolor vid 37 milj. kr. beroende på den successiva avvecklingen av de senare skolorna. Universitetsväsendets fortsatta planenliga utbyggnad avspeglas i en sammanlagd anslagsökning för högre utbildning och forskning med 89 milj. kr. vari även ingår en uppräkningsökning av forskningsrådsanslagen, som stiger med i genomsnitt 25 procent. Den av riksdagen godkända reformeringen av de gymnasiala skolorna samt expansionen av dessa skolformer och grundskolan kräver att ökade resurser ställs till lärarutbildningens och fortbildningens förfogande. Anslagen till klass- och ämneslärarna ökar med 30 milj. kr. innebärande en ökning med 35 procent. En stor ökning förutsattes även i fråga om utbildningen av yrkeslärare. Anslagen till allmänna kultur- och bildningsändamål uppräknas med 30 milj. kr. vilket möjliggör fortsatt utökad teaterverksamhet, fullföljande av reformer på folkbildningens område samt ökade insatser till musiklivets främjande. På det studiesociala området innebär föreliggande förslag att föregående års genomgripande reform av det studieekonomiska stödet till ungdomen slår igenom i full utsträckning. Utgiftsökningen på driftbudgeten uppgår till 59 milj. kr. vartill kommer en ökning på 215 milj. kr. på kapitalbudgeten.

Nettoökningen på kapitalbudgeten uppgår till ca 250 milj. kr. Som nyss angivits svarar fullföljandet av den studiesociala reformen för merparten härav, 215 milj. kr. I övrigt beräknas anslagen till byggnadsarbeten vid universitet och högskolor öka med 48 milj. kr. som en följd av utbyggnaden av den högre utbildningen och forskningen.

Vad gäller *jordbruksdepartementets* verksamhetsområde uppgår nettoökningen under driftbudgeten till ca 45 milj. kr. Härav disponeras nära hälften eller ca 20 milj. kr. till olika åtgärder för rationalisering på jordbrukets och skogsbrukets områden. Förslag framläggs om utvidgning av de särskilda rationaliseringsinsatserna i fråga om jordbruket i de fyra nord-

ligaste länen till att avse även Gävleborgs, Kopparbergs och Värmlands län samt landskapet Dalsland. För statsbidragsgivningen till byggande av skogsvägar förordas ändrade bestämmelser, som bl. a. innebär att högre bidrag kan lämnas till skogshuvudväg av betydelse ur fritidssynpunkt.

Anslagen till forskning och undervisning föreslås öka med tillhoppa ca 15 milj. kr. Förutom fortsatt förstärkning av lantbruks- och skogshögskolornas resurser innebär förslaget bl. a., att medel beräknas för upprustning av den veterinär-medicinska forskningen och undervisningen m. m.

Under jordbruksdepartementets del av kapitalbudgeten föreslås en sammanlagd medelsanvisning av 21 milj. kr. Förslagen innebär bl. a. att jordfonden tillförs 10 milj. kr. och att till markförvärv för naturvårdsändamål anvisas 2,5 milj. kr. Fiskerilånefonden främjas genom att ramen för lån ur fiskerilånefonden höjs från 7 till 8 milj. kr. För jordbrukets högskolor m. m. räknas för nästa budgetår med byggnadsinvesteringar på 9,8 milj. kr.

Handelsdepartementets driftbudget för nästa budgetår omfattar ca 283 milj. kr. I förhållande till riksstaten för innevarande budgetår innebär detta en nettoökning med ca 14 milj. kr. — Handelsdepartementets del av kapitalbudgeten beräknas för nästa budgetår till ca 480 milj. kr. Härav avser 310 milj. kr. vattenfallsverket.

Vad gäller de olika verksamhetsgrenar som sorterar under handelsdepartementet kan nämnas att för främjande av hantverk och industri förordas bl. a. att statens hantverks- och industrilånefond tillföres ytterligare 18 milj. kr., varvid fonden kommer att uppgå till 172 milj. kr. För att förstärka den kommersiella upplysningsverksamheten och bevakningen utomlands föreslås att för nästa budgetår anvisas sammanlagt 6,7 milj. kr. I förhållande till innevarande budgetår innebär detta en ökning med 0,8 milj. kr. Anslagen till Sveriges geologiska undersökning föreslås, främst för prospektering, bli höjda med 2,8 milj. kr. På energiområdet föreslås för atombolagets del en anvisning av 98 milj. kr. på driftbudgeten och 68 milj. kr. på kapitalbudgeten, innebärande en total utgiftsökning av 6 milj. kr. Här dominerar utgifterna för Marviken-stationen och Ranstad-verket. Anslaget till fonden för idrottens främjande föreslås bli höjt med 3,4 milj. kr. till ca 20 milj. kr. I fråga om handelsdepartementets del av kapitalbudgeten må även nämnas, att investeringsramen för vattenfallsverket föreslås minskad med 35 milj. kr. till 325 milj. kr.

För *inrikesdepartementets* del ökar utgifterna på driftbudgeten med ca 577 milj. kr. i förhållande till riksstaten för innevarande budgetår. Under kapitalbudgeten föreslås för nästa budgetår öknningar med ca 300 milj. kr.

Av ökningarna belöper 160 milj. kr. på lokaliseringstöd i form av bidrag och lån i enlighet med 1964 års riksdagsbeslut. För lokaliseringsverksamheten föreslås personella förstärkningar hos länsstyrelserna och arbetsmarknadsstyrelsen.

Totalt beräknas medel för i runt tal 500 nya tjänster inom landsstaten,

varav ett 100-tal för samhällsplanerings- och utredningsverksamhet, ca 200 vid de nya datasektionerna och ett 100-tal inom taxeringsväsendet.

Den dynamiska utveckling som kännetecknar det moderna produktionslivet ställer arbetsmarknadsorganen inför ständigt nya och växande uppgifter. Inom arbetsförmedlingen förstärkes i första hand den allmänna förmedlingen, som bl. a. handhar förmedlingen av tjänstemän. I allt tillföres arbetsförmedlingarna och länsarbetsnämnderna ca 100 tjänster varjämte ytterligare medel upptas för tillfällig personal. Till allmänna beredskapsarbeten föreslås ett anslag på 420 milj. kr. och till sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade 135 milj. kr. vilket innebär ökning- ar i förhållande till riksstaten för innevarande budgetår med 105 resp. 58 milj. kr. Till kostnaderna för arbetsmarknadsstyrelsens åtgärder för att anskaffa bostäder åt beredskapsarbetare, omskolnings elever, överflyttad arbetskraft m. fl. beräknas 23 milj. kr.

I fråga om bostadsbyggandet förutses att den höga investeringsnivå som uppnåddes 1964 även under innevarande år kommer att bibehållas och ytterligare något höjas. Det för år 1965 preliminärt fastställda bostadsbyggnadsprogrammet på 85 000 lägenheter föreslås utvidgat till 88 000 lägenheter. Därvid förutsättes att en utvidgning skall kunna beslutas senare, om den samhällsekonomiska utvecklingen ger anledning till en ändrad bedömning under årets lopp. Anslaget till Lånefonden för bostadsbyggande räknas upp med 160 milj. kr., som en följd av den ökning av bostadslångivningen som ägt rum under de senaste åren. Efterfrågan på förbättringslån beräknas öka avsevärt, sedan en riksomfattande inventering av åldringarnas bostadsförhållanden genomförts. Ramen för beslut om räntefria förbättringslån föreslås till 60 milj. kr., medan motsvarande långivning under senare år har omfattat knappt halva detta belopp. Främst med hänsyn till det merarbete länsbostadsnämnderna får i samband med förbättringslångivningens tillväxt föreslås personalförstärkningar vid nämnderna.

Utgifterna för polisväsendet, som förstатligats den 1 januari 1965, beräknas för budgetåret 1965/66 öka från ca 350 milj. kr. till ca 535 milj. kr. Kostnadsökningen, som alltså beräknas uppgå till ca 185 milj. kr., uppvägs delvis av att kommunbidrag beräknas inflyta med 120 milj. kr. högre belopp än för innevarande budgetår. Till största delen beror kostnadsökningen på att medel till den lokala polisorganisationen för första gången upptas för ett helt budgetår. Ett 100-tal nya tjänster, huvudsakligen polismans-tjänster, föreslås inrättade, praktiskt taget samtliga i Stockholm och Malmö. Medel beräknas vidare för en fortsatt teknisk upprustning inom polisväsendet. För inköp och utbyte av bilar och andra motorfordon, radiomateriel m. m. samt polisiär utrustning upptas 18 milj. kr.

Upprustningen av civilt försvaret föreslås nästa budgetår skola plan- enligt fortsättas enligt de riktlinjer för verksamheten, som godkänts av 1963 års riksdag. Anslagen uppräknas från 94 till 97 milj. kr. Härvid

har hänsyn inte tagits till den kompensation för kostnadsändringar, som förutsättes skola utgå enligt nämnda riktlinjer. Förslag härom beräknas kunna framläggas för riksdagen i en särskild proposition.

Utgifterna inom *civildepartementets* verksamhetsområde beräknas minska med ca 161 milj. kr. Riksstatsförslaget upptar inte någon motsvarighet till det i gällande riksstat uppförda förslagsanslaget till täckning av beräknade merkostnader för löner och pensioner m. m. på 300 milj. kr. Bortsett från detta anslag beräknas sålunda en nettoökning med ca 139 milj. kr. Denna är främst beroende på ökning av anslaget till personalpensionsförmåner m. m. med 63 milj. kr., anslaget till arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggspensioneringen med 70 milj. kr. och anslaget till arbetsgivaravgift till den allmänna sjukförsäkringen m. m. med 5 milj. kr.

Riksgäldsfondens underskott beräknas till 890 milj. kr., vilket innebär en ökning med 60 milj. kr. jämfört med riksstaten för innevarande budgetår.

Översikt av behållningar på riksstatsanslag

En sammanställning över anslagsbehållningar på riksstatsanslag den 30 juni 1964 torde i detta sammanhang få lämnas och fogas som bihang till statsrådsprotokollet (*bihang 4*). För en närmare specifikation av anslagsbehållningarnas utveckling hänvisas till riksrevisionsverkets budgetredovisning för budgetåret 1963/64. Sammanställningen upptar totalsummor av reserverade medel om 1 499 milj. kr. på driftbudgeten (exkl. avskrivningar) och av outnyttjade belopp om 1 412 milj. kr. på kapitalbudgeten. Detta innebär att anslagsbehållningarna under budgetåret 1963/64 minskat med 70 milj. kr. på driftbudgeten och ökat med 403 milj. kr. på kapitalbudgeten. Totalt har således skett en nettoökning med 333 milj. kr. Som jämförelse lämnas härefter uppgifter om motsvarande anslagsbehållningar under den senaste tioårsperioden.

	Medelsbehållning (miljarder kr.) vid utgången av budgetåret									
	1954 /55	1955 /56	1956 /57	1957 /58	1958 /59	1959 /60	1960 /61	1961 /62	1962 /63	1963 /64
Reservationer på driftbudgeten (exkl. avskrivningar av nya kapitalinvesteringar).....	1,26	1,27	1,28	1,07	1,12	1,14	1,41	1,47	1,57	1,50
Outnyttjade belopp på kapitalbudgeten.....	0,61	0,48	0,50	0,55	0,56	0,77	0,98	0,94	1,01	1,41
Tillhopa	1,87	1,75	1,78	1,62	1,68	1,91	2,39	2,41	2,58	2,91
Ökning (+) resp. minskning (—) under budgetåret	— 0,09	— 0,12	+ 0,03	— 0,16	+ 0,06	+ 0,23	+ 0,48	+ 0,02	+ 0,17	+ 0,33

På *driftbudgeten* innebar reservationsmedelsutvecklingen under budgetåret 1963/64 en minskning av behållningarna på nya och fortlöpande anslag med 32 milj. kr. Den sammanlagda behållningen på dessa anslag uppgick därigenom vid utgången av budgetåret till 1 465 milj. kr. I fråga om anslag som anvisats t. o. m. budgetåret 1962/63, s. k. äldre anslag, inträdde likaledes en minskning, som uppgick till 38 milj. kr.

Beträffande utvecklingen under de huvudtitlar, som uppvisade mera betydande reservationsmedelsbehållningar eller där större förändringar skett i behållningarna, kan följande nämnas. Under tredje huvudtiteln steg reservationsmedelsbehållningarna från 20 till 25 milj. kr. I huvudsak hänförde sig denna ökning till anslagen till internationell biståndsverksamhet. Fjärde huvudtiteln uppvisade en nettoökning med 10 milj. kr. till 558 milj. kr. Ökningen föll till större delen på anslagen till materiel för en svensk beredskapsstyrka för FN-tjänst och kostnader för deltagande i FN:s fredsstyrka på Cypern. Under åttonde huvudtiteln sjönk behållningarna med 13 milj. kr. till 41 milj. kr. Minskningarna skedde bl. a. under anslagen till inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet, högskolor m. m. med 8 milj. kr. och till naturastipendier åt studerande vid universiteten m. fl. läroanstalter med 4 milj. kr. Nionde huvudtiteln uppvisade en nettominskning av reservationsmedelsbehållningarna med 45 milj. kr. till 28 milj. kr. Denna förändring förklaras av att anslagen till jordbrukets rationalisering m. m., vägbyggnader å skogar i enskild ägo och åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. ombildats till förslagsanslag. Behållningen under elfte huvudtiteln sjönk med 46 milj. kr. till 203 milj. kr. Förändringen betingades dels av en minskning av anslagen till sysselsättningspolitiska åtgärder med 64 milj. kr. samt till bostadsförbättringsverksamhet med 13 milj. kr. och dels av en ökning av anslagen inom civilförsvarets område till anskaffande av civilförsvarmateriel och byggande av skyddsrum med 20 resp. 7 milj. kr.

För innevarande budgetår beräknades i prop. 1964: 150 att behållningarna på reservationsanslagen skulle öka med 200 milj. kr. Främsta orsaken härtill var att anslaget till vägunderhåll i samband med en övergång till kalenderårsberäkning av anslaget beräknades täcka ett och ett halvt års medelsförbrukning. Nu gjorda beräkningar innebär ett antagande om en ökning med 300 milj. kr.

För budgetåret 1965/66 torde man kunna räkna med totalt sett oförändrade reservationsmedelsbehållningar.

För *kapitalbudgetens* anslag innebar förändringarna under budgetåret 1963/64 en ökning av medelsbehållningarna med 403 milj. kr. Behållningarna på nya och fortlöpande anslag ökade med 437 milj. kr. medan behållningarna på äldre anslag minskade med 34 milj. kr. Beträffande utvecklingen under de olika fonderna kan nämnas följande. Anslagsbehåll-

ningarna under statens affärsverksfonder uppvisade en nettoökning med 58 milj. kr. Under de olika fonderna skedde en ökning av behållningarna i fråga om televerkets och statens vattenfallsverks fonder med 26 resp. 45 milj. kr. medan postverkets och statens järnvägars fonder minskade med 5 resp. 9 milj. kr. Reservationen under statens allmänna fastighetsfond steg med 72 milj. kr. Under försvarets fonder uppkom en ökning med 197 milj. kr. Av ökningen hänförde sig 112 milj. kr. till anslag som anvisades i samband med utflyttningen av Svea livgarde och Svea ingenjörregemente. Behållningen under statens utlåningsfonder steg med 71 milj. kr. Den största förändringen under denna fond skedde i fråga om lånefonden för bostadsbyggande, som ökade med 78 milj. kr. Beträffande fonden för låneunderstöd steg behållningen med 34 milj. kr. Ökningen under denna fond hänförde sig till anslaget till internationella utvecklingsfonden och anslaget till lån till utbyggnad av oljelagringen 1963—1969 om vardera 17 milj. kr. Minskningen av behållningen under fonden för förslag till statsverket på 35 milj. kr., förklaras av förbrukningen av inneliggande reservation om 33 milj. kr. på anslaget till särskild lagring av livsmedel.

I prop. 1964: 150 beräknades det samlade beloppet av kvarstående anslagsbehållningar komma att minska med 300 milj. kr. under innevarande budgetår. De förnyade kalkyler som nu gjorts tyder på en minskning med 200 milj. kr.

För budgetåret 1965/66 synes det sannolikt att anslagsbehållningarna kommer att minska med 200 milj. kr.

Översikt av riksrevisionsverkets inkomstberäkning

Beräkningen av inkomsterna på driftbudgeten under innevarande och nästa budgetår bygger på en bedömning av den samhällsekonomiska utvecklingen fram till våren 1966. Mot bakgrund av utvecklingen under 1964 och nu skönjbara tendenser för 1965 har riksrevisionsverket räknat med en fortsatt ökning av nationalprodukten under 1965 vid full sysselsättning och ökande utrikeshandel.

Enligt det nu beräknade utfallet för *budgetåret 1964/65* skulle inkomsterna på driftbudgeten komma att uppgå till 23 719 milj. kr. eller 758 milj. kr. mer än det i riksstaten upptagna beloppet. Av ökningen faller 600 milj. kr. på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. och 100 milj. kr. på allmän varuskatt.

För *budgetåret 1965/66* beräknas inkomsterna till 25 575 milj. kr. Jämfört med det nu beräknade utfallet för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 1 857 milj. kr. Av denna ökning hänför sig 800 milj. kr. till inkomstskatttiteln och återstoden bl. a. till allmänna varuskatten och automobilskattemedlen.

I tabellen nedan redovisas resultatet av riksrevisionsverkets beräkningar för innevarande och nästa budgetår. Utfallet för budgetåret 1963/64 och de i gällande riksstat upptagna beloppen har medtagits som jämförelse.

I det följande lämnar jag en sammanfattande redogörelse för riksrevisionsverkets beräkningar. Härvid upptager jag till behandling endast de inkomstitlar som på grund av sin storlek eller av andra skäl är av särskilt intresse. I övrigt får hänvisas till det vid denna bilaga fogade bihang 1.

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Statens behållna nettoinkomst på denna titel framkommer som skillnaden mellan de inkomster och utgifter som redovisas över titeln. Inkomsterna utgöres till helt övervägande del av preliminär skatt, som huvudsakligen i form av källskatt nära följer skatteunderlagets utveckling. De mest betydande utgiftsposterna är utbetalningarna av kommunalskattemedel, överskjutande skatt och utbetalningar till de allmänna försäkringskassorna. Riksrevisionsverket lämnar inledningsvis en redogörelse för de antaganden om inkomstutvecklingen för fysiska personer och aktiebolag som ligger till grund för verkets beräkning av inkomsterna på inkomstskattetiteln.

Av de totala beskattningsbara inkomsterna enligt 1964 års taxering hänförde sig drygt 91 procent till *fysiska personer*. Inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, som utgjorde drygt 87 procent av fysiska personers nettoinkomster, ökade från 1962 till 1963 med 9,2 procent. För 1964 räknar riksrevisionsverket, på grundval av tillgängliga statistiska data över timförtjänsternas och sysselsättningens utveckling, med att den totala lönesumman ökade med 9 procent. Beträffande inkomst av andra förvärvskällor

	1963/64 utfall	1964/65		1965/66	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1963/64 till ny beräk- ning 1964/65	ny beräk- ning 1964/65 till 1965/66
	milj. kr.					
Skatt å inkomst och för- mogenhet m. m.	8 545	9 700	10 300	11 100	+ 1 755	+ 800
Övrig skatt å inkomst, förmogenhet och rö- relse	407	414	443	413	+ 36	— 30
Automobilskattemedel	1 820	1 910	1 970	2 090	+ 150	+ 120
Tullar och acciser	8 377	8 715	8 856	9 429	+ 479	+ 573
Uppbörd i statens verk- samhet	309	498	534	733	+ 225	+ 199
Diverse inkomster	408	466	501	426	+ 93	— 75
Statens affärsverksfon- der	340	501	353	578	+ 13	+ 225
Övriga kapitalfonder ..	721	757	762	806	+ 41	+ 44
Summa inkomster	20 927	22 961	23 719	25 575	+ 2 792	+ 1 857

än tjänst, för vilka statistiskt material saknas nästan helt, räknar riksrevisionsverket med en ökning vid 1965 års taxering motsvarande den som registrerades vid 1964 års taxering eller med inemot 4 procent. Sammanfattningsvis innebär kalkylerna en ökning av fysiska personers inkomster med omkring 8 procent från 1963 till 1964.

Vid beräkningen av lönesummans ökning från 1964 till 1965 har riksrevisionsverket i första hand tagit hänsyn till dels de avtalsmässiga löneökningarna, dels att lönenivån vid slutet av 1964 till följd av löneglidning överstiger den för 1964 genomsnittliga. På grundval av sin bedömning av den samhällsekonomiska utvecklingen under 1965 har verket vidare funnit en fortsatt löneglidning och en viss ytterligare ökning av antalet anställda sannolik. För den totala lönesumman har riksrevisionsverket räknat med en något mindre ökning under 1965 än under 1964. För fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har räknats med ungefär samma ökning 1965 som 1964, d. v. s. med inemot 4 procent.

För fysiska personers inkomster under de första månaderna 1966 har riksrevisionsverket, i brist på underlag för en egentlig bedömning av utvecklingen, schablonmässigt antagit att såväl inkomst av tjänst som av övriga förvärvskällor kommer att öka med 4 procent.

Aktiebolagens taxerade inkomster ökade från 1963 års till 1964 års taxering med 13,5 procent. De taxerade inkomsterna vid 1965 års taxering har av riksrevisionsverket beräknats öka med 5 procent. Detta antagande grundas på en enkät till ett antal större bolag, vilka vid 1964 års taxering svarade för tre fjärdedelar av samtliga bolags taxerade inkomster. Bolagen har därvid haft att beakta möjligheterna till det särskilda investeringsavdraget för maskininvesteringar. Mellan 1965 och 1966 års taxeringar har riksrevisionsverket mot bakgrund av de allmänna förutsättningarna om konjunkturutvecklingen räknat med en motsvarande uppgång av bolagsinkomsterna.

Med utgångspunkt i de nu redovisade antagandena om skatteunderlagets utveckling har riksrevisionsverket beräknat statens behållna inkomst på inkomstskatttiteln budgetåret 1964/65 till avrundat 10 300 milj. kr. eller drygt 1 700 milj. kr. mer än under budgetåret 1963/64. Denna ovanligt stora ökning är framför allt betingad av den kraftiga uppgången i preliminärskatteuppbörden som förutom med skatteunderlagets ökning även sammanhänger med bl. a. slopandet av rätten till avdrag för folkpensionsavgiften. För budgetåret 1965/66 räknar riksrevisionsverket med en ökning av den behållna inkomsten med 800 milj. kr. (räknat från avrundade tal för 1964/65 och 1965/66).

Beträffande transaktionerna över *fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel* räknar riksrevisionsverket med nettoavsättningar med 125 milj. kr. för budgetåret 1964/65 och med 200 milj. kr. budgetåret 1965/66.

Inkomstskattetitelnns utveckling under budgetåren 1963/64—1965/66

	1963/64 utfall	1964/65		1965/66	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1963/64 till ny beräk- ning 1964/65	ny beräk- ning 1964/65 till 1965/66
	milj. kr.					
<i>Inkomster</i>	19 433	21 170	22 330	24 270	+ 2 897	+ 1 940
därav						
preliminär skatt	17 445	19 200	20 060	21 900	+ 2 615	+ 1 840
kvarstående skatt ..	899	930	1 180	1 250	+ 281	+ 70
övriga inkomster	1 089	1 040	1 090	1 120	+ 1	+ 30
<i>Utgifter</i>	10 888	11 500	12 080	13 140	+ 1 192	+ 1 060
därav						
kommunalskatteme- del	7 582	8 330	8 640	9 730	+ 1 058	+ 1 090
överskjutande skatt ..	1 484	1 300	1 460	1 300	— 24	— 160
övriga utgifter	1 822	1 870	1 980	2 110	+ 158	+ 130
Behållen nettoinkomst..	8 545	9 670	10 250	11 130	+ 1 705	+ 880

Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse. Under denna rubrik har, som framgår av särskild sammanställning, inräknats bl. a. arvsskatt och gåvoscatt, lotterivinstskatt samt omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. Inkomsterna under sistnämnda inkomsttitel föreslås av riksrevisionsverket fr. o. m. 1965/66 redovisas på två inkomsttitlar benämnda Stämpelskatt och stämpelavgift samt Expeditionsavgifter, varav den senare föreslås skola redovisas under rubriken Uppbörd i statens verksamhet. De båda föreslagna inkomsttitlarna har av riksrevisionsverket beräknats till sammanlagt 170 milj. kr. för 1965/66, varav 130 milj. kr. på titeln Stämpelskatt och stämpelavgift och 40 milj. kr. på titeln Expeditionsavgifter. Uppräkningen av inkomsttitlarna arvsskatt och gåvoscatt samt lotterivinstskatt för 1964/65 befinnas av en omläggning av uppbördsförfarandet som kommer att medföra en snabbare inleverans av inkomsterna under dessa titlar.

Under denna rubrik faller jämväl inkomsttiteln Skogsvårdsavgifter. Riksrevisionsverket har för budgetåret 1964/65 uppskattat inkomsterna under denna titel till 10,2 milj. kr. och föreslår, i avvaktan på beslut om promilletalets storlek, att inkomsttiteln för budgetåret 1965/66 uppföres med samma belopp.

Automobilskattemedel. Riksrevisionsverkets beräkning av inkomsterna under ifrågavarande titlar framgår av följande tabell.

	1963/64 utfall	1964/65		1965/66	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1963/64 till ny beräk- ning 1964/65	ny beräk- ning 1964/65 till 1965/66
	milj. kr.					
Arvsskatt och gåvo- skatt	152	140	150	155	— 2	+ 5
Lotterivinstskatt	94	92	110	105	+ 16	— 5
Omsättnings- och expe- ditionsstämplat m.m. ¹	139	160	160	130	+ 21	— 30
Övrigt	22	22	23	23	+ 1	—
Summa	407	414	443	413	+ 36	— 30

¹ 1965/66: Stämpelskatt och stämpelavgift.

Tullar och acciser. Inkomsterna under denna grupp av inkomsttitlar beräknas som framgår av särskild tabell stiga med 479 milj. kr. från 1963/64 till 1964/65 och med ytterligare 573 milj. kr. till 1965/66. Av ökningen 1964/65 faller 346 milj. kr. på allmän varuskatt, 41 milj. kr. på tullmedel och 33 milj. kr. på omsättningsskatten på motorfordon. För 1965/66 förutses en av beskattningsunderlagets tillväxt betingad ökning av den allmänna varuskatten med 400 milj. kr. Beräkningen av tullmedelsuppbörden utgår från nu gällande tullreduceringar för EFTA-varor och förutsätter att den planerade tullsänkningen den 31 december 1965 kommer att genomföras.

Uppbörd i statens verksamhet. De under denna rubrik uppförda inkomsttitlarna gav under budgetåret 1963/64 en sammanlagd nettotinkomst av 309 milj. kr. I riksstaten för innevarande budgetår är inkomsterna under förevarande inkomsttitlar upptagna med ett belopp av 498 milj. kr. medan det nu beräknade utfallet innebär en inkomst av 534 milj. kr. Huvuddelen av den beräknade ökningen från 1963/64 till 1964/65 hänför sig till bidrag från kommuner i samband med förstatligandet av polis- och domstolsväsen-

	1963/64 utfall	1964/65		1965/66	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1963/64 till ny beräk- ning 1964/65	ny beräk- ning 1964/65 till 1965/66
	milj. kr.					
Fordonsskatt	510	550	550	590	+ 40	+ 40
Trafikomläggningsskatt	88	95	95	100	+ 7	+ 5
Bensin- och brännolje- skatt	1 223	1 265	1 325	1 400	+ 102	+ 75
Summa	1 821	1 910	1 970	2 090	+ 149	+ 120

	1963/64 utfall	1964/65		1965/66	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1963/64 till ny beräk- ning 1964/65	ny beräk- ning 1964/65 till 1965/66
milj. kr.						
Tullmedel	959	950	1 000	1 020	+ 41	+ 20
Allmän varuskatt	3 154	3 400	3 500	3 900	+ 346	+ 400
Särskilda varuskatter . .	418	430	430	445	+ 12	+ 15
Omsättningsskatt å mo- torfordon	277	300	310	350	+ 33	+ 40
Regleringsavgift och ac- cis å fettvaror m. m.	7	5	5	5	— 2	—
Skatt å kaffe	18	—	—	—	— 18	—
Tobaksskatt	997	1 040	1 025	1 050	+ 28	+ 25
Rusdrycksförsäljnings- medel av partihan- delsbolag	20	20	20	20	—	—
Rusdrycksförsäljnings- medel av detaljhan- delsbolag	40	45	49	49	+ 9	—
Skatt å sprit	1 457	1 475	1 475	1 500	+ 18	+ 25
Skatt å vin	137	140	137	145	—	+ 8
Skatt å malt- och läske- drycker	216	210	205	210	— 11	+ 5
Energiskatt	677	700	700	735	+ 23	+ 35
Summa	8 377	8 715	8 856	9 429	+ 479	+ 573

det. För 1965/66 har de sammanlagda inkomsterna av förevarande inkomsttitlar beräknats till 733 milj. kr. eller 199 milj. kr. mer än det nu beräknade utfallet för 1964/65. Av denna ökning hänför sig 150 milj. kr. till kommunbidrag till kostnader för polisväsendet, en ökning som uppkommer genom att bidragen kommer att utgå hela budgetåret 1965/66 mot endast halva budgetåret 1964/65. Av ökningen i övrigt hänför sig, som jag tidigare berört, 40 milj. kr. till en ny inkomsttitel benämnd Expeditionsavgifter.

Inkomsterna vid statens mentalsjukhus har i avvaktan på ställningstagande till föreslagen höjning av vårdavgiften beräknats till 50 milj. kr. vartdera budgetåret 1964/65 och 1965/66. Slutligen föreslår riksrevisionsverket att kommunbidragen för rådhusrätternas förstatligande redovisas på samma inkomsttitel som bidrag till kostnader för polisväsendet m. m. och att titeln rubricering härvid ändras till Bidrag till kostnader för polis- och domstolsväsendet m. m. Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på ifrågavarande titel till 170 milj. kr. budgetåret 1964/65 och 320 milj. kr. budgetåret 1965/66.

Diverse inkomster. Inkomsterna på de till denna grupp hänfödda inkomsttitlarna beräknas innevarande år öka med 93 milj. kr. medan för 1965/66 en minskning med 75 milj. kr. förutses. Avgörande för denna utveckling

	1963/64 utfall	1964/65		1965/65	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1963/64 till ny beräk- ning 1964/65	ny beräk- ning 1964/65 till 1965/66
	milj. kr.					
Bötesmedel	42	44	44	46	+ 2	+ 2
Totalisatormedel	74	77	77	80	+ 3	+ 3
Tipsmedel	112	105	130	135	+ 18	+ 5
Lotterimedel	125	130	130	135	+ 5	+ 5
Övriga diverse inkomster	55	110	120	30	+ 65	— 90
Summa	408	466	501	426	+ 93	— 75

är de återbetalningar med 90 milj. kr. av kostnader för svenska FN-styrkor som skett innevarande budgetår. För nästa budgetår förutses inte någon motsvarande återbetalning komma att äga rum.

Statens affärsverksfonder. Resultatet av riksrevisionsverkets beräkningar sammanfattas i följande tabell.

Postverkets inkomster utgjorde 1963/64 823 milj. kr. och driftkostnaderna 807 milj. kr., varför överskottet på den egentliga poströrelsen och postbanken uppgick till 16 milj. kr. För budgetåren 1964/65 och 1965/66 beräknas inkomsterna till 1 020 resp. 1 079 milj. kr. och utgifterna till 992 resp. 1 053 milj. kr. Överskotten skulle således uppgå till 28 resp. 26 milj. kr. Vid denna beräkning har förutsatts bifall till generalpoststyrelsens framställningar om höjningar av ersättningarna för bestyret med skatteuppbörden och för utbetalningarna av folkpensioner och barnbidrag.

Televerkets inkomster utgjorde 1963/64 1 589 milj. kr. medan driftutgifterna uppgick till 1 475 milj. kr. (i båda fallen exklusive ränta på balanserade ljudradio- och TV-medel). Överskottet blev således 114 milj. kr. Televerkets inleverans till statsverket uppgick till 35 milj. kr. För budgetåren 1964/65 och 1965/66 beräknas inkomsterna till 1 830 resp. 1 962 milj. kr. och utgifterna till 1 752 resp. 1 748 milj. kr. Överskotten skulle således för 1964/65 uppgå till 78 milj. kr. och för 1965/66 214 milj. kr. Från dessa överskott skall vidare dragas de överskott av radiolicensmedel som uppstår på ljudradiorörelsen resp. på televisionsrörelsen sedan från inkomsterna dragits kostnaderna för programproduktion, -distribution och investeringar. Med justeringar härför skulle som rest att inleverera till statsverket kvarstå 54 milj. kr. avseende 1964/65 och 170 milj. kr. avseende 1965/66. Televerket anför att någon inleverans av överskottsmedel inte beräknas kunna ske 1964/65. Under förutsättning av bifall till telestyrelsens framställning angående investeringsanslag till rörelsemedel för budgetåret 1965/66 beräknar televerket den möjliga inleveransen detta budgetår till

	1963/64 utfall	1964/65		1965/66	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1963/64 till ny beräk- ning 1964/65	ny beräk- ning 1964/65 till 1965/66
	milj. kr.					
Postverket	5	45	35	26	+ 30	— 9
Televerket	35	140	1	185	— 34	+ 184
Statens järnvägar	—	1	1	42	+ 1	+ 41
Statens vattenfallsverk .	276	285	285	290	+ 9	+ 5
Domänverket	24	30	31	35	+ 7	+ 4
Summa	340	501	353	578	+ 13	+ 225

185 milj. kr., bestående av tidigare inte inlevererade överskott ackumulerade under budgetåren 1962/63—1964/65. Riksrevisionsverket, som tillstyrkt telestyrelsens framställning om ökade rörelsemedel, anför att verket förutsett att det skall åligga telestyrelsen att vid behov utnyttja den rörliga krediten för att undvika att överskott balanseras från ett budgetår till ett annat i annan mån än som kan förklaras av bristande kännedom om det exakta rörelseresultatet vid budgetårets utgång. Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna för televerket till ett formellt belopp av 1 milj. kr. för 1964/65 och till 185 milj. kr. för 1965/66.

Inkomsterna vid statens järnvägar uppgick 1963/64 till 1 702 milj. kr. och driftutgifterna (exkl. avskrivningar) till 1 554 milj. kr., varför ett överskott före avskrivningar på 148 milj. kr. uppkom. Då avskrivningar verkställdes till ett belopp av 206 milj. kr. uppkom ett totalt underskott på 58 milj. kr. För 1964/65 och 1965/66 beräknas inkomsterna till 1 926 resp. 1 965 milj. kr. och driftutgifterna före avskrivningar till 1 630 resp. 1 635 milj. kr. Beräkningen av inkomsterna förutsätter bl. a. att full kompensation erhålles för den ekonomiska belastning som statens järnvägars skyldighet att trafikera olönsamma järnvägslinjer utgör. Överskotten före avskrivningar kan således beräknas till $(1\,926 - 1\,630 =) 296$ milj. kr. 1964/65 och $(1\,965 - 1\,635 =) 330$ milj. kr. 1965/66. Härav beräknas 215 resp. 225 milj. kr. komma att tagas i anspråk för planenliga avskrivningar, varför överskott på 81 resp. 105 milj. kr. skulle komma att kvarstå efter avskrivningar. Då förräntningskravet efter nedskrivning av statskapitalet med 417 milj. kr. och med gällande normalränta 5,25 % uppgår till 107 milj. kr. såväl 1964/65 som 1965/66 skulle full förräntning ernås sedan medel avsatta för pensionsförpliktelser tagits i anspråk med 26 resp. 2 milj. kr. Behovet av extra avskrivningar för att inhämta tidigare uppkommen brist i avskrivningarna beräknas till 143 milj. kr., vartill kommer den brist som uppkommer genom nyssnämnda ianspråktagande av pensionsmedel. Om inleveransen till statsverket 1964/65 begränsas till 1 milj. kr. skulle extra

avskrivningar kunna verkställas med 106 milj. kr. 1964/65. Det kvarstående behovet av extra avskrivningar 1965/66 skulle då uppgå till 65 milj. kr. ($143 + 26 + 2 - 106$) och den möjliga inleveransen till ($107 - 65 =$) 42 milj. kr. I överensstämmelse med järnvägsstyrelsens förslag föreslår riksrevisionsverket att inkomsterna för statens järnvägar beräknas till 1 milj. kr. 1964/65 och till 42 milj. kr. 1965/66.

Inkomsterna vid statens vattenfallsverk utgjorde 1963/64 719 milj. kr. och driftkostnaderna 427 milj. kr. Av det uppkomna överskottet på 293 milj. kr. inlevererades 275 till statsverket. För budgetåren 1964/65 och 1965/66 uppskattas inkomsterna till 745 resp. 775 milj. kr. och driftkostnaderna till 460 resp. 485 milj. kr. Överskotten skulle sålunda utgöra 285 resp. 290 milj. kr.

Domänverkets räkenskapsår är kalenderår. Kalenderåret 1963 uppgick inkomsterna till 572 milj. kr. och driftkostnaderna till 547 milj. kr. Överskottet var således 24 milj. kr., vilket belopp utgjorde domänverkets inleverans till statsverket budgetåret 1963/64. För budgetåren 1964/65 och 1965/66 beräknas domänverkets inleveranser till 31 resp. 35 milj. kr.

Övriga kapitalfonder. Riksrevisionsverkets beräkning har sammanfattats i följande tabell.

Inkomsterna från andra kapitalfonder än statens affärsverksfonder består till närmare hälften av räntebetalningar på under statens utlåningsfonder utlånade medel. Den dominerande lånefonden är lånefonden för bostadsbyggande, på vilken räntebetalningarna 1965/66 beräknas till 370 milj. kr. Inkomsterna från titeln fonden för statens aktier domineras helt av avkastningen från LKAB. Av den staten tillfallande vinsten från LKAB avgår av-

	1963/64 utfall	1964/65		1965/66	Förändring från	
		riksstat	ny be- räkning		utfall 1963/64 till ny beräk- ning 1964/65	ny beräk- ning 1964/65 till 1965/66
	milj. kr.					
Riksbanksfonden	100	100	100	100	—	—
Statens allmänna fastig- hetsfond	34	43	43	47	+ 9	+ 4
Försvarets fonder	41	44	45	51	+ 4	+ 6
Statens utlåningsfonder	334	357	360	397	+ 26	+ 37
Fonden för låneunder- stöd	12	10	10	10	— 2	—
Fonden för statens ak- tier	82	85	85	85	+ 3	—
Statens pensionsfonder	76	77	77	78	+ 1	+ 1
Diverse kapitalfonder..	42	41	42	38	—	— 4
Summa	721	757	762	806	+ 41	+ 44

sättning för stöd till industriellt forsknings- och utvecklingsarbete, vilken avsättning beräknas till 25 milj. kr. såväl 1964/65 som 1965/66. Beräkningen av inkomsttiteln diverse kapitalfonder utgår bl. a. ifrån att en särskild av överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap förvaltd kapitalfond, cisternanläggningars fond, inrättas för redovisning av de oljelagringsanläggningar, som för närvarande redovisas av väg- och vattenbyggnadsverket.

Investeringsplan för budgetåret 1965/66

För varje statlig kapitalfond fastställs årligen en investeringsstat, på vars ena sida redovisas beloppet av den sammanlagda bruttoinvesteringen i fonden enligt av riksdagen fattade anslagsbeslut och på vars andra sida upptas dels tillgängliga avskrivningsmedel inom fonden (årsavskrivning), dels avskrivningsmedel anvisade över riksstaten (grundavskrivning), dels övriga för investering disponibla kapitalmedel, dels ock i förekommande fall bidrag från särskilda fonder eller kommuner till investeringsföretagens genomförande. Saldot mellan dessa poster anger det nettotillskott av kapitalmedel som erfordras för de beslutade bruttoinvesteringarnas genomförande och betecknas investeringsbemyndigande. Investeringsbemyndigandena för de olika kapitalfonderna sammanställs till en investeringsplan, vars summa, sedan avdrag skett för återbetalning av kapitalmedel över fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster och i förekommande fall även från andra fonder, utvisar den totala nettoinvesteringen av lånemedel, som erfordras för genomförande av samtliga av de av riksdagen beslutade investeringarna. Investeringsplanen utgör kapitalbudgetens utgiftssida enligt riksstaten. På kapitalbudgetens inkomstsida upptas under beteckningen lånemedel en balanspost med samma belopp som investeringsplanens slutsumma.

Förslag om att medelsanvisning som avser drivmedelsförråd, oljelagringsanläggningar och liknande försvarsberedskapsändamål inte längre bör ske under väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond utan under en ny kapitalfond har framlagts av överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap. Över framställningen har riksrevisionsverket avgivit infordrat utlåtande. Fonden bör under benämningen förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap komma till stånd den 1 juli 1965. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter beträffande inrättandet av den nya fonden.

Förslag framlägges denna dag om avlåtande till riksdagen av framställningar om investeringsanslag under olika kapitalfonder med följande totala belopp.

I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	13 000 000	
B. Televerkets fond	529 000 000	
C. Statens järnvägars fond	310 000 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	310 000 000	
E. Domänverkets fond	3 315 000	1 165 315 000
II. Luftfartsfonden		
		7 900 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		
		268 714 000
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	319 628 000	
B. Försvarets fabriksfond	17 000 000	336 628 000
V. Statens utlåningsfonder		
		1 231 656 000
VI. Fonden för låneunderstöd		
		385 406 000
VIII. Fonden för förslag till statsverket		
		56 600 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets för- rådsfond	51 500 000	
B. Statens datamaskinfond	10 000 000	
C. Jordfonden	10 000 000	
D. Förrådsfonden för ekonomisk försvars- beredskap	7 400 000	78 900 000
Summa kr.		3 531 119 000

För genomförandet av de i föregående sammanställning upptagna investeringarna på totalt 3 531 milj. kr. skall såsom inledningsvis framhållits i första hand anlitas dels de avskrivningsanslag för ifrågavarande investeringar som i annat sammanhang denna dag äskas på driftbudgeten, dels tillgängliga avskrivningsmedel inom fonderna och dels övriga under fonderna disponibla kapitalmedel. Avskrivningsmedlen på riksstatsförslagens driftbudget uppgår till 1 103 milj. kr. Enligt från de fondförvaltande myndigheterna lämnade uppgifter kan avskrivningsmedlen inom de på riksstatsförslagens investeringsstater upptagna fonderna uppskattas till sammanlagt 1 018 milj. kr. Härav avser 313 milj. kr. statens järnvägars fond.

Järnvägsstyrelsen har i sin beräkning för budgetåret 1965/66 utgått ifrån ett planenligt avskrivningsbehov av 250 milj. kr., varav 225 milj. kr. för den egentliga järnvägsdriften, 5 milj. kr. för förråds- och verkstadsrörelserna samt 20 milj. kr. för bildriften. Motsvarande avskrivningsmedel inom fonden har styrelsen emellertid upptagit till 248 milj. kr. Styrelsen har därvid med utgångspunkt från äskade belopp rörande ersättning för drift av icke lönsamma järnvägslinjer och för driftkostnader för försvarsberedskap räk-

nat med att i resultatutjämnande syfte få ta 2 milj. kr. i anspråk av tidigare till delkontot för pensionsförpliktelser inom värdeminskningsskontot avsatta medel.

Styrelsen har vidare i samband med beräkningarna av överskottet för nästa budgetår förutsatt, att styrelsen får disponera 65 milj. kr. av uppkommande överskott — som styrelsen efter gjorda avskrivningar, vid oförändrad lönenivå och vid de i det föregående angivna förutsättningarna uppskattat till 105 milj. kr. — till extra avskrivningar för att dels reducera tidigare uppkommen brist i avskrivningarna, dels återföra vad som för sistnämnda budgetår disponeras av pensionsavsättningarna. Chefen för kommunikationsdepartementet föreslår senare denna dag att för budgetåret 1965/66 ersättningen för drift av olönsamma banor bör utgå med 210 milj. kr. (Db VI: H 4) och att högst 30 milj. kr. får tas i anspråk av de tidigare pensionsavsättningarna (Kb I: K: C). Vidare har frågan om ersättning för driftkostnader för försvarsberedskap överlämnats till affärsverksutredningen för att beaktas av utredningen vid fullgörandet av dess uppdrag.

Med anledning härav har jag nästa budgetår beräknat överskottet efter ordinarie avskrivningar till 82 milj. kr. och att av pensionsavsättningarna 19 milj. kr. kan komma att behöva disponeras. I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår bör överskottet även för nästa budgetår användas för att inhämta återstoden av tidigare uppkommen brist i avskrivningarna om 143 milj. kr. För innevarande budgetår har räknats med att 100 milj. kr. av överskottet disponeras för detta ändamål. Återstoden om 43 milj. kr. bör täckas under nästa budgetår. Däremot anser jag mig inte kunna föreslå att genom en extra avsättning återföring sker till delkontot för pensionsförpliktelser av de belopp som disponeras för resultatutjämnning under innevarande och nästa budgetår. Avskrivningsmedlen inom statens järnvägars fond bör således upptas till $(250 - 19 + 43)$ 274 milj. kr. vilket är 39 milj. kr. mindre än vad järnvägsstyrelsen föreslagit. Jag vill dock erinra om att storleken av de medel, som behöver avsättas för avskrivning, blir beroende av i vilken mån bemyndigandet att taga i anspråk tidigare avsatta pensionsmedel utnyttjas. De sammanlagda avskrivningsmedlen inom fonderna bör således enligt min mening upptas till $(1\,018 - 39)$ 979 milj. kr. Övriga kapitalmedel, som beräknas inflyta genom återbetalningar på lån m. m. under de på riksstatsförslagets investeringsstater uppförda fonderna, beräknas till sammanlagt 53 milj. kr. Det sistnämnda beloppet faller huvudsakligen på fonden för låneunderstöd och fonden för förslag till statsverket. Sammanlagt skulle alltså för investeringarnas genomförande i första hand stå till förfogande $(1\,018 + 979 + 53)$ 2 135 milj. kr. Den närmare fördelningen av nämnda belopp på de olika i investeringsstaterna upptagna fonderna framgår av följande sammanställning.

I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	8 601 000	
B. Televerkets fond	375 800 000	
C. Statens järnvägars fond.....	283 600 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	255 800 000	
E. Domänverkets fond.....	1 000	923 802 000
II. Luftfartsfonden		7 251 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		149 785 000
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	247 563 000	
B. Försvarets fabriksfond	4 351 000	251 914 000
V. Statens utlåningsfonder.....		504 238 000
VI. Fonden för låneunderstöd.....		217 705 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket		30 000 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets för- rådsfond	42 400 000	
D. Förrådsfonden för ekonomisk försvars- beredskap	7 400 000	49 800 000
Summa kr.		2 134 495 000

Med anledning av dessa uppgifter kan investeringsbemyndigandena preliminärt beräknas till de belopp som framgår av följande

Förslag till investeringsplan för budgetåret 1965/66

I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	4 399 000	
B. Televerkets fond	153 200 000	
C. Statens järnvägars fond.....	26 400 000	
D. Statens vattenfallsverks fond.....	54 200 000	
E. Domänverkets fond	3 314 000	241 513 000
II. Luftfartsfonden		649 000
III. Statens allmänna fastighetsfond.....		118 929 000
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	72 065 000	
B. Försvarets fabriksfond.....	12 649 000	84 714 000
V. Statens utlåningsfonder.....		727 418 000
VI. Fonden för låneunderstöd		167 701 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket		26 600 000

IX. Diverse kapitalfonder:

A. Väg- och vattenbyggnadsverkets för- rådsfond	9 100 000	
B. Statens datamaskinfond	10 000 000	
C. Jordfonden	10 000 000	29 100 000
	Säger	1 396 624 000

Avgår kapitalåterbetalning:

Oreglerade kapitalmedelsförluster	1 000 000	
Övrig kapitalåterbetalning	144 423 000	145 423 000
	Summa kr.	1 251 201 000

Det såsom övrig kapitalåterbetalning i investeringsplanen upptagna beloppet 144 423 000 kr. utgörs av dels återbetalningar under fonden för kreditgivning till utlandet med ett belopp av tillhoppa 127,0 milj. kr., vilket av riksgäldskontoret beräknas inflyta under nästa budgetår i enlighet med kända lånevillkor och amorteringsplaner, och dels återbetalningar avseende vissa lånefonder med ett sammanlagt belopp av 17,4 milj. kr. Det må tilläggas, att i budgetredovisningen kommer dessa återbetalningar, i den mån outnyttjade belopp på investeringsanslagen fortfarande finns, att redovisas bland investeringsstaterna.

Slutlig beräkning av investeringsplanen bör anstå i avvaktan på de definitiva äskanden av investeringsanslagen som kan komma att framläggas under riksdagens lopp.

Stater innefattande specifikation till de sålunda angivna bemyndigandena torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende såsom *bilaga 2*.

Det torde böra erinras om att det i investeringsplanen beräknade låne-medelsbehovet på grund av gällande principer för riksstatens uppställning är av formell innebörd.

Med åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i avvaktan på särskild proposition i ämnet beräkna investeringsplanen för budgetåret 1965/66 jämte därtill förgade stater i enlighet med här framlagda förslag samt

att i riksstaten för nämnda budgetår på kapitalbudgeten beräkna en mot investeringsplanen svarande inkomsttitel sålunda

Lånemedel 1 251 201 000 kr.

Departementschefens beräkning av de särskilda inkomsttitlarna

I enlighet med gällande grunder bör, som jag tidigare framhållit, under budgetåret 1965/66 avsättning ske till budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel. De avsatta medlen bör särredovisas på budgetutjämningsfonden. Å andra sidan bör enligt samma grunder återföring från budgetutjämningsfonden ske av tidigare avsatta medel. Utifrån riksrevisionsverkets förslag kan dessa avsättningar och återföringar beräknas resultera i en nettoavsättning av ca 200 milj. kr.

I det föregående har jag meddelat min avsikt att senare föreslå ändringar av reglerna för inkomstbeskattningen. Dessa förändringar kan beräknas medföra ett skattebortfall under budgetåret 1965/66 med avrundat 400 milj. kr. Å andra sidan bortfaller rätten till avdrag för industrins investeringar i maskiner och inventarier, vilket delvis motväger skattebortfallet. Med anledning härav förordar jag, att titeln *skatt å inkomst och förmögenhet m. m.* uppföres med avrundat 10 800 milj. kr.

Skogsvårdsavgiften har av 1964 års riksdag fastställts att för 1964 utgå efter promilletalet 1,0. I anslutning till de principer för finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet som antogs av 1960 års riksdag förordar jag, att skogsvårdsavgiften för år 1965 skall utgå efter oförändrat promilletal, 1,0. Jag hemställer i det följande härom, varvid jag beräknar inkomsten av titeln skogsvårdsavgifter till 10,2 milj. kr.

Jag ansluter mig till riksrevisionsverkets förslag att inkomsterna under den i gällande riksstat uppförda inkomsttiteln *omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.* från och med budgetåret 1965/66 redovisas på två inkomsttitlar benämnda stämpelskatt och stämpelavgift resp. expeditionsavgifter, varav den senare bör redovisas under rubriken uppbörd i statens verksamhet.

Jag har i det föregående meddelat min avsikt att senare föreslå vissa förändringar av *bensin- och brännoljeskatten, allmänna varuskatten*, vissa *särskilda varuskatter* samt *tobaksskatten*. I anslutning härtill förordar jag att motsvarande inkomsttitlar uppföras med följande belopp nämligen 1 525, 5 350, 345 resp. 1 175 milj. kr.

I fråga om de under rubriken *uppbörd i statens verksamhet* upptagna inkomsttitlarna förordar jag följande.

Beträffande titeln inkomster vid flygtekniska försöksanstalten bör det såsom chefen för försvarsdepartementet senare denna dag föreslår vara möjligt att uppräknat inkomsterna från flygvapnet i förhållande till anstaltens förslag. Jag förordar att inkomsterna på titeln uppföres med 8,5 milj. kr.

Till statens institut för folkhälsan har anvisats ökade anslag för uppdragsverksamhet. I den mån det ökade anslaget tas i bruk uppkommer en

ökning av inkomsterna. I avvaktan på fastställande av taxor för institutets uppdragsverksamhet förordar jag att inkomsterna vid institutet preliminärt uppföres med av riksrevisionsverket förordat belopp 650 000 kr. Kungl. Maj:t har den 4 december 1964 fastställt de exekutionsavgifter som skall uttagas i enskilda utsökningsmål fr. o. m. den 1 januari 1965. Mot bakgrund härav och under hänsynstagande till ett beräknat antal mål av 175 000 per år beräknar jag inkomsterna under titeln exekutionsavgifter till 5 milj. kr. för 1965/66.

Vad beträffar titeln *totalisatormedel* kommer den behållna inkomsten under innevarande och nästa budgetår att påverkas av det beslut Kungl. Maj:t fattat den 18 december 1964 i fråga om fördelningen av vinstavdraget mellan staten och anordnarna. Jag beräknar inkomsterna på titeln under budgetåret 1964/65 till 75 milj. kr. och föreslår att titeln för 1965/66 uppföres med 75 milj. kr.

Beträffande inkomster av statens kapitalfonder har riksrevisionsverket beräknat inkomsterna för *televerket* under budgetåret 1964/65 till ett formellt belopp av 1 milj. kr. och under budgetåret 1965/66 till 185 milj. kr. Chefen för kommunikationsdepartementet kommer senare denna dag att föreslå att televerket bemyndigas att öka sin rörliga kredit i riksgäldskontoret från 55 milj. kr. till 200 milj. kr. Härigenom möjliggöres för televerket att inbetala hittills såsom rörelsemedel använda balanserade överskott redan under innevarande budgetår. Jag utgår ifrån att så skall ske och att även det löpande budgetårets överskott skall kunna inlevereras samt beräknar i enlighet härmed inkomsterna under titeln televerket till 185 milj. kr. under budgetåret 1964/65 samt 170 milj. kr. under 1965/66. Inkomsterna under titeln *statens järnvägar* har av riksrevisionsverket beräknats till 42 milj. kr. under budgetåret 1965/66. Såsom jag tidigare anfört har jag beräknat statens järnvägars överskott efter ordinarie avskrivningar till 82 milj. kr. vartill kommer 19 milj. kr. av ordinarie pensionsavsättningar. Vidare har jag förordat att av det sammanlagda överskottet om 101 milj. kr. 43 milj. kr. får disponeras för extra avskrivningar. Återstoden, eller 58 milj. kr., beräknar jag såsom inkomst under titeln statens järnvägar.

Under rubriken *diverse kapitalfonder* har riksrevisionsverket förutsatt att en särskild kapitalfond, benämnd cisternanläggningars fond, inrättas fr. o. m. budgetåret 1965/66. Som jag i det föregående anfört bör fonden benämnas förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap.

I fråga om beräkningen av övriga inkomsttitlar i riksstatsförslaget föranleder riksrevisionsverkets förslag inte något uttalande från min sida.

Till statsrådsprotokollet i detta ärende torde — i enlighet med vad i det föregående nämnts — få fogas

Bihang 1: Riksrevisionsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1965/66;

Bihang 2: Preliminär nationalbudget för år 1965;

Bihang 3: Vissa tabeller till belysning av den statsfinansiella utvecklingen;

Bihang 4: Sammanställning över behållningar på riksstatsanslag.

Under återopande av det anförda och med hänvisning jämväl till riksrevisionsverkets skrivelse med inkomstberäkning för nästa budgetår hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) i avvaktan på slutlig översyn av inkomstberäkningen beräkna inkomsterna på riksstaten för budgetåret 1965/66 enligt den vid detta protokoll såsom *bilaga 1* fogade specifikationen;

b) medgiva, att avsättning av kommunalskattemedel må ske till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1964/65 för att där särredovisas; samt

c) besluta, att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skall för år 1965 utgå med 1 promille.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Monica Gustafson

Bilaga 1

Specifikation av inkomsterna på driftbudgeten för budgetåret 1965/66

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter:

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i>	10 800 000 000	
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i>	9 000 000	
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	
d) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 200 000	
e) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i> ..	3 000 000	
f) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	155 000 000	
g) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	105 000 000	
h) Stämpelskatt och stämpelavgift, <i>bevillning</i>	130 000 000	11 213 200 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i> ..	590 000 000	
b) Trafikomläggningsskatt, <i>bevillning</i>	100 000 000	
c) Bensin- och brännoljeskatt, <i>bevillning</i>	1 525 000 000	2 215 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i> ..	1 020 000 000	
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	5 350 000 000	
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	345 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i> ...	350 000 000	
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i>	5 000 000	

f) Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	1 175 000 000		
g) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i>	20 000 000		
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	49 000 000		
i) Skatt å sprit, <i>bevillning</i>	1 500 000 000		
j) Skatt å vin, <i>bevillning</i> ..	145 000 000		
k) Skatt å malt- och läskedrycker, <i>bevillning</i>	210 000 000		
l) Energiskatt, <i>bevillning</i> .	735 000 000	10 904 000 000	24 332 200 000

II. Uppbörd i statens verksamhet:

1. Expeditionsavgifter	40 000 000
2. Vattendomstolsavgifter	1 000 000
3. Inkomster vid fångvården	5 120 000
4. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	8 500 000
5. Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet	4 000 000
6. Personalsjukpenningar m. m.	40 000 000
7. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	230 000
8. Inkomster vid centrala sjukvårdsberedningen	15 000
9. Inkomster vid statens institut för folkhälсан	650 000
10. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	7 000 000
11. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	1 200 000
12. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	1 600 000
13. Inkomster vid statens metalsjukhus	50 000 000
14. Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	350 000
15. Inkomster vid karolinska sjukhuset	56 000 000
16. Inkomster vid serafimerlasarettet	13 000 000
17. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, <i>att tillföras automobilskattemedlen</i> .	1 500 000
18. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, <i>att tillföras automobilskattemedlen</i> . .	6 000 000
19. Avgifter för registrering av motorfordon	14 000 000
20. Försäljning av sjökort m. m.	1 000 000
21. Fyr- och båkmedel	22 000 000
22. Lotspenningar	15 000 000
23. Skeppsmättningsavgifter	650 000
24. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	9 800 000
25. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	120 000
26. Inkomster vid länsarkitektorganisationen	1 000 000

27. Inkomster vid statens geotekniska institut	1 700 000	
28. Inkomster av datamaskindrift vid statskontoret	2 000 000	
29. Inkomst av myntning och justering	22 000 000	
30. Kontrollstämpelmedel	2 200 000	
31. Bidrag till bankinspektionen	2 065 000	
32. Bidrag för revision av sparbankerna	600 000	
33. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 532 000	
34. Avgifter för granskning av biografilm	250 000	
35. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	725 000	
36. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 600 000	
37. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	500 000	
38. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	4 500 000	
39. Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.	1 000 000	
40. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	300 000	
41. Inkomster vid statens maskinprovningar	350 000	
42. Avgifter vid köttbesiktning	4 900 000	
43. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	2 500 000	
44. Inkomster vid veterinärhögskolan	1 000 000	
45. Inkomster vid lantmäteriväsendet	25 000 000	
46. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	4 500 000	
47. Avgifter för statskontroll å krigsmateriel-tillverkningen	75 000	
48. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	800 000	
49. Inkomster vid statens provningsanstalt	4 900 000	
50. Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	1 900 000	
51. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	500 000	
52. Inkomster vid patent- och registreringsväsendet	20 500 000	
53. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	585 000	
54. Inkomster av statens gruvegendom	4 800 000	
55. Bidrag till kostnader för polis- och domstolsväsendet m. m.	320 000 000	
56. Exekutionsavgifter	5 000 000	738 017 000

III. Diverse inkomster:

1. Bötesmedel	46 000 000	
2. Totalisatormedel	75 000 000	
3. Tipsmedel	135 000 000	
4. Lotterimedel	135 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	30 000 000	421 000 000
		25 491 217 000

B. Inkomster av statens kapitalfonder*I. Statens affärsverksfonder:*

1. Postverket, bevilning	26 000 000	
2. Televerket	170 000 000	
3. Statens järnvägar	58 000 000	
4. Statens vattenfallsverk	290 000 000	
5. Domänverket	35 000 000	579 000 000

II. Riksbanksfonden		100 000 000
---------------------------	--	-------------

III. Statens allmänna fastighetsfond:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens »	4 020 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	1 995 000	
4. Medicinalstyrelsens »	13 360 000	
5. Karolinska sjukhusets »	1 755 000	
6. Sjöfartsstyrelsens »	215 000	
7. Byggnadsstyrelsens »	21 258 000	
8. Generaltullstyrelsens »	280 000	
9. Uppsala universitets »	1 915 000	
10. Lunds universitets »	1 875 000	46 674 000

IV. Försvarets fonder:

1. Försvarets fastighetsfond	46 004 000	
2. Försvarets fabriksfond	5 100 000	51 104 000

V. Statens utlåningsfonder:

1. Utrikesförvaltningens lånefond	35 000	
2. Värnpliktslånefonden	1 000	
3. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	2 000	
4. Statens bosättningslånefond	3 000 000	
5. Vattenkraftslånefonden	280 000	
6. Luftfartslånefonden	800 000	
7. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	1 400 000	
8. Tullverkets båtlånefond	1 000	
9. Statens lånefond för universitetsstudier ..	600 000	
10. Allmänna studielånefonden	800 000	
11. Lånefonden för inventarier i studentbostäder	460 000	
12. Lånefonden för studentkårlokaler	1 000	
13. Jordbrukets lagerhusfond	400 000	
14. Jordbrukets maskinlånefond	1 200 000	
15. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	56 000	
16. Fonden för supplementär jordbrukskredit	15 000	
17. Kraftledningslånefonden	200 000	
18. Elektrifieringslånefonden	1 000	
19. Egnahems lånefonden	3 200 000	
20. Arrendelånefonden	1 000	
21. Arbetarsmåbrukslånefonden	1 000	

22. Kronotorparnas inventarielånefond	1 000	
23. Statens avdikningslånefond	2 000 000	
24. Täckdikningslånefonden	1 000	
25. Bevattningslånefonden	1 000	
26. Fiskerilånefonden	700 000	
27. Statens fiskredskapslånefond	1 000	
28. Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	100 000	
29. Skogsväglånefonden	35 000	
30. Statens skogslånefond	1 000	
31. Lånefonden för insamling av skogsfrö . . .	30 000	
32. Statens hantverks- och industrilånefond .	7 000 000	
33. Statens sekundärlånefond för rederinä- ringen	95 000	
34. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer . . .	2 700 000	
35. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	5 000	
36. Lånefonden för främjande av bostadsbyg- gande på landsbygden	150 000	
37. Lånefonden för bostadsbyggande	370 000 000	
38. Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	600 000	
39. Lånefonden för allmänna samlingslokaler	<u>1 500 000</u>	397 374 000

VI. Fonden för låneunderstöd:

1. Statskontorets delfond	7 000 000	
2. Lantbruksstyrelsens »	1 000	
3. Bostadsstyrelsens »	300 000	
4. Riksbankens »	1 600 000	
5. Riksgäldskontorets »	<u>1 500 000</u>	10 401 000

VII. Fonden för statens aktier 85 000 000

VIII. Statens pensionsfonder:

1. Folkpensioneringsfonden	59 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 760 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	205 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 275 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond . .	11 500 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	<u>34 000</u>	77 774 000

IX. Diverse kapitalfonder:

1. Fonden för kreditgivning till utlandet . . .	17 010 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	<u>21 000 000</u>	38 010 000

1 385 337 000

Summa kr. **26 876 554 000**

Bilaga A till Specifikation av inkomsterna på driftbudgeten**Förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond
för budgetåret 1965/66****Inkomster****A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:**

1. Slottsbyggnadernas delfond		4 355 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens »		8 427 000	
3. Beskickningsfastigheternas »		12 952 000	
4. Medicinalstyrelsens »		32 118 000	
5. Karolinska sjukhusets »		7 513 000	
6. Sjöfartsstyrelsens »		1 109 000	
7. Byggnadsstyrelsens »		136 211 000	
8. Generaltullstyrelsens »		5 667 000	
9. Uppsala universitets »		6 481 000	
10. Lunds universitets »		5 676 000	220 509 000

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:

1. Slottsbyggnadernas delfond		500 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens »		850 000	
3. Beskickningsfastigheternas »		213 000	
4. Medicinalstyrelsens »		2 785 000	
5. Karolinska sjukhusets »		1 570 000	
6. Sjöfartsstyrelsens »		180 000	
7. Byggnadsstyrelsens »		6 500 000	
8. Generaltullstyrelsens »		270 000	
9. Uppsala universitets »		65 000	
10. Lunds universitets »		60 000	12 993 000

C. Diverse inkomster:

1. Slottsbyggnadernas delfond		101 000	
2. Kriminalvårdsstyrelsens »		1 000	
3. Beskickningsfastigheternas »		1 000	
4. Medicinalstyrelsens »		1 000	
5. Karolinska sjukhusets »		1 000	
6. Sjöfartsstyrelsens »		1 000	
7. Byggnadsstyrelsens »		294 000	
8. Generaltullstyrelsens »		1 000	
9. Uppsala universitets delfond:			
a) Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning		250 000	
b) Bidrag från Uppsala läns landsting		305 000	
c) Övriga diverse inkomster		1 000	556 000

10. Lunds universitets delfond:

a) Bidrag från universitetets egendomsförvaltning	50 000		
b) Övriga diverse inkomster	1 000	51 000	1 008 000
		Summa kr.	234 510 000

Utgifter

A. Reparations- och underhållskostnader
m. m.:

1. Slottsbyggnadernas delfond:

a) Reparations- och underhållskostnader för de kungl. slotten med tillhörande byggnader	1 360 000	
b) Reparations- och underhållskostnader för uthyrda lägenheter vid Drottningholm, Ulriksdal och Haga	380 000	
c) Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m.	865 000	
d) Vissa istandsättningsarbeten	2 350 000	4 955 000

2. Kriminalvårdsstyrelsens delfond 2 860 000

3. Beskickningsfastighernas delfond:

a) Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	2 965 000	
b) Bränsle och lyse för kansli lokaler och tjänstebostäder, <i>förslagsvis</i>	800 000	3 765 000

4. Medicinalstyrelsens delfond 14 579 000

5. Karolinska sjukhusets delfond:

a) Karolinska sjukhuset	2 584 000	
b) Serafimerlasarettet	500 000	3 084 000

6. Sjöfartsstyrelsens delfond 810 000

7. Byggnadsstyrelsens » 37 890 000

8. Generaltullstyrelsens » 257 000

9. Uppsala universitets delfond:

a) Akademiska sjukhuset	750 000	
b) Övriga fastigheter	1 612 000	2 362 000

10. Lunds universitets delfond 2 495 000 73,057 000

B. Avsättning till värdeminskningskonto:

2. Kriminalvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	1 398 000
3. Beskickningsfastigheternas » , <i>förslagsvis</i>	388 000
4. Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	6 525 000
5. Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>	1 745 000
6. Sjöfartsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	130 000
7. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	8 797 000
8. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	101 000

9. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset, förslagsvis...	879 000		
b) Övriga fastigheter, förslagsvis	601 000	1 480 000	
10. Lunds universitets delfond, förslagsvis		<u>637 000</u>	21 201 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

2. Kriminalvårdsstyrelsens delfond, förslagsvis	1 000 000		
3. Beskickningsfastigheternas » , förslagsvis	7 018 000		
4. Medicinalstyrelsens » , förslagsvis	440 000		
5. Karolinska sjukhusets » , förslagsvis	2 500 000		
6. Sjöfartsstyrelsens » , förslagsvis	135 000		
7. Byggnadsstyrelsens » , förslagsvis	75 060 000		
8. Generaltullstyrelsens » , förslagsvis	5 300 000		
9. Uppsala universitets » , förslagsvis	1 345 000		
10. Lunds universitets » , förslagsvis	<u>780 000</u>		93 578 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000		
2. Kriminalvårdsstyrelsens »	4 020 000		
3. Beskickningsfastigheternas »	1 995 000		
4. Medicinalstyrelsens »	13 360 000		
5. Karolinska sjukhusets »	1 755 000		
6. Sjöfartsstyrelsens »	215 000		
7. Byggnadsstyrelsens »	21 258 000		
8. Generaltullstyrelsens »	280 000		
9. Uppsala universitets »	1 915 000		
10. Lunds universitets »	<u>1 875 000</u>		46 674 000
		Summa kr. 234 510 000	

Bilaga B till Specifikation av inkomsterna på driftbudgeten**Beräknat förslag till stat för försvarets fastighetsfond
för budgetåret 1965/66****Inkomster****A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:**

1. Kasernbyggnaders delfond	157 809 000	
2. Befästningars »	48 949 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	3 362 000	210 120 000

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:

1. Kasernbyggnaders delfond	6 000 000	
2. Befästningars »	420 000	6 420 000

C. Inkomster av övnings- och skjutfält:

1. Kasernbyggnaders delfond	3 700 000	
2. Befästningars »	100 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	5 000	3 805 000

D. Diverse inkomster:

1. Kasernbyggnaders delfond	4 128 000	
2. Befästningars »	286 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	76 000	4 490 000

Summa kr. **224 835 000****Utgifter****A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:**

1. Kasernbyggnaders delfond	100 619 000	
2. Befästningars »	38 475 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	1 197 000	140 291 000

B. Avsättning till värdeminskningskonto:

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	15 920 000	
2. Befästningars » , förslagsvis	2 200 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, förslagsvis	560 000	18 680 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	14 620 000	
2. Befästningars » , förslagsvis	5 160 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, förslagsvis	80 000	19 860 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget

1. Kasernbyggnaders delfond	40 478 000	
2. Befästningars »	3 920 000	
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	1 606 000	46 004 000

Summa kr. **224 835 000**

Bilaga 2

Förslag till

Investeringsstater för budgetåret 1965/66

I. Statens affärsverksfonder

A. Postverkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investerings-	
inom fonden	8 600 000	anslag	13 000 000
Övriga kapitalmedel ...	1 000		
Investeringsbemyndigande	4 399 000		
	13 000 000		13 000 000

B. Televerkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investerings-	
från riksstaten	7 500 000	anslag	529 000 000
inom fonden	367 900 000		
Övriga kapitalmedel ...	400 000		
Investeringsbemyndigande	153 200 000		
	529 000 000		529 000 000

C. Statens järnvägars fond

Avskrivningsmedel		Summa investerings-	
från riksstaten	3 600 000	anslag	310 000 000
inom fonden	274 000 000		
Övriga kapitalmedel ...	6 000 000		
Investeringsbemyndigande	26 400 000		
	310 000 000		310 000 000

D. Statens vattenfallsverks fond

Avskrivningsmedel		Summa investerings-	
från riksstaten	33 800 000	anslag	310 000 000
inom fonden	220 000 000		
Övriga kapitalmedel ...	2 000 000		
Investeringsbemyndigande	54 200 000		
	310 000 000		310 000 000

E. Domänverkets fond

Övriga kapitalmedel ...	1 000	Summa investerings-	
Investeringsbemyndigande	3 314 000	anslag	3 315 000
	3 315 000		3 315 000

II. Luftfartsfonden

Avskrivningsmedel inom fonden	7 250 000	Summa investerings-	
Övriga kapitalmedel ...	1 000	anslag	7 900 000
Investeringsbemyndigande	649 000		
	7 900 000		7 900 000

III. Statens allmänna fastighetsfond

Avskrivningsmedel från riksstaten	113 683 000	Summa investerings-	
inom fonden	36 101 000	anslag	268 714 000
Övriga kapitalmedel ...	1 000		
Investeringsbemyndigande	118 929 000		
	268 714 000		268 714 000

IV. Försvarets fonder**A. Försvarets fastighetsfond**

Avskrivningsmedel från riksstaten	228 882 000	Summa investerings-	
inom fonden	18 680 000	anslag	319 628 000
Övriga kapitalmedel ...	1 000		
Investeringsbemyndigande	72 065 000		
	319 628 000		319 628 000

B. Försvarets fabriksfond

Avskrivningsmedel inom fonden	4 350 000	Summa investerings-	
Övriga kapitalmedel ...	1 000	anslag	17 000 000
Investeringsbemyndigande	12 649 000		
	17 000 000		17 000 000

V. Statens utlåningsfonder**Utrikesförvaltningens lånefond**

Investeringsbemyndigande	200 000	Investeringsanslag	200 000
--------------------------------	---------	--------------------------	---------

Statens bosättningslånefond

Investeringsbemyndigande	15 000 000	Investeringsanslag	15 000 000
--------------------------------	------------	--------------------------	------------

Luftfartslånefonden

Investeringsbemyndigande	1 000	Investeringsanslag	1 000
--------------------------------	-------	--------------------------	-------

Statens lånefond för den mindre skeppsfarten

Investeringsbemyndigande	3 000 000	Investeringsanslag	3 000 000
--------------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Allmänna studielånefonden

Investeringsbemyndigande	38 000 000	Investeringsanslag	38 000 000
--------------------------------	------------	--------------------------	------------

Studiemedelsfonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	300 000 000	Investeringsanslag	300 000 000
---	-------------	--------------------------	-------------

Lånefonden för inventarier i studentbostäder

Investeringsbemyndigande	2 352 000	Investeringsanslag	2 352 000
--------------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Lånefonden för studentkårlokaler

Avskrivningsmedel från riksstaten	1 200 000	Investeringsanslag	2 000 000
Investeringsbemyndigande	800 000		
	2 000 000		2 000 000

Fiskerilånefonden

Avskrivningsmedel från riksstaten	738 000	Investeringsanslag	3 100 000
Investeringsbemyndigande	2 362 000		
	<u>3 100 000</u>		<u>3 100 000</u>

Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.

Investeringsbemyndigande	1 000	Investeringsanslag	1 000
--------------------------------	-------	--------------------------	-------

Statens hantverks- och industrilånefond

Investeringsbemyndigande	18 000 000	Investeringsanslag	18 000 000
--------------------------------	------------	--------------------------	------------

Lånefonden för bostadsbyggande

Avskrivningsmedel från riksstaten	202 300 000	Investeringsanslag	850 000 000
Investeringsbemyndigande	647 700 000		
	<u>850 000 000</u>		<u>850 000 000</u>

Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin

Investeringsbemyndigande	1 000	Investeringsanslag	1 000
--------------------------------	-------	--------------------------	-------

Lånefonden för allmänna samlingslokaler

Investeringsbemyndigande	1 000	Investeringsanslag	1 000
--------------------------------	-------	--------------------------	-------

Summa investeringsbemyndiganden för statens utlåningsfonder .. 727 418 000

VI. Fonden för låneunderstöd

Avskrivningsmedel från riksstaten	203 100 000	Summa investeringsanslag	385 406 000
Övriga kapitalmedel ...	14 605 000		
Investeringsbemyndigande	167 701 000		
	<u>385 406 000</u>		<u>385 406 000</u>

VIII. Fonden för förlag till statsverket

Övriga kapitalmedel ...	30 000 000	Summa investerings-	
Investeringsbemyndigande	26 600 000	anslag	56 600 000
	56 600 000		56 600 000

IX. Diverse kapitalfonder**A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond**

Avskrivningsmedel från riksstaten	500 000	Summa investerings-	
inom fonden	41 800 000	anslag	51 500 000
Övriga kapitalmedel ...	100 000		
Investeringsbemyndigande	9 100 000		
	51 500 000		51 500 000

B. Statens datamaskinfond

Investeringsbemyndigande	10 000 000	Investeringsanslag	10 000 000
--------------------------------	------------	--------------------------	------------

C. Jordfonden

Investeringsbemyndigande	10 000 000	Investeringsanslag	10 000 000
--------------------------------	------------	--------------------------	------------

D. Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap

Avskrivningsmedel från riksstaten	7 400 000	Investeringsanslag	7 400 000
---	-----------	-------------------------	-----------

Säger beträffande samtliga investeringsstater för:

Avskrivningsmedel från riksstaten	1 102 703 000	Summa investerings-	
inom fonden	978 681 000	anslag	3 531 119 000
Övriga kapitalmedel ...	53 111 000		
Investeringsbemyndigande	1 396 624 000		
	3 531 119 000		3 531 119 000

Innehåll

Finansplanen	2
<i>Den internationella ekonomiska utvecklingen</i>	2
<i>Konjunkturutveckling och ekonomisk politik i Sverige 1964</i>	7
Den ekonomiska utvecklingen 1964	7
Den ekonomiska politiken	12
<i>Konjunktutsikter och ekonomisk politik 1965</i>	14
<i>Skattereformen</i>	19
Behovet av ändrat skattesystem	19
Skatteförslagets utformning	24
<i>Årets budgetförslag</i>	29
<i>Sammanfattning</i>	35
<i>Budgetläget</i>	38
Inkomstutvecklingen	39
Utgiftsutvecklingen	43
Saldoutvecklingen	47
Riksstatsförslagets utgifter	49
Översikt av behållningar på riksstatsanslag	58
Översikt av riksrevisionsverkets inkomstberäkning	60
Investeringsplan för budgetåret 1965/66	69
Departementschefens beräkning av de särskilda inkomstitlarna	74
<i>Bilaga 1: Specifikation av inkomsterna på driftbudgeten för budgetåret 1965/66</i>	77
<i>Bilaga 2: Förslag till investeringsstater för budgetåret 1965/66</i>	86

**RIKSREVISIONSVERKETS
INKOMSTBERÄKNING**

Statsverkspropositionen år 1965: Bil. 1: Finansplanen
Bih. 1: Riksrevisionsverkets inkomstberäkning

1

Bihang 1

Till KONUNGEN

Enligt den för riksrevisionsverket gällande instruktionen åligger det ämbetsverket att varje år före den 15 december till Kungl. Maj:t avgiva förslag till beräkning av statsverkets inkomster vid nästföljande statsreglering

ävensom meddela upplysningar rörande förhållanden i övrigt av beskaffenhet att böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom i och för uppgörande av proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov.

Innan riksrevisionsverket nu framlägger förslag till beräkning av statens inkomster för budgetåret 1965/66 vill ämbetsverket inledningsvis lämna en orienterande översikt av utfallet av driftbudgeten för de sistförflutna finansåren.

Driftbudgetens utfall budgetåren 1959/60—1963/64

Driftbudgetens inkomster och utgifter enligt budgetredovisningarna för de fem sistförflutna budgetåren sammanfattas i efterföljande tabell. I tabellen angives även de förändringar i avseende på budgetutjämningsfondens behållning och beloppet av utestående reservationer, till vilka budgetutfallet givit upphov. Inkomsternas utveckling belyses närmare av de uppgifter rörande avkastningen av de särskilda inkomsttitlarna, som lämnas i tabellbilaga B.

Driftbudgetens utfall under budgetåren 1959/60—1963/64

Miljoner kronor

Inkomst- och utgiftsgrupper m. m.	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64
<i>Inkomster</i>					
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	6 157	7 670	8 277	8 647	8 545
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	310	346	343	379	407
Automobilskattemedel	1 182	1 265	1 227	1 587	1 820
Tullar och acciser	4 630	5 912	6 552	7 546	8 377
Uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster	534	542	615	621	717
Statens affärsverksfonder	352	389	415	402	340
Övriga kapitalfonder	492	517	578	687	721
Summa inkomster	13 657	16 641	18 007	19 869	20 927
<i>Utgifter</i>					
Civila utgifter (även avskrivningar för civila ändamål)	9 740	10 697	11 422	13 804	14 664
Försvarsutgifter (fjärde huvudtiteln och avskrivningar för försvarsändamål)	2 824	2 836	3 218	3 600	3 865
Pensionskostnader för civila och militära ändamål	398	432	482	545	600
Räntor å statsskulden	736	864	871	768	792
Summa utgifter	13 698	14 829	15 993	18 717	19 921
Budgetöverskott resp. underskott	— 41	+ 1 812	+ 2 014	+ 1 152	+ 1 006
Förändring i beloppet av utestående reservationer	+ 82	+ 315	+ 88	+ 95	+ 149
Förändring i budgetutjämningsfondens behållning	— 123	+ 1 497	+ 1 926	+ 1 057	+ 857

Såsom framgår av tabellen har såväl inkomster som utgifter under den redovisade perioden utvisat en fortgående uppgång. Stegringstakten har dock varierat, vilket belyses i nedanstående tablå.

	Förändring 1960/61 Milj. kr.	sedan föregående 1961/62	budgetår 1962/63	1963/64
Driftbudgetens inkomster....	+ 2 984	+ 1 366	+ 1 862	+ 1 058
Därav: skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	+ 1 513	+ 607	+ 370	— 102
övriga inkomsttitlar	+ 1 471	+ 759	+ 1 492	+ 1 160
Driftbudgetens utgifter.....	+ 1 131	+ 1 164	+ 2 724	+ 1 204

Intäkterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. visar under budgetåren 1960/61—1962/63 en successivt avtagande ökningstakt för att under budgetåret 1963/64 förbytas i en minskning. Detta sammanhänger, förutom med skiftningar i skatteunderlagets tillväxttakt, med ändrade skatteregler och uppbyggdstekniska förhållanden (jfr s. 18 ff).

För driftbudgetens övriga intäkter förekom särskilt kraftiga ökningar under budgetåren 1960/61 och 1962/63. De kraftiga stegringarna berodde till väsentlig del på den allmänna varuskatten, som infördes från och med 1960 och som höjdes från och med 1962.

Driftbudgetens utgifter ökade under budgetåren 1960/61, 1961/62 och 1963/64 med ungefär samma belopp, medan ökningen under budgetåret 1962/63 var mer än dubbelt så stor. Denna ökning berodde bland annat på ökade utgifter för folkpensioner och skatteersättning till kommunerna i anledning av ortsavdragsreformerna 1957 och 1961 samt retroaktiv reglering av avskrivningarna inom den statliga utlåningsverksamheten.

Resultatet av inkomst- och utgiftsutvecklingen under ifrågavarande femårsperiod har blivit, att driftbudgeten utfallit med betydande överskott under de fyra senaste budgetåren. Närmare redogörelse för utvecklingen av statsverkets inkomster och utgifter lämnas i vad avser tiden till och med budgetåret 1962/63 i riksrevisionsverkets årsbok 1964.

Utfallet av statsregleringen budgetåret 1963/64

För utfallet av statsregleringen under budgetåret 1963/64 lämnas närmare uppgifter i bilaga A. Av denna framgår, att inkomsterna uppgick till 20 927 milj. kr. och utgifterna till 19 921 milj. kr. Budgeten utföll sålunda med ett kassamässigt överskott av 1 006 milj. kr. De utestående reservationerna ökade med 149 milj. kr. Om detta belopp lägges till de kassamässiga utgifterna erhålles ett formellt överskott av 857 milj. kr., som tillförts budgetutjämningsfonden.

De redovisade inkomsterna för allmänna budgeten översteg de i riksstaten beräknade med 882 milj. kr. utgörande skillnaden mellan merinkomster för skatttitlarna, uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster på 930, 31 respektive 11 milj. kr. samt brist för statens kapitalfonder på 90 milj. kr.

Av den redovisade merinkomsten för skatttitlarna hänförde sig 545 milj. kr. till titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. och 153 milj. kr. till titeln allmän varuskatt. I övrigt redovisas merinkomster för bland andra titlarna tullmedel med 59 milj. kr., skatt å sprit med 56 milj. kr., skatt å malt- och läskedrycker med 31 milj. kr., omsättningsskatt å motorfordon med 27 milj. kr. och energiskatt med 27 milj. kr. Lägre inkomster än i riksstaten redovisas för bland andra titlarna tobaksskatt med 38 milj. kr. och regleringsavgift och accis å fettvaror m. m. med 30 milj. kr.

Bristen för statens kapitalfonder hänförde sig huvudsakligen till televerket och fonden för statens aktier, för vilka de redovisade inkomsterna understeg de i riksstaten upptagna med 85 respektive 23 milj. kr.

Driftbudgetens redovisade sammanlagda utgifter, 19 921 milj. kr., understeg de på riksstat och tilläggsstat redovisade anslagen med 204 milj. kr. Den uppkomna nettobesparingen utgör skillnaden mellan en nettobesparing på 286 milj. kr. hänförlig till allmänna budgeten och en nettomerutgift på 82 milj. kr. hänförlig till specialbudgeterna. Enligt budgetredovisningen utvisade den allmänna budgetens mot budgetutjämningsfonden reglerade anslag besparingar på 627 milj. kr. och merutgifter på 561 milj. kr., d. v. s. en nettobesparing av 66 milj. kr. I merutgifterna ingår ett belopp på 60 milj. kr., som belastat budgetutjämningsfonden över anslaget på sju huvudtiteln till avsättning till statens automobilskattemedelsfond. Beloppet motsvarar en vid realiserandet av riksstaten uppkommen försämring av relationen mellan inkomster och utgifter på automobilskattemedlens specialbudget. I realiteten uppgick alltså nettobesparingen på allmänna budgeten i vad avser de mot budgetutjämningsfonden reglerade anslagen till 126 milj. kr.

På specialbudgeternas inkomstitlar uppstod i jämförelse med de beräknade inkomsterna en merinkomst på 11 milj. kr. Denna merinkomst hänförde sig med undantag av helt obetydliga belopp till automobilskattemedlens specialbudget. För specialbudgetens anslag redovisas merutgifter på 71 milj. kr. I riksstaten räknades med ett överskott av 146 milj. kr. på automobilskattemedlens specialbudget, men genom att de redovisade merutgifterna översteg de redovisade merinkomsterna med 60 milj. kr., stannade överskottet vid 86 milj. kr. Behållningen på automobilskattemedlens specialbudget vid ingången av budgetåret på 742 milj. kr. har således ökat med 86 milj. kr. till 828 milj. kr. Härtill kommer att beloppet av oförbrukade reservationer på anslag hänförliga till specialbudgeten uppgick till 498 milj. kr. I realiteten var alltså det totala överskottet av automobilskattemedel 1 326 milj. kr. vid utgången av budgetåret 1963/64.

Driftbudgetens inkomster under budgetåret 1964/65

Beträffande utvecklingen av statsinkomsterna under det löpande budgetåret föreligger ännu räkenskapsmässiga uppgifter endast för tiden juli—oktober. Driftbudgetens inkomster uppgick under denna period till 7 045 milj. kr. och var därmed 581 milj. kr. större än inkomsterna under motsvarande period föregående budgetår, 6 464 milj. kr. Av ökningen hänförde sig större delen till inkomstiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m., som ökat med 308 milj. kr. I övrigt kan nämnas att bensin- och brännoljeskatten ökat med 40 milj. kr., allmän varuskatt med 86 milj. kr. och övriga diverse inkomster med 82 milj. kr. mellan de betraktade fyramånadersperioderna. Ökningen för den sistnämnda titeln beror på återbetalning av kostnader för svenska FN-styrkor.

I närslutna bilaga C har riksrevisionsverket intagit en av ämbetsverket med ledning av från vederbörande myndigheter infordrade uppgifter upprättad sammanställning över det beräknade utfallet av driftbudgetens inkomstsida för innevarande budgetår. Enligt denna beräkning skulle de på driftbudgeten uppförda inkomstitlarna kunna väntas lämna en inkomst av 23 719 milj. kr. mot i riksstaten beräknat 22 961 milj. kr.

Inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. beräknas komma att med 600 milj. kr. överstiga det i riksstaten upptagna beloppet, 9 700 milj. kr. Bland övriga inkomstitlar räknas med merinkomster för bland andra bensin- och brännoljeskatt med 60 milj. kr., för tullmedel med 50 milj. kr. samt för allmän varuskatt med 100 milj. kr. Lägre inkomster än i riksstaten väntas bland annat för televerket med 139 milj. kr.

Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1954—1963

Av väsentlig betydelse för bedömande av den framtida utvecklingen av statens inkomster är att analysera förändringarna av fysiska och juridiska personers inkomster. Riksrevisionsverket lämnar fördenskull här först en återblick på utvecklingen av dessa inkomster, sådana de kommer till uttryck i taxeringsstatistiken.

I tabellen på s. 8 sammanställs uppgifter om den till statlig inkomstskatt (inkomst- och förmögenhetsskatt) taxerade inkomsten och dess förändringar för olika grupper av skattskyldiga under verksamhetsåren 1954—1963 (motsvarande taxeringsåren 1955—1964), vad angår verksamhetsåret 1963 enligt preliminära uppgifter från statistiska centralbyrån.

Av tabellen framgår, att den totala taxerade inkomsten sedan verksamhetsåret 1954 undergått en stegring med sammanlagt 78 procent. Utvecklingen har varit väsentligt olikartad för fysiska personer (inklusive oskifta dödsbon och familjestiftelser), för svenska aktiebolag m. fl. samt för övriga

Uttallet av taxeringarna till statlig inkomstskatt för verksamhetsåren 1958—1963 (taxeringsåren 1959—1964)

(På grundval av taxeringsnämndernas beslut)

	1958	1959	1960	1961	1962	1963	Procentuell förändring från				
	Miljoner kronor						1958 till 1959	1959 till 1960	1960 till 1961	1961 till 1962	1962 till 1963
Fysiska personer m. fl.											
Inkomst av											
jordbruksfastighet	1 882,1	1 844,7	2 070,4	2 166,3	2 146,5	2 147,3	— 2,0	+ 12,2	+ 4,6	— 0,9	+ 0,0
annan fastighet ..	374,4	397,9	405,5	440,2	450,9	468,8	+ 6,3	+ 1,9	+ 8,6	+ 2,4	+ 4,0
rörelse m. m.	2 895,4	3 125,1	3 257,2	3 363,5	3 498,7	3 733,6	+ 7,9	+ 4,2	+ 3,3	+ 4,0	+ 6,7
tjänst el. tillfällig förvärvsverksam- het	32 607,9	34 172,9	38 033,9	41 951,1	46 180,6	50 442,8	+ 4,8	+ 11,3	+ 10,3	+ 10,1	+ 9,2
kapital	749,7	808,4	887,3	904,1	888,4	896,8	+ 7,8	+ 9,8	+ 1,9	— 1,7	+ 0,9
Summa	38 509,5	40 349,0	44 654,3	48 825,2	53 165,1	57 689,3	+ 4,8	+ 10,7	+ 9,3	+ 8,9	+ 8,5
Avdrag för under- skott å förvärvs- källa	357,5	405,2	454,6	503,9	523,4	577,7	+ 13,3	+ 12,2	+ 10,8	+ 3,9	+ 10,4
Sammanräknad net- toinkomst	38 152,0	39 943,8	44 199,7	48 321,3	52 641,7	57 111,6	+ 4,7	+ 10,7	+ 9,3	+ 8,9	+ 8,5
Allmänna avdrag, förlustavdrag och avjämning	5 883,6	5 912,8	6 985,2	7 856,1	8 764,1	9 469,2	+ 0,5	+ 18,1	+ 12,5	+ 11,6	+ 8,0
Taxerad inkomst ..	32 268,4	34 031,0	37 214,5	40 465,2	43 877,6	47 642,4	+ 5,5	+ 9,4	+ 8,7	+ 8,4	+ 8,6
Utnyttjade ortsav- drag m. m.	9 959,0	10 083,0	10 362,0	10 585,1	12 416,6	12 781,4	+ 1,2	+ 2,8	+ 2,2	+ 17,3	+ 2,9
Beskattningsbar in- komst	22 309,4	23 948,0	26 852,5	29 880,1	31 461,0	34 861,0	+ 7,3	+ 12,1	+ 11,3	+ 5,3	+ 10,8
Svenska aktiebolag m. fl.											
Inkomst av											
jordbruksfastighet	130,0	82,8	119,8	127,6	111,0	99,6	— 36,3	+ 44,7	+ 6,5	— 13,0	— 10,3
annan fastighet ..	55,2	53,5	57,4	73,3	72,8	78,4	— 3,1	+ 7,3	+ 27,7	— 0,7	+ 7,7
rörelse m. m.	2 461,8	2 441,9	2 883,1	3 058,7	2 914,4	3 249,0	— 0,8	+ 18,1	+ 6,1	— 4,7	+ 11,5
kapital	20,3	18,3	21,6	25,2	25,6	25,9	— 9,9	+ 18,0	+ 16,7	+ 1,6	+ 1,2
Summa	2 667,3	2 596,5	3 081,9	3 284,8	3 123,8	3 452,9	— 2,7	+ 18,7	+ 6,6	— 4,9	+ 10,5
Avdrag för under- skott å förvärvs- källa	17,3	23,0	21,8	33,5	30,6	29,7	+ 32,9	— 5,2	+ 53,7	— 8,7	— 2,9
Sammanräknad net- toinkomst	2 650,0	2 573,5	3 060,1	3 251,3	3 093,2	3 423,2	— 2,9	+ 18,9	+ 6,2	— 4,9	+ 10,7
Allmänna avdrag och förlustavdrag	367,7	370,1	447,2	497,8	512,5	493,5	+ 0,7	+ 20,8	+ 11,3	+ 3,0	— 3,7
Taxerad (= beskatt- ningsbar) inkomst	2 282,3	2 203,4	2 612,9	2 753,5	2 580,7	2 929,7	— 3,5	+ 18,6	+ 5,4	— 6,3	+ 13,5

	1958	1959	1960	1961	1962	1963	Procentuell förändring från				
	Miljoner kronor						1958 till 1959	1959 till 1960	1960 till 1961	1961 till 1962	1962 till 1963
Övriga skattskyldiga											
Inkomst av											
jordbruksfastighet	21,0	16,3	23,5	23,8	20,5	20,7	-22,4	+44,2	+ 1,3	-13,9	+ 1,0
annan fastighet ..	26,8	28,4	29,2	33,8	31,6	34,5	+ 6,0	+ 2,8	+15,8	- 6,5	+ 9,2
rörelse m. m.	150,0	171,6	209,0	231,2	239,9	247,7	+14,4	+21,8	+10,6	+ 3,8	+ 3,3
kapital	60,7	65,7	71,2	79,2	81,6	84,9	+ 8,2	+ 8,4	+11,2	+ 3,0	+ 4,0
Summa	258,5	282,0	332,9	368,0	373,6	387,8	+ 9,1	+18,0	+10,5	+ 1,5	+ 3,8
Avdrag för under- skott å förvärvs- källa	3,2	3,8	3,8	4,1	4,8	5,6	+18,8	± 0	+ 7,9	+17,1	+16,7
Sammanräknad net- toinkomst	255,3	278,2	329,1	363,9	368,8	382,2	+ 9,0	+18,3	+10,6	+ 1,3	+ 3,6
Allmänna avdrag och förlustavdrag	33,0	40,4	46,6	54,5	59,8	61,9	+22,4	+15,3	+17,0	+ 9,7	+ 3,5
Taxerad (= beskatt- ningsbar) inkomst	222,3	237,8	282,5	309,4	309,0	320,3	+ 7,0	+18,8	+ 9,5	- 0,1	+ 3,7
Samtliga skattskyldiga											
Inkomst av											
jordbruksfastighet	2 033,1	1 943,8	2 213,7	2 317,7	2 278,0	2 267,6	- 4,4	+13,9	+ 4,7	- 1,7	- 0,5
annan fastighet ..	456,4	479,8	492,1	547,3	555,3	581,7	+ 5,1	+ 2,6	+11,2	+ 1,5	+ 4,8
rörelse m. m.	5 507,2	5 738,6	6 349,3	6 653,4	6 653,0	7 230,3	+ 4,2	+10,6	+ 4,8	- 0,0	+ 8,7
tjänst el. tillfällig förvärvsverksam- het	32 607,9	34 172,9	38 033,9	41 951,1	46 180,6	50 442,8	+ 4,8	+11,3	+10,3	+10,1	+ 9,2
kapital	830,7	892,4	980,1	1 008,5	995,6	1 007,6	+ 7,4	+ 9,8	+ 2,9	- 1,3	+ 1,2
Summa	41 435,3	43 227,5	48 069,1	52 478,0	56 662,5	61 530,0	+ 4,3	+11,2	+ 9,2	+ 8,0	+ 8,6
Avdrag för under- skott å förvärvs- källa	378,0	432,0	480,2	541,5	558,8	613,0	+14,3	+11,2	+12,8	+ 3,2	+ 9,7
Sammanräknad net- toinkomst	41 057,3	42 795,5	47 588,9	51 936,5	56 103,7	60 917,0	+ 4,2	+11,2	+ 9,1	+ 8,0	+ 8,6
Allmänna avdrag, förlustavdrag och avjämning	6 284,3	6 323,3	7 479,0	8 408,4	9 336,4	10 024,6	+ 0,6	+18,3	+12,4	+11,0	+ 7,4
Taxerad inkomst ..	34 773,0	36 472,2	40 109,9	43 528,1	46 767,3	50 892,4	+ 4,9	+10,0	+ 8,5	+ 7,4	+ 8,8
Utnyttjade ortsav- drag m. m.	9 959,0	10 083,0	10 362,0	10 585,1	12 416,6	12 781,4	+ 1,2	+ 2,8	+ 2,2	+17,3	+ 2,9
Beskattningsbar in- komst	24 814,0	26 389,2	29 747,9	32 943,0	34 350,7	38 111,0	+ 6,3	+12,7	+10,7	+ 4,3	+10,9

Utvecklingen av taxerad inkomst för olika grupper av skattskyldiga under verksamhetsåren 1954—1963 (taxeringsåren 1955—1964)

Verksamhetsår	Taxeringsår	Fysiska personer m. fl.		Svenska aktiebolag m. fl.		Övriga skattskyldiga		Tillsammans	
		Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index	Taxerad inkomst milj. kr.	Index
1954	1955	25 749	100	2 646	100	195	100	28 590	100
1955	1956	28 263	110	2 623	99	163	84	31 049	109
1956	1957	29 242	114	2 294	87	172	88	31 708	111
1957	1958	31 152	121	2 530	96	190	97	33 872	118
1958	1959	32 269	125	2 282	86	222	114	34 773	122
1959	1960	34 031	132	2 203	83	238	122	36 472	128
1960	1961	37 214	145	2 613	99	283	145	40 110	140
1961	1962	40 465	157	2 754	104	309	158	43 528	152
1962	1963	43 877	170	2 581	98	309	158	46 767	164
1963	1964	47 642	185	2 930	111	320	164	50 892	178

skattskyldiga. Den första gruppen överväger emellertid starkt till sitt absoluta belopp. På grund härav blir utvecklingen av densamma i stort sett avgörande för utvecklingen av den taxerade inkomsten i dess helhet. Den taxerade inkomsten för fysiska personer har successivt stigit med sammanlagt 85 procent. Utvecklingen för svenska aktiebolag m. fl. har varierat betydligt under samma period. Den taxerade inkomsten för verksamhetsåret 1963 ligger endast 11 procent över 1954 års nivå. Den mindre betydelsefulla gruppen övriga skattskyldiga (ekonomiska föreningar, sparbanker m. fl.) uppvisar en ökning med 64 procent.

För en mera ingående analys av utvecklingen av det vid taxeringen till statlig inkomstskatt uppnådda taxeringsresultatet hänvisas till tabellen på s. 6—7, vilken lämnar upplysning rörande vid de senaste sex taxeringarna uppskattade inkomster av olika förvärvskällor jämte utnyttjade avdrag. Uppgifterna avseende senaste taxering är preliminära.

Nämnda tabell visar i vad avser sammanräknad nettoinkomst för *fysiska personer m. fl.*, representerande vid den senaste taxeringen 94 procent av den totala sammanräknade nettoinkomsten, att den till största delen, över 87 procent, består av inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet. Därefter i betydelse kommer inkomst av rörelse med över 6 procent och inkomst av jordbruksfastighet med nära 4 procent.

Inkomst av tjänst har ökat kraftigt under den i tabellen redovisade sexårsperioden. Betydande avtalsmässiga löneyftningar i förening med löneglidning och ökat antal inkomsttagare medförde en kraftig stegring av lönesumman under åren 1960—1963. För inkomst av tjänst redovisas nämnda år en inkomstökning på 11,3, 10,3, 10,1 respektive 9,2 procent.

För inkomst av rörelse redovisas en fortgående ökning.

Beträffande inkomst av jordbruksfastighet är utvecklingen oregelbunden, vilket främst sammanhänger med variationer i skogsinkomster och skördeutfall. I motsats till föregående år utvisade inkomst av jordbruksfastighet en ökning för åren 1960 och 1961 med 12,2 respektive 4,6 procent. För år 1962 redovisas en inkomstminskning på 0,9 procent och för år 1963 i det närmaste oförändrade inkomster. Det kan i detta sammanhang förtjäna påpekas att antalet inkomsttagare med inkomst av jordbruksfastighet utvisat en fortgående minskning under hela den i tabellen medtagna perioden.

Inkomst av kapital visar stora procentuella förändringar under perioden 1958—1963. För åren 1959 och 1960 redovisas en betydande ökning av inkomst av kapital eller med 7,8 respektive 9,8 procent. Inkomstökningen torde främst ha orsakats av höjda ränteinkomster. För åren 1961—1963 redovisas endast mindre inkomstförändringar.

Avdragen för underskott å förvärvskälla har visat en fortgående ökning under hela den i tabellen redovisade perioden. Ökningen torde väsentligen vara att tillskriva inverkan av höjda räntekostnader för fastighetsägare.

Det sammanlagda beloppet av allmänna avdrag m. m., som får göras vid beräkning av den taxerade inkomsten, har som likaledes framgår av tabellen för fysiska personer stegrats successivt. I synnerhet för verksamhetsåren 1960—1962 var ökningen betydande, vilket bland annat torde sammanhånga med tidigare höjningar av kommunalskatterna och successiva höjningar av de yrkesarbetande kvinnornas förvärvsavdrag. Ökningen för verksamhetsåret 1961 torde dessutom sammanhånga med att maximibeloppet för avdrag för försäkringspremier vid 1962 års taxering höjdes från 300 kr. till 400 kr. för ensamstående och från 600 kr. till 800 kr. för gifta.

I tidigare inkomstberäkningar har även meddelats vissa resultat av den statistik över inkomstfördelningen, som årligen utarbetas av statistiska centralbyrån och som redovisas i publikationen Skattetaxeringarna.

Ifrågavarande statistik utarbetas genom att uppgifter insamlas för alla personer födda den 5, 15 eller 25 dagen i månaden. I fråga om samtaxerade personer gäller emellertid att om endera av dem är född på sådan dag medtages bägge i statistiken. Vidare insamlas uppgifter för alla personer, som ensamma eller tillsammans med samtaxerad person haft årsinkomst uppgående till minst 50 000 kr. Till den del uppgifterna har stickprovskaraktär sker uppräknig till att avse hela antalet inkomsttagare.

Statistiken upptager förutom uppgifter om inkomstbelopp (sammanräknad nettoinkomst efter avdrag av underskott på förvärvskälla) och yrkesbeteckningar även uppgifter om ålder, kön och civilstånd. Statistiken omfattar endast fysiska personer (ej oskifta dödsbon och familjestiftelser). Samtaxerade personer ingår som skilda taxeringsenheter.

I tabellerna 1—5 lämnas vissa preliminära uppgifter från inkomststatistiken för år 1963. I tabell 5, i vilken samtaxerade personer behandlas som en

Tab. 1. Antalet inkomsttagare samt medelinkomsten inom skilda yrkesgrupper år 1963 (taxeringsåret 1964)

Näringsgren	Företagare		Anställda		Icke yrkesverksamma		Samtliga	
	Antal	Medelinkomst kr.	Antal	Medelinkomst kr.	Antal	Medelinkomst kr.	Antal	Medelinkomst kr.
Jordbruk med binäringar	235 734	10 990	182 212	9 251	93 213	4 867	511 159	9 253
Byggnadsverksamhet ..	22 698	19 561	278 432	16 718	21 432	5 627	322 562	16 181
Industri och hantverk ..	54 052	16 874	1 169 117	14 398	87 886	6 408	1 311 055	13 964
Samfärdsl	25 588	19 583	255 995	15 409	35 552	9 929	317 135	15 132
Handel	81 771	18 683	611 891	12 865	32 008	8 732	725 670	13 339
Allmän förvaltnings-tjänst	—	—	555 286	15 377	58 968	12 461	614 254	15 097
Fria yrken	15 913	26 752	46 908	13 842	3 750	7 787	66 571	16 587
Husligt arbete	—	—	59 514	4 895	18 300	3 989	77 814	4 682
I övrigt	2 330	7 425	18 961	6 223	379 294	5 073	400 585	5 141
Samtliga inkomsttagare	438 086	14 651	3 178 316	14 029	730 403	6 203	4 346 805	12 776
Sammanlagd inkomst (kronor)	6 418 567 000		44 587 150 000		4 531 009 000		55 536 725 000	

inkomsttagare, lämnas med reservation för vissa brister i jämförbarhet även en bild av förskjutningarna i inkomstfördelningen sedan 1959.

Hela antalet inkomsttagare uppgick enligt 1963 års statistik till 4 346 805. I förhållande till folkmängden vid årets slut utgjorde antalet inkomsttagare 57 procent mot 56 procent föregående år.

Tabell 1 visar antalet inkomsttagare samt medelinkomstens storlek inom skilda yrkesgrupper. Av hela antalet inkomsttagare utgjorde företagarna 10, de anställda 73 och de icke yrkesverksamma 17 procent. Företagarnas sammanlagda inkomst utgjorde 6,4 miljarder kronor (11,6 procent), de anställdas 44,6 miljarder kronor (80,3 procent) och de icke yrkesverksammas 4,5 miljarder kronor (8,1 procent). Medelinkomsten för de tre grupperna uppgick till 14 651, 14 029 respektive 6 203 kronor. Företagarnas redovisade inkomster ligger högre än de anställdas inom varje näringsgren. Bilden av medelinkomsternas relativa höjd för anställda inom de redovisade näringsgrenarna påverkas icke endast av skillnader i det relativa löneläget för jämförbara grupper inom olika näringsgrenar utan bland annat även av hur de anställda inom de skilda näringsgrenarna fördelar sig på olika dyrorter och på olika kategorier av anställda, såsom tjänstemän och arbetare. Det kan påpekas, att huvudparten av statens och kommunernas arbetarpersonal redovisas under andra näringsgrenar än allmän förvaltningstjänst.

Uppgifterna om medelinkomstens höjd för företagare, anställda och icke yrkesverksamma kompletteras genom den bild av inkomsttagarnas fördelning på olika inkomstlägen, som lämnas i tabell 2. Av tabellen framgår att

Tab. 2. Inkomsttagarnas fördelning på inkomstklasser år 1963 (taxeringsåret 1964)

Inkomstklasser kr.	Företagare		Anställda		Icke yrkesverk- samma		Samtliga	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
— 2 999 ..	19 670	4,5	253 970	8,0	141 600	19,4	415 240	9,6
3 000— 3 999 ..	21 960	5,0	140 920	4,4	183 600	25,1	346 480	8,0
4 000— 4 999 ..	23 790	5,4	140 630	4,4	119 440	16,4	283 860	6,5
5 000— 5 999 ..	25 270	5,8	135 600	4,3	70 190	9,6	231 060	5,3
6 000— 6 999 ..	24 970	5,7	130 790	4,1	42 290	5,8	198 050	4,6
7 000— 7 999 ..	24 670	5,6	125 670	4,0	28 090	3,8	178 430	4,1
8 000— 9 999 ..	47 730	10,9	258 470	8,1	40 400	5,5	346 600	8,0
10 000—10 999 ..	23 930	5,5	137 780	4,3	19 660	2,7	181 370	4,2
11 000—11 999 ..	21 400	4,9	140 320	4,4	14 260	2,0	175 980	4,0
12 000—12 999 ..	20 360	4,7	148 080	4,7	10 930	1,5	179 370	4,1
13 000—13 999 ..	18 790	4,3	151 970	4,8	8 440	1,2	179 200	4,1
14 000—14 999 ..	17 290	4,0	156 970	4,9	6 650	0,9	180 910	4,2
15 000—15 999 ..	15 800	3,6	155 100	4,9	6 400	0,9	177 300	4,1
16 000—17 999 ..	26 430	6,0	287 140	9,0	8 860	1,2	322 430	7,4
18 000—19 999 ..	20 290	4,6	221 910	7,0	6 150	0,8	248 350	5,7
20 000—24 999 ..	33 650	7,7	303 760	9,6	10 560	1,4	347 970	8,0
25 000—29 999 ..	18 550	4,2	124 970	3,9	5 180	0,7	148 700	3,4
30 000—39 999 ..	16 520	3,8	97 330	3,1	4 140	0,6	117 990	2,7
40 000—49 999 ..	6 760	1,5	33 810	1,1	1 740	0,2	42 310	1,0
50 000— ..	10 256	2,3	33 126	1,0	1 823	0,3	45 205	1,0
Samtliga	438 086	100,0	3 178 316	100,0	730 403	100,0	4 346 805	100,0

företagarna är relativt talrikare än de anställda i inkomstlägena mellan 3 000 och 12 000 kr. och över 25 000, medan de anställda i högre grad är koncentrerade till — bortsett från den allra lägsta inkomstklassen där inkomsten knappast torde vara representativ för löneläget vid helårsanställning — de mellersta inkomstlägena.

Medelinkomstens höjd sammanhänger även med inkomsttagarnas ålder, vilket belyses av tabell 3. Som synes stiger medelinkomsten med åldern för att nå maximum i åldersgruppen 40—44 år. Medan i fråga om inkomsttagarna i mellanåldrarna de olika åldersklasserna utvisar en tämligen likartad fördelning på olika inkomstklasser, förskjutes tyngdpunkten kraftigt nedåt för de lägre och de högsta åldersklasserna. Delvis sammanhänger detta med att det i dessa åldersgrupper är relativt vanligare att inkomst endast uppbäres under en del av året, exempelvis i samband med inträde i respektive utträde ur förvärvslivet, värnpliktstjänstgöring o. s. v.

Eftersom ålder och civilstånd äger ett relativt starkt samband är det naturligt att, mot bakgrunden av den givna bilden av sammanhanget mellan ålder och inkomst, även finna att ogifta och förut gifta inkomsttagare redovisar lägre inkomster än gifta, i varje fall i vad avser den manliga delen av befolkningen. Detta framgår av tabell 4.

I tabell 5 lämnas en bild av inkomstfördelningen åren 1959—1963. En fortlöpande förskjutning från lägre till högre inkomstklasser har ägt rum.

Tab. 3. Inkomstens storlek för inkomsttagare i olika åldrar år 1963 (taxeringsåret 1964)

Ålder	Antal inkomsttagare	Medelinkomst, kr.	Inkomsttagarnas procentuella fördelning efter inkomstens storlek							
			—2 999	3 000—4 999	5 000—6 999	7 000—9 999	10 000—14 999	15 000—19 999	20 000—	Summa
—16 år	42 128	4 963	17,5	46,2	24,0	9,4	1,6	0,6	0,7	100,0
17—19 »	241 630	7 045	7,1	23,6	24,3	28,3	14,8	1,5	0,4	100,0
20—24 »	398 974	10 193	6,4	11,6	10,8	20,3	34,6	13,1	3,2	100,0
25—29 »	343 710	13 609	8,5	6,0	5,5	9,3	28,1	26,8	15,8	100,0
30—34 »	332 078	15 165	9,4	6,1	5,5	7,9	20,9	26,0	24,2	100,0
35—39 »	368 700	15 689	9,6	6,2	5,7	8,7	19,7	24,1	26,0	100,0
40—44 »	420 572	16 052	9,0	6,9	6,0	9,1	19,9	22,5	26,6	100,0
45—49 »	392 694	15 925	8,8	7,2	6,6	9,8	20,1	22,2	25,3	100,0
50—54 »	396 332	15 340	8,6	8,3	7,0	10,0	21,7	21,7	22,7	100,0
55—59 »	353 192	14 411	8,6	10,5	7,9	11,4	22,7	19,6	19,3	100,0
60—66 »	413 947	12 197	11,6	15,9	10,5	12,8	21,2	14,4	13,6	100,0
67— »	642 848	7 524	13,1	39,0	16,8	11,2	10,6	4,3	5,0	100,0
Samtliga	4 346 805	12 776	9,5	14,5	9,9	12,1	20,6	17,2	16,2	100,0

Det speciellt kraftiga bortfall av antalet inkomsttagare i den lägsta inkomstklassen som redovisas för verksamhetsåret 1962 beror till stor del på att deklarationsskyldigheten från och med 1963 års taxering avser inkomster över 2 400 kr. mot tidigare 1 200 kr.

Vad angår *aktiebolagens* inkomster, lämnar tabellen på s. 6—7 vissa upplysningar. Av denna framgår bland annat, att inkomst av rörelse m. m. naturligt nog är den helt dominerande inkomstkällan. Tabellen visar också, att, till följd av under vissa år ganska betydande förändringar i de avdragsgilla kommunalskatternas belopp, utvecklingen av nettoinkomst och taxerad inkomst icke är helt parallell. I stort sett är emellertid utvecklingen av såväl nettoinkomsten som den taxerade inkomsten ett uttryck för konjunktorellt men även skattepolitiskt betingade förändringar i bolagens redovisade vinst. Det kan i detta sammanhang påpekas, att bolagen i betydande utsträckning utnyttjat möjligheterna att göra avdragsgilla avsättningar till investeringsfonder för konjunkturutjämning.

För en närmare analys av bolagens inkomstutveckling kan uppgifterna i nämnda tabell kompletteras med ledning av ett inom riksrevisionsverket upplagt register över ett antal svenska aktiebolags skatteförhållanden, avseende bolag med ett aktiekapital av minst en miljon kronor. Registret hålles aktuellt bland annat genom att varje höst uppgifter om taxerad (= beskattningsbar) inkomst vid årets taxering enligt taxeringsnämndernas beslut införskaffas från länsstyrelserna. De ifrågavarande bolagens sammanlagda taxerade inkomst omfattar vid den senaste taxeringen 79 procent av hela den taxerade inkomsten för aktiebolagen.

I tabellen på s. 15 sammanfattas resultatet av en bearbetning av registrets uppgifter för de fyra senaste verksamhetsåren. (Beträffande utvecklingen

Tab. 4. Inkomsttagarna fördelade efter civilstånd och inkomstens storlek jämte inkomstsummor och medelinkomst för de olika civilståndskategorierna, år 1963 (taxeringsåret 1964)

Inkomst- klasser, kr.	Giftna män		Giftna kvinnor		Ogiftna och för- ut giftna män och kvinnor		Samtliga inkomst- tagare		Samtaxe- ringar	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
— 2 999..	34 930	2,0	321 050	35,5	59 260	3,5	415 240	9,6	834	0,1
3 000— 3 999..	45 210	2,6	90 570	10,0	210 700	12,3	346 480	8,0	1 692	0,2
4 000— 4 999..	42 050	2,4	59 230	6,5	182 580	10,6	283 860	6,5	4 861	0,6
5 000— 5 999..	42 900	2,5	51 850	5,7	136 310	8,0	231 060	5,3	21 815	2,6
6 000— 6 999..	38 690	2,2	44 860	5,0	114 500	6,7	198 050	4,6	25 377	3,0
7 000— 7 999..	37 950	2,2	40 580	4,5	99 900	5,8	178 430	4,1	21 241	2,5
8 000— 9 999..	82 950	4,8	74 550	8,2	189 100	11,0	346 600	8,0	28 307	3,4
10 000—10 999..	51 920	3,0	34 480	3,8	94 970	5,5	181 370	4,2	13 335	1,6
11 000—11 999..	57 270	3,3	32 620	3,6	86 090	5,0	175 980	4,0	14 788	1,7
12 000—12 999..	68 710	4,0	29 070	3,2	81 590	4,8	179 370	4,1	17 620	2,1
13 000—13 999..	81 960	4,8	22 630	2,5	74 610	4,4	179 200	4,1	19 193	2,3
14 000—14 999..	96 580	5,6	18 580	2,0	65 750	3,8	180 910	4,2	21 766	2,6
15 000—15 999..	104 580	6,1	14 740	1,6	57 980	3,4	177 300	4,1	24 762	2,9
16 000—17 999..	212 240	12,3	22 250	2,5	87 940	5,1	322 430	7,4	60 045	7,1
18 000—19 999..	175 570	10,2	15 270	1,7	57 510	3,4	248 350	5,7	68 755	8,2
20 000—24 999..	259 500	15,0	19 640	2,2	68 830	4,0	347 970	8,0	175 474	20,8
25 000—29 999..	118 700	6,9	6 260	0,7	23 740	1,4	148 700	3,4	138 385	16,4
30 000—39 999..	98 440	5,7	4 420	0,5	15 130	0,9	117 990	2,7	125 442	14,9
40 000—49 999..	36 920	2,1	1 480	0,2	3 910	0,2	42 310	1,0	38 402	4,6
50 000— ..	40 157	2,3	1 042	0,1	4 006	0,2	45 205	1,0	20 081	2,4
Samtliga	1 727 227	100,0	905 172	100,0	1 714 406	100,0	4 346 805	100,0	842 175	100,0
Summa inkomster (kronor)	32 151 251 000		6 133 111 000		17 252 363 000		55 536 725 000		19 930 897 000	
Medelinkomst (kronor)	18 614		6 776		10 063		12 776		23 666	

under tidigare år hänvisas till riksrevisionsverkets årsbok). I tabellen har ifrågakarande aktiebolag under den gemensamma rubriken »större aktiebolag» fördelats på branscher. För bolag med ett aktiekapital understigande en miljon kronor saknas specificerade uppgifter. Under rubriken »mindre aktiebolag» har därför utan fördelning på branscher upptagits differensen mellan den i taxeringsstatistiken redovisade taxerade inkomsten för samtliga svenska aktiebolag m. fl. (jfr tabellen s. 6—7) och summa taxerad inkomst för »större aktiebolag». Inplaceringen av företagen i branschgrupper bygger på en karakteristik av de producerade varorna eller tjänsterna. En dylik klassificering erbjuder betydande svårigheter, företagen karakteriseras ofta av en mångsidig produktion som stundom är att hänföra till flera olika branscher. Särskilt utpräglat är detta för vissa bruksföretag, som vid sidan av exempelvis järn- och stålverk även bedriver en omfattande skogsindustri (jfr grupp 2 c i tabellen) och för företag där produktion kombineras med varuhandel.

De i statistiken medtagna större bolagens antal utgör vid den senaste taxeringen 1 492. Av dessa redovisade 397 bolag ingen taxerad inkomst. Av ta-

Tab. 5. Inkomsttagarnas fördelning på inkomstklasser åren 1959—1963 (taxeringsåren 1960—1964)
Samtaxerade personer behandlade som en inkomsttagare

Inkomstklasser, kr.	Antal inkomsttagare					Procentuell fördelning				
	1959	1960	1961	1962	1963	1959	1960	1961	1962	1963
— 2 999..	365 886	322 674	282 208	108 572	68 241	10,7	9,3	8,0	3,2	1,9
3 000— 3 999..	256 344	250 974	243 893	229 139	224 744	7,5	7,2	6,9	6,6	6,4
4 000— 4 999..	225 138	221 688	217 644	205 835	206 187	6,6	6,4	6,2	6,0	5,9
5 000— 5 999..	195 859	191 716	192 255	192 033	186 186	5,8	5,5	5,4	5,6	5,3
6 000— 6 999..	174 853	171 640	166 816	165 331	166 152	5,1	4,9	4,7	4,8	4,7
7 000— 7 999..	176 959	163 600	152 073	149 968	147 514	5,2	4,7	4,3	4,3	4,2
8 000— 8 999..	181 789	167 569	153 692	141 258	137 900	5,3	4,8	4,4	4,1	3,9
9 000— 9 999..	186 178	171 622	155 617	143 622	134 154	5,5	4,9	4,4	4,2	3,8
10 000—11 999..	363 459	344 496	318 392	294 079	276 480	10,7	9,9	9,0	8,5	7,9
12 000—14 999..	460 624	467 986	460 104	435 345	416 013	13,5	13,5	13,0	12,6	11,9
15 000—19 999..	430 848	486 795	543 376	584 859	601 155	12,6	14,0	15,4	17,0	17,2
20 000—29 999..	289 045	363 308	447 120	537 250	612 491	8,5	10,5	12,7	15,6	17,5
30 000—49 999..	77 943	128 303	165 019	220 295	278 985	2,3	3,7	4,7	6,4	8,0
50 000— ..	25 294	25 883	31 675	39 240	48 428	0,7	0,7	0,9	1,1	1,4
Samtliga	3 410 219	3 478 254	3 529 884	3 446 826	3 504 630	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

bellan framgår, att de 291 storbolagen under rubriken malmbrytning och metallindustri vid 1964 års taxering stod för över 39 procent av det av samtliga svenska aktiebolag representerade skatteunderlaget. Vissa andra branscher, som mätta exempelvis efter arbetarantal är betydande nog, motsvarar däremot endast en jämförelsevis ringa andel av skatteunderlaget. Stora kastningar kan dock konstateras för olika branscher, varigenom dessas relativa andel i bolagens samlade inkomst förskjutes från år till år.

Av tabellen framgår vidare att bolagens samlade taxerade inkomst steg med 5,4 procent under verksamhetsåret 1961. Den splittrade konjunkturen under 1961 avspeglades i betydligt minskade taxerade inkomster för skogs- och varvsindustrin samt i en nedgång även för gruvindustrin medan taxerade inkomster redovisades för flertalet andra branscher. Särskilt kraftig var uppgången för verkstadsindustrin. För år 1962 redovisas en nedgång i bolagens samlade taxerade inkomst på 6,3 procent. Nedgången var helt hänförlig till de större bolagen, för vilka den taxerade inkomsten sjönk med 11 procent medan däremot de mindre bolagens taxerade inkomst ökade med 17 procent. För de större bolagen var minskningen i de taxerade inkomsterna särskilt framträdande för skogsindustrin, varvsindustrin, bruksrörelsen och andra branscher med exportinriktad verksamhet. Konjunkturuppgången år 1963 avspeglades i en uppgång i bolagens samlade taxerade inkomst på 13,5 procent vid 1964 års taxering. Som framgår av tabellen redovisade flertalet branscher en betydande ökning i de taxerade inkomsterna, medan minskade inkomster redovisades för bland andra varvsindustrin, grafiska industrin och kraft- och belysningsverken.

Till statlig inkomstskatt taxerad inkomst för svenska aktiebolag m. fl. verksamhetsåren 1960—1963 (taxeringsåren 1961—1964) med fördelning på olika branscher av bolag med ett aktiekapital av minst 1 miljon kronor

Bransch	Antal bolag 1963		Taxerad inkomst, milj. kr.				Procentuell förändring		
	Med tax. ink.	Utan tax. ink.	1960	1961	1962	1963	1960 till 1961	1961 till 1962	1962 till 1963
<i>Större aktiebolag</i>									
1. Banker, försäkringsrörelse, förvaltningsbolag m. m.	156	91	311,9	308,5	312,1	378,9	— 1,1	+ 1,2	+ 21,4
2. Malmbrytning och metallindustri									
a) Gruvor	12	5	346,3	335,0	279,3	258,1	— 3,3	— 16,6	— 7,6
b) Metallverk och metallmanufaktur	62	13	107,5	120,8	75,4	101,7	+ 12,4	— 37,6	+ 34,9
c) Vissa kombinerade företag (bruksrörelse)	10	2	115,4	114,3	64,9	103,4	— 1,0	— 43,2	+ 59,3
d) Verkstadsindustri ..	118	25	285,6	370,9	354,0	455,3	+ 29,9	— 4,6	+ 28,6
e) Varvsindustri	11	1	86,2	75,5	46,9	26,4	— 12,4	— 37,9	— 43,7
f) Elektroteknisk industri	28	4	134,6	167,9	177,9	201,6	+ 24,7	+ 6,0	+ 13,3
3. Jord- och stenindustri	59	15	55,5	64,8	69,8	65,6	+ 16,8	+ 7,7	— 6,0
4. Skogsindustri	91	40	206,3	148,2	84,5	109,6	— 28,2	— 43,0	+ 29,7
5. Grafisk industri	26	12	28,4	30,5	36,7	31,2	+ 7,4	+ 20,3	— 15,0
6. Livsmedelsindustri	66	13	104,0	107,5	103,0	131,7	+ 3,4	— 4,2	+ 27,9
7. Textil- och beklädnadsindustri	55	25	42,1	44,4	34,2	37,2	+ 5,5	— 23,0	+ 8,8
8. Läder- och gummivaruindustri	21	10	18,7	21,3	22,7	22,1	+ 13,9	+ 6,6	— 2,6
9. Kemisk-teknisk industri	53	19	83,7	83,4	74,1	92,3	— 0,4	— 11,2	+ 24,6
10. Kraft- och belysningsverk	52	14	79,4	92,4	108,1	94,5	+ 16,4	+ 17,0	— 12,6
11. Varuhandel	181	64	123,4	151,7	143,2	143,4	+ 22,9	— 5,6	+ 0,2
12. Samfärdsl	65	34	28,2	35,3	34,4	46,4	+ 25,2	— 2,5	+ 34,9
13. Andra branscher	29	10	7,2	10,9	8,8	12,8	+ 51,4	— 19,3	+ 45,5
Säger för större aktiebolag	1 095	397	2 164,4	2 283,3	2 030,0	2 312,2	+ 5,5	— 11,1	+ 13,9
<i>Mindre aktiebolag m. fl.</i>									
(samtliga branscher)	..	..	448,5	470,2	550,7	617,5	+ 4,8	+ 17,1	+ 12,1
Totalt för svenska aktiebolag m. fl.	..	..	2 612,9	2 753,5	2 580,7	2 929,7	+ 5,4	— 6,3	+ 13,5

Utvecklingen av skatteunderlaget verksamhetsåren 1964—1966

Den allmänna inkomstutvecklingen är avgörande för de direkta statskatternas avkastning och är även i väsentlig mån bestämmande för de indirekta skatternas avkastning liksom för de statliga affärsverkens inkomster. Vid beräkningen av statens inkomster under nästkommande budgetår har riksrevisionsverket därför i första hand att med utgångspunkt från det kända taxeringsutfallet för verksamhetsåret 1963 och allmänna antaganden

om den samhällsekonomiska utvecklingen uppskatta förändringarna i skatteunderlaget fram till våren 1966.

Högkonjunkturen utomlands har medfört gynnsamma betingelser för den svenska exportindustrin. Konjunkturinstitutet räknar med en 10-procentig exportökning i år jämfört med 1963. Den svenska nationalprodukten beräknar konjunkturinstitutet ha ökat volymmässigt med nära 6 procent från 1963 till 1964.

Även om en viss osäkerhet beträffande exportutvecklingen i fråga om Storbritannien och följderna härav för den inhemska ekonomin kan råda, synes av nuvarande tendenser att döma totalt sett en fortsatt efterfrågeökning vara att vänta under 1965 såväl inom landet som på exportmarknaderna. Riksrevisionsverket har mot bakgrunden härav räknat med en fortsatt ökning av nationalprodukten under 1965 vid full sysselsättning och ökande utrikeshandel.

Beträffande beräkningen av skatteunderlagets utveckling under åren 1964 och 1965 samt de första månaderna av år 1966 är det lämpligt att verkställa särskilda kalkyler för å ena sidan fysiska personer och å andra sidan aktieföretag.

Vad först angår skatteunderlaget för *fysiska personer* bestämmes utvecklingen, som närmare framgår av sammanställningen på s. 6—7, väsentligen av förändringarna i enskildas inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet samt av jordbruksfastighet och rörelse.

Inkomst av tjänst m. m., som representerar 87 procent av de fysiska personernas sammanräknade nettoinkomster, utvisade för verksamhetsåret 1963 en ökning med 9,2 procent i jämförelse med 1962. Möjligheterna att med tillfredsställande noggrannhet bedöma utvecklingen under 1964 är begränsade till följd av löne- och sysselsättningsstatistikens ofullständighet. Enligt statistiska centralbyråns kvartalsstatistik för industriarbetare låg i maj och augusti 1964 den genomsnittliga timförtjänsten för ifrågakvarande arbetargrupper 6,5 respektive 6,8 procent över motsvarande siffror för 1963. Antalet sysselsatta industriarbetare har under de tio första månaderna 1964 varit något högre än under motsvarande period 1963, varför den totala lönesumman för industriarbetare har ökat något mer än de genomsnittliga timförtjänsterna. För tjänstemannagrupperna kan lönesumman beräknas ha stigit till följd av avtalsenliga löneökningar, en sannolik ökning i antalet sysselsatta och löneglidning. För övriga grupper finnes endast sporadiska löne- och sysselsättningsuppgifter tillgängliga, men med ledning av de för året gällande avtalen kan dock icke oväsentliga öknningar i lönesumman beräknas även för dessa grupper. Totalt sett finner riksrevisionsverket det sannolikt att den totala lönesumman under 1964 ökat med omkring 9 procent.

Beträffande övriga förvärvskällor saknas statistiskt material nästan helt. Riksrevisionsverket räknar emellertid med att förändringen av de samman-

lagda inkomsterna för övriga förvärvskällor i stort sett kommer att vara av samma storlek vid 1965 års taxering som vid 1964 års.

Sammanfattningsvis pekar kalkylerna på en ökning av fysiska personers inkomster med omkring 8 procent från 1963 till 1964.

Vid bedömningen av utvecklingen av inkomst av tjänst under 1965 har man i första hand att ta hänsyn till dels de avtalsmässiga löneökningarna och dels att lönenivån vid slutet av 1964 till följd av löneglidning under 1964 överstiger den för 1964 genomsnittliga. Vid den samhällsekonomiska utveckling, som i det föregående förutsatts, förefaller fortsatt löneglidning sannolik. Någon ökning av antalet anställda kan också väntas. För den totala lönesumman har riksrevisionsverket räknat med något mindre ökning under 1965 än under 1964.

För lönesummans utveckling under de första månaderna av 1966 har riksrevisionsverket liksom i tidigare kalkyler schablonmässigt räknat med en uppgång av 4 procent.

För fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har sammanlagt räknats med i stort sett samma inkomstutveckling under 1965 som under 1964 och en schablonmässigt räknad uppgång av 4 procent under 1966.

För *aktiebolagen* ökade de taxerade inkomsterna med 13,5 procent från 1963 till 1964 års taxering. Riksrevisionsverket har genom en enkät till ett antal större bolag, vilka svarade för tre fjärdedelar av samtliga bolags taxerade inkomster vid 1964 års taxering, inhämtat uppgifter om de förväntade inkomsterna vid 1965 års taxering. Bolagen har därvid haft att beakta möjligheterna till det särskilda investeringsavdraget för maskininvesteringar. Undersökningen tyder på att flertalet bolag förutser stigande taxerade inkomster vid 1965 års taxering. Riksrevisionsverket har ansett sig böra räkna med 5 procent ökade bolagsinkomster vid 1965 års taxering. Mellan 1965 års och 1966 års taxeringar har riksrevisionsverket mot bakgrund av de allmänna förutsättningarna om konjunkturutvecklingen räknat med en motsvarande uppgång av bolagsinkomsterna.

Resultatet av riksrevisionsverkets inkomstberäkning återgives i den härvid fogade tabellen (bilaga D) med specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1965/66. Dessutom har riksrevisionsverket verkställt vissa beräkningar av statsinkomsterna under budgetåren 1966/67—1968/69. Huvudresultatet sammanfattas i en härtill fogad promemoria (bilaga E).

Beträffande de för budgetåret 1965/66 beräknade beloppen för de särskilda inkomsttitlarna får riksrevisionsverket anföra följande.

A. Egentliga statsinkomster

I. Skatter

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

G ä l l a n d e b e s t ä m m e l s e r

De skatter, som slutligt skall redovisas på inkomsttiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under budgetåren 1964/65 och 1965/66, utgöres, fränsett inflytande restantier av äldre skatter, av statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, sjömansskatt och folkpensionsavgifter. Förutom dessa skatter redovisas över titeln andra skatter och avgifter som uppbäres i samband med den allmänna skatteuppbörden, nämligen kommunalskatter, vissa skatter och avgifter som skall omföras till andra inkomsttitlar, sjukförsäkringsavgifter från de försäkrade och tilläggspensionsavgifter samt avgifter till sjukförsäkringen, avgifter till försäkringen för tilläggspension, byggnadsforskningsavgifter och yrkesskadeförsäkringsavgifter från mindre (s. k. skattedebiterade) arbetsgivare. Dessutom redovisas över titeln sjukförsäkringsavgifter, yrkesskadeförsäkringsavgifter och byggnadsforskningsavgifter från större (s. k. direktdebiterade) arbetsgivare.

Från inkomsttiteln utbetalas kommunerna tillkommande utskylder, överskjutande skatt och övriga restitutioner samt ersättning till kommuner och allmänna försäkringskassor för minskade skatteintäkter och sjukförsäkringsavgifter till följd av sjömansskatten. Inkomsttiteln belastas vidare med de medel som skall omföras till andra inkomsttitlar, nämligen de debiterade beloppen av utskiftningsskatt och ersättningsskatt, skogsvårdsavgifter, annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor samt allmän varuskatt i vissa fall för jordbruksprodukter. Dessutom avföres från titeln avgifter till sjukförsäkringen från s. k. direktdebiterade arbetsgivare samt byggnadsforskningsavgifter och yrkesskadeförsäkringsavgifter. I avräkning på de influtna beloppen av sjukförsäkringsavgifter från de försäkrade och från s. k. skattedebiterade arbetsgivare utbetalas från titeln förskott till de allmänna försäkringskassorna. Slutligen utbetalas från titeln tilläggspensionsavgifter och avgifter till försäkringen för tilläggspension från s. k. skattedebiterade arbetsgivare.

Skillnaden mellan titeln sammanlagda inkomster och utgifter utgör den nettoinkomst för statsverket, som motsvarar den i riksstaten upptagna inkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

Statlig inkomstskatt utgår enligt förordning den 26 juli 1947 (nr 576). Inkomstskattens grundbelopp bestämmes enligt två progressiva skiktskalor, den ena avseende sådana skattskyldiga, för vilka ortsavdrag beräknas enligt de för gift skattskyldig gällande grunderna, och den andra avseende

övriga skattskyldiga. Grundbeloppet utgör genom förordning den 15 december 1961 (nr 623) från och med år 1962 10 procent av den beskattningsbara inkomsten, om denna icke överstiger 12 000 kr. i den förra skalan och 6 000 kr. i den senare skalan. Upp till nämnda belopp för den beskattningsbara inkomsten utgår sålunda skatten proportionellt, medan vid högre inkomst skatteprocenten är stigande. Skattesatsen är i bägge skalorna maximerad till 65 procent för den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 150 000 kr. Ortsavdragen uppgår från och med år 1962 till 4 500 kr. för gifta och till 2 250 kr. för ogifta.

Från och med 1961 års taxering har vissa reformer genomförts på familjebeskattningsens område. Förvärvsavdraget för gift yrkesarbetande kvinna med minderårigt barn har sålunda fördubblats jämfört med tidigare bestämmelser. Vidare skall för s. k. ofullständiga familjer Ortsavdrag och statlig inkomstskatt beräknas efter de förmånligare grunder som tillämpas för gifta. Från och med år 1963 har vissa ytterligare skattelättnader för ensamstående med hemmavarande barn beslutats.

Genom författningar utfärdade den 31 mars 1955 (nr 122—125) infördes vissa schablonmässigt beräknade minimiavdrag för avgifter för kapital- och sjukförsäkring för fysiska personer samt för utgifter för fullgörande av tjänsten för skattskyldiga, som haft inkomst av tjänst. Vidare infördes vissa extra avdrag för fysiska personer, som haft intäkt av kapital. Dessa bestämmelser tillämpades första gången vid 1957 års taxering. Vissa av de schablonmässiga avdragen har sedermera höjts.

Genom författningar utfärdade den 3 april 1964 (nr 76—78) har avdragsrätten för folkpensionsavgiften upphävts från och med den 1 juli 1964. Vid 1965 års taxering skall avdrag övergångsvis medges med hälften av folkpensionsavgiften.

Under budgetåret 1964/65 tillämpas en uttagningsprocent av 100.

Andra skattskyldiga än fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser indelas i beskattningshänseende i följande fyra grupper:

a) svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke är aktiebolag samt andra utländska juridiska personer än oskifta dödsbon och familjestiftelser, varvid dock försäkringsanstalter som driver livförsäkringsrörelse hänföres till grupp c,

b) andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar, sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar,

c) försäkringsanstalter i den mån de driver livförsäkringsrörelse samt

d) övriga skattskyldiga.

Enligt förordning den 5 juni 1959 (nr 295) utgör den statliga inkomstskatten räknad i procent av den beskattningsbara inkomsten för grupp a) 40 procent, för grupp b) 32 procent, för grupp c) 10 procent samt för grupp d) 15 procent.

Enligt förordning den 10 april 1964 (nr 79) har ett särskilt investeringsavdrag i vissa fall medgivits vid 1965 års taxering. Avdraget utgör 10 procent av kostnaderna för under år 1964 anskaffade maskiner för industriell verksamhet. Villkor för avdragsrätt är dock bland annat att ifrågavarande investeringskostnad under år 1964 uppgår till minst 5 000 kr. och avser tillgångar med en beräknad varaktighetstid av mer än tre år.

Statlig förmögenhetsskatt uttages enligt förordning den 26 juli 1947 (nr 577) av fysiska personer m. fl. Genom förordning den 12 april 1957 (nr 106) höjdes det skattefria beloppet för fysiska personer från 50 000 kr. till 80 000 kr. från och med 1958 års taxering. Den lägsta skattesatsen är 5 promille. Den högsta, 18 promille, utgår för den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 1 000 000 kr. För vissa juridiska personer utgår statlig förmögenhetsskatt med 1 1/2 promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 5 000 kr.

Sjömansskatt utgår enligt förordning den 16 maj 1958 (nr 295) om sjömansskatt, vilken trädde i kraft den 1 januari 1959. Den är en definitiv källskatt, som tillfaller staten, men kommunerna skall, liksom de allmänna försäkringskassorna, för varje år beredas ersättning av statsmedel för minskade skatteintäkter respektive sjukförsäkringsavgifter. De inträdda förändringarna i skatteskalorna för den statliga inkomstskatten och reformerna på familjebeskattningsens område tillämpas även i fråga om sjömansskatten.

I samband med vissa reformer på socialförsäkringens område från och med den 1 januari 1963 sammanfördes bestämmelserna om *sjukförsäkring*, *folkpensionering* och *försäkring för tilläggspension* i lag om allmän försäkring den 25 maj 1962 (nr 381), varvid de tidigare gällande lagarna om allmän sjukförsäkring, moderskapshjälp, folkpensionering och försäkring för allmän tilläggspension upphävdes.

Sjukförsäkringen finansieras förutom genom statsbidrag av avgifter från de försäkrade och arbetsgivarna. Avgifterna från de försäkrade samt från skattedebiterade arbetsgivare uppbäres i samband med den allmänna skatteuppbörden och avgifterna från direktdebiterade arbetsgivare uppbäres direkt av riksförsäkringsverket.

Enligt lag om finansiering av folkpensioneringen den 25 maj 1962 (nr 398) skall folkpensionsavgift med vissa begränsningar utgå med 4 procent av den avgiftspliktiges till statlig inkomstskatt taxerade inkomst. Begränsningarna avser bland annat att avgiftsbeloppet är maximerat till 600 kr. såväl för avgiftspliktig som samtaxeras som för annan avgiftspliktig och att avgift icke skall erläggas av den, vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst icke uppgår till 2 400 kr. Folkpensionsavgifterna uppbäres i den allmänna skatteuppbörden och skall som nämnts i det föregående slutligt redovisas på inkomstskattetiteln.

Försäkringen för allmän tilläggspension finansieras med årliga avgifter och med avkastning av fondmedel. Avgifterna utgår efter för året fastställd procentsats och erlägges av arbetsgivare för vad han under året till arbets-

tagare hos honom utgivit i kontantlön eller naturaförmåner med korriger-
ing efter vissa regler och av den försäkrade själv i den mån han haft in-
komst av annat förvärvsarbete. Procentsatsen utgjorde 3 procent för år 1960
och har för vart och ett av de därpå följande åren höjts med en procent så
att den för 1964 utgör 7 procent. För 1965 och efterföljande år kommer pro-
centsatsen att höjas med en halv procent per år så att den kommer att ut-
göra 9 1/2 procent år 1969, vilket är det senaste år för vilket procentsats
fastställts. De försäkrades egna avgifter, tilläggs pensionsavgifter och avgif-
terna från skattedebiterade arbetsgivare uppbäres i samband med den all-
männa skatteuppbörden. Övriga avgifter för tilläggs pensioneringen uppbä-
res direkt av riksförsäkringsverket.

Från och med den 1 januari 1955 ersattes den dittillsvarande olycksfalls-
försäkringen, vars uppgifter delvis övertagits av sjukförsäkringen, av en
ny *yrkesskadeförsäkring* (lag den 14 maj 1954, nr 243). Yrkesskadeförsä-
kringen finansieras genom avgifter från arbetsgivarna. För vissa arbetsgivare
utgår sedan 1955 särskild *byggnadsforskningsavgift*. Ändrade bestämmelser
gäller för yrkesskadeförsäkring enligt förordning den 25 maj 1962 (nr 408)
och för byggnadsforskningsavgift enligt förordningar den 4 maj 1962 (nr
134) och den 6 mars 1964 (nr 32).

De *kommunala skatterna* utgöres av allmän kommunalskatt, landstings-
medel och tingshusmedel, allt i form av inkomstskatt beräknad på grundval
av inkomst och garantibelopp för fastighet. För den allmänna kommunal-
skatten gäller bestämmelserna i kommunalskattelagen den 28 september
1928 (nr 370). Landstingsmedel utgår enligt landstingslagen den 14 maj
1954 (nr 319). Tingshusmedel utdebiteras enligt förordningen den 31 de-
cember 1945 om utdebitering av tingshusmedel (nr 903). I samband med
höjningen av taxeringsvärdena genom 1957 års allmänna fastighetstaxering
sänktes procenttalet för beräkning av garantibelopp för fastighet från fyra
till två och en halv. Dessutom tillerkändes fysisk person som blivit året näst
före taxeringsåret eller samma taxeringsår mantalsskriven å honom tillhörig
fastighet ett extra avdrag med, för helt år räknat, 200 kr., dock högst med
det belopp som skall upptagas som intäkt av fastigheten.

Genom lag den 16 maj 1957 (nr 200) höjdes de kommunala ortsavdragen
så att de överensstämmer med de statliga. Höjningen trädde i kraft från och
med den 1 januari 1958 och tillämpades första gången i fråga om den pre-
liminära skatten för 1958 och vid 1959 års taxering. Under en övergångs-
period av tre år — 1958—1960 — utgick statsbidrag till alla kommuner så att
full kompensation erhöles för den av ortsavdragshöjningen föranledda in-
komstminskningen. Under de följande fem åren skall statsbidraget succes-
sivt minskas i en del kommuner samt helt avvecklas i de beträffande skatte-
underlaget bäst ställda kommunerna. Inkomstbortfallet till följd av de från
och med 1962 höjda ortsavdragen kompenseras helt genom statsbidrag.

Från och med 1961 års taxering gäller på familjebeskattningsens område

samma bestämmelser i fråga om den kommunala beskattningen som beträffande den statliga.

Enligt den från och med år 1954 gällande *uppbördsförfordningen*, utfärdad den 5 juni 1953 (nr 272), skall skattskyldig utgöra preliminär skatt med det belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående skatter och avgifter.

Den preliminära skatten utgår dels i form av preliminär A-skatt, dels i form av preliminär B-skatt. A-skatten utgår enligt skattetabeller eller efter viss procent av uppburen löneinkomst. B-skatten debiteras normalt med det belopp som enligt senaste taxering påförts som slutlig skatt.

Debitering och uppbörd sker gemensamt av krono- och kommunalutskyl-der inklusive de tidigare nämnda avgifterna. Preliminärskatten förfaller till betalning under mars, maj, juli, september, november och januari under uppbördsåret, vilket omfattar tiden från och med mars det ena året till och med februari påföljande år. Sedan taxering blivit verkställd och den slutliga skatten uträknats, sker en avräkning, varvid den skattskyldige gottskrivs i fråga om A-skatt det under uppbördsåret influtna beloppet jämte i förekommande fall s. k. särskilt uppdebiterat belopp samt i fråga om B-skatt det debiterade beloppet. Dessutom gottskrivs den skattskyldige sådan preliminärskatt som erlagts efter uppbördsårets utgång (s. k. fyllnadsbetalning av preliminärskatt). Understiger vid avräkningen den gottskrivna preliminära skatten motsvarande slutliga skatt, förfaller skillnaden, om denna är 5 kr. eller större, till betalning såsom kvarstående skatt under uppbörds-terminerna i mars och maj året efter taxeringsåret. Om den kvarstående skatten uppgår till minst en femtedel av den slutliga skatten eller minst 10 000 kr., skall den skattskyldige erlagga ränta för den kvarstående skatten efter avdrag för 1 000 kr. Överstiger däremot den preliminära skatten motsvarande slutliga skatt, återbetalas det överskjutande beloppet, om detta är 5 kr. eller större, till den skattskyldige. Dessutom utgår ränta på den del av det överskjutande beloppet, som överstiger 1 000 kr., dock ej om räntebeloppet understiger 5 kr. Från och med år 1958 utgör räntesatsen för kvarstående skatt 9 och för överskjutande skatt 5 procent. Räntebeloppet på överskjutande skatt maximerades genom förordning den 13 maj 1960 (nr 155) till 100 000 kr. från och med 1960 års taxering. Tillkommande skatt debiteras i huvudsak på grund av beslut rörande taxering, som kommit den lokala skattemyndigheten tillhanda efter den 20 november under taxeringsåret, eller på grund av eftertaxering eller beslut rörande ändrad debitering.

Arbetsgivarnas skyldighet att verkställa löneavdrag för skatt avser såväl preliminär skatt som kvarstående skatt, varvid gäller, att preliminär skatt utgår i första hand.

I fall, då detta kan förväntas medföra att preliminärskattens slutbelopp bättre kommer att anpassas till den slutliga skatten, äger de lokala skatte

myndigheterna att på framställning av den skattskyldige eller på eget initiativ under uppbördsåret vidtaga jämkning av den preliminärskatt, som eljest skulle utgå.

Slutligen bör erinras om att till kommunerna skall enligt särskilda regler utbetalas vad de beslutat utdebitera såsom skatt utan avdrag för restfört belopp. Uppkommande förlust på restantier stannar helt på statsverket.

Inkomstskattetitelns utveckling budgetåren 1959/60—1963/64

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60	6 157,40	5 900,00	1962/63	8 646,84	8 200,00
1960/61	7 669,37	6 900,00	1963/64	8 545,05	8 000,00
1961/62	8 276,73	7 900,00	1964/65		9 700,00

De uträknade beloppen av de skatter och avgifter som under ifrågavarande period slutligt redovisats på inkomstskattetiteln har sammanställts i nedanstående tablå.

	Taxeringsår				
	1960	1961	1962	1963	1964 ¹
	Milj. kr.				
Statlig inkomstskatt	5 197	5 632	6 392	6 244	7 180
Därav: A-längden	4 063	4 535	5 239	5 161	5 953
B- och C-längderna	1 134	1 097	1 153	1 083	1 227
Förmögenhetsskatt	216	223	227	227	261
Folkpensionsavgift	1 034	1 101	1 166	1 210	1 268
Sjömansskatt ²	71	87	99	104	112
Totalt	6 518	7 043	7 884	7 785	8 821

Om de ovan återgivna beloppen av uträknad skatt jämföres med de redovisade nettoinkomsterna på inkomstskattetiteln framträder vissa olikheter i utvecklingen. Detta sammanhänger med att förskjutningar i tidpunkten för inbetalning av skatt inverkar på det kassamässiga utfallet och med att även andra skatter (främst kommunalskatten) och avgifter än de ovan angivna statsskatterna passerar över titeln, vars kassamässigt redovisade nettoinkomster därigenom påverkas. Efterföljande uppställning är avsedd att belysa utvecklingen av de inkomster och utgifter på inkomstskattetiteln, som tillsammans resulterat i de behållna inkomsterna på titeln. Vissa av beloppen är approximativa.

¹ Preliminära uppgifter.

² Influtna belopp under budgetåren 1959/60—1963/64.

	1959/60 Milj. kr.	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64
<i>Inkomster:</i>					
Prel. A-skatt under terminerna ..	8 165	9 555	10 479	11 611	13 000
Prel. B-skatt under terminerna ..	2 939	2 982	3 174	3 399	3 549
Fyllnadsbetalningar av preliminärskatt	561	721	802	736	896
Kvarstående skatt.....	607	774	974	1 054	899
Socialförsäkringsavgifter från direktdebiterade arbetsgivare m. m.	316	346	412	504	647
Tillkommande skatt, sjömansskatt, restantier m. m.....	298	292	379	407	442
Summa inkomster	12 886	14 670	16 220	17 711	19 433
<i>Utgifter:</i>					
Kommunalskattemedel	4 658	5 048	5 748	6 378	7 582
Överskjutande skatt	1 065	959	1 024	1 125	1 484
Övriga restitutioner	58	43	52	76	67
Utbetalningar till allmänna försäkringskassorna, m. m.	928	931	989	1 311	1 550
Utbetalningar till allmänna pensionsfonden.....	—	—	98	143	171
Omföringar	20	20	32	31	34
Summa utgifter	6 729	7 001	7 943	9 064	10 888
Inkomster utöver utgifter.....	6 157	7 669	8 277	8 647	8 545

Beräkning av titelns inkomster

Preliminärskatteinkomsterna utgör de dominerande posterna bland inkomstitelns bruttoinkomster. De har utvisat en snabb och oavbruten stegring under budgetåren 1959/60—1963/64. För bedömning av preliminärskatteuppbörden under innevarande budgetår lämnar den inom riksrevisionsverket förda uppbördsstatistiken vägledning. Denna statistik omfattar förutom uppgifter om influtna belopp av preliminär A- och B-skatt även uppgifter om kvarstående skatt och tillkommande skatt. Med hjälp av nämnda statistik har uppbörden kunnat följas till och med uppbördsterminen i september 1964. Vägledning erhålles även av de uppgifter avseende totalt influten skatt under varje månad, vilka lämnas av generalpoststyrelsen.

Vad beträffar den *preliminära A-skatten* följer denna med hänsyn till sin karaktär av egentlig källskatt nära löneinkomsternas förändringar. Den faktiska uppbörden av preliminär A-skatt under uppbördsterminerna i juli och september uppbördsåret 1964—65 är större än vad som räknades med i april. Att döma av de uppgifter, som nu föreligger angående den totala uppbörden för novemberterminen, kan också för denna räknas med en högre uppbörd. Riksrevisionsverket räknar med att också uppbörden under

januariterminen innevarande uppbördsår kommer att överstiga tidigare beräknat belopp. Det i jämförelse med den tidigare beräkningen ökade inflödet av preliminär A-skatt kan uppskattas till sammanlagt ca 600 milj. kr. för de fyra sista terminerna av innevarande uppbördsår.

Vid beräkningen av uppbörden av preliminär A-skatt under nästkommande uppbördsår har riksrevisionsverket utgått från den förutsedda stegringen av lönesumman under 1965 (jfr s. 17). Denna uppbörd kan vid nu gällande skattesatser grovt räknat väntas öka med ca 160 milj. kr. för år per varje procents ökning av lönesumman. I höjande riktning påverkas uppbörden även av en höjning av den kommunala utdebiteringen — enligt preliminära uppgifter med 75 öre per inkomstskattekrona från den under 1964 gällande medelutdebiteringen av 16,50 kr.

Inkomsterna av *preliminär B-skatt* under de ordinarie uppbördsterminerna av innevarande uppbördsår kommer enligt tillgängliga uppgifter att bli något mindre än vad som förutsattes vid beräkningen i april 1964. Preliminär B-skatt debiteras normalt med det belopp som senast påförts som total slutlig skatt. Detta betyder, att de kända resultaten av 1963 års taxering legat till grund för den debiterade B-skatten för innevarande uppbördsår. På samma sätt kommer det nu kända resultatet av 1964 års taxering att ligga till grund för den debiterade B-skatten för nästkommande uppbördsår och taxeringsresultatet vid 1965 års taxering för den debiterade B-skatten för uppbördsåret 1966—67. De skattskyldiga, som erlägger preliminär B-skatt, har emellertid möjlighet att begära jämkningar i den preliminära B-skatten. Av denna anledning har den debiterade B-skatten väsentligt brukat avvika från senast kända slutliga skatt. För bolagen, vilka främst torde svara för förekommande avvikelser, har riksrevisionsverket förutsatt ungefär samma jämningsfrekvens under de kommande uppbördsåren som under det innevarande. En ökad uppbörd av preliminär B-skatt kan väntas under uppbördsåret 1965—66 till följd bland annat av ökningen i bolagsinkomsterna vid 1964 års taxering. En fortsatt ökning kan också förutses för de två terminer av uppbördsåret 1966—67, som faller inom budgetåret 1965/66.

Jämsides med beräkningarna av preliminärskatteuppbörden har riksrevisionsverket uppskattat vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1965 och 1966 års taxeringar. Vid beräkningen har, förutom med påförda inkomst- och förmögenhetsskatter, räknats med påförda folkpensionsavgifter och debiterade sjukförsäkrings- och tilläggspensionsavgifter till följande belopp. Som jämförelse har även de påförda avgifterna enligt 1964 års taxering medtagits.

	Taxeringsår		
	1964	1965	1966
	Milj. kr.		
Folkpensionsavgifter	1 268	1 380	1 470
Sjukförsäkringsavgifter	885	955	1 000
Tilläggspensionsavgifter	190	225	235

Med utgångspunkt från ovan nämnda beräkningar av vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1965 års och 1966 års taxeringar kan man räkna med ett betydande utrymme för *fyllnadsbetalningar* av preliminärskatt efter utgången av uppbördsåren 1964—65 respektive 1965—66. Bolagen har under den tid möjligheter till fyllnadsbetalningar efter uppbördsårets utgång förefunnits svarat för den övervägande delen av de fullgjorda fyllnadsbetalningarna. Under de senaste åren har dock fyllnadsbetalningarna från andra kategorier skattskyldiga ökat väsentligt. De betydande fyllnadsbetalningarna har medfört att den sammanlagda preliminära skatten för bolagens del under de senaste taxeringsåren överstigit den slutliga skatten. Under våren 1964 inflöt fyllnadsbetalningar av preliminärskatt med 896 milj. kr., varav bolagen svarade för 512 milj. kr.

Riksrevisionsverket räknar med att bolagen kommer att verkställa fyllnadsbetalningar under våren 1965 och våren 1966 i sådan omfattning, att för deras del den kvarstående skatten vid taxeringarna 1965 och 1966 blir av ungefär samma storlek som den överskjutande skatten. Riksrevisionsverket anser sig vidare med hänsyn till inkomstutvecklingen böra räkna med att övriga fyllnadsbetalningar kommer att bli av betydande omfattning såväl under våren 1965 som under våren 1966. Under dessa förutsättningar och med de antaganden beträffande utvecklingen av bolagens taxerade inkomster som berörts i det föregående beräknar riksrevisionsverket de totala fyllnadsbetalningarna till 1 000 milj. kr. under våren 1965 och till 900 milj. kr. under våren 1966.

Riksrevisionsverket har ansett sig böra uppskatta under budgetåren 1964/65 och 1965/66 totalt inflytande preliminär A- och B-skatt, inklusive fyllnadsbetalningar av preliminärskatt, till 20 060 respektive 21 900 milj. kr. *Det bör understrykas, att de angivna beloppen är osäkra inom vida marginaler med hänsyn till ovissheten beträffande skatteunderlagets utveckling och möjligheten för en del skattskyldiga att i viss utsträckning välja tidpunkten för skatternas erläggande.*

Såsom förut nämnts blir i samband med att ett visst års preliminärskatt avräknas från den slutliga skatten för samma år det belopp, som återstår att erlägga, påfört de skattskyldiga såsom *kvarstående skatt*, under det att vad som betalats för mycket i preliminärskatt skall återbetalas som *överskjutande skatt*. Den inflytande kvarstående skatten kommer sedan att ingå bland inkomstskattetitlens inkomster, medan utbetalningarna av överskjutande skatt upptages bland titlens utgifter.

Omfattningen av den kvarstående och den överskjutande skatten, som belyser preliminärskattebetalningarnas bristande anpassning till de slutligt debiterade skatterna, framgår av följande uppgifter. I tablån har även införts procenttal, som visar storleken av den kvarstående skatten och den överskjutande skatten jämförd med den enligt respektive taxering påförda slutliga skatten.

	Taxeringsår 1959		1960		1961		1962		1963		1964 ¹	
	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%
Kvarstående skatt	729	7,0	920	8,0	1 152	9,0	1 245	8,6	1 069	7,2	1 364	8,0
Överskjutande skatt ..	1 065	10,3	959	8,3	1 024	8,0	1 125	7,8	1 483	10,0	1 461	8,6

Vid 1960 års taxering var beloppen av överskjutande och kvarstående skatt nära nog desamma. Vid 1961 års taxering ökade den kvarstående skatten kraftigare än den överskjutande, så att den kvarstående skatten kom att överstiga den överskjutande med 128 milj. kr. Ökningen av den kvarstående skatten torde bland annat ha berott på att vederbörande skattskyldiga icke utökat sina inbetalningar av preliminärskatt i sådan utsträckning att full täckning erhållits för påförda tilläggspensionsavgifter. Av samma orsak förblev den kvarstående skatten vid 1962 års taxering på samma höga nivå som vid 1961 års taxering. En kraftig stegring av den överskjutande skatten och en nedgång i den kvarstående skatten medförde att den överskjutande skatten blev ca 400 milj. kr. större än den kvarstående vid 1963 års taxering. Den kraftiga uppgången av den överskjutande skatten mellan 1962 och 1963 års taxeringar berodde bland annat på att skattetabeller hänförliga till tidigare gällande högre skattesatser tillämpades för första uppbördsterminen under uppbördsåret 1962—63. Vid 1964 års taxering hade skillnaden mellan överskjutande och kvarstående skatt återgått till en lägre nivå och utgjorde 97 milj. kr.

Enligt uppgifter avseende 1964 års taxering, vilka infordrats från länsstyrelserna, fördelar sig den kvarstående skatten med 1 235 milj. kr. på fysiska personer och 129 milj. kr. på aktiebolag m. fl. Räntan på den kvarstående skatten uppgår till 46 milj. kr., varav 38 milj. kr. för fysiska personer. Återbetalningarna av överskjutande skatt fördelar sig med 1 277 milj. kr. på fysiska personer och 184 milj. kr. på övriga skattskyldiga.

Riksrevisionsverket har räknat med att i motsats till föregående år den kvarstående skatten kommer att överstiga den överskjutande skatten vid 1965 års taxering. Beträffande beloppen för den kvarstående och överskjutande skatten räknar riksrevisionsverket med att de blir av storleksordningen 1 500 milj. kr. respektive 1 300 milj. kr.

Den kvarstående skatt, som påföres enligt taxeringarna 1964 och 1965, skall erläggas under budgetåren 1964/65 respektive 1965/66. Under dessa budgetår utbetalas även den överskjutande skatten enligt nämnda taxeringar. Vid beräkningen av de belopp, varmed kvarstående skatt kommer att inflyta, får hänsyn tagas till att en del av de påförda beloppen icke erlägges i rätt tid utan blir restförda. Den inflytande kvarstående skatten

¹ Preliminära uppgifter.

uppskattas för budgetåret 1964/65 till 1 180 milj. kr. och för budgetåret 1965/66 till 1 250 milj. kr.

Såsom av det föregående framgått redovisas även *vissa socialförsäkringsavgifter* från direktdebiterade arbetsgivare över inkomstskattetiteln. Med ledning av de uppgifter, som lämnats av riks försäkringsverket i skrivelse till riksrevisionsverket den 10 november 1964, kan dessa bidrag och avgifter beräknas komma att uppgå till 690 milj. kr. för innevarande och till 720 milj. kr. för nästföljande budgetår. I dessa belopp har medräknats statens arbetsgivarbidrag.

Slutligen beräknar riksrevisionsverket inflytande restantier, sjömansskatt, tillkommande skatt m. m. till 400 milj. kr. för vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66.

Under hänvisning till det anförda beräknar riksrevisionsverket, på sätt framgår av å s. 30 intagen sammanfattning, samtliga inflytande inkomster på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under budgetåret 1964/65 till 22 330 milj. kr. och under budgetåret 1965/66 till 24 270 milj. kr.

Beräkning av titelns utgifter

Den mest betydande posten på utgiftssidan utgöres av *utbetalningarna av kommunalskattemedel*. Staten uppbär primärt hela källskatteuppbörden. Kommunerna erhåller för varje kalenderår förskott grundat på senast kända taxering och den aktuella utdebiteringen. När taxeringsresultatet för ifrågavarande kalenderår föreligger sker slutavräkning, varvid saldot mellan slutligt uträknade belopp och uppburna förskott tillgodoräknas kommunerna eller statsverket allteftersom förskotten understiger eller överstiger de slutligt uträknade beloppen. I kommunernas fordran på statsverket, som framräknas per den 1 januari varje kalenderår, ingår sålunda vid stigande skatteunderlag såväl förskott som slutavräkningsmedel. Kommunernas fordran utbetalas varannan månad med i princip en sjättedel av årsbeloppet vid varje tillfälle.

Inkomstskattetiteln har under första delen av budgetåret 1964/65 belastats med utbetalningar till kommunerna med ca 4 040 milj. kr. För kalenderåret 1965 skall utbetalningarna av förskott grundas på skatteunderlaget enligt 1964 års taxering. Enligt uppgifter från statistiska centralbyrån om den beskattningsbara inkomstens storlek och om den kommunala utdebiteringen har riksrevisionsverket beräknat utbetalningarna av förskott på kommunal inkomstskatt under kalenderåret 1965 till 7 930 milj. kr. Slutavräkningen på det under kalenderåret 1963 utbetalade förskottet på kommunal inkomstskatt har beräknats till omkring 1 270 milj. kr. Sammanlagt skulle sålunda utbetalningarna under kalenderåret 1965 kunna beräknas till omkring 9 200 milj. kr. Hälften av detta belopp skall utbetalas under senare hälften av budgetåret 1964/65. Utbetalningarna av kommunalskattemedel under budgetåret 1964/65 kan sålunda beräknas till ca 8 640 milj. kr.

Motsvarande utbetalningar under budgetåret 1965/66 skulle enligt det föregående för budgetårets första hälft uppgå till omkring 4 600 milj. kr. För senare hälften av samma budgetår kan utbetalningarna med utgångspunkt från den antagna inkomstutvecklingen under år 1964 samt under förutsättning av en kommunal utdebitering av ungefär samma höjd som under år 1965 beräknas till omkring 5 130 milj. kr. Statens utbetalningar av kommunalskattemedel under budgetåret 1965/66 skulle enligt dessa beräkningar komma att uppgå till ca 9 730 milj. kr. De beräknade utbetalningarna av kommunalskattemedel under kalenderåren 1964, 1965 och 1966 samt budgetåren 1964/65 och 1965/66 har sammanställts i följande tablå (milj. kr).

	Kalenderår			Budgetår	
	1964	1965	1966	1964/65	1965/66
1:a halvåret	4 040	4 600	5 130	4 040	4 600
2:a halvåret	4 040	4 600	5 130	4 600	5 130
Summa	8 080	9 200	10 260	8 640	9 730

Från riksstatstiteln skall vidare återbetalas *överskjutande preliminärskatt*. Denna har, såsom framgått av det föregående, för budgetåret 1964/65 med ledning av de uppgifter, som riksrevisionsverket erhållit från länsstyrelserna, beräknats till omkring 1 460 milj. kr. För budgetåret 1965/66 har den beräknats till omkring 1 300 milj. kr. Härtill kommer *restitutioner* på grund av nedsättning i taxering m. m., vilka uppskattas till 50 milj. kr. för vartdera budgetåret.

Till de allmänna försäkringskassorna skall utbetalas *förskott och slutavräkningsbelopp* avseende avgifter från direktdebiterade och skattedebiterade arbetsgivare samt skattedebiterade egenavgifter. Med ledning av uppgifter i riks-försäkringsverkets ovannämnda skrivelse beräknar riksrevisionsverket ifrågavarande utbetalningar till 1 670 milj. kr. för budgetåret 1964/65 och till 1 770 milj. kr. för budgetåret 1965/66. Härvid har räknats med avsättningar till allmänna sjukförsäkringsfonden med 10 milj. kr. under budgetåret 1964/65 och med 20 milj. kr. under budgetåret 1965/66. Riksrevisionsverket har vidare förutsatt, att förskott på avgifter till försäkringskassorna under nästkommande budgetår endast kommer att utgå med det belopp som utöver avräkningsmedlen erfordras för att täcka kassornas medelsbehov. Det må påpekas att vid beräkningen icke tagits hänsyn till den höjning av försäkringskassornas kostnader och därav betingade eventuella höjningar av försäkringsavgifterna som skulle följa av ett bifall till Svenska landstingsförbundets hemställan, att de allmänna försäkringskassorna helt skulle ersätta en från 5 till 10 kr. höjd avgift för vård på allmän sal.

Under budgetåren 1964/65 och 1965/66 kommer vid 1964 års och 1965 års taxeringar *skattedebiterade avgifter till tilläggspensioneringen* att utbetalas till allmänna pensionsfonden. Med ledning av uppgifter från riks-för-

säkringsverket och länsstyrelserna beräknar riksrevisionsverket ifrågavarande utbetalningar till 220 milj. kr. för budgetåret 1964/65 och till 250 milj. kr. för budgetåret 1965/66.

Titeln skall slutligen belastas med *omföringar* av utskiftnings- och ersättningskatt, skogsvårdsavgifter och vissa annuiteter samt allmän varuskatt i vissa fall för jordbruksprodukter. Sammanlagt kan de ifrågavarande omföringarna beräknas uppgå till omkring 40 milj. kr. för vardera budgetåret 1964/65 och 1965/66.

Enligt det föregående har riksrevisionsverket på sätt framgår av på s. 31 intagen sammanfattning beräknat titelns utgifter för budgetåret 1964/65 till 12 080 milj. kr. samt för budgetåret 1965/66 till 13 140 milj. kr.

Avsättningar till och återföringar från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel

Genom beslut av 1952 års riksdag inrättades en fond för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel. Fonden ingår som en del av budgetutjämningsfonden och avsättningar och återföringar berör sålunda icke de redovisade inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

I riksstaten för budgetåret 1964/65 har räknats med en nettoåterföring av kommunalskattemedel från budgetutjämningsfonden på 100 milj. kr. De avsättningar och återföringar, som enligt nu föreliggande beräkningar bör verkställas under budgetåren 1964/65 och 1965/66, framgår av följande sammanställning:

	1964/65 Milj. kr.	1965/66
Avsättning	1 350	1 400
Återföring	1 225	1 200
Nettoavsättning	125	200

Sammanfattning av beräkningarna

De beräkningar av inkomsterna och utgifterna på inkomstskatttiteln, för vilka redogjorts i det föregående, kan sammanfattas på följande sätt. Som jämförelse har även medtagits motsvarande belopp för det avslutade budgetåret 1963/64. Beloppen anges i milj. kr.

<i>Inkomster:</i>	1963/64	1964/65	1965/66
Prel. A-skatt under terminerna	13 000	15 250	16 700
Prel. B-skatt under terminerna	3 549	3 810	4 300
Fyllnadsbetalningar av preliminärskatt	896	1 000	900
Kvarstående skatt	899	1 180	1 250
Socialförsäkringsavgifter från direktdebiterade arbetsgivare m. m.	647	690	720
Tillkommande skatt, sjömansskatt, restantier m. m.	442	400	400
Summa inkomster	19 433	22 330	24 270

<i>Utgifter:</i>	1963/64	1964/65	1965/66
Kommunalskattemedel	7 582	8 640	9 730
Överskjutande skatt	1 484	1 460	1 300
Övriga restitutioner	67	50	50
Utbetalningar till allmänna försäkringskassor- na, m. m.	1 550	1 670	1 770
Utbetalningar till allmänna pensionsfonden ..	171	220	250
Omföringar	34	40	40
Summa utgifter	10 888	12 080	13 140
Inkomster utöver utgifter	8 545	10 250	11 130

Med starkt understrykande av ovissheten i de gjorda antagandena om inkomstutvecklingen med flera på skattetitlens utfall inverkande omständigheter uppskattar riksrevisionsverket den behållna inkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1964/65 till 10 300 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 11 100 000 000 kr.

Kupongskatt

Enligt förordning den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt skall i utlandet bosatta och vissa med dem likställda aktieägare erlægga inkomstskatt i form av kupongskatt för utdelning på aktie i svenskt aktiebolag. Kupongskatten utgår enligt förordning den 23 februari 1956 (nr 104) med 30 procent av utdelningen. Enligt avtal med vissa länder gäller särskilda bestämmelser för därav berörda skattskyldiga. Skatten innehålles när utdelningen lyftes och inbetalas av bolagen till ett under överståthållarämbetet lydande organ, benämnt kupongskattekontoret.

Kupongskatten har under nedan angivna budgetår beräknats till respektive influtit med följande belopp:

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60.....	7,21	8,00	1962/63.....	7,53	7,00
1960/61.....	5,97	7,00	1963/64.....	8,46	8,00
1961/62.....	7,73	7,00	1964/65.....		8,00

I skrivelse till riksrevisionsverket den 2 november 1964 har överståthållarämbetet beräknat inkomsten av kupongskatt till 8,50 milj. kr. för vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsten av kupongskatt för budgetåret 1964/65 till 9 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med likaledes 9 000 000 kr.

Utskiftningsskatt och ersättningsskatt

Utskiftningsskatten utgår efter 40 procent. Under budgetåret 1963/64 uppgick inkomsterna på titeln utskiftningsskatt och ersättningsskatt till 1,30 milj. kr. Vid 1964 års taxering uppgår enligt uppgift från statistiska centralbyrån den uträknade utskiftningsskatten till 0,7 milj. kr.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av utskiftningsskatt och ersättningsskatt till 1 000 000 kr. för innevarande budgetår, samt föreslår att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med likaledes 1 000 000 kr.

Skogsvårdsavgifter

Enligt förordning den 28 juni 1946 (nr 324) om skogsvårdsavgift skall sådan avgift erläggas för jordbruksfastighet, vilken vid fastighetstaxering åsatts särskilda värden för skogsmark och växande skog, dock med vissa undantag. Avgiften utgår i förhållande till nämnda taxeringsvärden, dock med högst en och en halv promille. För varje år bestämmes, med vilket promilletal avgiften för det året skall utgå.

Skogsvårdsavgifter har under nedan angivna budgetår beräknats till respektive influtit med följande belopp:

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60.....	12,69	13,00	1962/63.....	10,27	10,20
1960/61.....	10,21	10,10	1963/64.....	10,10	10,20
1961/62.....	10,15	10,20	1964/65.....		10,20

I skrivelse till riksrevisionsverket den 8 oktober 1964 har skogsstyrelsen anfört följande:

»Genom förordningen den 21 februari 1964 (nr 14) har Kungl. Maj:t i överensstämmelse med riksdagens beslut funnit gott bestämma det promilletal med vilket skogsvårdsavgift enligt förordningen den 28 juni 1946 (nr 324) skall utgå för år 1964 till en promille.

Enligt från statistiska centralbyrån inhämtad uppgift beträffande taxeringsutfallet för år 1964 uppgår underlaget för beräkning av skogsvårdsavgift till 10 091,9 milj. kronor. Motsvarande underlag föregående år var 10 196,8 milj. kronor.

Med utgångspunkt från ovannämnda promilletal och med tillämpning av 10 091,9 milj. kronor som underlag skulle inkomsten av skogsvårdsavgifter för budgetåret 1964/65 kunna förväntas bli 10,1 milj. kronor mot det i riksstaten för nämnda budgetår angivna beloppet 10,2 milj. kronor.

Emellertid brukar inkomstutfallet på förevarande område alltid avvika något från det utifrån teoretiska utgångspunkter beräknade beloppet.

Skogsstyrelsen anser därför att inkomsterna å titeln skogsvårdsavgifter bör beräknas till 10,2 milj. kronor för budgetåret 1964/65.

Beträffande inkomsten av samma avgifter för budgetåret 1965/66 bör denna, under förutsättning att skogsvårdsavgiften för det närmaste året

kommer att uttas efter samma promilletal som för det innevarande, likaledes beräknas till 10,2 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna av skogsvårdsavgifter för budgetåret 1964/65 till 10 200 000 kr. samt föreslår, i avvaktan på beslut om promilletalets storlek, att inkomstiteln för budgetåret 1965/66 uppföres med likaledes 10 200 000 kr.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter

De under denna titel redovisade inkomsterna uppgick under budgetåret 1963/64 till 2,73 milj. kr. I riksstaten för budgetåret 1964/65 är titeln upptagen till 3 milj. kr.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på inkomstiteln bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter för budgetåret 1964/65 till 3 000 000 kr. samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1965/66 upptages till likaledes 3 000 000 kr.

Arvsskatt och gåvoskatt, lotterivinstskatt samt stämpelskatt och stämpelavgift

De beräknade och behållna inkomsterna av stämpelmedel under de senast förflutna fem budgetåren framgår av efterföljande sammanställning, i vilken under budgetåren 1959/60 och 1962/63 influten kvarlåtenskapsskatt, uppgående till 9,29 respektive 7,41 milj. kr. sammanförts med arvsskatt.

Det torde här få erinras om att den totala stämpelmedelsleveransen till statsverket från generalpoststyrelsen under ett budgetår motsvarar den verkliga uppbörden under tiden från och med juni månad det ena kalenderåret till och med maj månad påföljande år.

Budgetår	Arvsskatt och gåvoskatt Stämpel å bouppteckningar	Stämpel å gåvobrev	Uppbörd genom länsstyrelserna	Restitutions- skatt och gåvoskatt	Summa arvs- skatt och gåvoskatt	Lotteri- vinst- skatt	Omsättnings- och expeditionsstämplars m. m.	Summa inkomst	Beräknat i riksstaten
	Milj. kr.								
1959/60	89,14	5,93	6,20	1,73	99,54	80,09	92,57	272,20	256,00
1960/61	115,32	7,74	6,58	2,18	127,46	79,28	102,80	309,54	275,00
1961/62	103,94	7,05	9,22	1,81	118,40	81,75	118,57	318,72	295,00
1962/63	118,23	8,85	7,89	2,20	132,77	82,97	138,39	354,13	314,00
1963/64	130,47	9,61	14,78	2,53	152,33	93,78	138,57	384,68	349,00

Från och med den 1 januari 1965 gäller ändrade bestämmelser beträffande stämpelmedlen. Ifråga om arvsskatt och gåvoskatt slopas då stämpelbeläggningsen enligt förordning den 21 maj 1964 (nr 310). De nuvarande under rubriken omsättnings- och expeditionsstämplars m. m. redovisade medlen kommer från och med 1965 att utgå i form av stämpelskatt enligt stäm-

pelskatteförordning den 21 maj 1964 (nr 308), stämpelavgift enligt förordning den 21 maj 1964 (nr 309) om ändring i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper samt expeditionsavgift enligt förordning den 29 oktober 1964 (nr 618).

Även beträffande uppbörden kommer från och med 1965 att gälla ändrade bestämmelser. Generalpoststyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 18 november 1964 med beräkning av inkomsterna av stämpelmedel för innevarande budgetår beträffande uppbörden av stämpelmedlen anfört följande:

»Efter genomförandet av ändringarna i arvs- och gåvoskatteförordningen kommer uppbörden av arvsskatt att centraliseras till länsstyrelserna. Enligt övergångsbestämmelserna till KF den 21 maj 1964 angående ändring i förordningen om arvsskatt och gåvoskatt skall dock äldre bestämmelserna om erläggande och redovisning av arvsskatt och gåvoskatt tillämpas, om beslut angående skattens fastställande meddelats innan förordningen träder i kraft. Stadgandet innebär att uppbörd av arvs- och gåvoskatt genom postverket kommer att äga rum endast under januari och februari månader 1965 (inleverans till statsverket senast under mars månad 1965). Efter februari månads utgång kommer emellertid all uppbörd av skatt varom här är fråga att inflyta till länsstyrelserna.

Vad lotterivinstskatten angår kommer generalpoststyrelsen från och med årsskiftet endast att uppbära sådan skatt övergångsvis. Enligt vad som framgår av propositionen 174/64 avd. IV är det nämligen avsett att kontrollstyrelsen fr. o. m. den 1 januari 1965 skall överta generalpoststyrelsens nuvarande uppgifter i fråga om lotterivinstbeskattningen. Äldre bestämmelser skall emellertid tillämpas, om tillstånd till varu- eller tombolalotteri meddelats eller anmälan angående anordnande till sådant lotteri inkommit före den 1 januari 1965 eller om i annat lotteri vinstdragning ägt rum före nämnda dag. Huvudparten av vinstskatteuppbörden kommer därför att fr. o. m. 1 februari 1965 omhänderhas av kontrollstyrelsen.

Stämpelmedlen som hänför sig till omsättnings- och expeditionsstämplar kommer att fr. o. m. den 1 januari 1965 till övervägande delen uppbäras och redovisas till statsverket av kontrollstyrelsen. Poststyrelsen har efter nämnda tidpunkt endast att redovisa uppbörden för försäljningen av stämpelmärken genom postverket samt sådan stämpelskatt som jämlikt övergångsbestämmelserna till stämpelskatteförordningen skall erläggas enligt äldre bestämmelser. Stämpelskatteuppbörden genom postverket kommer att omfatta aktie- och obligationsemissioner samt stämpelavgift för vissa lotterier.

De influtna stämpelmedlen skall av poststyrelsen redovisas till kontrollstyrelsen genom insättning på statsverkets checkräkning i riksbanken.

Vid beräkningen av inkomstutfallet för budgetåret 1964/65 har räknats med att de nya uppbördsmyndigheterna (kontrollstyrelsen, länsstyrelserna och sjöfartsstyrelsen) kommer att inleverera influtna medel samma månad som de uppburits. Detta är i stort förklaringen till den ökning av inkomsterna på titlarna arvsskatt och gåvoskatt samt lotterivinstskatt som redovisas nedan om jämförelse göres med generalpoststyrelsens tidigare beräkningar i mars 1964.

Hänsyn har därjämte tagits till den inverkan, som slopandet av förskottsbetalningen av stämpelskatt i inskrivningsärenden kan få på uppbördsresultatet under titeln omsättnings- och expeditiionsstämplat m. m.

Vid beräkningen av inkomsterna under den sistnämnda titeln har beaktats den inkomstökning, som kan förutses bli en följd av att ansöknings- och expeditiionsavgifterna i vissa fall höjts fr. o. m. den 1 januari 1965 samt att avgiften i sin helhet tillfaller statsverket.»

Arvsskatt och gåvoskatt

Generalpoststyrelsen har i sin förenämnda promemoria beträffande beräkningen av inkomsterna av arvsskatt och gåvoskatt för budgetåret 1964/65 anfört följande:

»Denna inkomsttitel är i riksstaten för det löpande budgetåret uppförd med 140 miljoner kr.

Uppbörden genom postverket av arvsskatt och gåvoskatt utgjorde under budgetåret 1963/64 140,1 miljoner kronor. Efterföljande tablå visar utvecklingen av inkomsterna av dödsbo- och gåvobeskattningen under de tre sista budgetåren samt fördelningen på de olika skatteslagen (miljoner kr.).

Inkomstslag	Budgetår		
	1961/62	1962/63	1963/64
a) arvsskatt	103,9	110,8	130,5
b) gåvoskatt.....	7,0	8,8	9,6
c) kvarlåtenskapsskatt ..	—	7,4	—
Summa	110,9	127,0	140,1

Tillfällig uppbörd av arvsskatt, varmed förstås influtna skattebelopp över 100 000 kr., har budgetåren ifråga uppgått till 38,9, 38,6 resp. 51,3 miljoner kr. Den återstående mera normala uppbörden har följaktligen utgjort 65,0, 72,2 resp. 79,2 miljoner kr. Uppbörderna har emellertid påverkats av flera onormalt stora engångsbelopp. Under budgetåren 1961/62—1963/64 inflöt sålunda 12,3, 4,5 resp. 22,5 miljoner kr.

Uppbörden av gåvoskatt har såsom av tablå framgår under budgetåret 1963/64 varit av normal storlek.

Inkomsterna av dödsbo- och gåvobeskattningen innevarande budgetår har av generalpoststyrelsen i skrivelse till riksrevisionsverket den 11 mars 1964 beräknats till 130 miljoner kr. och har i riksstaten uppförts med ett belopp av 140 miljoner kr.

Beräkningen av de mera normala inkomsterna på titeln under innevarande budgetår synes åtminstone med en viss grad av tillförlitlighet kunna baseras på inkomstutfallet det sista budgetåret. Vid bedömandet av de totala inkomsterna utgör emellertid de onormalt stora skattebeloppen en osäker faktor.

I efterföljande sammanställning har angetts den beräknade uppbörden av arvsskatt genom postverket och länsstyrelserna under innevarande budgetår — fränsett onormalt stora engångsbelopp samt sådan skatt med vars erläggande anstånd beviljas eller som till följd av bristande betalning inom föreskriven tid indrives. Inkomsterna har beräknats på i stort sett oförändrad normal uppbörd.

Verklig uppbörd under tiden juni—september 1964.....	139,0 milj. kr
Beräknad normal uppbörd under tiden oktober 1964—juni 1965	68,0 » »
Beräknad tillfällig uppbörd under tiden oktober 1964—juni 1965	23,0 » »
Summa	130,0 milj. kr.

Uppbörden av gåvoskatt har de sista budgetåren inte undergått större förändringar. Hittills har innevarande budgetår omkring 1,3 miljoner kr influ- tit. För hela budgetåret 1964/65 torde inkomsterna kunna beräknas till högst 10 miljoner kr inkl. juni 1965.

Enligt förestående beräkningar skulle den sammanlagda mera normala uppbörden under titeln arvsskatt och gåvoskatt för budgetåret 1964/65 så- lunda komma att uppgå till i runt tal 140 miljoner kr (130,0 + 10,0). Här- till kommer emellertid uppbörden i anståndsfallen. Man synes även böra räkna med en viss marginal för större engångsbelopp. De totala inkomster- na på titeln ifråga synes därför kunna anges till 150 miljoner kr.»

Riksrevisionsverket beräknar under beaktande av det ändrade uppbörds- förfarandet inkomsterna på inkomstiteln arvsskatt och gåvoskatt under budgetåret 1964/65 till 150 000 000 kr. samt föreslår, att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1965/66 uppföres med 155 000 000 kr.

L o t t e r i v i n s t s k a t t

Härom har i den förut berörda promemorian från g e n e r a l p o s t s t y- r e l s e n anförts följande:

»Statsverkets inkomster under titeln lotterivinstskatt har i ovannämnda skrivelse den 11 mars 1964 beräknats till 90 miljoner kr och har i rikssta- ten för innevarande budgetår uppförts med 92 miljoner kr.

Bruttoinkomsterna av lotterivinstskatt under budgetåret 1963/64 har upp- gått till 95 011 587 kr. Motsvarande belopp under budgetåren 1961/62— 1962/63 utgjorde 82 951 244 resp. 84 252 600 kr. Vinstskattens fördelning på de olika inkomstkällorna framgår av efterföljande sammanställning.

	Budgetår 1961/62	1962/63	1963/64
Premieobligationslånen	13 783 590	16 733 360	17 899 605
Penninglotteriet	36 052 800	37 276 800	39 561 600
Lotteriet för teater och konst....	3 303 000	3 403 200	3 603 600
Tipstjänst.....	25 740 991	23 230 918	29 856 023
Lönsparandet			525 000
Övriga lotterier	4 070 863	3 608 402	3 565 759
Summa kronor	82 951 244	84 252 600	95 011 587

Under budgetåren 1961/62—1963/64 har i nedan angiven omfattning ge- nom postverkets huvudkassa restituerats skatt för vinster, vilka antingen ej avhämtats inom föreskriven tid eller som utfallit på ej försålda lottsed- lar:

¹ Tillfällig uppbörd 9,7 miljoner kr.

Budgetår	Restituerat belopp Kronor
1961/62	1 196 588
1962/63	1 279 139
1963/64	1 229 465

Nettouppbörden under budgetåren 1961/62—1963/64 har sålunda uppgått till i runt tal 81,8, 83,0 resp. 93,8 miljoner kr.

Vinstskatten från premieobligationslånen väntas komma att under budgetåret 1964/65 uppgå till 20,8 miljoner kr, i vilket belopp ingår vinstskatt belöpande på två dragningar under maj 1965 vilken beräknas komma att inbetalas under juni månad 1965.

Från Svenska penninglotteriet AB och AB Tipstjänst har under tiden juni—oktober 1964 i vinstskatt inlevererats 16,8 resp. 12,8 miljoner kr (under motsvarande tid föregående år 16,0 resp. 9,7 miljoner kr). Under återstående månader av innevarande budgetår beräknas ytterligare 27 resp. 25 miljoner kr komma att inflyta. Inkomsterna från tipsvinsterna är emellertid underkastade starka fluktuationer beroende på vinstutfallet, varför en relativt stor avvikelse från det beräknade inkomstutfallet kan uppkomma.

Vinstskatten från det särskilda lotteriet för teater och konst förutses komma att inbringa 3,6 miljoner kr, från lönsparandet 0,6 miljoner kr och skatten från övriga lotterier omkring 3,5 miljoner kr.

I nedanstående sammanställning har med uppdelning på de olika inkomstkällorna angivits den beräknade bruttouppbörden av lotterivinstskatt under budgetåret 1964/65 genom postverket och kontrollstyrelsen.

Premieobligationslånen.....	20,8 milj. kr.
Penninglotteriet	43,8 » »
Lotteriet för teater och konst	3,6 » »
Tipstjänst	37,8 » »
Lönsparandet.....	0,6 » »
Övriga lotterier.....	3,5 » »

Summa 110,1 milj. kr.

Under budgetåret 1964/65 torde vinstskatt komma att restitueras i ungefär samma utsträckning som under närmast föregående budgetår eller 1,2 miljoner kr.

Statsverkets nettoinkomster på titeln lotterivinstskatt torde sålunda för innevarande budgetår kunna beräknas till omkring 110 miljoner kr.»

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1964 beräknat inkomsterna av lotterivinstskatt till 95 milj. kr. för budgetåret 1965/66.

Riksrevisionsverket beräknar under beaktande av det ändrade uppbördsförfarandet inkomsterna av lotterivinstskatt för budgetåret 1964/65 till 110 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 105 000 000 kr.

Stämpelskatt och stämpelavgift samt expeditiönsavgifter (tidigare omsättnings- och expeditiönstäcklar m. m.)

Till ledning för beräkningen av ifrågakarande inkomster har i förenämnda inom generalpoststyrelsen upprättade promemoria anförts följande:

»Under titeln omsättnings- och expeditiönstäcklar m. m. redovisas övriga stämpelmedel. Här inflyter sålunda nuvarande stämpelavgifter för lagfarter och in-teckningar, inkomster av expeditiönsavgifter, vilka skall redovisas med stämpel, samt inkomster från försäljningen av överlåtelsestäcklar, vidare stämpelavgifter för aktie- och obligationsemissioner samt lottsedlar. Denna inkomstitel har i generalpoststyrelsens ovannämnda skrivelse den 11 mars 1964 beräknats till 145 miljoner kr, varvid hänsyn inte tagits till de merinkomster som den nu beslutade nya lagstiftningen på området medför. I riksstaten har för budgetåret 1964/65 upptagits 160 miljoner kr.

Inkomsterna under ifrågakarande titel budgetåren 1961/62—1963/64 framgår av efterföljande sammanställning (tusental kr.):

	Budgetår		
	1961/62	1962/63	1963/64
A. Uppbörd genom stämpelförsäljare:			
a) lagfarter	41 029	47 601	51 341
b) in-teckningar.....	31 364	35 907	35 400
försäljning av helarkstäcklar, enkla be-läggningstäcklar m. m.	16 021	18 026	21 242
B. Uppbörd genom postanstalterna:			
försäljning av enkla beläggningstäcklar och överlåtelsestäcklar	10 658	12 500	12 669
C. Uppbörd genom postverkets huvudkassa:			
a) emissionsstäcklar för aktier och obliga-tioner	17 269	22 070	15 591
b) stämpelavgifter för lottsedlar.....	2 283	2 358	2 335
c) diverse	6	7	2
D. Restitutioner:			
a) inlösen av kortkonvolut	—	—	—
b) återbetalda fondstämpelavgifter	12	14	16
Summa	118 618	138 455	138 564

Under de senaste budgetåren har inkomsterna av stämpelavgifter för lagfarter och in-teckningar uppgått till följande belopp:

Budgetår	Belopp milj. kr.	
	lagfarter	in-teckningar
1959/60	32,1	23,7
1960/61	36,6	25,6
1961/62	41,0	31,4
1962/63	47,6	35,9
1963/64	51,3	35,4

Under månaderna januari—september 1964 har i stämpelavgifter för lagfarter och in-teckningar influtit 39,8 resp. 28,8 miljoner kr. (mot 35,9 resp. 25,4 miljoner kr. under samma tid föregående år). Genomsnittsuppbörden per månad har sålunda varit omkring 4,4 resp. 3,2 miljoner kr. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har inkomsterna i fråga uppgått till 17,2 resp. 14,0 miljoner kr. Beräkningen av inkomsterna under återstående del av budgetåret 1964/65 synes i stort sett kunna baseras på ovan angivna genomsnittliga uppbörder. För hela budgetåret 1964/65 skulle intäkterna inklusive den nya skatten för tomträttsöverlåtelse m. m. från dessa inkomstkällor kunna uppskattas till omkring 54,0 resp. 40,0 miljoner kr. Vid inkomstkalkyleringen har räknats med att i samband med att nya stämpelskatteförordningen träder i kraft förskottsbetalning av stämpelskatt för lagfarter och in-teckningar ej längre skall äga rum. Inkomstbortfallet under budgetåret 1964/65 utjämnas emellertid av uppbörden under juni månad 1965 som redovisas av kontrollstyrelsen samma månad.

Uppbörden av expeditionsavgifter genom myndigheter, som äga utfå stämpelförskott från generalpoststyrelsen, har under tiden januari—september 1964 uppgått till omkring 14,9 miljoner kr. (mot 15,8 miljoner kr. under motsvarande tid föregående år). Medeluppbörden per månad har sålunda utgjort 1,7 miljoner kr. Hittills har under budgetåret 7,3 miljoner kr. inlevererats. Inkomsterna för hela budgetåret 1964/65 torde — om hänsyn icke tages till den merinkomst som blir en följd av de nya expeditionsavgifterna samt till stämpelskatt för fartyg, vilken nu redovisas med stämpel på överlåtelsehandlingen — kunna angivas till cirka 22,0 miljoner kr.

Postanstalternas uppbörd av stämpelmedel har under kalenderåren 1961—1963 uppgått till i nedanstående sammanställning angivna belopp:

	1961	1962	1963
Enkla beläggningsstämplar	3 574 892	3 954 844	4 758 077
Överlåtelsestämplar	6 795 082	7 128 128	8 013 985
Kortkonvolut	346	1—	—
Summa kronor	10 370 320	11 082 972	12 772 062

Uppbörden genom postanstalterna har under tiden januari—september 1964 uppgått till 10,4 miljoner kr. (mot 9,8 miljoner kr. under motsvarande tid föregående år). Medeluppbörden per månad har sålunda utgjort omkring 1,15 miljoner kr. Under tiden juni—september 1964 har uppbörden uppgått till 4,5 miljoner kr. Under innevarande budgetår beräknas den totala uppbörden av stämpelmedel genom postanstalterna belöpa sig till omkring 14,0 miljoner kr. exklusive de merinkomster som kunna förväntas inflyta på grund av höjningen av vissa exp.avgifter.

Stämpelavgifterna för aktie- och obligationsemissioner har under de sista fem budgetåren uppgått till nedan angivna belopp.

Budgetår	Belopp milj. kr.	Budgetår	Belopp milj. kr.
1959/60.....	8,2	1962/63.....	22,1
1960/61.....	13,2	1963/64.....	15,6
1961/62.....	17,3		

Under tiden januari—september 1964 har i sådana avgifter influtit 13,5 miljoner kr. (mot 16,1 miljoner kr. under samma tid föregående år). Den

¹Stämpling av spelkort har upphört fr. o. m. 1/1 1961.

tillfälliga uppbörden (stämpelavgifter på 100 000 kr. och däröver) har under samma tid uppgått till 7,4 miljoner kr. Den mera normala uppbörden har följaktligen utgjort 6,1 miljoner kr. eller omkring 0,7 miljoner kr. per månad. Hittills har innevarande budgetår influtit 8,3 miljoner kr. varav 5,5 miljoner kr. i tillfällig uppbörd. För hela budgetåret 1964/65 torde man kunna räkna med att uppbörden skall uppgå till omkring 20,0 miljoner kr. inklusive uppbörd av tillfällig natur.

Uppbörden av stämpelavgifter för lottsedlar har under budgetåret 1963/64 uppgått till 2,3 miljoner kr. Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår har sammanlagt 0,8 miljoner kr. influtit. Fr. o. m. den 1 januari 1965 kommer stämpelskatt att erläggas till kontrollstyrelsen för lotterier, vartill tillstånd meddelats efter utgången av år 1964, endast om sammanlagda beloppet av de gjorda insatserna överstiger 15 000 kr. För hela budgetåret beräknas inkomsterna från postverket och kontrollstyrelsen till omkring 2,0 miljoner kr.

Inkomsterna från postverket och kontrollstyrelsen under titeln omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. kan med utgångspunkt från ovan angivna beräkningsgrunder sammanfattas enligt följande:

	Lagfar- ter	Inteck- ningar	Uppbörd av ex- peditionsavgifter m. m. genom myndigheter som erhåller stämplor i förskott m. m.	Postan- stal- terna	Emissions- stämplor för aktier och obli- gationer	Lott- sedels- stämp- lar	Summa
Verklig upp- börd under ti- den juni—sep- tember 1964	17,2	14,0	7,3	4,5	8,3	0,8	52,1
Beräknad upp- börd under tiden oktober 1964—juni 1965	36,8	26,0	14,7	9,5	11,7	1,2	99,9
Summa	54,0	40,0	22,0	14,0	20,0	2,0	152,0

Vid beräkningen av de totala inkomsterna på titeln bör emellertid hänsyn tagas till den inverkan, som höjningen av vissa ansöknings- och expeditionsavgifter efter årsskiftet 1964/65 får på inkomstutfallet. Inkomstökningen beräknas av generalpoststyrelsen till omkring 6,5 miljoner kr. under innevarande budgetår. Vidare bör vid beräkningen av det totala inkomstutfallet hänsyn tagas till den ändring ifråga om stämpelskatten vid överlåtelse av fartyg, som genomförts i den nya lagstiftningen.

Inkomsterna å titeln för budgetåret 1964/65 bör därför beräknas till 160 miljoner kr.»

Kontrollstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket beräknat den totala inkomsten på titeln omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. till 165 milj. kr. för budgetåret 1965/66.

Riksrevisionsverket beräknar uppbörden av omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. under budgetåret 1964/65 till 160 000 000 kr. För budget-

året 1965/66 beräknar riksrevisionsverket ifrågavarande inkomster till 170 milj. kr. samt föreslår att de redovisas på två inkomsttitlar benämnda Stämpelskatt och stämpelavgift samt Expeditionsavgifter, varav den senare föreslås skola redovisas under rubriken Uppbörd i statens verksamhet.

Riksrevisionsverket föreslår, att titeln stämpelskatt och stämpelavgift för budgetåret 1965/66 uppföres med 130 000 000 kr.

2. Automobilskattemedel

Fordonsskatt

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de senaste bud-
getåren framgår av efterföljande sammanställning.

	Redovisad netto- inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad netto- inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60.....	385,21	385,00	1962/63.....	476,79	480,00
1960/61.....	417,41	410,00	1963/64.....	509,81	520,00
1961/62.....	443,40	440,00	1964/65.....		550,00

Enligt förordning den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt skall för automobil eller släpvagn, som efter vad särskilt är stadgat, blivit här i riket registrerad, årligen erläggas skatt enligt i förordningen meddelade bestämmelser. Skattesatserna har justerats vid flera tillfällen, senast genom förordning den 21 maj 1954 (nr 255). För år räknat utgår för personautomobil dels en grundavgift av 110 kr. och dels därutöver 28 kr. för varje påbörjat hundratal kilogram av bilens tjänstevikt minskad med 900 kilogram. För omnibus och lastbil utgör grundavgiften likaledes 110 kr. För omnibus tillkommer därutöver, om tjänstevikten icke överstiger 5 000 kilogram, 33 kr. och, om tjänstevikten överstiger 5 000 kilogram, 55 kr. för varje påbörjat hundratal kilogram av tjänstevikten minskad med 900 kilogram. För lastbil utgör tilläggsavgiften, om tjänstevikten inte överstiger 3 000 kilogram, 37 kr., om tjänstevikten överstiger 3 000 men ej 7 000 kilogram, 64 kr. och, om tjänstevikten överstiger 7 000 kilogram, 120 kr. för varje påbörjat hundratal kilogram av tjänstevikten minskad med 900 kilogram. Skatten för tvåhjulig lätt motorcykel utgör 30 kr. och för tvåhjulig tung motorcykel utan sidvagn 40 kr. För motorcykel med sidvagn och för trehjulig motorcykel är skatten 60 kr. För automobil med ringar av annat ämne än mjuk kautschuk samt för släpvagn utgår skatten efter särskilda grunder.

Ordinarie uppbörd av skatten försiggår från och med år 1963 under tiden den 10 februari—den 4 mars varje år. Överstiger skatten 2 000 kr. kan betalningsanstånd medgivas intill utgången av augusti månad för den del av skatten som överstiger nämnda belopp, dock icke för mer än halva skattebeloppet.

I en till riksrevisionsverket den 9 november 1964 avlåten skrivelse har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under hänvisning till i styrelsens petita för budgetåret 1965/66 redovisade beräkningar upptagit inkomsterna av fordonsskatt till 570 milj. kr. för budgetåret 1964/65 och till 590 milj. kr. för budgetåret 1965/66. Enligt en i nämnda petita intagen tablå har beräkningarna byggt på följande antaganden om fordonens antal och genomsnittsskatten per fordon.

	Skatt per fordon kr.	1964/65 Antal fordon	Total- skatt milj. kr.	1965/66 Antal fordon	Total- skatt milj. kr.
Personbilar	176	1 686 000	297	1 816 000	320
Bussar	2 425	10 200	25	10 700	26
Lastbilar	1 480	133 500	198	136 000	201
Motorcyklar	36	92 000	3	77 000	3
Släpfordon			21		22
Utöver huvuddebiteringen inflytande fordonsskatt ..			22		22
Summa			566		594

Länsstyrelserna har i skrivelser till riksrevisionsverket uppskattat fordonsskatten för budgetåret 1964/65 till 544,40 milj. kr. och för budgetåret 1965/66 till 581,18 milj. kr.

Utvecklingen av beståndet av olika fordonsslag under de senaste åren enligt centrala bilregistret belyses av följande uppställning.

Vid ut- gången av år	Personbilar Antal	Ökning	Lastbilar Antal	Ökning	Bussar Antal	Ökning	Motorcyklar Antal	Minskning
1957..	862 992	128 459	115 797	3 478	8 163	—133	247 587	19 199
1958..	971 973	108 981	117 822	2 025	8 042	—121	221 598	25 989
1959..	1 087 533	115 560	120 267	2 445	8 086	44	193 225	28 373
1960..	1 193 913	106 380	121 858	1 591	8 250	164	167 593	25 632
1961..	1 304 251	110 338	125 996	4 138	8 700	450	144 726	22 867
1962..	1 424 049	119 798	128 609	2 613	9 156	456	126 039	18 687
1963..	1 556 005	131 956	130 979	2 370	9 703	547	107 343	18 696

Under de tio första månaderna av år 1964 har nyinregistrerats 204 958 personbilar och 12 749 lastbilar. Under samma tid 1963 var antalet nyinregistrerade fordon 188 057 respektive 11 689.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av fordonsskatt under budgetåret 1964/65 till 550 000 000 kr. och föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 upptages till 590 000 000 kr.

Trafikomläggningsskatt

Enligt förordning den 17 maj 1963 (nr 116) skall under åren 1964—1967 till staten erläggas särskild skatt för motorfordon, trafikomläggningsskatt. Trafikomläggningsskatten utgör för motorcykel 20 kr., för personbil, vars tjänstevikt ej överstiger 1 100 kilogram, 40 kr. och för annat motorfordon 75 kr.

Uppbörd av trafikomläggningsskatt skall varje år försiggå under den tid, som gäller för uppbörd av automobilskatt.

De beräknade inkomsterna för budgetåren 1963/64—1964/65 och den behållna inkomsten för budgetåret 1963/64 framgår av efterföljande sammanställning.

	Redovisad nettoinkomst milj. kr.	Beräknat i riksstaten milj. kr.
1963/64	87,65	90,00
1964/65		95,00

Vä g- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1964 beräknat inkomsterna av trafikomläggningsskatt till 95 milj. kr. för innevarande och till 100 milj. kr. för nästkommande budgetår.

Länsstyrelserna har i skrivelser till riksrevisionsverket uppskattat trafikomläggningsskatten för budgetåret 1964/65 till 94,54 milj. kr. och för budgetåret 1965/66 till 102,63 milj. kr.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av trafikomläggningsskatt för budgetåret 1964/65 till 95 000 000 kr. och föreslår, att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1965/66 uppföres med 100 000 000 kr.

Bensin- och brännoljeskatt

De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de senaste budgetåren framgår av efterföljande sammanställning.

	Redovisad netto- inkomst Milj. kr.	Beräknat i riks- staten		Redovisad netto- inkomst Milj. kr.	Beräknat i riks- staten
1959/60	797,07	825,00	1962/63	1 110,33	1 000,00
1960/61	847,28	850,00	1963/64	1 222,63	1 200,00
1961/62	783,79	900,00	1964/65		1 265,00

Gällande bestämmelser för bensinskatt återfinnes i förordning den 7 april 1961 (nr 372). Enligt bestämmelserna i denna förordning skall bensinskatt erläggas för bensin och andra motorbränslen, som innehåller minst 70 viktprocent bensin, samt för alkohol och alkoholblandningar avsedda för an-

vändning till motordrift. Den som inom riket tillverkar bensin är skyldig att vara registrerad hos kontrollstyrelsen. Den som i större omfattning återförsäljer eller förbrukar bensin eller håller bensin i lager må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen. Skattskyldighet inträder för bensin, som av den som är registrerad levereras till köpare som icke är registrerad, eller tages i anspråk för annat ändamål än försäljning samt för bensin, som av annan än registrerad införes till riket, när införseln sker. Skattskyldig är den registrerade eller eljest den för vars räkning införseln äger rum. När skatt skall utgå vid införseln är generaltullstyrelsen beskattningsmyndighet. I fråga om skatt som skall utgå i andra fall är kontrollstyrelsen beskattningsmyndighet. Genom förordning den 15 december 1961 (nr 626) höjdes bensinskatten från 33 öre till 38 öre för liter från och med 1962.

Enligt förordning den 29 maj 1964 (nr 352), vilken trädde i kraft den 1 juli 1964, skall särskild skatt (gasolskatt) erläggas för gasol och annan vara, som helt eller till huvudsaklig del består av gasformiga kolväten och som användes till drift av motor i motorfordon. Skattskyldig är ägare av motorfordon, som är inrättat för att drivas med gasol. Den som är skattskyldig enligt denna förordning skall vara registrerad hos kontrollstyrelsen, vilken även är beskattningsmyndighet. Skatten utgår med 29 öre för liter utom i fråga om buss, vars tjänstevikt överstiger 3 000 kilogram, då skatten utgör 22 öre för liter.

Brännoljeskatt utgår enligt förordning den 15 december 1961 (nr 653) för brännolja, som är ägnad att användas till drift av motor i motorfordon. Begreppet motorfordon har härvid samma innebörd som i vägtrafikförordningen. Den som inom riket tillverkar brännolja är skyldig att vara registrerad hos kontrollstyrelsen och den som i större omfattning försäljer brännolja må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen. Även förbrukare, som förbrukar brännolja för såväl drift av motor i motorfordon som för annat ändamål, må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen. Skattskyldighet inträder för registrerad tillverkare och registrerad leverantör, då brännolja levereras till köpare, som icke är registrerad, eller tages i anspråk för annat ändamål än försäljning, för registrerad förbrukare då obeskattad brännolja påfyller bränsletank i motorfordon, vartill han är ägare, eller av honom överlåtes till den som icke är registrerad samt för den som icke är registrerad, då brännolja för hans räkning införes till riket och då obeskattad brännolja påfyller bränsletank till motorfordon vartill han är ägare. Skatten utgår med 31 öre för liter för registrerad leverantör eller vid införsel till riket och i annat fall med 34 öre för liter. Gällande skattesatser är omkring 4 öre högre för liter än enligt före år 1962 tillämpade skattesatser.

Skatt utgår icke för mineraloljeprodukt, som införes till riket för att vid oljeraffinaderi användas uteslutande såsom råvara vid tillverkning av bensin. Dessutom är från beskattning undantagen bensin och motorsprit, som

användes för järnvägsdrift, civil och militär luftfart, avprovning av motorer och annat tekniskt ändamål än motordrift. Vidare är efter särskild prövning av kontrollstyrelsen bensin, som förbrukats eller försålts för förbrukning vid produktion av skattepliktig elkraft, undantagen från beskattning.

Beskattningsmyndighet är vid införsel generaltullstyrelsen och i övriga fall kontrollstyrelsen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket beräknat nettotinkomsterna av bensin- och brännoljeskatt för budgetåren 1964/65 och 1965/66 till 1 320 milj. kr. respektive 1 410 milj. kr.

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1964 anfört följande:

»a) Bensinskatt

Nettointkomsten av bensinskatt har under budgetåret 1963/64 utgjort 1 016,2 milj. kr.

Under tiden 1 juli—10 november 1963 inflöt bensinskatt med 375,3 milj. kr. Under motsvarande tid 1964 beräknas bensinskatt inflyta med 407,1 milj. kr. Ökningen i influten skatt under tiden 1 juli—10 november innevarande budgetår i förhållande till motsvarande tid föregående år uppgår till 8,5 procent. Enligt uppgifter inhämtade från oljeföretagen torde under tiden 11 november—31 december 1964 inkomsten av bensinskatt bli cirka 7 procent större än under motsvarande tid föregående år.

Inkomsten av bensinskatt under tiden 11 november 1963—30 juni 1964 uppgick till 640,9 milj. kr. Med en uppskattad årlig ökning av 7 procent kan inkomsten av bensinskatt under tiden 11 november 1964—30 juni 1965 beräknas till 685,8 milj. kr.

Nettoinleveransen till kontrollstyrelsen under budgetåret 1964/65 kan följaktligen beräknas till $(407,1 + 685,8) = 1\,092,9$ eller avrundat 1 090 milj. kr.

Under antagande av en något mindre ökning av konsumtionen av skattepliktig bensin under budgetåret 1965/66 än under 1964/65 beräknar kontrollstyrelsen skatteinkomsten under budgetåret 1965/66 till 1 150 milj. kr.

b) Brännoljeskatt

Under tredje kvartalet 1964 har brännoljeskatt influtit med 59,6 milj. kr. En jämförelse av sammanlagda skatteinkomsten under andra och tredje kvartalen 1964, $56,2 + 59,6 = 115,8$ milj. kr., med inkomsten under samma tid föregående år, 105,6 milj. kr., visar en inkomstökning med 9,7 procent. Med hänsyn till att inkomstökningen under budgetåret 1963/64 jämfört med budgetåret 1962/63 utgjorde endast 4,6 procent, synes man dock icke böra räkna med en större ökning än 6 procent för återstående del av budgetåret. Då skatteinkomsten under tiden 1 oktober 1963—30 juni 1964 utgjorde 164,2 milj. kr., skulle inkomsten under motsvarande tid innevarande budgetår efter en uppräknings med 6 procent uppgå till 174,1 milj. kr. Under budgetåret 1964/65 kan således $(59,6 + 174,1) = 233,7$ eller avrundat 235 milj. kr. beräknas inflyta.

I detta sammanhang har hänsyn ej tagits till gasolskatten, som under tiden 1 juli—31 oktober 1964 influtit med endast omkring 25 000 kr.

Under förutsättning av en fortsatt årlig ökning av samma storlek kan skatteinkomsten av brännolja under budgetåret 1965/66 beräknas till 250 milj. kr.

Den sammanlagda inkomsten av bensen- och brännoljeskatt kan följaktligen anges till $(1\,090 + 235 =) 1\,325$ milj. kr. för budgetåret 1964/65 och $(1\,150 + 250 =) 1\,400$ milj. kr. för budgetåret 1965/66.»

Statens jordbruksnämnd har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1964 anfört följande:

»Under budgetåret 1963/64 har i — schablonmässigt beräknade — restitutioner av skatt på bensen till jordbrukstraktorer och skördetröskor utbetalats 10,5 milj. kr. $(9,2 + 1,3)$ d. v. s. 500 000 kr. mer än tidigare hade beräknats (se nämndens skrivelser den 8 november 1963 och den 12 mars 1964). Ökningen sammanhänger framför allt med att utbetalningarna av traktorrestitutionerna för 1963, i motsats till vad tidigare hade antagits, hann i allt väsentligt slutföras före budgetårsskiftet. Under förutsättning att nuvarande schablonbelopp inte ändras kan restitutionsutbetalningen med nuvarande nyanskaffningstakt uppskattas till 11 milj. kr. för budgetåret 1964/65 och till 11,5 milj. kr. för budgetåret 1965/66.»

Enligt kontrollstyrelsens och jordbruksnämndens beräkningar skulle inkomsterna på titeln bensen- och brännoljeskatt kunna uppskattas till 1 314 milj. kr. under budgetåret 1964/65 och till 1 389 milj. kr. under budgetåret 1965/66.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på titeln bensen- och brännoljeskatt under budgetåret 1964/65 till 1 325 000 000 kr. och föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 upptages till 1 400 000 000 kr.

3. Tullar och acciser

Tullmedel

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av tullmedel under de senast förflutna fem budgetåren framgår av efterföljande sammanställning.

	Debiterad uppbörd	Influten brutto- inkomst	Utbeta- lade resti- tutioner	Redovisad netto- inkomst	Beräknat i riks- staten
	Milj. kr.				
Budgetåret 1959/60.....	884,43	882,62	71,77	810,85	690,00
» 1960/61.....	904,77	895,21	69,22	825,99	775,00
» 1961/62.....	946,52	944,61	88,26	856,35	850,00
» 1962/63.....	967,57	963,72	96,80	866,92	900,00
» 1963/64.....	1 047,58	1 045,11	86,27	958,84	900,00

Tullmedlen har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 950 milj. kr.

Enligt av generaltullstyrelsen meddelade uppgifter har den influtna brut-

touppbörden för varje månad under budgetåren 1959/60—1963/64 samt det löpande budgetårets fyra första månader uppgått till följande belopp:

Influten tulluppbörd månadsvis, milj. kr.

	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65
Juli	58,3	60,5	69,0	74,2	82,4	85,5
Aug.	56,6	68,9	69,7	71,2	76,7	84,0
Sept.	75,7	78,3	81,1	82,9	89,2	96,6
Okt.	72,8	73,5	84,8	90,3	89,4	90,1
Nov.	74,2	79,0	77,9	83,4	82,5	
Dec.	82,0	80,3	82,6	84,0	91,0	
Jan.	65,9	70,4	74,8	76,3	85,7	
Febr.	76,3	68,4	73,9	67,0	81,8	
Mars.	84,1	86,2	92,2	74,6	89,0	
April	72,4	74,5	76,9	88,0	98,7	
Maj	85,6	75,9	80,4	92,6	83,9	
Juni	78,7	79,3	81,3	79,2	94,8	
Summa	882,6	895,2	944,6	963,7	1 045,1	

I skrivelse till riksrevisionsverket den 10 november 1964 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen för innevarande och nästkommande budgetår av tullmedelsinkomsterna samt vissa andra av tullverket redovisade statsinkomster framhållit följande:

»Den svenska utrikeshandeln har under år 1964 ytterligare ökat. Import- och exportvärdena för årets tre första kvartal överstiga motsvarande värden för år 1963 med 14,8 respektive 14,6 procent. Ökningarna hittills i år äro sålunda väsentligt större än under motsvarande tid år 1963, då import- och exportvärdena stego med omkring 9 respektive 7 procent i förhållande till samma period år 1962. Tullverkets influtna bruttouppbörd å riksstatstitlar, vilken från år 1962 till år 1963 ökade med 3,5 procent, utvisar för de tre första kvartalen av innevarande år en stegring med 8,7 procent vid jämförelse med samma tid år 1963. Nu tillgängliga preliminära uppbörds-siffror för oktober 1964 tyda på att importen alltjämt ligger på en hög nivå. Vissa uppgifter om import och export samt tullverkets influtna bruttouppbörd å riksstatstitlar lämnas här nedan.

	Årsbelopp	Kvartalsbelopp			
		I	II	III	IV
Importvärde (milj. kr) 1963..	17 552	4 025	4 427	4 120	4 980
Prel. 1964..		4 867	4 966	4 631	
Exportvärde (milj. kr) 1963..	16 568	3 413	4 066	4 281	4 808
Prel. 1964..		4 189	4 886	4 391	
Tullverkets influtna brutto- uppbörd (milj. kr) 1963..	1 122	249	293	281	299
1964..		292	309	294	

Efterföljande beräkning av tullverkets blivande uppbörd bygger bland annat på vissa för ifrågavarande tid gjorda antaganden, av vilka en del ofrånkomligen måste betecknas som osäkra. Sålunda har förutsatts, att ekonomiska eller politiska förhållanden utomlands icke skola medföra någ-

ra mera väsentliga förändringar i villkoren för den svenska utrikeshandeln. Vidare har antagits, att importen liksom för närvarande skall vara i huvudsak fri från direkta restriktioner samt att det ekonomiska läget skall möjliggöra en fortgående ökning av densamma, om än i avsevärt lägre takt än under innevarande år.»

I anslutning härtil har generaltullstyrelsen rörande beräkningen av tullmedelsuppbörden under budgetåren 1964/65 och 1965/66 anfört följande:

»Bruttouppbörden av tullmedel under de tre sistförflutna budgetåren har förhållit sig till importvärdet sålunda, att respektive 60,5, 57,6 och 55,2 miljoner kronor i tullmedel influtit för varje miljard kronor av importvärdet. För årsperioden oktober 1963—september 1964 erhålles vid dylik jämförelse resultatet 54,7 miljoner i tullmedel för varje miljard av importvärdet. Tullmedelsuppbörden per importmiljard visar således allttjämt en sjunkande tendens, som väsentligen torde bero på de genomförda tull-sänkningarna för EFTA-varor.

Tullmedelsuppbörden (brutto) för de tre första kvartalen av åren 1962, 1963 och 1964 har beräknats belöpa på följande huvudgrupper av införda varor med nedan angivna belopp (miljoner kronor).

Varugrupp	Januari—september		
	1962	1963	1964
Livsmedel m. m.	96	98	103
Textilfibrer, garn och vävnader	76	81	82
Produkter av kemiska och närstående industrier	41	42	47
Oädla metaller	33	28	36
Arbeten av metall, maskiner, apparater och transportmedel	325	336	367
Övriga varor	129	144	161

Inom gruppen Livsmedel m. m. märkas flera ur tulluppbördssynpunkt viktiga varuslag såsom frukt, köksväxter, kaffe, tobak och alkoholhaltiga drycker. I tull för varor, tillhörande denna grupp, ha under januari—september i år influtit cirka 5 miljoner kronor mer än under motsvarande tid år 1963. Stegringen är framförallt att hänföra till ökad införsel av kaffe och tobaksvaror. Under budgetåret 1963/64 uppgick tulluppbörden för varor inom gruppen till 140 miljoner kronor, vilket är omkring 6 miljoner mer än under nästföregående budgetår. Enär importen av varor, hänförliga till förevarande grupp, synes visa en fortgående ökning, anser Styrelsen sig böra beräkna uppbörden av tull för denna varugrupp till 145 miljoner kronor för budgetåret 1964/65 och 150 miljoner för budgetåret 1965/66.

Den å gruppen Textilfibrer, garn och vävnader belöpande tulluppbörden, som under budgetåret 1962/63 utgjorde 106 miljoner kronor, steg under det sistförflutna budgetåret till omkring 109 miljoner kronor. Huvuddelen av ökningen inträffade dock under budgetårets första hälft och hittills i år är uppbördsökningen av obetydlig omfattning. Med hänsyn härtil beräknar Styrelsen tulluppbörden för gruppen till 110 miljoner kronor under vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66.

Såsom framgår av ovanstående tabell har tulluppbörden för gruppen Produkter av kemiska och närstående industrier stigit relativt starkt under de tre första kvartalen av år 1964 i förhållande till samma tid under

åren 1962 och 1963. Likaså visar uppbörden under budgetåret 1963/64 en markant stegring jämfört med de närmast föregående budgetåren. Uppbörden för gruppen, som under ettvarrt av budgetåren 1960/61—1962/63 uppgick till 54 å 55 miljoner kronor, utgjorde sålunda för det sistförflutna budgetåret 60,2 miljoner. Ökningen hänför sig till ökad import av bland annat plaster och diverse kemiska produkter. För budgetåren 1964/65 och 1965/66 beräknar Styrelsen uppbörden under denna grupp till respektive 65 och 70 miljoner kronor.

Inom gruppen Oädla metaller belöper en väsentlig del av tulluppbörden å handelsfärdigt järn och stål. Importen av dylika varor, som i samband med utbyggnad av den svenska produktionskapaciteten successivt nedgick under åren 1961 och 1962, började under år 1963 att stiga och för tiden januari—september i år föreligger en värdemässig ökning med 25—30 procent i förhållande till motsvarande period år 1963. Tulluppbörden för gruppen steg under budgetåret 1963/64 med 5,4 miljoner till 43,5 miljoner kronor. Styrelsen anser sig böra beräkna uppbörden av tull för varor, tillhörande denna grupp, till 50 miljoner kronor för budgetåret 1964/65 och 55 miljoner kronor för budgetåret 1965/66.

Gruppen Arbeten av metall, maskiner, apparater och transportmedel är ur tulluppbördssynpunkt den mest betydande av de olika varugrupperna. Hit höra åtskilliga varuslag, som äro föremål för stor import, däribland bilar och bildelar, verktygsmaskiner, motorer samt elektriska maskiner och apparater. Under budgetåret 1963/64 uppgick tullmedelsuppbörden för gruppen till 472 miljoner mot 439 miljoner budgetåret 1962/63 och 437 miljoner budgetåret 1961/62. Innevarande års tre första kvartal utvisa en ökning med 31 miljoner i förhållande till samma tid år 1963. Av ökningen belöper 10 miljoner å tiden juli—september. Med hänsyn härtill och till att importen av bland annat bilar och bildelar kan väntas bli av fortsatt hög omfattning torde uppbörden för budgetåret 1964/65 kunna upptagas till 510 miljoner kronor. Under budgetåret 1965/66 beräknas uppbörden komma att uppgå till 535 miljoner kronor.

Gruppen Övriga varor omfattar bland annat blomsterlökar, läder och arbeten därav, beredda pälskinn, gummivaror, arbeten av trä, kork och mineraliska ämnen (utom metaller), plastvaror, bijouteri- och guldsmedsvaror, sportartiklar, leksaker, kläder, skor, instrument och ur. Åtskilliga av dessa varor äro föremål för successivt stigande import, vilket belyses av uppbördssiffrorna. Den på gruppen belöpande tulluppbörden utvisar sålunda under årets tre första kvartal en ökning med 17 miljoner kronor i förhållande till motsvarande period år 1963. Ökningen är av samma storlek som år 1963, eller omkring 11 procent. Under sistlidna budgetår inbringade gruppen 213 miljoner kronor i tull. För innevarande och nästföljande budgetår har Styrelsen räknat med en något lägre uppbördsökning än under de senaste budgetåren. Uppbörden för denna grupp har sålunda upptagits till respektive 230 och 250 miljoner kronor.

Den sammanlagda bruttouppbörden av tullmedel under budgetåren 1964/65 och 1965/66 kan i enlighet med vad ovan anförts beräknas uppgå till respektive 1 110 och 1 170 miljoner kronor. Från nämnda belopp avgå restitutioner av tullmedel. Under de två senaste budgetåren ha dessa restitutioner uppgått till respektive 96,8 och 86,3 miljoner kronor. För vartdera av de nu aktuella budgetåren uppskattar Styrelsen restitutionerna av tullmedel till 90 miljoner kronor.

För närvarande utgår tullen för varor av EFTA-ursprung med 40 procent

av bastullen och närmast äro ytterligare sänkningar till 30 och 20 procent av bastullen avsedda att genomföras den 31 december 1964 respektive den 31 december 1965. Varje 10-procentig reducering av tullen för EFTA-varor torde för närvarande medföra ett inkomstbortfall av omkring 40 miljoner kronor för helt budgetår. Styrelsen har vid beräkningen av tullmedelsuppbörden för budgetåren 1964/65 och 1965/66 utgått från nu gällande tullreducering för EFTA-varor. Under förutsättning att ovan avsedda tullsänkningar komma till stånd den 31 december 1964 respektive den 31 december 1965, böra följaktligen uppbördsbeloppen för budgetåren 1964/65 och 1965/66 minskas med respektive 20 och 60 miljoner kronor.

Den beräknade nettouppbörden av tullmedel utgör således 1 000 miljoner kronor för budgetåret 1964/65 och 1 020 miljoner kronor för budgetåret 1965/66.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av tullmedel under budgetåret 1964/65 till 1 000 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 1 020 000 000 kr.

Allmän varuskatt

De hittills för olika budgetår beräknade och behållna inkomsterna på titeln allmän varuskatt framgår av efterföljande sammanställning.

	Redovisad nettoin- komst Milj. kr.	Beräknat i riks- staten		Redovisad nettoin- komst Milj. kr.	Beräknat i riks- staten
1959/60....	366,94	—	1962/63....	2 827,99	2 700,00
1960/61....	1 507,30	1 400,00	1963/64....	3 153,46	3 000,00
1961/62....	1 941,41	1 550,00	1964/65....		3 400,00

De redovisade inkomsterna på titeln har för budgetåren 1959/60—1964/65 med fördelning på olika månader sammanställts i efterföljande tablå.

Influten allmän varuskatt månadsvis, milj. kr.

	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64	1964/65
Juli	—	225,81	271,19	442,49	497,70	537,42
Aug.	—	4,04	4,82	10,41	9,32	10,43
Sept.	—	221,30	246,39	419,78	471,14	513,21
Okt.	—	5,57	5,74	12,56	10,81	14,24
Nov.	—	246,39	278,43	463,50	514,39	
Dec.	—	4,21	5,25	8,66	— 7,41	
Jan.	0,18	301,59	361,77	556,11	618,10	
Febr.	0,38	5,35	5,46	12,44	14,20	
Mars	150,01	221,68	324,65	407,98	462,32	
April	2,66	4,65	6,92	10,17	14,29	
Maj	204,08	259,97	400,19	460,70	507,64	
Juni	9,63	6,74	30,60	23,19	40,96	
Summa	366,94	1 507,30	1 941,41	2 827,99	3 153,46	

Enligt förordning den 1 december 1959 (nr 507) skall allmän varuskatt från och med år 1960 erläggas för varor, som försäljes eller på annat sätt tillhandahålles eller tages i anspråk inom riket samt för varor, som införes till riket. Allmän varuskatt skall även erläggas för tjänsteprestation, ifall denna huvudsakligen har avseende på skattepliktiga varor samt innefattar förfärdigande på beställning, uthyrning, servering, reparation, underhåll, ändring eller rengöring. Från den principiella skatteplikten för varor undantages råvaror och emballage, som användes i jordbruket och dess binäringar, levande djur, jord, sand, grus och sten, drivmedel och andra bränslen, fiskefartyg, större fartyg, luftfartyg, viss krigsmateriel, dagstidningar, receptbelagda läkemedel m. m. Genom förordning den 29 april 1960 (nr 82), som trädde i kraft den 1 maj 1960, föreligger icke heller skattskyldighet för begagnade bilar.

Den allmänna varuskatten höjdes genom förordning den 15 december 1961 (nr 625) från och med 1962 från 4 till 6 procent av beskattningsvärdet.

Skattskyldighet, utom i de fall allmän varuskatt skall utgå vid införsel till riket och i vissa fall för jordbruksprodukter, åvilar den som yrkesmässigt försäljer skattepliktig vara eller yrkesmässigt utför skattepliktig tjänsteprestation. Beskattningsvärdet utgör vid tillhandahållande av vara eller tjänsteprestation vederlaget och vid uttag av vara ur rörelse varans saluvärde enligt ortens pris. I vederlag och saluvärde inräknas beloppet av den allmänna varuskatten. Allmän varuskatt är preliminär eller slutlig. Skatten kan i förekommande fall påföras såsom kvarstående allmän varuskatt eller tillkommande allmän varuskatt. Preliminär allmän varuskatt redovisas och erlägges, i avräkning på slutlig allmän varuskatt, i allmänhet för en redovisningsperiod om två månader, senast den 18 i månaden närmast efter utgången av den redovisningsperiod, som skatten avser. Debitering av slutlig, tillkommande och kvarstående allmän varuskatt åvilar länsstyrelse. Enligt förordning den 15 december 1961 (nr 625) skall skattskyldig från och med 1962 vid debitering av slutlig allmän varuskatt gottskrivas, förutom inbetald preliminär allmän varuskatt, kostnadsersättning beräknad i förhållande till den skattepliktiga omsättningen. Enligt tidigare gällande bestämmelser fick skattskyldig tillgodogöra sig kostnadsersättning genom efter vissa grunder beräknat avdrag vid inbetalningen av preliminär allmän varuskatt.

Allmän varuskatt, som skall utgå vid införsel till riket, fastställles och uppbäres av tullverket i den ordning, som är föreskriven beträffande tull. Skattskyldighet åvilar den för vars räkning införseln sker. I sin förenämnda skrivelse har generaltullstyrelsen uppskattat allmän varuskatt vid införsel till 60 milj. kr. för vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66.

För allmän varuskatt i vissa fall för jordbruksprodukter gäller särskilda bestämmelser, vilka bland annat innebär att allmän varuskatt för produkter från jordbruksfastighet som ägare eller brukare uttager för egen för-

brukning eller försäljer till konsument uppbäres i samband med den allmänna skatteuppbörden. Allmän varuskatt för jordbruksprodukter, som under budgetåren 1962/63 och 1963/64 uppgick till 12,3 respektive 18,1 milj. kr. utgjorde enligt uppgifter från länsstyrelserna 17,5 milj. kr. vid 1964 års taxering. Motsvarande belopp kommer under budgetåret 1964/65 att omföras från titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. till titeln allmän varuskatt.

Med hänvisning till de allmänna förutsättningar angående den fortsatta ekonomiska utvecklingen som riksrevisionsverket inledningsvis lagt till grund för sin beräkning och till den hittillsvarande utvecklingen av uppbörden beräknar ämbetsverket inkomsterna på titeln allmän varuskatt till 3 500 000 000 kr. för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 3 900 000 000 kr.

Särskilda varuskatter

De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60.....	313,53	310,00	1962/63.....	393,34	380,00
1960/61.....	338,01	340,00	1963/64.....	418,33	400,00
1961/62.....	367,16	350,00	1964/65.....		430,00

Särskild varuskatt utgår enligt förordning den 25 november 1960 (nr 612) med därefter senast genom förordning den 26 april 1963 (nr 91) företagna ändringar för socker med 20 öre och för sirap med 16 öre för kilo samt för choklad- och konfektyrvaror med 65 procent, för tandkräm och munvatten med 20 procent, för puder, nagellack och likartade skönhetsmedel med 65 procent samt för parfymer, hårvatten etc. med 40 procent av varans beskattningsvärde, varjämte särskild varuskatt för spelkort utgår med 1 krona per lek.

I samband med den provisoriska lösningen av vissa problem för livsmedelsindustrin till följd av Sveriges anslutning till EFTA infördes genom förordning den 3 juni 1960 (nr 258) utjämningskatt på vissa choklad- och konfektyrvaror samt på wafers och biscuits. Utjämningskatten utgår med 50 öre för kilogram av de skattepliktiga varorna.

Genom förordning den 30 juni 1943 (nr 477), som i sin helhet med vissa ändringar omtrycktes i förordning den 25 mars 1960 (nr 118), ersattes tidigare omsättningsskatt för pälsvaror med en särskild pälsvaruskatt, som skulle utgå dels i form av en styckeskatt på inom riket yrkesmässigt beredda, lösa pälsskinn och dels i form av en värdeskatt för vissa till riket införda pälsvaror m. m. Gällande styckeskatter framgår av Kungl. Maj:ts kungö-

relse den 5 april 1963 (nr 60). Värdeskatten utgår från och med 1962 med procenttal varierande från 2 till 10 procent mot tidigare 20 procent, varigenom skatten anpassats efter beskattningen av inhemska varor.

När den tidigare allmänna omsättningsskatten slutligt avvecklades från och med den 1 juli 1948 ersattes denna i fråga om tre särskilda varugrupper, nämligen mattor, guldsmedsvaror och grammofonvaror, av en särskild försäljningsskatt. Enligt förordning den 25 november 1960 (nr 615) utgår försäljningsskatt från och med den 1 januari 1961 med 20 procent för guldsmedsvaror dock att minimiskatten per kalenderår för registrerad försäljare med skattepliktig försäljning skall utgöra 1 200 kr. För mattor utgår försäljningsskatten med likaledes 20 procent vartill kommer särskild skatt för importerade mattor varierande mellan 1 000 kr. och 10 000 kr. för 100 kg. Minimiskatten per år utgör 1 200 kr. i det fall försäljningen enbart avser egen tillverkning och eljest 3 600 kr. För grammofoner och grammofonverk m. m. utgår försäljningsskatt alltefter art med 20—250 kr. per styck. Försäljningsskatten för grammofonskivor utgår med 0,50—1,50 kr. per sida med ljudspår.

Varuskatterna uppbäres av kontrollstyrelsen vid tillverkning respektive försäljning inom riket samt vid import av hos kontrollstyrelsen registrerad importör och av generaltullstyrelsen vid import av annan än hos kontrollstyrelsen registrerad importör.

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen beräknat de inkomster, som uppbäres av styrelsen, för budgetåren 1964/65 och 1965/66 till 392 respektive 408 milj. kr. Styrelsen har beträffande beräkningarna anfört:

»a) Särskild varuskatt på choklad- och konfektyrvaror m. m. samt utjämningskatt inbetalades under budgetåret 1963/64 till kontrollstyrelsen med 191,7 milj. kronor, varav 7,5 milj. kronor avsåg skatt på glass. Inkomsten under månaderna juli—oktober 1964 uppgick till 54,6 milj. kronor, medan motsvarande inkomst under 1963 exklusive skatt å glass stannade vid 53,4 milj. kronor. Under antagande av någon ökning även i fortsättningen kan inkomsten under budgetåret 1964/65 beräknas till 190 milj. kronor.

Med hänsyn till den ovissa efterfrågeutvecklingen synes motsvarande inkomst under budgetåret 1965/66 icke böra anges till högre belopp än 195 milj. kronor.

b) Särskild varuskatt på socker och sirap har under juli—oktober 1964 influtit med 21,1 milj. kronor mot 26,6 milj. kronor under samma tid 1963. I enlighet med uppgift från Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget kan skatteinkomsten under vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66 beräknas till 56 milj. kronor.

c) Särskild varuskatt på tekniska preparat har under budgetåret 1963/1964 influtit med 75,8 milj. kronor mot 68,9 milj. kronor året innan. Under de fyra första månaderna av budgetåret 1964/65 har inbetalats 23,8 milj. kronor mot 22,2 milj. kronor året före, vilket innebär

en ökning med 7 procent. Då det inte finns anledning att räkna med någon avmattning i denna ökningstakt, kan inkomsten under budgetåret 1964/65 beräknas till 80 milj. kronor.

För budgetåret 1965/66 erhålles under samma förutsättning en inkomst av 85 milj. kronor.

d) Varuskatt på spelkort beräknas inflyta med 1 milj. kronor under vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66.

e) Försäljningsskatt på guldsmidsarbeten, grammofonvaror och knutna mattor inflöt under budgetåret 1963/64 med 55,8 milj. kronor, vilket innebär en ökning från året innan med 13 procent. Under tiden juli—oktober 1964 har influtit 15,9 milj. kronor mot 14,7 milj. kronor under samma tid 1963. Ökningen utgör 8 procent. Bibehålles denna ökningstakt, kan under återstoden av budgetåret ($1,08 \times 41,1 =$) 44,4 milj. kronor väntas inflyta och sammanlagt under budgetåret 1964/65 ($15,9 + 44,4 =$) 60,3 eller avrundat 60 milj. kronor.

Under antagande av fortsatt omsättningsökning kan inkomsten under budgetåret 1965/66 uppskattas till 65 milj. kronor.

f) Pålsva ruskatt, avseende inom landet beredda skinn, har under juli—oktober 1964 influtit med 2,0 milj. kronor mot 1,6 milj. kronor under samma tid 1963. Under budgetåret 1963/64 inflöt 4,2 milj. kronor. Med hänsyn till nämnda ökning synes inkomsten under budgetåret 1964/65 kunna anges till 5 milj. kronor och under budgetåret 1965/66 till 6 milj. kronor.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket anfört följande:

»För de till särskilda varuskatter hörande avgiftsslagen särskild varuskatt (inklusive utjämningskatt), pålsva ruskatt och försäljningsskatt redovisade tullverket under budgetåret 1963/64 en nettouppbörd av respektive 29,3, 4,1 och 0,7 miljoner kronor, eller sammanlagt drygt 34 miljoner kronor. Införseln av varor, belagda med skatt av här avsedda slag — särskilt choklad- och konfektyrvaror samt vissa pålsvaror — har under de senaste åren avsevärt ökat, vilket medfört en jämförelsevis stor uppbördsökning för tullverkets del. Från budgetåret 1962/63 till budgetåret 1963/64 utgör sålunda ökningen 10 miljoner kronor. Under tiden juli—oktober 1964 har dock uppbörden varit endast obetydligt större än under samma tid år 1963. För vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66 bör den till tullverket inflytande uppbörden av särskilda varuskatter beräknas till 35 miljoner kronor.»

De av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen gjorda beräkningarna innebär en sammanlagd inkomst på titeln särskilda varuskatter under budgetåren 1964/65 och 1965/66 på 427 respektive 443 milj. kr.

Riksrevisionsverket beräknar inkomstiteln särskilda varuskatter till 430 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1965/66 uppföres med 445 000 000 kr.

Omsättningsskatt å motorfordon

De behållna och beräknade inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60.....	169,24	140,00	1962/63.....	228,27	205,00
1960/61.....	188,78	180,00	1963/64.....	276,54	250,00
1961/62.....	210,05	195,00	1964/65.....		300,00

Omsättningsskatt å motorfordon utgår enligt förordning den 23 november 1956 (nr 545), som trädde i kraft den 1 december 1956, i vissa fall när fordonet av tillverkare eller registrerad importör levereras till köpare eller uttages från rörelse utan samband med försäljning. För skattepliktigt fordon som införes till riket av annan än registrerad importör utgår omsättningsskatt, när fordonet införes i riket. Skattepliktiga fordon är personbilar, sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram samt motorcyklar, allt i den mån fordonen icke tidigare är eller varit upptagna i bilregister.

Enligt förordning den 29 april 1960 (nr 81) utgår omsättningsskatten för personbilar och lastbilar från och med den 1 maj 1960 med det antal kronor, som motsvarar 110 procent (tidigare 90 procent) av det tal, vilket anger fordonets tjänstevikt uttryckt i kilogram. För bilar med högre tjänstevikt än 1 600 kilogram skall därjämte tillägg göras med 145 kr. (tidigare 120 kr.) för varje fullt femtiotal kilogram, varmed tjänstevikten överskjuter 1 600 kilogram. Skatten avrundas i förekommande fall till närmast lägre helt tiotal kronor. För motorcyklar utgör skatten 180 kr., om tjänstevikten ej överstiger 75 kilogram, 240 kr. för tjänstevikt mellan 75 och 160 kilogram samt eljest 360 kr.

Inkomsterna på titeln redovisas av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen.

Kontrollstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beträffande omsättningsskatt å motorfordon anfört följande:

»För den senaste tolv månadersperioden föreligger en ökning av skatteinkomsten med 11 procent. Den beslutade tvångsbesiktningen av bilar kan komma att stimulera försäljningen av nya bilar. Då inkomsten under budgetåret 1963/64 uppgick till 275,5 milj. kronor, torde inkomsten för budgetåret 1964/65 kunna anges till 300 milj. kronor och för budgetåret 1965/66 till 330 milj. kronor.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beräknat uppbörden till 2 milj. kr. för vardera budgetåret 1964/65 och 1965/66.

Vägg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beräknat inkomsterna på titeln till 290 milj. kr. för budgetåret 1964/65 och 310 milj. kr. för budgetåret 1965/66.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av omsättningsskatt å motorfordon till 310 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 och föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 350 000 000 kr.

Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.

Nu gällande bestämmelser rörande ifrågavarande avgifter och acciser återfinnes i förordning den 7 juni 1956 (nr 403) angående reglering av införseln av fettråvaror och fettvaror, m. m., i förordning den 5 juni 1953 (nr 396) om accis å fettemulsion m. m., i förordning den 30 juni 1944 (nr 459) angående avgift för smör, som användes för framställning av grädde m. m. samt i förordning den 5 juni 1953 (nr 397) angående avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m.

Inkomsterna på titeln, som redovisas av statens jordbruksnämnd och kontrollstyrelsen, har i innevarande års riksstat beräknats till 5 milj. kr.

Statens jordbruksnämnd, som i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1964 lämnat beräkning för innevarande och nästkommande budgetår av den del av inkomsterna under ifrågavarande titel, som hänför sig till nämndens verksamhetsområde, nämligen nettointäkten av regleringsavgifter för fettvaror, har till stöd för denna beräkning åberopat en vid skrivelsen fogad promemoria, i vilken anförts följande:

»Regleringsavgiften för fettvaror uttages med stöd av Kungl. Maj:ts förordning den 7 juni 1956, nr 403, angående reglering av införseln av fettråvaror och fettvaror, m. m. samt Kungl. Maj:ts kungörelse samma dag, nr 417, med tillämpningsföreskrifter till nämnda förordning.

Syftet med regleringsavgiften är att i enlighet med statsmakternas beslut åstadkomma en till skydd för smöravsättningen åsyftad prisspänning mellan smör och margarin. Regleringsavgiftens storlek är i främsta rummet beroende av världsmarknadspriserna på fettvaror, lämpliga för margarinframställning. Stiger dessa priser måste avgiften sänkas och vice versa. Regleringsavgiften påverkas även av den till skydd för den inhemska oljeväxtodlingen jämsides utgående införselavgiften för fettvaror. Summan av de båda avgifterna konstituerar nämligen den till skydd för smöret åsyftade fördyringen av margarinråvarorna. För de fall att den övre eller nedre prisgränsen för inhemskt oljeväxtfrö genombrytes, skall sålunda införselavgiften minskas resp. ökas så att priset återföres inom prisgränsernas ram. En sådan förändring av införselavgiften återverkar på storleken av regleringsavgiften.

Under budgetåret 1963/64 sänktes sålunda regleringsavgiften successivt. Vid budgetårets ingång uppgick sålunda regleringsavgiften per kilogram till 44,7 öre mot 27,8 öre vid utgången av budgetåret. Den genomsnittliga regleringsavgiften uppgick för tiden juni 1963—maj 1964 till 33 öre per kilogram. Nettointäkten av regleringsavgiften för budgetåret 1963/64 uppgick till 28 milj. kronor, varav dock 4,5 milj. kronor utgjorde omföring från tidigare budgetår. Den successiva förändringen av regleringsavgiften berodde mindre på prisrörelser på världsmarknaden, än på det förhållandet att införselavgiften till skydd för den nedre prisgränsen på rapsfrö, vilken till följd av upprepade regelutlösningar successivt höjts under budgetåret, måste höjas väsentligt. Detta förhållande, som torde komma att bestå, medför att regleringsavgiften även fortsättningsvis kommer att bli lägre än tidigare år.

Mot bakgrunden härav och då allt tyder på att man under innevarande

budgetår kan räkna med en genomsnittlig prisnivå på margarinråvarorna som ligger något högre än under föregående budgetår, torde det vara rimligt att räkna med en genomsnittlig regleringsavgift om 30 öre per kilogram för budgetåret 1964/65.

Om man antar att regleringsavgiften kommer att uppgå till nämnt belopp och att konsumtionen av inhemskt margarin kommer att uppgå till 115 000 ton, d. v. s. ett par procent mer än under närmast föregående budgetår, kan statsverkets inkomster av regleringsavgiften för budgetåret 1964/65 uppskattas till 22 milj. kronor.

I avsaknad av närmare hållpunkter för beräkning av nettointäkten av regleringsavgiften för budgetåret 1965/66 och under förutsättning att fettregleringssystemet även skall tillämpas efter den 1 september 1965, då nuvarande jordbruksavtal utlöper, uppskattar nämnden detta netto till 24 milj. kronor.

Det måste emellertid understrykas, att beräkningarna ifråga om världsmarknadspriserna är mycket osäkra. Intäktsbeloppen kan därför komma att väsentligt avvika från vad här angivits.

Vid ovanstående beräkningar har ej hänsyn tagits till den i proposition 1960: 25 omnämnda svensk-danska överenskommelsen att till Danmark årligen överföra visst belopp svenska kronor av hithörande medel. Detta belopp uppgick under budgetåret 1963/64 till 21 milj. kronor.»

K o n t r o l l s t y r e l s e n har i sin förenämnda skrivelse beräknat de av styrelsen redovisade inkomsterna under denna titel till 0,1 milj. kr. för såväl innevarande som nästkommande budgetår.

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna av titeln regleringsavgift och accis å fettvaror m. m. till 5 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 och föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med likaledes 5 000 000 kr.

Tobaksskatt

De beräknade och behållna inkomsterna av tobaksskatt under de senaste budgetåren framgår av efterföljande sammanställning.

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60.....	882,05	850,00	1962/63.....	985,88	1 000,00
1960/61.....	908,78	900,00	1963/64.....	997,16	1 035,00
1961/62.....	964,45	930,00	1964/65.....		1 040,00

Enligt förordning den 16 juni 1961 (nr 394) utgår tobaksskatt med vissa efter varans myckenhet bestämda belopp. För cigarrer och cigariller utgår skatten härvid med 9,5, 12,0, 12,4 eller 16,8 öre per styck allteftersom vikten uppgår till högst 1,7 gram, överstiger 1,7 men ej 3,0 gram, överstiger 3,0 men ej 5,0 gram respektive överstiger 5,0 gram. För cigaretter utgår tobaksskatt med 6,9 eller 11,4 öre per styck allteftersom vikten uppgår till högst 0,85 gram eller överstiger denna vikt. Tobaksskatt för röktnobak, tugg-

tobak och snus utgår med 54,25, 21,60 respektive 9,10 kr. för kilogram. För cigarrettpapper utgår skatten med 2 öre för varje blad, avsett för framställning av en cigarrett.

Den som inom riket tillverkar tobaksvaror eller cigarrettpapper är skyldig att vara registrerad hos kontrollstyrelsen och den som för återförsäljning till riket inför tobaksvaror må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen. Beskattningsmyndigheter är ifråga om vara som av annan än registrerad införts till riket generaltullstyrelsen och i övriga fall kontrollstyrelsen.

I sin förenämnda skrivelse har kontrollstyrelsen beträffande tobaksskatt anfört följande:

»Under budgetåret 1963/64 har tobaksskatt influtit med 1 003,3 milj. kronor från Svenska Tobaks Aktiebolaget och övriga registrerade. Detta innebär en ökning med 2,2 procent från året innan.

Under tiden 1 juli—10 november 1963 inflöt tobaksskatt med 428,1 milj. kronor. Under motsvarande tid 1964 beräknas skatteinkomsten till 437,3 milj. kronor, vilket innebär en ökning med 2,1 procent.

Enligt av Svenska Tobaks Aktiebolaget verkställda beräkningar skulle statsverkets inkomster av tobaksskatt från bolaget under innevarande och nästa budgetår komma att uppgå till 1 040 resp. 1 060 milj. kronor. Kontrollstyrelsen, som ansett sig inte böra räkna med större ökning av det framtida skatteutfallet än som följer av den ovan redovisade ökningstrenden, föreslår att inkomsterna av tobaksskatt för budgetåren 1964/65 resp. 1965/66 ej upptas till högre belopp än 1 025 resp. 1 050 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomstiteln tobaksskatt för budgetåret 1964/65 till 1 025 000 000 kr. samt föreslår, att titeln i riksstaten för budgetåret 1965/66 upptages till 1 050 000 000 kr.

Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag

Inkomsterna från partihandelsbolag hänför sig i första hand till aktiebolaget Vin- & spritcentralen jämte vissa agentbolag.

I sin förenämnda skrivelse har kontrollstyrelsen meddelat, att inleveranserna av vinstmedel enligt uppgift från aktiebolaget Vin- & spritcentralen beräknas till 20 milj. kr. för såväl innevarande som nästkommande budgetår.

Riksrevisionsverket beräknar inkomstiteln rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag för budgetåret 1964/65 till 20 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 upptages till likaledes 20 000 000 kr.

Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag

Detaljhandeln med rusdrycker handhaves av ett för hela riket gemensamt företag Nya systemaktiebolaget.

Beträffande rusdrycksförsäljningsmedlen av detaljhandelsbolag har kon-

trollstyrelsen i förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket meddelat, att vinstinleveransen till statsverket under vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66 beräknas uppgå till 49 milj. kr.

Riksrevisionsverket beräknar rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag för budgetåret 1964/65 till 49 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 upptages till likaledes 49 000 000 kr.

Skatt å sprit

Denna inkomsttitel är i riksstaten för budgetåret 1964/65 upptagen till 1 475 milj. kr. De beräknade och behållna inkomsterna på titeln under de fem senast förflutna budgetåren framgår av följande sammanställning.

	Omsätt- ningsskatt	Utskänk- ningsskatt	Summa netto- inkomst	Beräknat i riksstaten
	Milj. kr.			
Budgetåret 1959/60	1 116,90	19,29	1 136,19	1 200,00
» 1960/61	1 140,03	21,17	1 161,20	1 125,00
» 1961/62	1 198,43	20,04	1 218,47	1 150,00
» 1962/63	1 160,13	14,73	1 174,86	1 300,00
» 1963/64	1 456,35	0,08	1 456,43	1 400,00

Skatt å sprit utgår enligt förordning den 24 maj 1957 (nr 209) med däri senast genom förordning den 5 april 1963 (nr 52) företagna ändringar. Den i april 1963 företagna ändringen innebar, att de sedan 1958 oförändrade skattesatserna höjdes och att utskänkningsskatten avskaffades. Skatten på sprit utgår sålunda numera endast i form av omsättningsskatt.

Omsättningsskatten utgör i fråga om teknisk sprit 2 kronor 70 öre för liter. För spritdrycker utgår omsättningsskatten dels med en grundavgift för liter motsvarande 30 öre för varje hel volymprocent alkohol och dels med en procentavgift motsvarande 50 procent av utminuteringspriset. Utminuteringspriset utgöres av det belopp, som, skatten inberäknad, betingas vid varornas utminutering.

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen anfört följande:

»Arbetskonflikten vid spritcentralen under våren 1963 medförde en betydande nedgång i försäljningen av spritdrycker och därmed i motsvarande skatteinkomst under budgetåret 1962/63. Under månaderna närmast efter arbetets återupptagande skedde en viss lagerpåfyllnad, framförallt i systembolagets butiker. Även restaurangerna fyllde under denna tid på sina under strejkmånaderna hårt ansträngda lager, medan däremot konsumenternas efterfrågan till någon del torde ha hämmats av skattehöjningen den 9 april 1963.

För bedömande av den aktuella efterfrågeutvecklingen på spritdrycker får man i första hand utgå från systembolagets försäljning, som visar en ökning i liter räknat med 3,6 procent från tredje kvartalet 1962 till samma

tid 1964. Tendensen synes vara svagt uppåtgående, ty motsvarande ökning för första halvåret 1964 stannade vid 3,2 procent. Bolagets preliminärt redovisade totalomsättning under oktober 1964 visar något större uppgång sedan oktober 1963 än siffran för tredje kvartalet 1964 jämfört med tredje kvartalet 1963. Vad nu sagts medför att den av systembolaget inköpta kvantiteten förtäringssprit under tiden juni 1964—maj 1965, som blir avgörande för skatteutfallet under budgetåret 1964/65, kan uppskattas till 49,5 milj. liter. Med en genomsnittlig skatt av 29 kronor 65 öre per liter erhålles härav en skatteintäkt om 1 467,7 milj. kronor. Härtill kommer skatt å teknisk sprit med 4,5 milj. kronor. Den sammanlagda skatteinleveransen under budgetåret 1964/65 skulle följaktligen kunna anges till $(1\,467,7 + 4,5 =) 1\,472,2$ eller avrundat 1 475 milj. kronor.

Man kan vid beräkningen även utgå från det å förevarande skattetitel under juli—oktober 1964 influtna beloppet, 494,5 milj. kronor, som normalt motsvarar 33 procent av inkomsten under hela budgetåret. Om man försiktigtvis räknar med 33,5 procent — vilket procenttal gällde för budgetåren 1958/59 och 1959/60 — erhålles för budgetåret 1964/65 det nämnda beloppet 1 475 milj. kronor.

För budgetåret 1965/66 kan man under antagande av en fortsatt årlig ökning med 2 å 3 procent räkna med en skatteinkomst av 1 500 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna av skatt å sprit för budgetåret 1964/65 till 1 475 000 000 kr. och föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 1 500 000 000 kr.

Skatt å vin

De beräknade och behållna inkomsterna av skatt å vin under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning.

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60.....	94,50	90,00	1962/63.....	106,17	120,00
1960/61.....	100,18	105,00	1963/64.....	137,08	120,00
1961/62.....	107,02	105,00	1964/65.....		140,00

Enligt förordning den 24 maj 1957 (nr 209) med däri senast genom förordning den 5 april 1963 (nr 52) vidtagna ändringar utgår omsättningsskatt för vin, dels med en grundavgift, såvitt avser vin med en alkoholhalt överstigande 14 volymprocent (starkvin), av 2 kronor 40 öre för liter och, såvitt avser annat vin (lättvin), av 24 öre för liter, dels med en procentavgift motsvarande 36 procent av utminuteringspriset. Utminuteringspriset utgöres av det belopp, som, skatten inberäknad, betingas vid varornas utminutering. För inom landet tillverkat vin utgår omsättningsskatt dessutom med en särskild tillverkningsavgift av 50 öre för liter, om vinets alkoholhalt överstiger 14 volymprocent eller vinet är mousserande eller därmed jämförligt, men eljest av 20 öre för liter.

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av skatt å vin anfört följande:

»Även vinförsäljningen påverkades starkt av strejken vid spritcentralen under våren 1963. På samma sätt som i fråga om spritdryckerna inträffade därför en viss förskjutning av skatteuppbörden från budgetåret 1962/63 till budgetåret 1963/64. Under månaderna juli—oktober 1964 har influtit 39,7 milj. kronor mot 44,4 milj. kronor under samma tid 1963. Minskningen får ses mot bakgrund av de lagerpåfyllnader som under tiden juni—september 1963 förekom i systembutikerna. Systembolagets totala försäljning av vin uppgick nämligen under tredje kvartalet 1964 till 7,2 milj. liter mot 7,0 milj. liter under samma tid 1963, en ökning med 3 procent.

Då vidare försäljningen under tredje kvartalet 1963 till viss del torde ha avsett lagerpåfyllnad hos restauratörer och konsumenter, bör jämförelse göras även med tredje kvartalet 1962, då försäljningen uppgick till 6,5 milj. liter. Man kommer då fram till en årlig ökning med ca 5 procent. Om man räknar med samma konsumtionsutveckling som under budgetåret 1961/62, då inkomsten under juli—oktober utgjorde 29 procent av inkomsten under hela budgetåret, kan motsvarande totala inkomst under budgetåret 1964/65 beräknas till 137 milj. kronor.

Under det nämnda antagandet av en årlig ökning med 5 procent kan inkomsten under budgetåret 1965/66 anges till 145 milj. kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av skatt å vin för budgetåret 1964/65 till 137 000 000 kr. och föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 upptages till 145 000 000 kr.

Skatt å malt- och läskedrycker

Skatt å malt- och läskedrycker utgår jämlikt förordning den 27 maj 1960 (nr 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker. Allt efter alkoholstyrkan indelas maltdryckerna i tre klasser. Första klassen omfattar maltdrycker, som ej innehåller mer än 1,8 viktprocent alkohol (lättöl). Andra klassen omfattar sådana till första klassen icke hänförliga malt-drycker, som ej innehåller mer än 2,8 viktprocent alkohol (öl), och tredje klassen omfattar alkoholstarkare maltdrycker (starköl). Skatten utgår för liter med 12 öre för lagrat lättöl, 48 öre för öl och 1 krona 41 öre för starköl. Skatt på lagrat lättöl infördes från och med den 20 mars 1958, då också skatten för öl och starköl höjdes till nu gällande belopp mot att tidigare ha utgått med 42 öre för liter öl och 1 krona 35 öre för liter starköl. Skatten på läskedrycker utgår med 33 öre för liter.

De beräknade och redovisade nettoinkomsterna av skatt å malt- och läskedrycker, som till och med budgetåret 1960/61 var fördelade på två inkomstitlar, maltdrycksskatt och skatt å läskedrycker, framgår av följande sammanställning.

	Skatt å malt- och läskedrycker			Skatt å läske- drycker	Summa netto- inkomst	Beräknat i riks- staten
	Omsättningsskatt å malt- drycker av klass					
	I	II	III			
	Milj. kr.					
1959/60	3,57	97,66	10,03	73,45	184,71	172,00
1960/61	3,16	91,48	10,32	66,33	171,29	180,00
1961/62	2,99	98,88	11,15	70,34	183,36	180,00
1962/63	2,64	94,85	16,68	67,78	181,95	185,00
1963/64	2,58	104,71	16,65	75,73	199,67	185,00

I riksstaten för budgetåret 1964/65 är inkomsten av skatt å malt- och läskedrycker upptagen med 210 milj. kr.

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av skatt å malt- och läskedrycker anfört följande:

»Efter att under en följd av år inte ha undergått några större förändringar visar konsumtionen av malt- och läskedrycker med undantag av det lagrade lättölet från och med 1963 en uppåtgående tendens. Denna tendens är särskilt markant i fråga om starkölet, som gynnades av bristen på spritdrycker och vin i systembutikerna i samband med arbetskonflikten vid spritcentralen under våren 1963. Skattehöjningen på spritdrycker och vin den 9 april 1963 verkade i samma riktning. Försäljningsökningen för starköl har senare till större delen blivit bestående. Om man sätter 1962 års siffror = 100, erhålles följande uttryck för konsumtionsutvecklingen för malt- och läskedrycker under 1963 och den gångna delen av 1964.

	Lagrat lättöl	Öl	Starköl (inhemskt)	Läske- drycker
januari—juni 1963	95	107	211	106
juli—december 1963	99	112	134	111
januari—juni 1964	90	114	159	117
juli—september 1964	91	117	160	124

Under den senaste tolv månadersperioden har skatten på malt- och läskedrycker influtit med 201,6 milj. kronor mot 196,6 milj. kronor under den närmast föregående, vilket innebär en ökning med 2,6 procent. Under antagande av samma ökningstakt i fortsättningen kan inkomsten för budgetåret 1964/65 beräknas till 205 milj. kronor och för budgetåret 1965/66 till 210 milj. kronor.

Fördelningen på de fyra olika dryckesslagen framgår av följande sammanställning.

Budgetår	Malt- drycker	därav		Läske- drycker	Summa
	Milj. kr.	lagrat lättöl	öl		
1964/65	128,0	2,5	106,5	77,0	205,0
1965/66	131,5	2,5	109,0	78,5	210,0

¹ I budgetredovisningen har redovisats 215,62 milj. kr. Skillnaden utgör inkomstrest, som reglerats under budgetåret 1964/65.

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna på titeln skatt å malt- och läskedrycker till 205 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att inkomstiteln för budgetåret 1965/66 uppföres med 210 000 000 kr.

Energiskatt

Allmän energiskatt utgår enligt förordning den 31 maj 1957 (nr 262), som i sin helhet med vissa ändringar omtrycktes i förordning den 29 maj 1964 (nr 350). Allmän energiskatt skall erläggas för bensen och gasol, vissa bränslen såsom kol, koks, motorbrännolja och eldningsolja samt elektrisk kraft. Med bensen avses härvid samtliga i förordningen om bensinskatt angivna skattepliktiga varuslag och med gasol vara, för vilken skatt skall erläggas enligt förordningen om gasolskatt. Energiskatt för bensen utgår med nio öre för liter och för gasol med sju öre för liter. För elektrisk kraft utgår skatten med 10 procent av kraftens beskattningsvärde för kraft som förbrukas i industriell rörelse med en förbrukning av mer än 40 000 kilowatt-timmar för driftställe under helt beskattningsår. För annan elektrisk kraft utgår skatten med 7 procent av kraftens beskattningsvärde. Beskattningsvärdet är lika med summan av de avgifter, som förbrukaren har att erlægga för den elektriska kraften.

För andra bränslen gällande skattesatser framgår av nedanstående sammanställning.

Bränsle	Skattesats		
Stenkol	12	kronor	för ton
Stenkolsstybb samt stenkolsbriketter m. m.	6	»	» »
Brunkolsbriketter	6	»	» »
Koks	14	»	» »
Koksstybb och koks briketter	6	»	» »
Motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja, skatteklass I	25	»	» m ³
Motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja, skatteklass II	16	»	» »

Beträffande energiskatt på bensen och gasol gäller i fråga om skattskyldighet och beskattningsmyndighet samma bestämmelser som för bensinskatt och gasolskatt. Övrig energiskatt redovisas av kontrollstyrelsen samt av generaltullstyrelsen beträffande skatt på bränslen som införes till riket av annan än den som är registrerad hos kontrollstyrelsen.

Inkomsterna av energiskatt under de senaste budgetåren framgår av nedanstående sammanställning.

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat; riksstaten
1959/60	525,74	510,00	1962/63	643,52	600,00
1960/61	551,20	550,00	1963/64	677,28	650,00
1961/62	543,27	575,00	1964/65		700,00

I sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av de inkomster som uppbäres av styrelsen anfört följande:

»a) Energiskatt på elektrisk kraft

Enligt uppgifter i Statistiska Centralbyråns meddelande 'Elkraftförsörjningen, augusti 1964' har den inhemska förbrukningen av annan elkraft än kraft för bandrift utgjort 31 240 GWh för tiden september 1962—augusti 1963 och 34 144 GWh för tiden september 1963—augusti 1964, vilket innebär en ökning med 2 904 GWh eller 9,3 procent. Med hänsyn till de för närvarande goda konjunktutsikterna och de relativt låga kraftpriserna i förening med ökad användning av elektrisk kraft inom såväl näringslivet som hushållen kan elkraftförbrukningen under de närmaste åren väntas fortsätta att öka i ungefär oförändrad takt.

Råkraftpriserna har med tillämpning från den 1 januari 1963 sänkts med 15 à 20 procent, vilket successivt lett till lägre beskattningsvärden på den elektriska kraften. Denna minskning har dock i huvudsak kompenserats av den ökade användningen.

Skatteinkomsten under senaste tolv månadersperiod (5 november 1963—4 november 1964) understiger sålunda med endast 0,2 milj. kronor inkomsten under närmast föregående tolv månadersperiod. För återstoden av budgetåret torde, om endast dessa förhållanden tages i betraktande, inkomsten kunna väntas uppgå till i stort sett oförändrat belopp. Vissa sänkningar av skatten på elektrisk kraft för industriellt bruk (jfr SFS 1964: 270; prop. 1964: 60) torde leda till en sänkning av skatteinkomsten med omkring 7 milj. kronor per år. Med hänsyn till att skattesänkningarna i viss omfattning leder till skatterestitution, kan inkomstminskningen för löpande budgetår beräknas till sammanlagt 10 milj. kronor.

Skatteinkomsten har under tredje kvartalet 1964 utgjort 31,8 milj. kronor. Under fjärde kvartalet 1963 samt första och andra kvartalen 1964 inflöt $(43,7 + 47,3 + 44,0 =) 135,0$ milj. kronor. Med utgångspunkt från dessa inkomster om tillhoppa $(31,8 + 135,0 =) 166,8$ milj. kronor eller avrundat 167 milj. kronor och en antagen sammanlagd skattenedsättning och skatterestitution av 10 milj. kronor, kan skatteinkomsten under budgetåret 1964/65 beräknas till $(167 - 10 =) 157$ milj. kronor.

Med tillämpning från den 1 januari 1965 väntas ytterligare prissänkningar på omkring 5 procent. Med beaktande av den ökade kvantitativa förbrukningen skulle man under i övrigt oförändrade förhållanden därför kunna räkna med en ökning av skatteinkomsten med omkring 4 procent för nästkommande budgetår. Från den beräknade inkomsten avgår skattenedsättningen med enligt vad ovan angivits 7 milj. kronor. Skatteinkomsten för budgetåret 1965/66 kan därför beräknas till $(1,04 \times 167 - 7 =) 167,7$ milj. kronor eller avrundat 168 milj. kronor.

b) Energiskatt på bensen

Nettoinkomsten av energiskatt på bensen har under budgetåret 1963/64 utgjort 242,8 milj. kronor.

Utöver bensinskatt med 38 öre för liter utgår energiskatt på bensen med 9 öre för liter. Energiskatten utgör alltså $9/38$ av bensinskatten. För bensen, som i obetydlig omfattning användes för framställning av stadsgas, utgår icke bensinskatt utan endast energiskatt med 1,6 öre för liter. Energiskatten kan därför under de närmaste åren beräknas uppgå till 23,7 procent av influten bensinskatt.

Med denna utgångspunkt kan inkomsten under budgetåret 1964/65 beräknas till $(0,237 \times 1\,090 =)$ 258 milj. kronor och under budgetåret 1965/66 till $(0,237 \times 1\,150 =)$ 273 milj. kronor.

c) Energiskatt på andra bränslen än bensin

Nettoinkomsten av energiskatt på fasta och flytande bränslen under de fyra senaste budgetåren framgår av nedanstående:

Tid	Milj. kr	Ökning i % sedan motsvarande tid året före
Budgetåret 1960/61	204,1	4,0
» 1961/62	218,7	7,2
» 1962/63	258,5	18,2
» 1963/64	263,0	1,8
1 juli — 10 november 1961.....	76,8	6,8
» » 1962.....	87,9	14,5
» » 1963.....	92,4	5,1
» » 1964.....	101,6 (beräknat)	10,0

Den under nämnda budgetår influtna skatten fördelar sig på följande sätt:

Budgetår	fasta bränslen milj. kronor	motor-brännolja	eldningsolja 1—2	eldningsolja 3 och högre	Summa
1960/61	18,9	22,8	88,0	74,4	204,1
1961/62	19,4	23,4	98,1	77,8	218,7
1962/63	20,9	25,3	120,3	92,0	258,5
1963/64	17,6	27,8	121,2	96,4	263,0
Procentuell förändring från föregående budgetår					
1961/62	2,6	2,6	11,5	4,6	7,2
1962/63	7,7	8,1	22,6	18,3	18,2
1963/64	— 15,8	9,9	0,7	4,8	1,8

Under bränslesäsongen 1962/63 var medeltemperaturen i landet lägre än under motsvarande tid året före och i sin helhet mycket under normalvärdet. Detta torde vara förklaringen till den stora ökningen i skatteinkomsterna på eldningsoljor under budgetåret 1962/63 i förhållande till motsvarande inkomster under budgetåret 1961/62. Under bränslesäsongen 1963/64 låg däremot medeltemperaturen i landet över normalvärdet, vilket förklarar nedgången i ökningstakten för skatteinkomsterna på fasta bränslen och eldningsoljor under budgetåret 1963/64.

Inkomsten av energiskatt på andra bränslen än bensin under tiden 11 november 1963—30 juni 1964 uppgick till 170,6 milj. kronor. Med en uppskattad ökning av 5 procent skulle inkomsten av sådan skatt under i övrigt oförändrade förhållanden för tiden 11 november 1964—30 juni 1965 kunna beräknas till 179,1 milj. kronor. Den genomsnittliga ökningen för budgetåret 1964/65 skulle enligt denna beräkning uppgå till 6,7 procent. Från inkomsten bör avräknas skattenedsättning — delvis i form av restitutioner — till ett sammanlagt belopp av uppskattningsvis 6 milj. kronor (jfr energiskatt på elektrisk kraft).

Inkomsten under budgetåret 1964/65 kan följaktligen beräknas till $(101,6 + 179,1 - 6,0 =) 275$ milj. kronor.

Under antagande av en årlig ökning av konsumtionen av bränslen med oförändrat 5 procent och en årlig skattenedsättning med 4 milj. kronor beräknar kontrollstyrelsen skatteinkomsten under budgetåret 1965/66 till $[1,05 (275 + 6) - 4 =] 291$ milj. kronor.

Den sammanlagda energiskatten skulle sålunda enligt vad ovan anförts uppgå till $(157 + 258 + 275 =) 690$ milj. kronor för budgetåret 1964/65 och $(168 + 273 + 291 =) 732$ eller avrundat 730 milj. kronor för budgetåret 1965/66.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket beräknat de inkomster som uppbäres av tullverket till 3 milj. kr. för vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66.

De av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen gjorda beräkningarna innebär en sammanlagd inkomst på titeln energiskatt under budgetåren 1964/65 och 1965/66 på 693 respektive 735 milj. kr.

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna på titeln energiskatt för budgetåret 1964/65 till 700 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 735 000 000 kr.

II. Uppbörd i statens verksamhet

De under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» upptagna inkomstittlarna beräknades i riksstaten för budgetåret 1963/64 till ett belopp av 276,14 milj. kr. och gav enligt budgetredovisningen en sammanlagd nettoinkomst av 309,03 milj. kr. Hur den redovisade nettoinkomsten fördelade sig på de olika uppbördstitlarna framgår av bilaga B.

Riksstaten för budgetåret 1964/65 upptager under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» en sammanlagd inkomstsumma av 497,84 milj. kr. Beträffande samtliga de under denna rubrik upptagna inkomstittlarna, utom vattendomstolsavgifter, bidrag till kostnader för polis- och domstolsväsendet m. m. samt exekutionsavgifter har riksrevisionsverket från vederbörande myndigheter erhållit uppgifter om de belopp, med vilka inkomsterna på titlarna i fråga kan beräknas inflyta under vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66. Med stöd av myndigheternas uppgifter har riksrevisionsverket, såsom framgår av bilaga C, beräknat utfallet av inkomstsumman under »Uppbörd i statens verksamhet» under budgetåret 1964/65 till 533,74 milj. kr.

För budgetåret 1965/66 har riksrevisionsverket på sätt framgår av närslutna bilaga D under denna rubrik beräknat ett sammanlagt belopp av 732,92 milj. kr., vilket är 199,18 milj. kr. mer än vad som beräknats för innevarande budgetår. Av ökningen hänför sig 150 milj. kr. till inkomstiteln bidrag till kostnader för polis- och domstolsväsendet m. m. och 40 milj. kr. till den nya inkomstiteln expeditonsavgifter.

Riksrevisionsverket har funnit anledning göra särskilda uttalanden endast beträffande följande inkomsttitlar.

Expeditionsavgifter. Som nämnts på s. 41 har riksrevisionsverket förordat att den föreslagna nya titeln Expeditionsavgifter skall redovisas under Uppbörd i statens verksamhet. Riksrevisionsverket föreslår, att titeln expeditionsgifter för budgetåret 1965/66 uppföres med 40 000 000 kr.

Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten. I skrivelse till riksrevisionsverket den 6 oktober 1964 har flygtekniska försöksanstalten beräknat inkomsterna på ifrågavarande titel till 9,6 respektive 6,8 milj. kr. för budgetåren 1964/65 och 1965/66. De minskade inkomsterna motiveras med en beräknad nedgång i beställningsvolymen hos försöksanstalten.

I anslutning till flygtekniska försöksanstaltens förslag beräknar riksrevisionsverket ifrågavarande titel till 9 600 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 6 800 000 kr.

Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet. I skrivelse till riksrevisionsverket den 10 november 1964 har riksförsäkringsverket beräknat inkomsterna på denna titel till 4 milj. kr. för såväl innevarande som nästkommande budgetår och därvid anfört följande:

»Under denna riksstatstitel redovisas följande inkomster:

1) tilläggsavgifter enligt 16 § första stycket lagen om försäkring för olycksfall i arbete och 39 § första stycket lagen om yrkesskadeförsäkring såsom bidrag till bestridande av omkostnaderna för riksförsäkringsverkets och försäkringsrådets verksamhet,

2) bidrag enligt 39 § andra stycket sistnämnda lag till bestridande av nämnda omkostnader,

3) ersättning från riksförsäkringsverkets yrkesskadeförsäkringsfond (förut olycksfallsförsäkringsfond) för verkets bestyr med förvaltningen av fonden,

4) ersättning från riksförsäkringsverkets trafiklivräntefond för verkets bestyr med livränterörelse enligt lagen om trafikförsäkring å motorfordon,

5) ersättning till riksförsäkringsverket för handhavandet av den frivilliga pensionsförsäkringen.

1. Tilläggsavgifter enligt olycksfalls- och yrkesskadeförsäkringslagarna.

De numera till riksförsäkringsverket inflytande försäkringsavgifterna avser praktiskt taget uteslutande försäkring enligt yrkesskadeförsäkringslagen. Det sammanlagda beloppet av dylika avgifter, som kan beräknas inflyta under budgetåret 1964/65, uppgår till omkring 39 milj. kr. Lindring i försäkringsavgifter på grund av arbetsgivares åtagande att helt eller delvis bestrida ersättning enligt lagen kan uppskattas till omkring 3 milj. kr. Tilläggsavgifterna utgår med 5 % av summan av försäkringsavgifter och lindringsbelopp och kan således för budgetåret 1964/65 beräknas till något över 2 milj. kr.

För budgetåret 1965/66 torde de till riksförsäkringsverket inflytande försäkringsavgifterna kunna uppskattas till 40 milj. kr. och lindringsbeloppen

till 3 milj. kr. samt tilläggsavgifterna således till något över 2 milj. kr.

2. Bidrag enligt 39 § andra stycket yrkesskadeförsäkringslagen. (Från ömsesidiga socialförsäkringsbolag).

Under budgetåret 1964/65 skall de ömsesidiga socialförsäkringsbolagen i bidrag erlagga kr. 1 625 249: 73.

Socialförsäkringsbolagens försäkringsavgifter för år 1964 kan uppskattas till 50 milj. kr., förekommande lindringsbelopp häri inräknade. De häremot svarande bidragen, utgörande 3 % av summan, vilka skall erläggas under budgetåret 1965/66, kan således uppskattas till 1,5 milj. kr.

3. Ersättning från riksförsäkringsverkets yrkesskadeförsäkringsfond för verkets bestyr med förvaltningen av fonden.

Enligt Kungl. brev den 27 juni 1930 skall från den i 19 § olycksfallsförsäkringslagen (41 § yrkesskadeförsäkringslagen) omförmälda fonden för varje budgetår utgå ett belopp av 22 000 kr. såsom ersättning till statsverket för riksförsäkringsverkets bestyr med förvaltningen av fonden.

4. Ersättning från riksförsäkringsverkets trafiklivräntefond för verkets bestyr med livränterörelse enligt lagen om trafikförsäkring å motorfordon.

Bestämmelser angående ersättning till statsverket från den för ifrågavarande rörelse bildade fonden har meddelats i Kungl. brev den 19 december 1930. Denna ersättning, som under budgetåret 1964/65 utgör kr. 6 087: 31 kan beräknas även under budgetåret 1965/66 inflyta med ca 6 000 kr.

5. Ersättning till riksförsäkringsverket för handhavandet av den frivilliga pensionsförsäkringen.

Denna ersättning kan för vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66 uppskattas till något över 300 000 kr.»

I anslutning till riksförsäkringsverkets beräkning uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna på ifrågavarande titel till 4 000 000 kr. för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med likaledes 4 000 000 kr.

Personalsjukpenningar m. m. Genom arbetsgivarinträde från och med budgetåret 1963/64 erhåller staten de sjukpenningar m. m. som tillkommer statens anställda med rätt till sjuklön. Dessa sjukpenningar skall för personal vid affärsverken levereras till vederbörande verk och för personal hos statsförvaltningen i övrigt tillgodoföras riksstatens inkomstsida, från och med budgetåret 1964/65 inkomstiteln personalsjukpenningar m. m.

Riksförsäkringsverket har i sin förenämnda skrivelse till riksrevisionsverket beräknat inkomsterna på denna titel till ca 35 milj. kr. för innevarande budgetår och till ca 40 milj. kr. för budgetåret 1965/66.

I anslutning till riksförsäkringsverkets beräkning uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna på ifrågavarande riksstatstitel till 35 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 40 000 000 kr.

Inkomster vid statens mentalsjukhus. I skrivelse till riksrevisionsverket den 15 oktober 1964 har medicinalstyrelsen beräknat inkomsterna på den-

na titel till 50 milj. kr. för vardera budgetåret 1964/65 och 1965/66. Medicinalstyrelsen har därvid anført, att beräkningen grundar sig på oförändrad vårdavgift men att landstingsförbundet hos Kungl. Maj:t hemställt om en fördubbling av vårdavgiften från 5 kr. till 10 kr. per dag.

I avvaktan på ställningstagande till den föreslagna höjningen av vårdavgiften beräknar riksrevisionsverket inkomsterna på ifrågavarande titel till 50 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med likaledes 50 000 000 kr.

Inkomster vid karolinska sjukhuset och inkomster vid serafimerlasarettet. Under förutsättning av oförändrade vårdavgifter föreslår riksrevisionsverket, att ifrågavarande riksstatstitlar för budgetåret 1965/66 uppföres med 56 000 000 kr. respektive 13 000 000 kr.

Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion. I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1964 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anført følgende:

»Inkomsterna av förrättningsavgifter vid statens bilinspektion torde för budgetåret 1964/65, såvitt nu kan bedömas, uppgå till 5,2 milj. kronor och för budgetåret 1965/66 till 5,9 milj. kronor. I de framräknade beloppen ingår den från och med 1. 1. 1965 beslutade avgiften för typbesiktning av nya motorfordon. Inkomsten av denna avgift beräknas för sista halvåret av budgetåret 1964/65 till 200 000 kronor och för budgetåret 1965/66 till 900 000 kronor. Med hänsyn till en viss tröghet i starten samt till det förhållandet att bilfirmorna nyttjar möjligheten till avgiftsfri besiktning som gäller intill innevarande kalenderårs utgång, synes icke rimligt att räkna med större inkomster för tiden 1. 1.—30. 6. 1965 än vad som ovan angivits.»

Riksrevisionsverket beräknar under nyssnämnda förutsättningar inkomsterna på ifrågavarande titel för budgetåret 1964/65 till 5 500 000 kr. och föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 6 000 000 kr.

Fyr- och båkmedel. I skrivelse till riksrevisionsverket den 10 november 1964 har generaltullstyrelsen beräknat inkomsterna av fyr- och båkmedel till 21 milj. kr. för innevarande budgetår och till 22 milj. kr. för budgetåret 1965/66. Styrelsen har härvid anført følgende:

»Vad slutligen fyr- och båkmedel angår uppgick nettouppbörderna härav under de två sist förflutna budgetåren till respektive 19,5 och 21,5 miljoner kronor. Stegningen under budgetåret 1963/64, 2 miljoner kronor, utgör cirka 10 procent. En jämförelse avseende kalenderårets 10 första månader utvisar en betydligt lägre ökningstakt, eller knappt 3 procent från år 1963 till år 1964. Då den utrikes sjöfarten allttjämt ligger på en hög nivå, får det anses troligt, att den i år konstaterade reduktionen av ökningstakten åtminstone delvis beror på att sänkningen av fyr- och båkavgiften för vissa järnmalmssladdande fartyg givit en större effekt på uppbörden än beräknat. Ifrågavarande sänkning, som innebär reduktion av eljest utgående fyr- och

båkavgift med 50 procent, trädde i kraft den 1 januari 1964. Styrelsen, som i mars 1964 med ledning av då föreliggande uppbördsstegring angav uppbörden för budgetåret 1964/65 till 23 miljoner kronor, anser sig numera böra beräkna uppbörden för nyssnämnda och nästföljande budgetår till respektive 21 och 22 miljoner kronor.»

Riksrevisionsverket uppskattar i anslutning till generaltullstyrelsens beräkning inkomsterna på ifrågavarande titel till 21 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 22 000 000 kr.

Lotspenningar. I skrivelse till riksrevisionsverket den 15 oktober 1964 har sjöfartsstyrelsen anfört följande:

»I riksstaten för innevarande budgetår är inkomsten å riksstatstiteln lotspenningar beräknad till 15 600 000 kronor. Under budgetåret 1963/64 uppgick lotspenninginkomsten till ca 13 895 000 kronor mot beräknade 12 milj. kronor beroende på en från och med kalenderåret 1964 genomförd höjning av lotstaxan med ca 20 procent. Under de tre första månaderna av budgetåret 1963/64 uppgick inkomsterna till ca 3 313 000 kronor vilket omräknat till den nu gällande högre lotstaxan skulle motsvara ca 3 975 000 kronor. Inkomsten har för motsvarande tid under innevarande budgetår utgjort 3 980 000 kronor. Med hänsyn till det förväntade allmänna konjunkturläget beräknar styrelsen lotspenninginkomsterna till 15 milj. kronor för ettvarit av budgetåren 1964/65 och 1965/66.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på ifrågavarande titel till 15 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med likaledes 15 000 000 kr.

Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. I skrivelse till riksrevisionsverket den 15 oktober 1964 har Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut beräknat inkomsterna på ifrågavarande riksstats-titel till 9,0 milj. kr. för innevarande budgetår och till 9,8 milj. kr. för budgetåret 1965/66. Institutet har härvid anfört följande:

»Beräkningen förutsätter bifall till i institutets petitaskrivelse den 31 augusti 1964 framlagda förslag om ökning av anslaget Väderlektjänst för luftfarten. Den förutsätter också att hittillsvarande grunder för debitering å luftfartsstyrelsen av belastningen å anslaget Väderlektjänst för luftfarten samt en tredjedel av belastningen å anslaget Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland bibehålls oförändrade.»

Riksrevisionsverket beräknar under ovan angivna förutsättningar inkomsterna på ifrågavarande titel för budgetåret 1964/65 till 9 000 000 kr. och föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 9 800 000 kr.

Inkomst av myntning och justering. I skrivelse till riksrevisionsverket den 19 oktober 1964 har mynt- och justeringsverket anfört följande:

»Inkomstberäkningen för budgetåret 1964/65 baserades på prägling av 150 miljoner stycken mynt i valörerna 2 kronor—1 öre och till ett värde av 37 miljoner kronor.

I allmänna rörelsen utelöpande mynt ökade under tiden 1 oktober 1963—30 september 1964 med 27 miljoner kronor till 416 miljoner kronor (exkl. 5-kronor). För att tillgodose efterfrågan på mynt och fylla Riksbankens lager till önskad storlek beräknar verket för budgetåret 1965/66 en tillverkning av samma omfattning som under innevarande budgetår.

Inkomsten av justering beräknas till 2 miljoner kronor. Sammanlagda inkomsten av myntning och justering under budgetåren 1964/65 och 1965/66 beräknas till 22 miljoner kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på denna titel till 22 000 000 kr. för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 upptages till likaledes 22 000 000 kr.

Bidrag till bankinspektionen och Bidrag för revision av sparbankerna. I skrivelse till riksrevisionsverket den 15 oktober 1964 har bankinspektionen anfört följande:

»Vad först angår löpande budgetår, 1964/65, har inkomstiteln bidrag till bankinspektionen i riksstaten upptagits med ett belopp av 1 865 000 kronor. Det däri ingående delbeloppet av bidrag till banktillsynens fond, som tidigare angivits till 750 000 kronor, kan beräknas stiga till 775 000 kronor, vilket belopp torde inflyta under februari 1965. — Bidragen till fondtillsynen, som tidigare beräknats till 65 000 kronor, kan på grund av ökad omsättning av värdepapper antagas stiga till ca 80 000 kronor, vilket belopp likaledes torde inflyta under februari 1965. — Bidraget till jordbrukskassetillsynens fond har genom omläggning av bidragsbetalningen från budgetår till kalenderår (SFS 1963 nr 602 och Kungl. brev den 4 juni 1964) upptagits till endast halvt belopp 75 000 kronor. Å bidraget har i juli 1964 influtit 84 452 kronor. — Bidragen till sparbankstillsynen, som i riksstaten upptagits med ett belopp av 975 000 kronor, har influtit med 988 841 kronor. Å inkomstiteln kan således beräknas inflyta tillhopa ($775\,000 + 80\,000 + 84\,452 + 988\,841 =$) 1 928 293 kronor.

Vidare har inkomstiteln bidrag för revision av sparbankerna i riksstaten för innevarande budgetår upptagits till 550 000 kronor. Å bidraget kommer att inflyta 538 689 kronor 12 öre.

Vad härefter beträffar budgetåret 1965/66 torde delbeloppen bidrag till banktillsynen och bidrag till fondtillsynen kunna uppskattas till 800 000 kronor respektive 80 000 kronor. — I fråga om bidraget till jordbrukskassetillsynens fond kommer detta att under juli 1965 åter utgå med helt belopp, vilket kan beräknas till ca 185 000 kronor. — Delbeloppet bidrag till sparbankstillsynen torde kunna uppskattas till ca 1 000 000 kronor.

I enlighet härmed beräknar inspektionen hela beloppet för riksstatstiteln bidrag till bankinspektionen för budgetåret 1965/66 till ($800\,000 + 80\,000 + 185\,000 + 1\,000\,000 =$) 2 065 000 kronor.

Vad slutligen angår riksstatstiteln bidrag för revision av sparbankerna torde detta bidragsbelopp få för sistnämnda budgetår beräknas till 600 000 kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar, under de av bankinspektionen givna förut-sättningarna, inkomsterna på riksstatstitlarna bidrag till bankinspektionen och bidrag för revision av sparbankerna till 1 928 000 kr. respektive 539 000 kr. för innevarande budgetår samt föreslår, att titlarna för budgetåret 1965/66 upptages till 2 065 000 kr. respektive 600 000 kr.

Bidrag till försäkringsinspektionen. I skrivelse till riksrevisionsverket den 30 september 1964 har försäkringsinspektionen anfört följande:

»Inspektionens inkomster under löpande budgetår (1964/65), vilka endast beror av försäkringsbolagens och understödsföreningarnas avgiftsin-komster under närmast föregående kalenderår (1963), kan framräknas på grundval av redan nu till inspektionen inkommet uppgiftsmaterial. En pre-liminär beräkning, därvid hänsyn dock ej kunnat tagas till eventuella felak-tigheter i materialet, har givit till resultat att inkomsterna å riksstatstiteln bidrag till försäkringsinspektionen för nu löpande budgetår kommer att upp-gå till ungefär 1 670 000 kronor.

Att göra en förhandsuppskattning av premieinkomsterna under 1964 för försäkringsbolagen och understödsföreningarna och därmed även av de bi-drag som inspektionen kan påräkna under budgetåret 1965/66 möter vissa svårigheter. Inspektionen har dock i sina petita för budgetåret 1965/66 be-räknat att inkomsterna från såväl försäkringsbolagen som understödsföre-ningarna skall komma att sammanlagt uppgå till ca 1 532 000 kronor. Härav kommer bidragen från försäkringsbolagen att utgöra ca 1 425 000 kronor un-der det att bidragen från understödsföreningarna kommer att uppgå till ca 107 000 kronor.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på ifrågavarande titel till 1 670 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 upptages till 1 532 000 kr.

Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt. Statens centrala frö-kontrollanstalt har i skrivelse till riksrevisionsverket den 9 oktober 1964 beräknat inkomsterna på denna titel till 3,6 milj. kr. för innevarande bud-getår och till 4,0 milj. kr. för budgetåret 1965/66. Kontrollanstalten har därvid anfört att inkomstökningen motiveras av den fortgående stegringen av statsplomberingsverksamheten och av höjda taxor för analysering, prov-tagning och plombering m. m.

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna på ifrågavarande titel till 4 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att titeln för budget-året 1965/66 uppföres med 4 500 000 kr.

Avgifter för växtskyddsinspektion m. m. I skrivelse till riksrevisionsver-ket den 1 oktober 1964 har s t a t e n s v ä x t s k y d d s a n s t a l t beräk-nat inkomsterna på denna titel till 870 000 kr. för innevarande budgetår och till 885 000 kr. för budgetåret 1965/66. Växtskyddsanstalten har här-vid anfört följande:

»Beloppen grundar sig på följande beräkning.

	1964/65	1965/66
1. Växtskyddsavgifter	790 000	800 000
2. Avg. för nematodunders. av jordprov	50 000	55 000
3. Övriga inkomster	30 000	30 000
	870 000	885 000

Kommentar:

1. Inkomstbeloppens storlek har beräknats med utgångspunkt från nuvarande importvolym och under förutsättning av viss taxehöjning.

2. För budgetåret 1963/64 inflöt i sådana avgifter ca 40 600 kr. Med hänsyn till väntad ökning i verksamheten har inkomstbeloppen uppräknats något.

3. För sist förflutna budgetår uppgick dessa inkomster till ca 27 000 kr. Då vissa avgifter kan beräknas bli höjda inom kort har beloppet uppräknats till 30 000 kr.»

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse beräknat uppbörden av avgifter för växtskyddsinspektion m. m. till 0,8 milj. kr. för vartdera budgetåret 1964/65 och 1965/66.

Medicinalstyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 15 oktober 1964 beräknat inkomsterna av avgifter för registrering m. m. av bekämpningsmedel till 36 000 kr. för innevarande budgetår och till 51 000 kr. för budgetåret 1965/66.

Riksrevisionsverket, som förordar att medicinalstyrelsens inkomster av avgifter för registrering m. m. av bekämpningsmedel redovisas under riksstatstiteln avgifter för växtskyddsinspektion m. m., beräknar under angivna förutsättningar inkomsterna på ifrågavarande titel till 1 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med likaledes 1 000 000 kr.

Avgifter vid köttbesiktning. I skrivelse till riksrevisionsverket den 14 oktober 1964 har veterinärstyrelsen beräknat inkomsterna på ifrågavarande titel till 4,7 milj. kr. för innevarande budgetår och till 4,9 milj. kr. för budgetåret 1965/66 och därvid anför följande:

»Inga väsentliga förändringar förutses i fråga om slaktens omfattning, vilken utgör underlag för avgiftsberäkningen. Enhetsavgifterna har höjts fr. o. m. den 1 oktober 1964. Sannolikt kommer någon ytterligare höjning inte att bli aktuell under angivna budgetår. Sistberörda fråga sammanhänger emellertid med genomförandet av Veterinärstyrelsens förslag den 24 juni 1964 ang. överförande av vissa arbetsuppgifter från besiktningsveterinär till personal med lägre kompetens, vilket är föremål för Kungl. Maj:ts prövning.»

I anslutning till veterinärstyrelsens beräkning uppskattar riksrevisionsverket inkomsterna på denna titel till 4 700 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 4 900 000 kr.

Inkomster vid lantmäteriväsendet. I skrivelse till riksrevisionsverket den 6 oktober 1964 har lantmäteristyrelsen beräknat inkomsterna på ifrågasatt riksstatstitel till 24 milj. kr. för budgetåret 1964/65 och till 25 milj. kr. för budgetåret 1965/66. Lantmäteristyrelsen har härvid anført følgende:

»Vid beräkningen av ovannämnda belopp har hänsyn tagits till att lantmäteritaxan ändrats fr. o. m. den 1 juli 1964. Sålunda har tidersättningarna höjts och bestämmelser tillkommit om tillägg till lantmäteritaxans ersättningsbelopp. Vidare har subventioneringsgraden beträffande vissa förrättningar och uppdrag ändrats i enlighet med statsverkspropositionen 1964, bilaga 11 sid. 230—231. Det har beaktats att dessa ändringar i taxan icke kan beräknas helt slå igenom under budgetåren 1964/65 och 1965/66.»

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna på denna titel till 24 000 000 kr. för innevarande budgetår samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 25 000 000 kr.

Inkomster vid statens provningsanstalt. Ifrågasatt inkomstitel är i gällande riksstat uppförd med 3,8 milj. kr. Statens provningsanstalt har i skrivelse till riksrevisionsverket den 13 oktober 1964 beräknat inkomsterna på förevarande inkomstitel till 4,5 milj. kr. för innevarande budgetår och till 4,9 milj. kr. för budgetåret 1965/66. I sin skrivelse anför provningsanstalten att vid beräkningen har hänsyn tagits till dels nyligen genomförda taxehöjningar och dels förväntad ökning av uppdragsverksamheten på grund av förbättrade personella och materiella resurser.

Riksrevisionsverket beräknar under ovannämnda förutsättningar inkomsterna på ifrågasatt titel för budgetåret 1964/65 till 4 500 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 4 900 000 kr.

Inkomster vid patent- och registreringsverket. I skrivelse till riksrevisionsverket den 12 oktober 1964 har patent- och registreringsverket anført følgende:

»Inkomsterna under budgetåret 1963/64 uppgick till ca 17 800 000 kr. För det löpande budgetåret och budgetåret 1965/66 anser sig patentverket kunna räkna med inkomster på ca 19 200 000 resp. 20 500 000 kr. Därvid beräknas i förhållande till 1963/64 till följd av bl. a. ökat antal beviljade patent en ökning av patentinkomsterna med ca 1 600 000 kr. för 1964/65 och ytterligare 1 200 000 kr. för 1965/66. Beträffande bolagsinkomsterna har ämbetsverket räknat med en minskning av 300 000 kr. under innevarande budgetår men sedan en ökning av 100 000 kr., ehuru underlaget för dessa beräkningar är osäkert, enär inkomsternas storlek i hög grad är beroende av ökning av bolagens aktiekapital. Vidare beräknas ansökningsavgifterna i namnären den öka med 100 000 kr. under budgetåret 1964/65. Varumärkesinkomsterna beräknas bli oförändrade.

Sedan avgifter i namnären den tillkommit på ämbetsverkets inkomstsida, kan möjligen ifrågasättas om riksstatstiteln ej bör ändras till Patent-, varumärkes- och namn- samt registreringsavgifter.»

Riksrevisionsverket uppskattar inkomsterna på titeln patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter till 19 200 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt förordar, att titeln med rubricering ändrad till Inkomster vid patent- och registreringsverket för budgetåret 1965/66 uppföres med 20 500 000 kr.

Bidrag till kostnader för polis- och domstolsväsendet m. m. Förstatligandet av polisväsendet m. m. (SFS nr 322/64) innebär, att kommunerna för framtiden icke skall ha några ekonomiska förpliktelser beträffande polis-, åklagar- och exekutionsväsendet men att de skall medverka vid genomförandet av huvudmannaskapsreformen. Denna medverkan skall bland annat ske genom att kommunerna under en övergångsperiod av fem år med början från och med 1965 erlägger kontanta bidrag enligt en fallande skala. Uppbörderna av kommunernas bidrag handhas av länsstyrelserna och uppbörden sker i anslutning till utbetalningen av förskotten på kommunalskatten genom att en sjättedel av bidraget avräknas från förskott på kommunalskatt vid ett vart av de sex utbetalningstillfällena under det år bidraget avser. Bidragen, som skall beräknas och fastställas av riksrevisionsverket, uppskattas till 308 milj. kr. för 1965.

I samband med förstatligandet av de kommunala domstolarna, rådhusrätterna, skall stad, som intill utgången av år 1964 är skyldig att hålla rådhusrätt, under fem år från den 1 januari 1965 erlägga bidrag till statsverkets kostnader för domstolsväsendet enligt en fallande skala. Bidragen skall på samma sätt som bidragen i anledning av polisväsendets förstatligande erläggas med en sjättedel vid varje uppbördstillfälle. Är stadens bidrag icke fastställt vid uppbördstillfället, skall bidraget avräknas vid de kommande uppbördstillfällena under året. Kommunbidragen för rådhusrätternas förstatligande beräknas till 40 milj. kr. för år 1965.

Riksrevisionsverket förordar, att kommunbidragen för rådhusrätternas förstatligande redovisas på samma inkomsttitel som bidrag till kostnader för polisväsendet m. m. och att titeln rubricering härvid ändras till Bidrag till kostnader för polis- och domstolsväsendet m. m. Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på ifrågavarande titel till 170 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 och föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 320 000 000 kr.

III. Diverse inkomster

Bötesmedel. De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning:

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60	27,55	30,00	1962/63	37,81	37,00
1960/61	29,95	28,00	1963/64	41,52	40,00
1961/62	35,14	32,00	1964/65		44,00

Under de fyra första månaderna av innevarande budgetår var uppbörden på titeln 6 procent större än för motsvarande tid föregående budgetår. Enligt av riksrevisionsverket från överståthållarämbetet och länsstyrelserna införda uppgifter beräknas inkomsten av bötesmedel för budgetåren 1964/65 och 1965/66 till 41,87 respektive 43,18 milj. kr.

Riksrevisionsverket beräknar bötesmedlen för innevarande budgetår till 44 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 46 000 000 kr.

Totalisatormedel. De beräknade och behållna inkomsterna på denna titel under de senaste budgetåren framgår av följande sammanställning:

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60.....	46,55	35,00	1962/63.....	66,15	55,00
1960/61.....	51,77	50,00	1963/64.....	74,52	67,00
1961/62.....	55,82	50,00	1964/65.....		77,00

I skrivelse till riksrevisionsverket den 13 oktober 1964 har lantbruksstyrelsen under hänvisning till en inom styrelsens husdjursbyrå upprättad promemoria uppskattat inkomsten av totalisatormedel till 77 milj. kr. för innevarande budgetår och till 80 milj. kr. för budgetåret 1965/66. I den nämnda promemorian anföres följande:

»För beräkning av totalisatormedlen under budgetåren 1964/65 och 1965/66 har en jämförelse verkställt mellan omsättning och statens andel för tiden 1 juli—30 september 1963 och samma period 1964. Omsättningssumman har under sagda perioder uppgått till respektive 118 311 144 kr. och 123 909 290 kr. varjämte statens andel belöpte sig till respektive 17 473 210 kr. och 18 425 128 kr.

Omsättningen har alltså ökat med 5 598 146 kr. (4,73 %) och statens andel med 951 918 kr. (5,44 %).

Statens inkomst kan för budgetåret 1964/65 beräknas till 77 000 000 kr. och för budgetåret 1965/66 till 80 000 000 kr.»

Riksrevisionsverket beräknar uppbörden på inkomstiteln totalisatormedel för budgetåret 1964/65 till 77 000 000 kr. samt förordar, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 80 000 000 kr.

Tipsmedel. Under de senaste budgetåren har statsverkets beräknade och redovisade tipsmedelsinkomster uppgått till följande belopp:

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60.....	91,25	105,00	1962/63.....	85,29	100,00
1960/61.....	85,70	95,00	1963/64.....	112,39	105,00
1961/62.....	96,43	85,00	1964/65.....		105,00

Aktiebolaget Tipstjänst har i skrivelse till riksrevisionsverket den 23 oktober 1964 anfört följande:

»För budgetåret 1964/65.

Antalet ordinarie tävlingsveckor beräknas uppgå till 51 st. eller samma antal som under budgetåret 1963/64 såvida vi kunna få Intertotomatcher även nästa år för de två sista tävlingsdagarna i juni månad 1965.

Veckoomsättningen varierar betydligt, varför inget bestämt kan sägas om den slutliga årsomsättningen.

De första 12 ordinarie tävlingsveckorna — med svenska eller engelska tävlingsobjekt — under det nya budgetåret fr. o. m. den 2/8 t. o. m. den 18/10 1964 uppvisa i influtna tipsinsatser ett belopp av kr. 55 158 055:40. Motsvarande siffra för samma antal tävlingsveckor föregående år var kr. 47 674 312:70. Insatsbeloppets ökning utgör kr. 7 483 742:70 eller 15,7 % under denna tid.

Tillämpas denna ökningsprocent på föregående års tipsomsättning, kr. 210 592 536:35 — för de ordinarie tävlingsveckorna 5—49 — innebär detta ett till kr. 243 655 564:56 uppgående belopp. Till detta belopp kommer sedan tipsomsättningarna på de extra tävlingsomgångarna med Intertotofotboll under 4 veckor i juli 1964 med kr. 12 579 894:60 och beräknad omsättning under 2 veckor i juni 1965 med cirka kr. 8 000 000:— varför totalomsättningen skulle komma att uppgå till kr. 264 235 459:16. Med samma nettovinstprocent som föregående år — 35 % — skulle nettovinsten approximativt komma att utgöra kr. 92 500 000:—.

Härtill kommer den av Riksdagen beslutade extra skatten om 5 öre för varje 35-öresrad eller — uttryckt i procent — cirka 14,3 % å tipsinsatsbeloppet. Radskatten å den ovan beräknade högre omsättningen skulle därför komma att uppgå till approximativt kr. 37 800 000:—. Tillsammans skulle inleveransen för detta budgetår således belöpa sig till kr. 130 300 000:—.

För budgetåret 1965/66.

För detta år torde tävlingsveckornas antal komma att uppgå till 51 st. eller samma antal som under innevarande budgetår. Att redan nu beräkna omsättningen är emellertid ytterst svårt, varför det torde vara ändamålsenligast att tills vidare räkna med samma inleverans för 1965/66 som för 1964/65 eller i vinst cirka kr. 92 500 000:— och i radskatt cirka kr. 37 800 000:— eller tillsammans approximativt kr. 130 300 000:—.

För bägge budgetåren måste bolaget reservera sig för oförutsedda händelser, som helt kunna förändra det ekonomiska resultatet.»

Riksrevisionsverket beräknar inkomsten av tipsmedel för budgetåret 1964/65 till 130 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 135 000 000 kr.

Lotterimedel. Av nedanstående sammanställning framgår de för de senaste budgetåren beräknade och redovisade inkomsterna på titeln lotterimedel:

	Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten		Redovisad inkomst Milj. kr.	Beräknat i riksstaten
1959/60.....	112,99	115,00	1962/63.....	117,75	115,00
1960/61.....	111,29	115,00	1963/64.....	124,93	120,00
1961/62.....	113,75	112,00	1964/65.....		130,00

I skrivelse till riksrevisionsverket den 28 oktober 1964 har Svenska penninglotteriet aktiebolag för budgetåret 1964/65 beräknat kunna inleverera ett belopp av 128,3 milj. kr. att tillgodoföras titeln lotterimedel. Försäljningen av lotter till dragningarna under månaderna januari—maj 1965 har härvid antagits kunna öka med 20 000 lottsedlar per månad i förhållande till motsvarande månader år 1964.

Vid den av bolaget för budgetåret 1964/65 verkställda beräkningen har inleveranserna av statsverket tillkommande belopp av avgifter för försålda lotter uppskattats till 120,84 milj. kr., medan i form av vinst på bolagets verksamhet beräknats komma att på förevarande titel inflyta 7,46 milj. kr. Inleveransen under första hälften av budgetåret 1964/65 av statsverket tillkommande belopp av avgifter för försålda lotter avser dragningarna under månaderna juni—november 1964 och kan därför redan nu exakt angivas. Den uppgår till 59,69 milj. kr., vilket är 2,54 milj. kr. mer än vad som inlevererades under motsvarande period föregående år.

För budgetåret 1965/66 har bolaget uppskattat inleveranserna till samma belopp, som beräknats för innevarande budgetår, eller 128,3 milj. kr.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av lotterimedel för budgetåret 1964/65 till 130 000 000 kr. samt förordar, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 135 000 000 kr.

Övriga diverse inkomster. Denna inkomsttitel tillgodoföres bland annat inflytande belopp respektive belastas med restitutioner av vissa äldre skatter.

De på ifrågavarande titel för budgetåret 1963/64 redovisade inkomsterna uppgick till netto 54,76 milj. kr. Bland inkomsterna märkes personalsjukpenningar som från och med budgetåret 1964/65 redovisas å särskild inkomsttitel med 19,80 milj. kr., restavgifter med netto 11,32 milj. kr., försäljningsmedel för lös egendom m.m. med netto 7,55 milj. kr. och återbetalning av kostnader för svenska FN-styrkor med 4,91 milj. kr.

Titeln har i riksstaten för budgetåret 1964/65 uppförts med ett belopp av 110 milj. kr. Under budgetåret 1964/65 har återbetalningar av kostnader för svenska FN-styrkor skett med 90 milj. kr. För budgetåret 1965/66 kan inga mera betydande återbetalningar påräknas.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna under titeln övriga diverse inkomster till 120 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 och föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 30 000 000 kr.

B. Inkomster av statens kapitalfonder

I. Statens affärsverksfonder

Postverket

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för postverket för de senast förflutna fem budgetåren framgår av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (milj. kr.).

Budgetår	Den egentliga poströrelsen			Postsparbanken och postgirot: vinst	Summa	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
	Inkomster	Driftkostnader	Överskott				
1959/60.....	540,00	522,27	17,73	5,00	22,73	21,45	17,00
1960/61.....	589,77	575,62	14,15	—	14,15	15,73	1,00
1961/62.....	646,22	641,77	4,45	—	4,45	1,15	17,00
1962/63.....	750,16	747,09	3,07	—	3,07	7,45	13,00
1963/64.....	809,29	807,31	1,98	14,00	15,98	5,07	1,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av postverket upptagits ett belopp av 45 milj. kr.

Postverket har från och med den 1 juli 1964 infört en ny kontoplan, vilket bland annat innebär att utgifterna i driftkostnadsstaten skenbart kommer att öka på grund av att någon saldering av kontona icke kommer att äga rum, vilket tidigare varit fallet.

Generalpoststyrelsen har i skrivelse till riksrevisionsverket den 19 november 1964 beräknat inkomsterna och utgifterna för budgetåren 1964/65 och 1965/66 enligt följande sammanställning, varvid för jämförelse de verkliga inkomsterna och utgifterna för budgetåret 1963/64 medtagits.

Beträffande de beräknade inkomsterna har generalpoststyrelsen anfört följande:

»Under budgetåret 1963/64 uppgick frankoteckensuppbörden inklusive ersättningen för befordran av tjänsteförsändelser till 532,7 milj. kronor mot 510,6 milj. kronor budgetåret 1962/63. Posttrafikens ökning mellan de båda nämnda budgetåren sådan den avspeglar sig i portoinkomsterna vid postanstalterna uppgick till omkring 4,2 %. Uppbördssiffrorna visar en uppgång under det sistförflutna budgetåret som är större än under något av de båda närmast föregående budgetåren. Den relativt stora ökningen i uppbörden torde ha sin grund i de goda konjunkturer, som rått i landet alltsedan hösten 1963.

För den förflutna delen av innevarande budgetår, dvs. månaderna juli—oktober, har frankoteckensuppbörden vid postanstalterna, bortsett från portohöjningen fr. o. m. den 1 juli 1964, räknat per vardag ökat med 5,9 % i

Inkomsttitel	Verkliga inkomster budgetåret 1963/64	Beräknade inkomster budgetåren	
		1964/65	1965/66
	tusental kronor		
A. Allmänna poströrelsens driftinkomster			
1. Frankotecken m. m.	441 733	529 000	556 000
2. Ersättning för befordran av tjänsteförsändelser	77 382	90 900	97 300
3. Inkomster av tidningsrörelsen			
Utgivarkorsband m. m.	53 014	57 500	64 000
Tidningar (utländska)	170	170	180
Summa A 3	53 184	57 670	64 180
4. Övriga inkomster av inrikes rörelsen			
Avgifter för postboxar, bokföring av postavgifter m. m.	2 212	2 400	2 425
Extra ordinarie uppbörd	1 411	1 400	1 500
Postens adressregister	1 395	1 400	1 450
Influtna avgifter för utbyte av stämpelar	0	0	0
Frimärksmakulatur	—	160	180
Diverse driftinkomster i allmänna poströrelsen	—	300	100
Summa A 4	5 018	5 660	5 655
5. Inkomster av utrikes rörelsen			
Portoandelar för utrikes försändelser ..	— 620	4 500	4 700
Transitersättning från främmande postverk, ytledes	—	700	1 300
Transitersättning från främmande postverk flygledes öppen transit.	—	100	100
Transitersättning från främmande postverk, befordran med SAS	—	23 200	23 200
Postbefordran sjöledes mellan utländska hamnar	—	150	150
Summa A 5	— 620	28 650	29 450
6. Ersättning för diverse bestyr åt staten			
Ersättning för handhavandet av:			
Obligationsförsäljning	65	100	100
Röstmottagning	1 444	1 040	—
Skatteuppbörd	14 649	15 500	16 800
Stämpeluppbörd	755	1 070	855
Telegrömmål	3	0	0
Utbetalning av allmänna barnbidrag ..	3 150	3 440	3 680
Utbetalning av allmänna pensioner ..	5 768	6 500	7 080
Postdelgivning	883	1 240	1 520
Summa A 6	26 717	28 890	30 035
Summa A	603 414	740 770	782 620

Inkomsttitel	Verkliga inkomster budgetåret 1963/64	Beräknade inkomster budgetåren	
		1964/65	1965/66
	tusental kronor		
B. <i>Postbankens driftinkomster</i>			
Ränteinkomster, netto	203 248	208 400	225 700
Portoinkomster	12 700	12 500	12 500
Övriga driftinkomster	—	6 300	7 000
		3 400	2 800
Summa B	215 948	230 600	248 000
C. <i>Industrins driftinkomster</i>	—	1 685	1 685
D. <i>Dilligenstrafikens driftinkomster</i>	—	15 325	15 530
E. <i>Inkomster av fastigheter m. m.</i>			
Egna fastigheter	—	3 600	3 300
Förhyrda lokaler	—	300	300
Summa E	—	3 900	3 600
F. <i>Försäljning och uthyrning av inventarier, utförda reparationer m. m.</i>	—	250	200
G. <i>Försäljning av råmaterial och förbrukningsartiklar</i>	—	1 370	1 420
H. <i>Centralupphandlingens försäljning till andra myndigheter</i>	3 850	24 500	25 200
I. <i>Diverse inkomster</i>	—	1 345	770
J. <i>Vinster vid försäljning av anläggningstillgångar</i>	76	135	35
Summa inkomster	823 288	1 019 880	1 079 060
Summa utgifter	807 305	1 991 820	1 052 530
Överskott	15 983	28 060	26 530
Avrundat		28 000	26 000
Därav postverket utom postbanken		18 000	8 000
Postbanken		10 000	18 000
¹ Specificeras sålunda:			
A. <i>Avlöningar</i>		658 460	705 980
B. <i>Pensioner m. m.</i>		72 000	78 100
C. <i>Postbefordran</i>		123 820	125 180
D. <i>Fastighetsutgifter</i>		45 910	44 950
E. <i>Övriga omkostnader</i>		62 730	67 720
F. <i>Av centralupphandlingen verkställda inköp för andra myndigheter</i>		21 000	22 000
G. <i>Avsättning till värdeminskningsskonto</i>		7 900	8 600
Summa		991 820	1 052 530

förhållande till uppbörden för samma tid 1963. Ökningen utgör för juli 9,6 %, för augusti 4,0 %, för september 7,1 % samt för oktober 3,6 %. Den stora ökningen under juli månad torde sammanhånga med anskaffning och viss lageruppläggning från allmänhetens sida av de nya frimärksvalörerna i anslutning till den från månadens ingång genomförda portohöjningen. Genom årets valrörelse torde därjämte — huvudsakligen under augusti och september månader — en stegring av posttrafiken ha ägt rum.

Vid beräkningen av frankoteckensuppbörden för budgetåren 1964/65 och 1965/66 har styrelsen utgått från de porton, som f. n. gäller för olika försändelseslag samt de höjda porton för mass- och gruppkursband, som kommer att gälla fr. o. m. den 1 januari 1965. Med hänsyn till att uppbörden såsom ovan sagts utvisat ökning såväl för det sistförflutna budgetåret som för den hittills förflutna delen av innevarande budgetår, har styrelsen ansett sig nu kunna beräkna frankoteckensuppbörden (exklusive ersättning för befordran av tjänsteförsändelser och tidningar) för innevarande budgetår till 541,5 milj. kr. (529,0 + 12,5), vilket bortsett från portohöjningarna från den 1 juli innevarande år samt från den 1 januari 1965, torde motsvara en ökning med drygt 3 % i förhållande till uppbörden för budgetåret 1963/64. Hänsyn har därvid tagits till att en viss dämpning i efterfrågeökningen på postverkets tjänster såsom en följd av portohöjningen skall bli märkbar under återstående delen av budgetåret. Efter vad nu kan bedömas anser styrelsen sig kunna räkna med en ökning av trafikvolymen även under budgetåret 1965/66. Frankoteckensuppbörden för sistnämnda budgetår har därför uppskattats till 568,5 milj. kr., vilket bortsett från portohöjningen från den 1 januari 1965, motsvarar en ökning med ca 4,5 % i förhållande till den beräknade uppbörden för innevarande budgetår.

Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser utgår jämlikt § 2 tjänstebrevsförordningen med viss procent av frankoteckensuppbörden. Storleken av detta procenttal bestämmes beträffande samtliga tjänstebrevsberättigade myndigheter med undantag av televerket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, domänverket, försvarets fabriksverk samt riksbanken av generalpoststyrelsen och riksrevisionsverket gemensamt. Ersättningen till postverket för tjänsteförsändelser i allmänhet utgår fr. o. m. den 1 juli 1956 t. v. med 12 % av postverkets frankoteckensuppbörd.

Såvitt nu kan bedömas synes ersättningen till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, häri inbegripet jämväl ersättning för befordran av posten från de statliga kristidsorganen och försäkringskassorna ävensom för befordran av militärbrev, för innevarande budgetår kunna beräknas till sammanlagt 90,9 milj. kr. samt för nästkommande budgetår till 97,3 milj. kr.

Enligt 1961 års riksdagsbeslut skall avgifterna i postverkets tidningsrörelse under tiden 1 januari 1963—31 december 1966 fastställas av Kungl. Maj:t efter överläggningar mellan postverket och tidningarna. Kungl. Maj:t har den 9 september 1964 fastställt nya postavgifter i tidningsrörelsen för år 1965, innebärande en höjning av nuvarande avgifter med ca 9 %. Avgifterna för år 1966 kommer inte att kunna bestämmas förrän under år 1965. Med hänsyn härtill är inkomsterna av tidningsrörelsen för budgetåret 1965/66 svåra att beräkna. De har emellertid uppskattats till 64,2 milj. kr.

De i tidigare beräkningar upptagna inkomstposterna 'Ersättning för postgiroirörelsen' och 'Ersättning för postsparbanksrörelsen', (vilka motsvarat kostnaderna för postgirogiromålens resp. postsparbanksgiromålens handläggning vid postanstalterna samt vid postbanken, inom styrelsen i

övrigt och vid postdirektionerna med frånräkning av de portoinkomster avseende postgiro rörelsen, som uppburits av postverket) har utgått i denna beräkning, i vilken ej medtagits någon internfakturerings mellan postverkets olika verksamhetsområden. Beräkningen av både inkomster och utgifter omfattar hela postverkets rörelse, således inklusive postbankens. De båda nämnda posterna motsvaras därför här huvudsakligen av posten 'Ränteinkomster, netto', vilken består av postbankens ränteinkomster salderade mot ränteutgifter, belopp för nedskrivningar av obligationer m. m. och avsättning till reservfond samt en regleringspost avhängig av det förhållandet att postbanken och postverket i övrigt har olika räkenskapsår. I posten 'Ränteinkomster, netto', har således nu medtagits belopp, svarande mot postbankens samlade driftutgifter, som från vårberäkningen förutsetts öka med 6 milj. kr., samt postbankens beräknade vinst för kalenderåret 1964 (se mer härom nedan).

Ersättningen till postverket för bestyret med skatteuppbörden har fr. o. m. uppbördsåret 1963/64 fastställts av Kungl. Maj:t i brev till generalpoststyrelsen den 23 november 1962. I anledning av bl. a. de ökade personalkostnaderna fr. o. m. den 1 januari 1964 och den 1 januari 1965 har styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 september 1964 hemställt om viss höjning av ersättningen till postverket för bestyret med skatteuppbörden under uppbördsåren 1964/65 och 1965/66. Under förutsättning av Kungl. Maj:ts bifall till styrelsens förslag beräknas ersättningen till postverket för bestyret med skatteuppbörden för innevarande budgetår till 15,5 milj. kr. och för budgetåret 1965/66 till 16,8 milj. kr. Ersättningen för bestyret med varuskatten har medtagits bland postbankens driftinkomster.

Enligt Kungl. Maj:ts brev till riksförsäkringsverket den 29 maj 1964 resp. Kungl. Maj:ts brev till generalpoststyrelsen den 4 juni 1964 skall ersättningen till postverket för bestyret med utbetalning av folkpensioner resp. allmänna barnbidrag utgå med 52 öre för varje under år 1964 utbetalad pensionsanvisning resp. med 78 öre för varje under samma år utbetalad barnbidragsanvisning. På grund av bl. a. de ökade personalkostnaderna har styrelsen även här genom skrivelser till Kungl. Maj:t den 23 juli 1964 beträffande ersättningen för ovannämnda bestyr hemställt om viss höjning för den på budgetåren 1964/65 och 1965/66 belöpande ersättningen, avseende under kalenderåren 1964 och 1965 utbetalade pensionsanvisningar och barnbidragsanvisningar. Under förutsättning av Kungl. Maj:ts bifall till styrelsens framställning beräknas ersättningen för bestyret med utbetalning av pensioner och allmänna barnbidrag för innevarande budgetår till 6,5 milj. kr. resp. 3,4 milj. kr. och för budgetåret 1965/66 till 7,1 milj. kr. resp. 3,7 milj. kr.»

Beträffande de beräknade utgifterna har generalpoststyrelsen framhållit följande:

»Vid beräkningen av utgifterna har hänsyn tagits till den beslutade höjningen med 4,8 % av statstjänstemännens löner fr. o. m. den 1 januari 1965 samt till höjningen av övriga personalkategoriernas löner från samma tidpunkt. Styrelsen räknar även med en viss fortlöpande nyanställning av personal men däremot icke med större förändringar i nuvarande prisnivå.

I förhållande till driftkostnadsstaten för budgetåret 1964/65 har flera utgiftsposter nu höjts. Särskilt gäller detta utgifter för fastigheter, förhyrda lokaler, anskaffning av inventarier och drift- och kontorsmaterial m. m.

Postverkets utgifter beräknas under budgetåret 1964/65 komma att uppgå till 991,8 milj. kr., vilket belopp, om hänsyn inte tas till konsekvenserna av den nya kontoplanen, med omkring 17 milj. kr. överstiger det belopp, som upptagits i den av Kungl. Maj:t fastställda driftkostnadsstaten. För budgetåret 1965/66 har utgifterna beräknats till 1 052,5 milj. kr.

Enligt styrelsens beräkningar skulle alltså överskottet av postverkets rörelse komma att uppgå till, i avrundade tal, 28 milj. kr. för budgetåret 1964/65 och 26 milj. kr. för budgetåret 1965/66. Av överskotten utgör 10 milj. kr. och 18 milj. kr. överskott i postbanksrörelsen för budgetåren 1964/65 resp. 1965/66. Överskotten i postbanksrörelsen avser kalenderåren 1964 resp. 1965. Vinstleveransen från postbanksrörelsen, som tidigare beräknats till 20 milj. kr. för budgetåret 1964/65, har sänkts till 10 milj. kr. på grund av att behovet av nedskrivning av obligationer har ökat. Anledningen härtill är den vikande tendensen för obligationskurserna under år 1964, vilken blivit särskilt markant efter den senaste räntehöjningen. Definitiv ställning till nedskrivningsbehovets storlek kan dock inte tas förrän läget på obligationsmarknaden har stabiliserats.

Under återopande av det anförda får styrelsen föreslå, att inkomstöver-skottet av postverkets rörelse i riksstaten för budgetåret 1965/66 enligt ovan angivna beräkningar upptages till 26 milj. kr. varav således 8 milj. kr. hänförs sig till postverket utom postbanken och 18 milj. kr. till postbanken.

Överskottsmedel kommer i görligaste mån att levereras under det bud-getår, till vilket medlen bokföringsmässigt bör hänföras.»

Under förutsättning av bifall till generalpoststyrelsens hemställan om ökad ersättning för bestyret med skatteuppbörden och utbetalning av folk-pensioner och allmänna barnbidrag och med hänsyn till under innevarande budgetår redan verkställd inleverans av överskottsmedel beräknar riksrevi-sionsverket inkomsterna av postverket under budgetåret 1964/65 till 35 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 26 000 000 kr.

Televerket

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudbo-ken redovisade överskotten för televerket för de senast förflutna fem bud-getåren framgår av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (milj. kr.).

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1959/60	1 055,59	914,95	140,64	130,00	95,00
1960/61	1 166,54	995,71	170,83	120,00	80,00
1961/62	1 289,22	1 125,95	163,27	130,00	115,00
1962/63	1 402,91	1 235,80	167,11	110,00	130,00
1963/64	1 513,18	1 399,53	113,65	35,00	120,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av televerket upptagits ett belopp av 140 milj. kr.

Med skrivelse till riksrevisionsverket den 19 november 1964 har telestyrelsen avgivit förslag i fråga om beräkning av det överskott på televerkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1965/66. I sin skrivelse anför televerket följande:

»Televerkets redovisade inkomster, driftkostnader och överskott för de senaste fyra budgetåren samt motsvarande beräknade belopp för budgetåren 1964/65 och 1965/66 framgår av efterföljande tablå, i vilken driftkostnaderna för de två sistnämnda budgetåren har beräknats på grundval av fast prisnivå och med hänsyn till nu kända lönehöjningar.

Budgetår	Inkomster		Driftkostnader		Överskott	
	mkr.	ökning i %	mkr.	ökning i %	mkr.	i % av i medeltal disponerat kapital
Verkliga belopp						
1960/61	1 218,2	10,3	1 047,4	8,7	170,8	10,9
1961/62	1 333,7	9,5	1 170,4	11,7	163,3	10,3
1962/63	1 455,7	9,1	1 288,6	10,1	167,1	10,3
1963/64	1 588,6	9,1	1 475,0	14,5	113,6	6,8
Beräknade belopp						
1964/65	1 830,0	15,2	1 751,9	18,8	78,1	4,5
1965/66	1 961,7	7,2	1 747,6	—0,2	214,1	11,4

I fråga om de för budgetåren 1964/65 och 1965/66 beräknade inkomster-na får telestyrelsen anföra följande.

För budgetåren 1964/65 och 1965/66 har styrelsen förutsett, att den högkonjunktur som är rådande skall bli bestående. Vidare medför det högt uppdrivna bostadsbyggandet att antalet nytecknade telefonabonnemang kan väntas komma att ligga på en hög nivå även under den nu aktuella perioden. Styrelsen har därför räknat med en fortsatt stark efterfrågan på teletjänster, och en viss ökning av antalet uppsatta apparater i överensstämmelse med de prognossiffror, som lämnats i skrivelse till Kungl. Maj:t den 1 september 1964. Vid inkomstberäkningarna för budgetåret 1965/66 har styrelsen vidare förutsatt, att den av styrelsen för detta budgetår beräknade medelförbrukningen på investeringsanslagen kommer att godkännas av statsmakterna.

Nettoökningen av antalet uppsatta telefonapparater uppgick under budgetåret 1962/63 till 160 000 och under budgetåret 1963/64 till 172 000. Styrelsen har för budgetåren 1964/65 och 1965/66 räknat med en ökning av ca 205 000 resp. 195 000 apparater, dvs. de netttotal, som svarar mot en bruttoinkoppling av 255 000 apparater 1964/65 och 245 000 1965/66.

Fördelningen av inkomsterna på olika inkomsttitlar framgår av följande översikt.

¹ Exklusive ränta på balanserade ljudradio och TV-medel. För 1964/65 och 1965/66 inklusive ränta på balanserade ljudradio- och TV-medel.

	1960/61 mkr.	1961/62 mkr.	1962/63 mkr.	1963/64 mkr.	1964/65 mkr. (beräknat)	1965/66 mkr. (beräknat)
Telefoninkomster:						
Inträdesavgifter	45,3	49,0	53,5	55,6	65,6	61,8
Abonnemangs- och samtalsavgifter	884,3	961,2	1 039,1	1 123,2	1 310,3	1 411,5
Telexinkomster	15,3	17,5	20,3	23,1	26,6	30,1
Telegrafinkomster	32,0	31,1	32,5	32,7	33,3	33,1
Ljudradioinkomster	83,0	89,2	88,5	88,9	106,2	115,5
Televisionsradioinkomster	101,6	135,6	162,0	181,2	213,1	232,3
Övriga radioinkomster ..	5,0	5,7	7,0	7,0	7,1	7,4
Anläggningsavgifter	28,8	20,6	26,2	41,7	29,0	29,0
Diverse inkomster	22,9	23,8	26,6	35,2	38,8	41,0
Summa	1 218,2	1 333,7	1 455,7	1 588,6	1 830,0	1 961,7

För budgetåret 1964/65 har driftkostnaderna nu blivit beräknade till 1 751,9 mkr och för budgetåret 1965/66 till 1 747,6 mkr.

I avsättningen till värdeminskningskonto har, i likhet med vad som skett för budgetåren 1954/55—1964/65, medräknats en extra avsättning motsvarande en del av den inkomstökning för televerket, som uppstått genom de höjda inträdesavgifterna för telefonabonnemang. För budgetåret 1965/66 har denna extra avsättning upptagits till 15 mkr eller samma belopp som medgivits tidigare.

Fördelningen av driftkostnaderna på avlöningar och pensioner, övriga kostnader (inklusive utbetalningar till Sveriges radio m. m. samt till byggnadsstyrelsen för radiohusen m. m.) samt avsättning till värdeminskningskonto framgår av efterföljande tablå.

	1961/62 mkr.	1962/63 mkr.	1963/64 mkr.	1964/65 mkr.	1965/66 mkr.
Avlöningar och pensioner ..	362,4	397,4	434,7	474,3	492,4
Övriga kostnader (inklusive utbetalningar till Sveriges radio m. m. samt till byggnadsstyrelsen för radiohusen m. m.)	520,3	584,1	707,7	829,2	887,3
Avsättning till värdeminskningskonto	287,7	307,1	332,6	448,4	367,9
Summa	1 170,4	1 288,6	1 475,0	1 751,9	1 747,6

Vad beträffar det överskott, som skall upptagas i riksstaten, må följande anföras.

Enligt beslut av 1957 och 1959 års riksdagar skall de överskott av radio-licensmedel, som uppstår på ljudradiorörelsen resp. på televisionsradio-rörelsen sedan från inkomsterna dragits kostnaderna för programproduk-tion och programdistribution samt investeringar, redovisas såsom separata poster och icke inlevereras till statskontoret tillsammans med verkets andra överskottsmedel utan balanseras till följande budgetår. Med anledning härav skall de inledningsvis angivna överskotten ändras på sätt som framgår av nedanstående tablå för erhållande av de belopp, som skall in-levereras.

I tabllån nedan har vidare redovisats nettoresultatet för statsverkets del av televerkets rörelse, vilket skett genom att överskottsbeloppen minskats med riksgäldskontorets beräknade ränteutgifter för i televerkets anläggningar investerade lånemedel. Ränteutgifterna har därvid — på samma sätt som av Kungl. Maj:t föreskrivits för statens järnvägar — beräknats efter den fastställda normalräntan för lån från statens utlåningsfonder, varvid för budgetåret 1963/64 räknats med en räntefot av 5 %, och för 1964/65 och 1965/66 med 5,25 %.

Budgetår	Över- skott mkr.	Över- eller under- skott ljud- radio mkr.	eller under- tele- vision mkr.	Rest att inleve- rera mkr.	Statens beräkna- de ränte- utgifter	Nettoresultatet för statsverket Inklusive rundradio- verksam- hetens överskott	Exklu- sive rundradio- verksam- hetens överskott
Verkliga belopp							
1960/61.....	170,8	8,8	23,4	138,6	74,5	96,3	64,1
1961/62.....	163,3	2,6	44,9	115,8	75,5	87,8	40,3
1962/63.....	167,1	— 2,9	45,3	124,7	80,8	86,3	43,9
1963/64.....	113,6	— 15,8	45,7	83,7	83,4	30,2	0,3
Beräknade belopp							
1964/65.....	78,1	— 5,9	30,3	53,7	90,2	— 12,1	— 36,5
1965/66.....	214,1	— 3,9	48,2	169,8	98,5	115,6	71,3

I 1964 års statsverksproposition samt Kungl. Maj:ts regleringsbrev den 4 juni 1964, vari hänvisats till riksdagens beslut i enlighet med statsutskottets utlåtande nr 9, föreskrives att vissa höjningar av telefonavgifterna skall företagas samt att de till följd härav inflytande merinkomsterna skall användas för extra avskrivning å televerkets tillgångar. I beräkningarna för budgetåret 1964/65 har därför en extra avsättning till värdeminskningsskonto på 100 mkr gjorts, vilket nu — när hänsyn kunnat tagas till vid tidigare beräkningar icke kända löneökningar och materialprisökningar m. m. — beräknas medföra att överskottet för nämnda år blir otillräckligt för att helt täcka statsverkets beräknade ränteutgifter för i televerkets anläggningar investerade lånemedel. Att driva kravet på självfinansiering så långt att överskottet icke täcker statsverkets ovannämnda ränteutgifter, förefaller telestyrelsen tveksamt. Om man i första hand vill helt täcka statsverkets beräknade ränteutgifter — en lösning som telestyrelsen förordar — skulle enligt nu gjorda beräkningar den extra avsättningen till värdeminskningsskonto för budgetåret 1964/65 alltså minskas med 36,5 mkr till 63,5 mkr, varvid 36,5 mkr i stället skulle behöva lyftas som investeringsbemyndigande.

Under budgetåret 1964/65 beräknas inga överskottsmedel kunna inlevereras. Under förutsättning av bifall till Telestyrelsens framställning till Kungl. Maj:t den 28 augusti 1964 angående investeringsanslag till rörelsekapital för budgetåret 1965/66 beräknas överskottsmedel under nämnda budgetår kunna inlevereras med totalt ca 185 mkr., varav 48,0 mkr. utgör ej inlevererad del av överskott för 1962/63, 83,7 mkr. överskott för 1963/64 och ca 53 mkr. överskott för 1964/65.»

Riksrevisionsverket har i utlåtande den 9 oktober 1964 tillstyrkt telestyrelsens framställning om ökade rörelsemedel. Ämbetsverket har därvid för-

utsatt, att det skall åligga telestyrelsen att vid behov utnyttja den rörliga krediten för att undvika att överskott balanseras från det ena budgetåret till det andra i annan mån än som kan förklaras av bristande kännedom om det exakta rörelseresultatet vid budgetårets utgång.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna för televerket under budgetåret 1964/65 till ett formellt belopp av 1 000 000 kr. samt föreslår, att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1965/66 uppföres med 185 000 000 kr.

Statens järnvägar

De i rikshuvudboken redovisade resultaten för statens järnvägar för de senast förflutna fem budgetåren framgår av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (milj. kr.).

Budgetår	Driftin- komster	Driftkost- nader	Överskott (+) resp. under- skott (—)	Inlevererat till stats- verket	Beräknat i riksstaten
1959/60	1 531,38	1 531,38	—	1,00	1,00
1960/61	1 541,68	1 562,06	— 20,38	—	—
1961/62	1 591,45	1 641,45	— 50,00	—	—
1962/63	1 707,22	1 715,58	— 8,36	—	—
1963/64	1 736,51	1 786,51	— 50,00	—	—

I riksstaten för innevarande budgetår är inkomstiteln statens järnvägar uppförd med ett formellt belopp av 1 milj. kr.

I skrivelse till riksrevisionsverket den 1 december 1964 angående beräkning av överskott på statens järnvägars rörelse har järnvägsstyrelsen anfört följande:

»Den snabba tillväxten i den svenska industriproduktionen beräknas enligt konjunkturinstitutets höstrapport komma att fortsätta under andra halvåret 1964. En viss dämpning av industriproduktionens ökningstakt kan väntas under 1965, delvis som följd av ökad arbetskraftsbrist, delvis beroende på att många branscher närmast sig och några redan nått kapacitetsgränsen. Exporten kan komma att påverkas av den nya brittiska importavgiften, som närmast berör produkterna inom pappersindustrin, järn- och metallverken samt verkstadsindustrin. Under senare hälften av budgetåret 1965/66 tillkommer ett möjligen allvarligare riskmoment i EEC:s tullpolitik.

Med utgångspunkt från konjunkturutsikterna och den hittills iakttagna trafikutvecklingen på statens järnvägar räknar styrelsen med att godstrafiken inkl transporter av lapplandsmalm kommer att öka något under prognosperioden. Vid denna bedömning har hänsyn även tagits till den taxesänkning som genomfördes fr. o. m. den 1 juli 1964 av vissa vagnslasttariffer. För lapplandsmalm räknas med fortsatt ökning bl. a. genom tillkomsten av Svappavaaratransporterna fr. o. m. den 1 oktober 1964.

Persontrafiken väntas däremot bli i stort sett oförändrad. Den under senare år konstaterade uppgången på långa avstånd liksom minskningen på korta väntas fortsätta.

Den nuvarande taxenivån i såväl person- som godstrafik har antagits bli bestående under prognosperioden.

Enligt Kungl brev den 29 maj 1964 har statens järnvägar för budgetåret 1964/65 erhållit ett anslag om 215 Mkr som ersättning för drift av icke lönsamma järnvägslinjer. Av anslaget avser 4 Mkr kompensation för inkomstbortfall genom att statens järnvägar under en längre övergångstid tillämpar en reducerad taxa för styckegodstrafik, som överförs till billinjetrafik från nedlagda järnvägar.

Beräkningen av ersättningsbeloppet baserades på antagandet att pris- och löneökningar skulle komma att i stort sett motsvara resultatförbättringen av nedläggningar. I styrelsens skrivelse till Kungl. Maj:t den 29 maj 1964 angående förslag till driftbudget 1964/65 framhölls, att en justering av ersättningsbeloppet torde komma att visa sig motiverad när resultatet av löne- och taxeändringarna under budgetåret 1964/65 bättre kunde överblickas. I samband med styrelsens anslagsäskanden för budgetåret 1965/66 beräknades med då kända förutsättningar förlusterna på de olönsamma järnvägslinjerna under 1964/65 till ca 220 Mkr i stället för 211 Mkr exkl ersättningen för reduktion av styckegodsavgifterna. Styrelsen meddelade sin avsikt att återkomma till denna fråga i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1966/67 då en definitiv beräkning kan göras. I prognosen för budgetåret 1964/65 har räknats med 215 Mkr.

I anslagsäskandena för budgetåret 1965/66 har styrelsen hemställt om ersättning för drift av olönsamma järnvägslinjer med 221 Mkr. Äskandet baseras på 1963 års separatredovisning. Vid beräkningen har hänsyn tagits till dels resultatförbättringen genom planerad nedläggning och rationalisering samt den senast genomförda taxejusteringen, dels resultatförsämringen genom nu kända förändringar i löne- och prisnivå samt trafikstrukturen på det olönsamma bannätet. I prognosen för budgetåret 1965/66 har sålunda räknats med en ersättning av 221 Mkr.

I styrelsens äskanden för budgetåret 1965/66 har hemställts om ersättning för driftkostnaderna för försvarsberedskap med 11,7 Mkr. Beloppet har efter avrundning lagts till driftersättningen, vilken sålunda upptagits till $(221 + 12 =) 233$ Mkr.

Utgifterna för budgetåret 1964/65 beräknas i stort sett komma att motsvara den av Kungl. Maj:t fastställda driftbudgeten. Vid beräkningen av utgifterna för budgetåret 1965/66 har antagits, att 1965 års löne- och pensionsnivå blir bestående under 1966. De beräknade utgiftsökningarna mellan 1964/65 och 1965/66 på grund av avtalade höjningar av löner och pensioner, trafikökning m m väntas i stort sett bli uppvägda av utgiftsminskningar genom fortsatt rationalisering.

Personalantalet för drift och underhåll (exkl bildrift) beräknas budgetåret 1964/65 minska med ca 1 900 man jämfört med 1963/64. En personalminskning av samma omfattning förutsattes för 1965/66.

Styrelsen har bl. a. i anslagsäskandena för budgetåret 1964/65 föreslagit att förräntningsplikten skall minskas med skillnaden mellan statens järnvägars faktiska pensionsutgifter och försäkringstekniskt beräknade pensionskostnader. Skillnaden har för budgetåret 1964/65 beräknats uppgå till 70 Mkr. I avvaktan på affärsverksutredningens arbete har statens järnvägar av Kungl. Maj:t bemyndigats att för budgetåret 1964/65 i resultatutjämnande syfte få utnyttja högst 30 Mkr av de medel som avsatts för pensionsförpliktelser i den mån behov därav föreligger. I prognosen för 1965/66 har räknats med att sådant bemyndigande erhålles även för detta budgetår.

Förräntningskravet efter nedskrivning av statskapitalet för de trafiksva-

ga linjerna har i driftbudgeten för budgetåret 1964/65 preliminärt upptagits till 102 Mkr. Då statens normalränta sedan dess ökat från 5,0 till 5,25 procent, har beloppet i prognosen höjts till 107 Mkr för budgetåren 1964/65 och 1965/66.

Under ovan angivna förutsättningar och antaganden har inkomster, utgifter, överskott m. m. för budgetåren 1964/65 och 1965/66 uppskattats till i följande tablå angivna belopp. Som jämförelse redovisas även motsvarande bokförda belopp för budgetåret 1963/64.

	1963/64 enl. bok- föringen Milljoner kronor	1964/65 prognos	1965/66 prognos
Inkomster			
Persontrafik	475,6	505	505
Posttrafik	51,5	54	54
Godstrafik	1 071,6	1 128	1 149
Övriga inkomster	23,0	24	24
Ersättning för drift av olönsamma järnvägslinjer m. m.	80,0	215	1233
Summa inkomster	1 701,7	1 926	1 965
Utgifter			
Driftutgifter före avskrivningar	1 553,9	1 630	1 635
Avskrivningar	205,5	215	225
Överskott efter avskrivningar	— 57,7	81	105
Ianspråktagande av pensionsavsättningar	—	26	2
Förräntningskrav ²	—	107	107
Extra avskrivningar ³	—	106	65
Inleverans	—	1	42

Beräkningen ger till resultat att för budgetåret 1964/65 skulle full förräntning uppnås sedan 26 Mkr tagits i anspråk av medel avsatta för pensionsförpliktelser. För budgetåret 1965/66 skulle 2 Mkr behöva tagas i anspråk.

Behovet av extra avsättningar till värdeminskningskonto för att inhämta tidigare uppkommen ännu ej inhämtad brist i avskrivningarna har i styrelsens skrivelse till Riksrevisionsverket den 29 november 1963 beräknats till 143 Mkr. Härtill kommer den brist i avskrivningarna som uppstår genom ianspråktagande av pensionsmedel för budgetåren 1964/65 och 1965/66, i prognosen beräknade till 26 resp. 2 Mkr. När bokslutet för budgetåret 1964/65 föreligger, kommer styrelsen att hos Kungl. Maj:t hemställa att få disponera uppkommande överskott för extra avskrivningar med undantag av 1 Mkr, som i riksstaten för budgetåret 1964/65 upptagits som inkomst under titeln statens järnvägar. Resterande extra avskrivningar ($143 + 26 + 2 - 106 =$) 65 Mkr, beräknas kunna göras under budgetåret 1965/66. Under angivna förutsättningar skulle överskott kunna inlevereras för budgetåret 1965/66.»

¹ Härav 12 Mkr ersättning för driftkostnader för försvarsberedskap

² Vid nedskrivning av statskapitalet med 417 Mkr och efter 5 1/4 % räntefot.

³ Inhämtande av eftersläpning av avsättningarna till värdeminskningskonto ($143 + 26 + 2 = 106 + 65$).

Under de av järnvägsstyrelsen angivna förutsättningarna beräknar riksrevisionsverket inkomsterna för statens järnvägar under budgetåret 1964/65 till 1 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 42 000 000 kr.

Statens vattenfallsverk

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för statens vattenfallsverk för de senast förflutna fem budgetåren framgår av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (milj. kr.).

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott	Inlevererat till stats- verket	Beräknat i riksstaten
1959/60	573,38	441,73	131,65	176,20	160,00
1960/61	598,61	399,74	198,87	201,65	190,00
1961/62	652,85	390,52	262,33	238,87	225,00
1962/63	700,38	431,91	268,47	265,33	250,00
1963/64	719,46	426,67	292,79	275,47	260,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av statens vattenfallsverk upptagits ett belopp av 285 milj. kr.

I skrivelse till riksrevisionsverket den 10 november 1964 angående beräkning av inkomstöverskottet å statens vattenfallsverks rörelse för budgetåren 1964/65 och 1965/66 har vattenfallsstyrelsen anfört följande:

»Överskotten för budgetåren 1964/65 och 1965/66 beräknas till 285 000 000 kronor respektive 290 000 000 kronor enligt nedanstående uppställning.

	Inkomster kronor	Driftkostnader kronor	Överskott kronor
Budgetåret 1964/65			
Kraftverk	738 000 000	454 000 000	284 000 000
Kanalverk	7 000 000	6 000 000	1 000 000
	745 000 000	460 000 000	285 000 000
Budgetåret 1965/66			
Kraftverk	768 000 000	479 000 000	289 000 000
Kanalverk	7 000 000	6 000 000	1 000 000
	775 000 000	485 000 000	290 000 000

Vattenfallsstyrelsen har beslutat en viss sänkning av högspänningstaxorna, vilken kommer att träda i kraft den 1 januari 1965, samt en ändring av taxornas indexklausul, som innebär att denna icke påverkar inkomsterna förrän en relativt stor ökning av prisnivån har inträffat. På grund av den gynnsamma vattentillgången i de kraftproducerande älvarna, som nu råder och som väntas bestå under resten av budgetåret, har överskottet för budgetåret 1964/65 likväl kunnat beräknas till i riksstaten upptaget belopp.

Överskottet för budgetåret 1965/66 har beräknats under förutsättning att vattenförhållandena blir normala och att ändringar av konjunkturförhål-

landena icke inträffar. Kraftverkens inkomster har förutberäknats i anslutning till den prognos rörande kraftbehovens utveckling, som ligger till grund för Styrelsens anslagsäskanden.

För kanalverken har räknats med oförändrade inkomster.

Beloppen inlevererbara överskottsmedel kan sättas lika med de bokförda överskotten, d. v. s. 285 000 000 kronor för budgetåret 1964/65 och 290 000 000 kronor för budgetåret 1965/66. Noggrannheten i kalkylen är icke större än att eftersläpningen mellan bokförda och i penningar tillgängliga överskott kan försummas.»

Under de av vattenfallsstyrelsen angivna förutsättningarna beräknar riksrevisionsverket inkomsterna av statens vattenfallsverk till 285 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1965/66 upptages till 290 000 000 kr.

Domänverket

De bokförda inkomsterna och utgifterna för domänverket samt överskotten för de senast förflutna fem kalenderåren jämte de i rikshuvudboken redovisade och de till statsverket inlevererade överskotten för motsvarande budgetår framgår av efterföljande uppställning, i vilken även medtagits de i riksstaten beräknade överskotten (milj. kr.).

Räken- skapsår	In- komster	Drift- kost- nader	Över- skott	Budgetår	Över- skott	Inleve- rerat till stats- verket	Beräk- nat i riks- staten
1959	411,05	388,13	22,92	1959/60..	82,12	22,92	1,00
1960	497,33	445,40	51,93	1960/61..	86,18	51,93	23,00
1961	544,37	499,82	44,55	1961/62..	21,43	44,55	40,00
1962	564,61	544,95	19,66	1962/63..	—6,09	19,66	40,00
1963	571,61	547,38	24,23	1963/64..	24,78	24,23	20,00

I riksstaten för innevarande budgetår har såsom inkomst av domänverket upptagits ett belopp av 30 milj. kr.

I skrivelse till riksrevisionsverket den 24 november 1964 har domänstyrelsen rörande beräkningen av ifrågavarande titel för budgetåren 1964/65 och 1965/66 yttrat följande:

»Domänverkets räkenskapsår är kalenderår. Med ledning av jägmästarnas budgetredovisningsrapporter för innevarande år och utfallet av höstens kronoskogsförsäljningar beräknar styrelsen överskottet för 1964 till 31 miljoner kronor.

Uppkommande överskottsmedel för 1964 kommer att inlevereras i den takt, som tillgången på rörelsemedel medgiver. Styrelsen räknar dock med att kunna inleverera överskottet under juni månad 1965.

Beräkningen av överskottet av domänverkets rörelse under 1965 har kunnat uppgöras med kännedom om de förändrade lönekostnader för tjänstemän och arbetare, som domänverket kommer att vidkännas under nästa år. På grundval av en bedömning av konjunkturerna för skogsindustriens pro-

dukter på världsmarknaden under 1965 och avslutade prisförhandlingar för vissa försålda virkeskvantiteter gällande säsongen 1964/65 har styrelsen uppräknat inkomsterna.

Kostnaderna för sociala åtgärder främst pensionering av arbetare och tjänstemän kommer att stiga väsentligt. Kostnadsstegringar förutses vidare bl. a. för investeringar i maskiner och nybyggnader samt för virkesavkastningens tillgodogörande.

Styrelsen beräknar överskottet för 1965 till 35 miljoner kronor. Styrelsen redovisar den verkställda resultatberäkningen i närslutna bilaga.»

Domänstyrelsens ovannämnda bilaga lämnar följande uppgifter rörande domänverkets bokförda respektive beräknade inkomster och utgifter (efter vissa salderingar) samt överskott för vart och ett av åren 1963—1965 (milj. kr.).

	1963 Enligt bokslutet	1964 Beräknat	1965 Beräknat
Inkomster			
Skogsdomäner	363,7	387,0	400,8
Jordbruksdomäner	8,2	8,2	8,4
Räntor	0,7	0,8	0,8
Summa	372,6	396,0	410,0
Utgifter			
Administration	76,6	85,3	91,5
Skogsdomäner	226,2	229,4	232,2
Jordbruksdomäner	4,4	5,3	5,2
Räntor	0,6	0,6	0,5
Avsättning till förnyelsefonden ..	40,6	44,4	45,6
Summa	348,4	365,0	375,0
Överskott	24,2	31,0	35,0

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna av domänverket under budgetåret 1964/65 till 31 000 000 kr. samt föreslår, att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1965/66 uppföres med 35 000 000 kr.

II. Riksbanksfonden

Ifrågavarande inkomsttitel är i gällande riksstat uppförd med 100 milj. kr. I en från riksbanken till riksrevisionsverket den 13 oktober 1964 avlåten skrivelse har förevarande inkomsttitel beräknats till 100 milj. kr. för vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66. Enligt fullmäktiges skrivelse bifogat protokollsutdrag har herr Kollberg ansett att fullmäktige bort beräkna intäkten under riksbanksfonden för såväl innevarande som nästkommande budgetår till 150 milj. kr.

Riksrevisionsverket beräknar i anslutning till fullmäktiges förslag inkomsterna från riksbanksfonden för budgetåret 1964/65 till 100 000 000 kr. samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med likaledes 100 000 000 kr.

III. Statens allmänna fastighetsfond

Statens allmänna fastighetsfond omfattar tio delfonder, nämligen slottsbyggnadernas, fångvårdsstyrelsens, beskickningsfastigheternas, medicinalstyrelsens, karolinska sjukhusets, sjöfartsstyrelsens, byggnadsstyrelsens, generaltullstyrelsens, Uppsala universitets och Lunds universitets delfonder. Allmänna fastighetsfonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler skall i vad avser byggnadsstyrelsens delfond fastställas med ledning av de kalkylerade hyresvärdena för olika fastigheter, varefter överskottet beräknas såsom skillnaden mellan de på delfondens stat upptagna inkomsterna och utgifterna för delfonden. Beträffande övriga delfonder utom slottsbyggnadernas delfond gäller däremot, att ifrågavarande ersättning skall bestämmas så, att ett överskott erhålles motsvarande full förräntning av det å respektive delfonder disponerade statskapitalet. I olikhet mot övriga delfonder under fastighetsfonden avses slottsbyggnadernas delfond icke skola redovisa något överskott.

I skrivelse den 11 december 1964 har riksrevisionsverket avgivit utlåtande över de av de särskilda förvaltningsmyndigheterna avgivna förslagen till stat för de olika delfonderna av allmänna fastighetsfonden samt därvid framlagt förslag till stat för fonden för budgetåret 1965/66. I enlighet med detta förslag skulle överskotten på de särskilda delfonderna upptagas till de i efterföljande sammanställning angivna beloppen (kronor):

Slottsbyggnadernas delfond	1 000
Fångvårdsstyrelsens delfond	4 020 000
Beskickningsfastigheternas delfond	1 995 000
Medicinalstyrelsens delfond	13 360 000
Karolinska sjukhusets delfond	1 755 000
Sjöfartsstyrelsens delfond	215 000
Byggnadsstyrelsens delfond	21 258 000
Generaltullstyrelsens delfond	280 000
Uppsala universitets delfond	1 915 000
Lunds universitets delfond	1 875 000
Summa	46 674 000

Riksrevisionsverket föreslår sålunda, att överskottet på statens allmänna fastighetsfond i riksstaten för budgetåret 1965/66 upptages till 46 674 000 kr.

IV. Försvarets fonder

Försvarets fastighetsfond. Fonden består av tre delfonder: kasernbyggnaders och befästningars delfonder samt den från och med den 1 juli 1964 inrättade försvarets forskningsanstalts delfond. Såsom överskott för vardera delfonden skall för varje budgetår bokföras ett belopp motsvarande för

budgetåret 1965/66 5,25 procent av den på respektive delfond vid budgetårets ingång redovisade kapitalbehållningen.

Riksrevisionsverket beräknar överskottet på försvarets fastighetsfond för budgetåret 1965/66 till 46 004 000 kr.

Försvarets fabriksfond. I skrivelse till riksrevisionsverket den 7 oktober 1964 har försvarets fabriksstyrelse beräknat överskottet från försvarets fabriksfond till 4 110 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt till 5 100 000 kr. för budgetåret 1965/66. Därav hänför sig för såväl budgetåret 1964/65 som budgetåret 1965/66 825 000 kr. till inkomster från armétygförvaltningens i fonden invärderade maskiner och byggnader. Vid beräkningen av överskottet har styrelsen ej beräknat någon ränta på den del av fondens kapitalbehållning, som utgöres av aktieinnehav i AB Teleunderhåll, totalt 7 650 000 kr., då detta bolag under sina första år innan verksamheten helt kommit i gång ej torde kunna ge någon utdelning.

Riksrevisionsverket beräknar i enlighet med försvarets fabriksstyrelses kalkyler överskottet från försvarets fabriksfond under budgetåret 1964/65 till 4 110 000 kr. samt föreslår, att överskottet för budgetåret 1965/66 uppföres med 5 100 000 kr.

V. Statens utlåningsfonder

I särskilda skrivelser har nedanstående myndigheter uppskattat inkomsterna från de av dem förvaltade hithörande fonderna för budgetåret 1965/66 enligt följande.

	Kronor
Utrikesdepartementet	35 000
Statskontoret	14 951 000
Generaltullstyrelsen	100
Lantbruksstyrelsen	2 000 000
Bostadsstyrelsen	373 764 500
Riksbanken	6 365 300
Riksgäldskontoret	151 000
Summa	397 266 900

Med ledning av de framlagda beräkningarna föreslår riksrevisionsverket, att överskotten från statens utlåningsfonder för budgetåret 1965/66 upptages till sammanlagt 397 374 000 kr. Beträffande överskottens fördelning på de olika fonderna får riksrevisionsverket hänvisa till tabellbilagan (bilaga D).

VI. Fonden för låneunderstöd

Enligt inhämtade upplysningar har statskontoret, lantbruksstyrelsen, bostadsstyrelsen, riksbanken och riksgäldskontoret uppskattat avkastningen av respektive delfonder för budgetåret 1965/66 till härafter angivna belopp:

	Kronor
Statskontorets delfond	7 000 000
Lantbruksstyrelsens delfond	1 000
Bostadsstyrelsens delfond	300 000
Riksbankens delfond	1 600 000
Riksgäldskontorets delfond	1 500 000
Summa	10 401 000

Riksrevisionsverket föreslår, att inkomsterna under fonden för låneunderstöd för budgetåret 1965/66 upptages till 10 401 000 kr. med den fördelning på delfonder, som anges i tabellbilagan (bilaga D).

VII. Fonden för statens aktier

På fonden för statens aktier var vid utgången av budgetåret 1963/64 bokförda av staten ägda aktier i följande aktiebolag, nämligen: Karlskronavarvet aktiebolag, Aktiebolaget Aerotransport, Aktiebolaget Svensk bilprovning, Aktiebolaget Transitotrafik, Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag (LKAB), Svenska tobaksaktiebolaget, Nya systemaktiebolaget, Sveriges kreditbank, Aktiebolaget Svensk exportkredit, Aktiebolaget Företagskredit, Uddevallavarvet aktiebolag, Aktiebolaget Industrikredit, Sveriges centrala restaurangaktiebolag, Svenska lagerhusaktiebolaget, Aktiebolaget Fjäråssand, Svenska penninglotteriet aktiebolag, Norrbottens järnverk aktiebolag, Aktiebolaget Svensk torvförädling, Svenska skifferoljeaktiebolaget, Svenska reproduktionsaktiebolaget, Aktiebolaget Statens skogsindustrier, Aktiebolaget Tipstjänst, Aktiebolaget Ceaverken, Ruotivaare gruvaktiebolag, Aktiebolaget Atomenergi, Aktiebolaget Statsgruvor, Aktiebolaget Oljetransit och Törefors aktiebolag.

Inkomsterna på titeln domineras helt av avkastningen från LKAB. Enligt inhämtade upplysningar beräknas avkastningen av på fonden bokförda aktier endast komma att inflyta från LKAB, Svenska tobaksaktiebolaget, Sveriges kreditbank, Aktiebolaget Industrikredit, Sveriges centrala restaurangaktiebolag, Svenska penninglotteriet aktiebolag och Aktiebolaget Tipstjänst. Av den staten tillfallande vinsten från LKAB avgår avsättning för stöd till industriellt forsknings- och utvecklingsarbete, vilken avsättning för vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66 uppskattas till 25 milj. kr.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsterna på titeln fonden för statens aktier till 85 000 000 kr. för budgetåret 1964/65 samt föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med likaledes 85 000 000 kr.

VIII. Statens pensionsfonder

I skrivelse till riksrevisionsverket den 10 november 1964 har riksförsäkringsverket beräknat inkomsten av folkpensioneringsfonden för budgetåret 1964/65 till 58 milj. kr. och för budgetåret 1965/66 till 59 milj. kr.

I särskilda skrivelser till riksrevisionsverket har statskontoret, statens personalpensionsverk och riksgäldskontoret beräknat inkomsterna av övriga såsom kapitalfonder redovisade pensionsfonder för budgetåret 1965/66 till 7 240 000 kr., 11 500 000 kr. respektive 34 000 kr.

I anslutning till ovanstående beräkningar föreslår riksrevisionsverket, att inkomsterna från statens pensionsfonder för budgetåret 1965/66 beräknas till sammanlagt 77 774 000 kr. Beträffande överskottens fördelning på de olika fonderna hänvisas till tabellbilagan (bilaga D).

IX. Diverse kapitalfonder

Fonden för kreditgivning till utlandet. I skrivelse till riksrevisionsverket den 12 oktober 1964 har riksgäldskontoret beräknat avkastningen av denna fond till 20,12 milj. kr. för budgetåret 1964/65 och till 17,01 milj. kr. för budgetåret 1965/66.

Riksrevisionsverket beräknar inkomsten på förevarande inkomsttitel till 20 120 000 kr. för innevarande budgetår och föreslår, att titeln för budgetåret 1965/66 uppföres med 17 010 000 kr.

Övriga diverse kapitalfonder. I skrivelse till riksrevisionsverket den 9 november 1964 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat överskottet på väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond till 14,7 milj. kr. för innevarande budgetår och till 13,8 milj. kr. för budgetåret 1965/66. Styrelsen har beträffande beräkningarna anfört följande:

»Överskottet för budgetåret 1964/65 har i likhet med föregående budgetår beräknats på den genomsnittliga kapitalbehållningen under budgetåret, grundad på den vid budgetårets ingång och vid dess utgång å fonden redovisade kapitalbehållningen. Överskottet har beräknats efter den procent, som gäller för budgetåret 1964/65 5 1/4 %.

För budgetåret 1964/65 grundar sig beräkningen av överskottet dels på det faktiska nettokapitalet vid budgetårets ingång, dels på den av Kungl. Maj:t genom beslut den 29.4.1964 fastställda investeringsramen om 50,0 milj. kronor samt de avskrivningar, som beräknats i pelita avseende budgetåret 1964/65. Det räntepliktiga kapitalet beräknas på dessa grunder till 248,8 milj. kronor och överskottet till cirka 13,0 milj. kronor.

För de på förrådsfonden redovisade oljelagringsanläggningarna har överskottet beräknats på det vid budgetårets ingång redovisade nettokapitalet. Detta överskott uppgår till cirka 1,7 milj. kronor.

Beräkningen av överskottet för budgetåret 1965/66 grundar sig dels på den beräknade kapitalbehållningen den 1.7.1965, dels på för budgetåret

1965/66 gjorda äskanden, samt beräknade avskrivningar enligt petita, avgiven i augusti 1964. I äskande för budgetåret 1965/66 ingår förslag om anskaffande av ny reservbromateriel m. m. över förrådsfonden samt inrättande av en ny tillgångsgrupp under fonden för redovisning av dessa materiel. För ändamålet har äskats 6,0 milj. kronor. Därest styrelsens framställning rörande reservbromateriel icke skulle bifallas i vad avser redovisning över förrådsfonden kommer det beräknade överskottet att minska med 0,15 milj. kronor.

Det räntepliktiga kapitalet beräknas på dessa grunder till cirka 263,5 milj. kronor och överskottet efter oförändrat 5 1/4 % till cirka 13,8 milj. kronor.

Genom beslut den 6.7.1961 har Kungl. Maj:t uppdragit åt dåvarande riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att i samråd med riksrevisionsverket bland annat utarbeta förslag till redovisningsbestämmelser och driftsstat för inrättande av kapitalfond under riksnämndens förvaltning. I skrivelse den 27.9.1963 har överstyrelsen till Kungl. Maj:t ingivit framställning om förslag till inrättande av kapitalfond under överstyrelsens förvaltning. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har därför icke beräknat något överskott för dessa anläggningar för budgetåret 1965/66.

Riksrevisionsverket förutsätter att från och med budgetåret 1965/66 en särskild av överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap förvaltd kapitalfond, cisternanläggningars fond, inrättas för redovisning av de oljelagringsanläggningar, som för närvarande redovisas av väg- och vattenbyggnadsverket.

I skrivelser från riksgäldskontoret, sjöfartsstyrelsen, lantbruksstyrelsen och överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap har lämnats de uppgifter beträffande avkastningen av övriga diverse kapitalfonder, som tillsammans med uppgifter för ovan berörda fond framgår av följande sammanställning.

	1964/65 kronor	1965/66 kronor
Fonden för förslag till statsverket (riksgäldskontoret)	4 800 000	4 800 000
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond (väg- och vattenbyggnadsstyrelsen).....	14 700 000	13 800 000
Fonden för Södertälje kanalverk (sjöfartsstyrelsen) ..	50 000	—
Jordfonden (lantbruksstyrelsen).....	1 000 000	1 000 000
Arrendeegnahmetsfonden (lantbruksstyrelsen)	40 000	40 000
Cisternanläggningars fond (överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap)	—	1 712 000
Summa	20 590 000	21 352 000

Riksrevisionsverket förordar med stöd av förestående uppgifter, att inkomstiteln övriga diverse kapitalfonder för budgetåret 1965/66 upptages till ett avrundat belopp av 21 000 000 kr.

Sammanfattning

Riksrevisionsverkets förslag till beräkning av driftbudgetens inkomster under budgetåret 1965/66 och den nu företagna uppskattningen av inkomsterna under innevarande budgetår har utförts under antagande av fortsatt produktionsökning och fortsatt hög sysselsättningsnivå under 1965 och första halvåret 1966. Lönesummans ökning under 1965 har förutsatts komma att bli något mindre än under innevarande år. För år 1966 har schablonmässigt räknats med en stegring av 4 procent. Bolagens taxerade inkomster har förutsatts komma att öka med 5 procent såväl mellan 1964 och 1965 års taxeringar som mellan 1965 och 1966 års taxeringar.

Slutresultatet av riksrevisionsverkets beräkning av statsinkomsterna under innevarande och nästkommande budgetår framgår av de såsom bilaga C respektive bilaga D fogade specifikationerna samt av nedanstående sammanfattande tabell, i vilken även de redovisade inkomsterna under budgetåren 1962/63 och 1963/64 medtagits för jämförelse.

	Redovisade belopp Milj. kr.		Beräknade belopp Milj. kr.	
	1962/63	1963/64	1964/65	1965/66
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	8 647	8 545	10 300	11 100
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	379	407	443	413
Automobilskattemedel	1 587	1 820	1 970	2 090
Tullar och acciser	7 546	8 377	8 856	9 429
Uppbörd i statens verksamhet.....	286	309	534	733
Diverse inkomster	335	408	501	426
Statens affärsverksfonder	402	340	353	578
Övriga kapitalfonder	687	721	762	806
Summa	19 869	20 927	23 719	25 575

Som närmare berörts i samband med beräknandet av titeln *skatt å inkomst och förmögenhet m. m.* (s. 18—31) framkommer titelns nettoinkomst som skillnaden mellan en rad inkomst- och utgiftsposter. Inkomsterna på titeln utgöres i första hand av preliminär skatt som till större delen i form av källskatt nära följer den löpande utvecklingen av skatteunderlaget. Den bristande anpassningen mellan de preliminära och de slutliga skatterna kommer till uttryck i kvarstående och överskjutande skatt, som tillföres respektive utbetalas från titeln. Över titeln passerar även andra skatter och avgifter, av vilka kommunalskatterna samt avgifter till den allmänna sjukförsäkringen är de mest betydande.

Nettoinkomsten på titeln beräknas komma att öka med ca 1 750 milj. kr. från budgetåret 1963/64 till budgetåret 1964/65 vilket i allt väsentligt beror på en uppgång i preliminärskatteuppbörden. Enligt nu föreliggande be-

räkning skulle för budgetåret 1964/65 netto 125 milj. kr. reserveras på budgetutjämningsfonden för kommande utbetalning av kommunalskattemedel.

För budgetåret 1965/66 förutses en uppgång i preliminärskatteinflödet på ca 1 850 milj. kr. samtidigt som utbetalningarna av överskjutande skatt väntas bli mindre än under budgetåret 1964/65. Till följd av ökade utbetalningar av kommunalskattemedel och medel till de allmänna försäkringskassorna beräknas emellertid ökningen av de behållna inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. komma att begränsas till 800 milj. kr. mellan budgetåren 1964/65 och 1965/66. Nettoavsättningen av kommunalskattemedel på budgetutjämningsfonden beräknas under budgetåret 1965/66 uppgå till 200 milj. kr.

Övriga skatter å inkomst, förmögenhet och rörelse domineras av stämpelmedlen, för vilka från och med 1965 gäller ändrade bestämmelser. Detta har föranlett riksrevisionsverket att bland annat föreslå att expeditionsavgifter från och med budgetåret 1965/66 redovisas på en särskild titel under uppbörd i statens verksamhet. För budgetåret 1965/66 har denna titel beräknats till 40 milj. kr.

I anslutning till de allmänna antagandena om den ekonomiska utvecklingen har riksrevisionsverket för flertalet andra inkomstitlar räknat med en fortgående ökning av inkomsterna.

Automobilskattemedlen beräknas öka med 150 milj. kr. under budgetåret 1964/65 och med 120 milj. kr. under budgetåret 1965/66. Härav beräknas fordonsskatten öka med ca 40 milj. kr. under vart och ett av budgetåren 1964/65 och 1965/66 och bensinskatten med 102 respektive 75 milj. kr.

Den förutsedda stegringen för *tullar och acciser* mellan budgetåren 1963/64 och 1964/65 beror framförallt på ökning av allmän varuskatt. Denna skatt, som under budgetåret 1963/64 gav 3 154 milj. kr., beräknas under budgetåret 1964/65 ge 3 500 milj. kr. För budgetåret 1965/66 beräknas allmän varuskatt komma att inflyta med 3 900 milj. kr. Beträffande övriga titlar under denna rubrik kan nämnas, att för tullmedel räknas med en uppgång med 40 milj. kr. under innevarande och med 20 milj. kr. under nästkommande budgetår, varvid de kommande tullsänkningarna inom EFTA beaktats. Tobaksskatten och spritskatten beräknas öka med 28 respektive 19 milj. kr. under budgetåret 1964/65. Under budgetåret 1965/66 väntas dessa skatter öka med vardera 25 milj. kr. Energiskatten beräknas komma att öka med 23 milj. kr. under budgetåret 1964/65 och med 35 milj. kr. under budgetåret 1965/66.

Uppbörd i statens verksamhet antages komma att öka med 225 milj. kr. från budgetåret 1963/64 till budgetåret 1964/65. Av ökningen hänför sig 35 respektive 170 milj. kr. till uppbördstitlarna för redovisning av staten tillkommande sjukpenningar till följd av arbetsgivarinträdet och av bidrag från kommunerna i samband med förstatligande av polisväsendet m. m. Sistnämnda titel, för vilken under budgetåret 1964/65 räknats med inkom-

ter under endast ett halvt år beräknas under budgetåret 1965/66 öka med 150 milj. kr. Detta förklarar till största delen ökningen av uppbörd i statens verksamhet mellan budgetåren 1964/65 och 1965/66 på 199 milj. kr. I övrigt hänför sig 40 milj. kr. till den tidigare omnämnda nya titeln för expeditionsavgifter.

Diverse inkomster beräknas komma att minska med 75 milj. kr. från budgetåret 1964/65 till budgetåret 1965/66. Detta sammanhänger med att som återbetalning av kostnader för svenska FN-styrkor har under innevarande budgetår influtit 90 milj. kr. medan för budgetåret 1965/66 inga mera betydande återbetalningar kan påräknas.

Beträffande *affärsverken* beräknas televerkets inlevererade överskott till ett formellt belopp av 1 milj. kr. under budgetåret 1964/65 och under förutsättning av ökat rörelsekapital till 185 milj. kr. under budgetåret 1965/66. För vattenfallsverket förutses de inlevererade överskotten komma att uppgå till 285 milj. kr. under innevarande och till 290 milj. kr. under nästkommande budgetår. Inkomstiteln för statens järnvägar har uppförts med ett formellt belopp av 1 milj. kr. för budgetåret 1964/65 och beräknas under budgetåret 1965/66 till 42 milj. kr.

Enligt nu föreliggande beräkningar skulle de *totala inkomsterna på driftbudgeten* under budgetåret 1964/65 komma att uppgå till 23 719 milj. kr., vilket överstiger i riksstaten upptaget belopp med 758 milj. kr. För budgetåret 1965/66 skulle inkomsterna komma att uppgå till 25 575 milj. kr., vilket skulle innebära en uppgång med 1 856 milj. kr. i jämförelse med de nu beräknade inkomsterna för budgetåret 1964/65 och en uppgång med 2 614 milj. kr. i jämförelse med gällande riksstat.

Vid handläggningen av detta ärende har närvarit byråcheferna Ehnбом, Thorson och Säfström samt tf. byråchefen Lindahl, varjämte byrådirektören Andrén varit föredragande. Stockholm den 14 december 1964.

Underdånigst

GÖSTA RENLUND

STIG ANDRÉN

Utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1963/64

Milj. kr.

	Beräkna- de belopp	Redovi- sade be- lopp	Netto- mer- inkomst	Nettobrist
Allmänna budgeten				
<i>A. Egentliga statsinkomster:</i>				
I. Skatter	16 399,20	17 328,82	929,62	—
II. Uppbörd i statens verksamhet	267,12	298,65	31,53	—
III. Diverse inkomster	397,00	408,14	11,14	—
Säger för egentliga statsinkomster	17 063,32	18 035,61	972,29	—
<i>B. Inkomster av statens kapitalfonder:</i>				
I. Statens affärsverksfonder	401,00	339,77	—	61,23
II. Riksbanksfonden	100,00	100,00	—	—
III. Statens allmänna fastighetsfond ..	34,26	33,93	—	0,33
IV. Försvarets fonder	41,71	41,59	—	0,12
V. Statens utlåningsfonder	334,22	333,90	—	0,32
VI. Fonden för låneunderstöd	14,20	11,87	—	2,33
VII. Fonden för statens aktier	105,00	82,30	—	22,70
VIII. Statens pensionsfonder	77,42	75,95	—	1,47
IX. Diverse kapitalfonder	43,50	41,78	—	1,72
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	1 151,31	1 061,09	—	90,22
Säger för allmänna budgeten	18 214,63	19 096,70	882,07	—
Summa	18 214,63	19 096,70		
Specialbudgeterna				
1. Automobilskattemedel	1 816,30	1 826,91	10,61	—
2. Bidrag till bankinspektionen	1,05	1,91	0,86	—
3. Bidrag till försäkringsinspektionen	1,67	1,65	—	0,02
Säger för specialbudgeterna	1 819,02	1 830,47	11,45	—
Minskning av reservationer (automobilskatte- medel)	—	11,13		
Summa	1 819,02	1 841,60		
Sammanlagda driftbudgeten				
Inkomster	20 033,65	20 927,17	893,52	—
Tillsammans	20 033,65	20 927,17		

Bilaga A

	Beräkna- de belopp	Redovi- sade be- lopp	Nettobe- sparing	Nettom- er- utgift
Allmänna budgeten				
A. Egentliga statsutgifter:				
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	5,50	5,49	0,01	—
II. Justitiedepartementet	196,05	205,42	—	9,37
III. Utrikesdepartementet	184,84	177,34	7,50	—
IV. Försvarsdepartementet	3 726,20	3 706,32	19,88	—
V. Socialdepartementet	5 605,93	5 676,16	—	70,23
VI. Kommunikationsdepartementet	347,05	340,32	6,73	—
VII. Finansdepartementet	1 024,39	1 047,30	—	22,91
VIII. Ecklesiastikdepartementet	2 761,40	2 892,09	—	130,69
IX. Jordbruksdepartementet	603,49	563,87	39,62	—
X. Handelsdepartementet	259,02	253,88	5,14	—
XI. Inrikesdepartementet	1 184,56	1 145,98	38,58	—
XII. Civildepartementet	931,63	790,69	140,94	—
XIII. Oförutsedda utgifter	1,00	0,02	0,98	—
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	36,11	37,35	—	1,24
Säger för egentliga statsutgifter	16 867,17	16 842,23	259,38	234,44
B. Utgifter för statens kapitalfonder:				
I. Statens affärsverksfonder	50,00	50,00	—	—
II. Luftfartsfonden	12,30	10,28	2,02	—
III. Riksgäldsfonden	800,00	792,14	7,86	—
IV. Avskrivning av nya kapitalinves- teringar	721,47	470,72	250,75	—
V. Avskrivning av oreglerade kapital- medelsförluster	1,00	1,00	—	—
Säger för utgifter för statens kapitalfonder	1 584,77	1 324,14	260,63	—
Säger för allmänna budgeten	18 451,94	18 166,37	285,57	—
Ökning av reservationer	—	160,05		
Avräkning mot statens budgetutjämningsfond:				
Återföring från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel	— 275,00	— 50,00		
Överskott att tillföras budgetutjämningsfon- den	37,69	820,27		
Säger för avräkning mot statens budgetut- jämningsfond	— 237,31	770 27		
Summa	18 214,63	18 936,64		
Specialbudgeterna				
1. Utgifter för vägväsendet m. m. att avräknas mot automobilskattemedlen	1 670,50	1 751,66	—	81,16
2. Avsättning till banktillsynens, fondtillsynens, jordbrukskassetillsynens och sparbanks- tillsynens fonder	1,05	1,91	—	0,86
3. Avsättning till försäkringsinspektionens fond Säger för specialbudgeterna	1,67 1 673,22	1,65 1 755,22	0,02 —	— 82,00
Överskott å automobilskattemedlens specialbudget att tillföras statens budgetutjämningsfond	145,80	86,39		
Summa	1 819,02	1 841,59		
Sammanlagda driftbudgeten				
Utgifter	20 125,16	19 921,59	203,57	—
Ökning av reservationer	—	148,92		
Avräkning mot statens budgetutjämningsfond	— 91,51	856,66		
Tillsammans	20 033,65	20 927,17		

Inkomster å driftbudgeten budgetåren 1959/60—1963/64

Tusental kronor

	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64
Egentliga statsinkomster					
<i>Skatter:</i>					
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:					
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	6 157 397	7 669 365	8 276 730	8 646 838	8 545 054
Kupongskatt	7 207	5 973	7 728	7 530	8 460
Utskiptningsskatt och ersättnings-skatt	2 959	5 169	4 299	4 139	1 302
Fondskatt	13 565	13 377	—	—	—
Skogsvårdsavgifter	12 694	10 205	10 153	10 274	10 100
Bevillningsavgifter för särskilda för-måner och rättigheter	1 693	1 914	2 083	2 470	2 727
Arvsskatt och gåvoskatt (Arvslöts-skatt, gåvoskatt och kvarlåtens-kapsskatt)	99 543	127 458	118 396	132 768	152 331
Lotterivinstskatt	80 094	79 276	81 755	82 974	93 782
Omsättnings- och expeditiönsstämp-lar m. m.	92 566	102 805	118 574	138 389	138 564
Säger för skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	6 467 717	8 015 541	8 619 717	9 025 331	8 952 321
Automobilskattemedel:					
Fordonsskatt	385 213	417 413	443 400	476 794	509 811
Trafikomläggningsskatt	—	—	—	—	87 647
Bensin- och bränsleskatt (Bensin-skatt)	797 068	847 277	783 786	1 110 326	1 222 635
Säger för automobilskattemedel	1 182 282	1 264 690	1 227 185	1 587 120	1 820 093
Tullar och acciser:					
Tullmedel	810 854	825 992	856 353	866 917	958 843
Allmän varuskatt	366 939	1 507 304	1 941 414	2 827 990	3 153 456
Särskilda varuskatter (Varuskatt) ..	313 528	338 015	367 157	393 341	418 333
Omsättningsskatt å motorfordon ..	169 241	188 784	210 052	228 273	276 543
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	43 552	58 692	56 677	28 953	7 088
Skatt å kaffe	24 748	25 643	27 532	28 625	18 386
Tobaksskatt	882 047	908 782	964 453	985 882	997 163
Rusdrycksförsäljningsmedel av parti-handelsbolag	15 094	20 022	20 191	20 275	20 041
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	24 808	29 608	33 165	34 659	40 246
Skatt å sprit (Omsättnings- och ut-skänkningskatt å spritdrycker) ..	1 136 186	1 161 198	1 218 473	1 174 858	1 456 429
Skatt å vin (Omsättningsskatt å vin)	94 505	100 178	107 016	106 167	137 079
Skatt å malt- och läskedrycker	184 707	171 290	183 356	181 950	215 616
Statlig nöjesskatt	37 695	25 144	23 166	24 363	—
Energiskatt	525 737	551 195	543 271	643 525	677 280
Säger för tullar och acciser	4 629 642	5 911 849	6 552 274	7 545 775	8 376 502
<i>Säger för skatter</i>	12 279 641	15 192 080	16 399 176	18 158 275	19 148 916

	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64
<i>Uppbörd i statens verksamhet:</i>					
Vattendomstolsavgifter	228	550	3 676	2 398	2 232
Inkomster vid fångvården	3 011	5 151	3 728	5 181	3 868
Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	4 647	5 334	6 983	8 714	10 348
Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet	3 615	3 448	3 771	3 746	4 060
Bidrag till pensionsstyrelsen	227	293	—	—	—
Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	286	355	358	77	795
Inkomster vid centrala sjukvårdsberedningen	—	—	—	—	14
Inkomster vid statens institut för folkhälsan	475	637	573	602	655
Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	7 450	4 434	4 747	7 458	6 629
Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	683	655	755	915	876
Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	393	365	376	433	445
Inkomster vid statens mentalsjukhus ..	48 959	48 332	48 586	49 342	49 173
Inkomster vid statens skol- och yrkeshem på Salbohed och i Vänersborg ..	14	—	—	—	—
Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	313	317	324	340	382
Inkomster vid karolinska sjukhuset ..	28 562	32 694	38 128	45 434	50 613
Inkomster vid serafimerlasarettet	8 914	9 298	11 777	12 721	13 595
Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket	1 507	1 599	1 152	1 263	1 422
Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion	4 426	4 750	4 814	5 165	5 402
Avgifter för registrering av motorfordon	8 426	9 327	9 804	10 962	12 190
Försäljning av sjökort m. m.	619	704	710	707	817
Fyr- och båkmedel	17 412	17 137	17 244	19 502	21 549
Lotspenningar	11 620	12 078	11 705	12 018	13 896
Skeppsmättningsavgifter	476	517	549	549	657
Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	4 630	5 596	6 287	7 617	7 798
Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	87	91	85	116	113
Inkomster vid länsarkitektsorganisationen	1 028	967	997	901	1 071
Inkomster vid matematikmaskinnämnden	1 070	1 623	1 783	1 193	—
Inkomster vid statens geotekniska institut	1 466	1 429	1 333	1 309	1 346
Inkomster av datamaskindrift vid statskontoret	—	—	—	—	1 335
Inkomst av myntning och justering ..	4 470	6 209	6 651	17 245	19 875
Kontrollstämpelmedel	1 111	1 242	1 428	2 136	2 150
Bidrag till bankinspektionen	538	570	598	624	1 909
Bidrag till sparbanksinspektionen	350	375	402	430	—
Bidrag för tillsyn över sparbankerna ..	0	—	—	—	—
Bidrag för revision av sparbankerna ..	404	407	407	462	464
Bidrag till försäkringsinspektionen	1 230	1 246	1 228	1 268	1 648
Avgifter för granskning av biograf-film	288	283	270	265	263
Inkomster vid tandläkarhögskolorna ..	306	433	389	448	416
Inkomster vid lantbruksnämnderna ..	1 736	1 377	1 342	1 356	1 461
Inkomster vid statens jordbruksnämnd ..	344	332	338	406	443
Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	1 969	2 035	2 570	3 282	3 663

	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64
Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.	1 123	982	1 045	1 045	818
Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	277	286	255	222	328
Inkomster vid statens maskinprovningar	182	271	294	347	366
Avgifter vid köttbesiktning	—	—	—	4 128	4 419
Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	1 130	1 252	1 525	1 531	2 125
Inkomster vid veterinärhögskolan	586	699	725	792	849
Inkomster vid lantmäteriväsendet	12 813	16 174	16 313	19 041	21 799
Inkomster vid rikets allmänna kartverk	2 493	2 811	3 321	3 692	4 556
Avgifter för statskontroll å krigsmaterielltillverkningen	40	47	49	51	69
Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	961	1 524	1 679	1 586	1 358
Inkomster vid statens provningsanstalt	2 630	2 928	2 916	3 211	3 765
Inkomster vid statens skeppsprovningsanstalt	1 055	1 258	1 465	1 690	1 725
Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	184	258	283	357	417
Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	13 186	15 225	15 655	16 717	17 817
Avgifter för registrering i föreningsm. fl. register	447	404	382	394	555
Inkomster av statens gruvegendom	3 168	2 584	3 462	4 235	4 490
<i>Säger för uppbörd i statens verksamhet</i>	<i>213 561</i>	<i>228 891</i>	<i>245 235</i>	<i>285 623</i>	<i>309 027</i>
<i>Diverse inkomster:</i>					
Bötesmedel	27 545	29 951	35 136	37 809	41 525
Totalisatormedel	46 546	51 771	55 816	66 146	74 520
Tipsmedel	91 255	85 703	96 433	85 286	112 394
Lotterimedel	112 990	111 291	113 749	117 751	124 935
Övriga diverse inkomster	42 447	34 350	68 410	28 314	54 764
<i>Säger för diverse inkomster</i>	<i>320 783</i>	<i>313 066</i>	<i>369 543</i>	<i>335 306</i>	<i>408 138</i>
Säger för egentliga statsinkomster	12 813 984	15 734 037	17 013 954	18 779 205	19 866 081
Inkomster av statens kapitalfonder					
<i>Statens affärsverksfonder:</i>					
Postverket	21 449	15 727	1 149	7 446	5 073
Televerket	130 000	120 000	130 000	110 000	35 000
Statens järnvägar	1 000	—	—	—	—
Statens vattenfallsverk	176 197	201 651	238 871	265 325	275 466
Domänverket	22 925	51 932	44 554	19 665	24 227
<i>Säger för statens affärsverksfonder</i>	<i>351 571</i>	<i>389 310</i>	<i>414 575</i>	<i>402 436</i>	<i>339 766</i>
<i>Riksbanksfonden</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>
<i>Statens allmänna fastighetsfond</i>	<i>22 262</i>	<i>28 586</i>	<i>30 068</i>	<i>31 598</i>	<i>33 934</i>
<i>Försvarets fonder:</i>					
Försvarets fastighetsfond	28 430	30 961	33 908	35 136	38 474
Försvarets fabriksfond	2 788	2 873	2 883	2 765	3 117
<i>Säger för försvarets fonder</i>	<i>31 219</i>	<i>33 834</i>	<i>36 791</i>	<i>37 901</i>	<i>41 592</i>
<i>Statens utlåningsfonder:</i>					
Utrikesförvaltningens lånefond	9	12	15	20	26
Värnpliktslånefonden	2	1	3	1	1

	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64
Statens bostadslånefond	1	0	0	0	—
Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörbby	17	17	7	7	2
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	4 496	4 189	3 881	3 570	3 255
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadslignande samhällen	48	34	25	17	11
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	469	405	344	286	228
Lånefonden för bostadsbyggande	162 942	187 291	231 887	280 566	307 942
Lånefonden för lantarbetrarbostäder ..	0	0	0	—	—
Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin	513	534	603	608	623
Lånefonden för allmänna samlingslokaler	909	1 095	1 319	1 279	1 457
Statens bosättningslånefond	1 841	1 742	1 703	1 814	2 212
Vattenkraftslånefonden	277	269	261	256	285
Luftfartslånefonden	288	385	766	762	932
Tullverkets båtlånefond	0	0	0	0	0
Statens lånefond för universitetsstudier	273	363	432	628	548
Allmänna studielånefonden	479	575	636	716	613
Lånefonden för inventarier i studentbostäder	0	54	164	211	252
Gödselvärdslånefonden	0	0	—	—	—
Jordbrukets lagerhusfond	655	608	561	515	470
Statens mejerilånefond	1	1	1	0	—
Jordbrukets maskinlånefond	993	966	995	1 081	1 156
Statens sekundärlånefond för jordbrukare	126	112	104	89	79
Fonden för supplementär jordbrukskredit	254	227	152	86	41
Kraftledningslånefonden	254	254	239	232	218
Elektrifieringslånefonden	0	0	0	0	0
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	2	2	1	—	—
Egnahemslånefonden	4 998	4 697	4 617	4 120	4 053
Arrendelånefonden	0	0	0	0	0
Arbetsarmåbrukslånefonden	0	—	—	0	—
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond ..	0	—	—	—	—
Kronotorparnas inventarielånefond ..	—	—	—	—	—
Statens avdikningslånefond	1 793	1 879	1 849	2 171	2 105
Täckdikningslånefonden	14	9	5	2	1
Bevattningslånefonden	1	1	1	1	0
Fiskerilånefonden	308	358	394	473	650
Statens fiskredskapslånefond	—	—	—	—	0
Skogsväglånefonden	4	13	19	22	26
Statens skogslånefond	0	1	1	1	1
Lånefonden för insamling av skogsfrö	0	0	17	35	31
Hemslöjdslånefonden	58	—	—	—	—
Industrilånefonden	29	—	—	—	—
Statens hantverkslånefond	51	—	—	—	—
Fonden för hantverks- och småindustrikredit	14	—	—	—	—
Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	591	894	1 110	1 362	1 311
Statens sekundärlånefond för rederi- näringen	87	67	50	37	28
Sjöfartsverkets båtlånefond	314	4	2	1	0
Fonden för lån till företagareföreningar m. fl.	1 274	—	—	—	—

	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63	1963/64
Statens hantverks- och industrilånefond.....	—	2 743	3 777	4 285	5 345
Säger för statens utlåningsfonder	184 382	209 803	255 937	305 252	333 902
Fonden för låneunderstöd.....	14 215	15 529	17 316	13 895	11 867
Fonden för statens aktier.....	75 110	59 460	68 641	79 631	82 297
<i>Statens pensionsfonder:</i>					
Folkpensioneringsfonden.....	54 558	57 523	55 890	55 285	57 365
Civila tjänstepensionsfonden.....	1 532	1 736	1 762	1 785	1 739
Militära tjänstepensionsfonden.....	183	185	178	184	204
Allmänna familjepensionsfonden.....	4 514	5 138	5 292	5 290	5 194
Statens pensionsanstalts pensionsfond	9 891	11 533	12 041	12 075	11 420
Pensionsfonden för vissa riksdagens verk.....	30	34	35	35	34
Säger för statens pensionsfonder	70 707	76 148	75 198	74 654	75 955
Diverse kapitalfonder.....	43 561	43 968	44 369	44 481	41 778
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	843 025	906 638	992 894	1 089 849	1 061 090
Summa	13 657 010	16 640 675	18 006 848	19 869 053	20 927 171

Bilaga C

Beräkning rörande utfallet av driftbudgetens inkomstsida för budgetåret 1964/65

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
A. Egentliga statsinkomster		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i>	9 700 000 000	10 300 000 000
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i>	8 000 000	9 000 000
c) Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	1 000 000
d) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 200 000	10 200 000
e) Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	3 000 000	3 000 000
f) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	140 000 000	150 000 000
g) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	92 000 000	110 000 000
h) Omsättnings- och expeditionsstämplat m. m., <i>bevillning</i>	160 000 000	160 000 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	550 000 000	550 000 000
b) Trafikomläggningsskatt, <i>bevillning</i>	95 000 000	95 000 000
c) Bensin- och brännoljeskatt, <i>bevillning</i>	1 265 000 000	1 325 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	950 000 000	1 000 000 000
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	3 400 000 000	3 500 000 000
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	430 000 000	430 000 000
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	300 000 000	310 000 000
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i>	5 000 000	5 000 000
f) Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	1 040 000 000	1 025 000 000
g) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i>	20 000 000	20 000 000
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	45 000 000	49 000 000
i) Skatt å sprit, <i>bevillning</i>	1 475 000 000	1 475 000 000
j) Skatt å vin, <i>bevillning</i>	140 000 000	137 000 000
k) Skatt å malt- och läskedrycker, <i>bevillning</i>	210 000 000	205 000 000
l) Energiskatt, <i>bevillning</i>	700 000 000	700 000 000
Säger för skatter	20 739 200 000	21 569 200 000
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Vattendomstolsavgifter	500 000	1 000 000
2. Inkomster vid fångvården	5 200 000	5 200 000
3. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	9 550 000	9 600 000

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
4. Bidrag till riksförsäkringsverket och försäkringsrådet	3 900 000	4 000 000
5. Personalsjukpenningar m. m.	28 000 000	35 000 000
6. Inkomster vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	350 000	300 000
7. Inkomster vid centrala sjukvårdsberedningen	20 000	15 000
8. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	600 000	650 000
9. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	6 000 000	6 750 000
10. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	1 000 000	1 100 000
11. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	1 600 000	1 600 000
12. Inkomster vid statens mentalsjukhus	50 000 000	50 000 000
13. Inkomster vid Vilhelmsro sjukhus	350 000	350 000
14. Inkomster vid karolinska sjukhuset	51 000 000	55 000 000
15. Inkomster vid serafimerlasarettet	11 000 000	14 500 000
16. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, att tillföras automobilskatlemedlen	1 400 000	1 500 000
17. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion, att tillföras automobilskatlemedlen	5 500 000	5 500 000
18. Avgifter för registrering av motorfordon	13 000 000	13 000 000
19. Försäljning av sjökort m. m.	750 000	1 300 000
20. Fyr- och båkmedel	23 000 000	21 000 000
21. Lotspenningar	15 600 000	15 000 000
22. Skeppsmättningsavgifter	500 000	650 000
23. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	9 000 000	9 000 000
24. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	120 000	120 000
25. Inkomster vid länsarkitektorganisationen	900 000	1 000 000
26. Inkomster vid statens geotekniska institut	1 400 000	1 500 000
27. Inkomster av datamaskindrift vid statskontoret	4 500 000	3 000 000
28. Inkomst av myntning och justering	22 000 000	22 000 000
29. Kontrollstämpelmedel	2 000 000	2 200 000
30. Bidrag till bankinspektionen	1 865 000	1 928 000
31. Bidrag för revision av sparbankerna	550 000	539 000
32. Bidrag till försäkringsinspektionen	1 670 000	1 670 000
33. Avgifter för granskning av biograffilm	260 000	255 000
34. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	450 000	725 000
35. Inkomster vid lantbruksnämnderna	1 400 000	1 500 000
36. Inkomster vid statens jordbruksnämnd	500 000	500 000
37. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	3 500 000	4 000 000
38. Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.	1 000 000	1 000 000
39. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	275 000	300 000
40. Inkomster vid statens maskinprovningar	350 000	350 000
41. Avgifter vid köttbesiktning	4 500 000	4 700 000
42. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	1 700 000	2 300 000
43. Inkomster vid veterinärhögskolan	925 000	950 000
44. Inkomster vid lantmåteriväsendet	21 200 000	24 000 000
45. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	3 800 000	4 500 000
46. Avgifter för statskontroll å krigsmaterielltillverkningen	70 000	75 000
47. Inkomster vid Sveriges geologiska undersökning	600 000	800 000
48. Inkomster vid statens provningsanstalt	3 800 000	4 500 000
49. Inkomster vid statens skeppsprovninganstalt	2 000 000	1 800 000
50. Inkomster vid statens institut för konsumentfrågor	375 000	450 000

	I riksstaten beräknat belopp Kronor	Beräknat utfall Kronor
51. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	18 500 000	19 200 000
52. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	505 000	560 000
53. Inkomster av statens gruvegendom	4 500 000	3 700 000
54. Bidrag till kostnader för polisväsendet m. m.	154 000 000	170 000 000
55. Exekutionsavgifter	800 000	1 600 000
Säger för uppbörd i statens verksamhet	497 835 000	533 737 000
III. Diverse inkomster:		
1. Bötesmedel	44 000 000	44 000 000
2. Totalisatormedel	77 000 000	77 000 000
3. Tipsmedel	105 000 000	130 000 000
4. Lotterimedel	130 000 000	130 000 000
5. Övriga diverse inkomster	110 000 000	120 000 000
Säger för diverse inkomster	466 000 000	501 000 000
Säger för egentliga statsinkomster	21 703 035 000	22 603 937 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder		
I. Statens affärsverksfonder:		
1. Postverket, beviljning	45 000 000	35 000 000
2. Televerket	140 000 000	1 000 000
3. Statens järnvägar	1 000 000	1 000 000
4. Statens vattenfallsverk	285 000 000	285 000 000
5. Domänverket	30 000 000	31 000 000
Säger för statens affärsverksfonder	501 000 000	353 000 000
II. Riksbanksfonden	100 000 000	100 000 000
III. Statens allmänna fastighetsfond	42 807 000	42 807 000
IV. Försvarets fonder:		
1. Försvarets fastighetsfond	40 523 000	40 523 000
2. Försvarets fabriksfond	3 850 000	4 110 000
Säger för försvarets fonder	44 373 000	44 633 000
V. Statens utlåningsfonder	356 569 000	360 375 000
VI. Fonden för låneunderstöd	9 602 000	10 166 000
VII. Fonden för statens aktier	85 000 000	85 000 000
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	58 000 000	58 000 000
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 750 000	1 760 000
3. Militära tjänstepensionsfonden	180 000	205 000
4. Allmänna familjepensionsfonden	5 200 000	5 275 000
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	12 000 000	11 500 000
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	35 000	34 000
Säger för statens pensionsfonder	77 165 000	76 774 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	20 000 000	20 120 000
2. Övriga diverse kapitalfonder	21 000 000	22 000 000
Säger för diverse kapitalfonder	41 000 000	42 120 000
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	1 257 516 000	1 114 875 000
Tillsammans	22 960 551 000	23 718 812 000

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1965/66

	Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a) Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i>	11 100 000 000	
b) Kupongskatt, <i>bevillning</i>	9 000 000	
c) Utskliftningskatt och ersättningskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	
d) Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	10 200 000	
e) Bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	3 000 000	
f) Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevillning</i>	155 000 000	
g) Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	105 000 000	
h) Stämpelskatt och stämpelavgift, <i>bevillning</i>	130 000 000	11 513 200 000
2. Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	590 000 000	
b) Trafikomläggningsskatt, <i>bevillning</i>	100 000 000	
c) Bensin- och brännoljeskatt, <i>bevillning</i>	1 400 000 000	2 090 000 000
3. Tullar och acciser:		
a) Tullmedel, <i>bevillning</i>	1 020 000 000	
b) Allmän varuskatt, <i>bevillning</i>	3 900 000 000	
c) Särskilda varuskatter, <i>bevillning</i>	445 000 000	
d) Omsättningsskatt å motorfordon, <i>bevillning</i>	350 000 000	
e) Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m., <i>bevillning</i>	5 000 000	
f) Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	1 050 000 000	
g) Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i>	20 000 000	
h) Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	49 000 000	
i) Skatt å sprit, <i>bevillning</i>	1 500 000 000	
j) Skatt å vin, <i>bevillning</i>	145 000 000	
k) Skatt å malt- och läskedrycker, <i>bevillning</i>	210 000 000	
l) Energiskatt, <i>bevillning</i>	735 000 000	9 429 000 000
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Expeditionsavgifter	40 000 000	
2. Vattendomstolsavgifter	1 000 000	
3. Inkomster vid fångvården	5 120 000	
4. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	6 800 000	23 032 200 000